

تاریخ شفاهی خوزستان

نویسنده: موسی سیادت

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

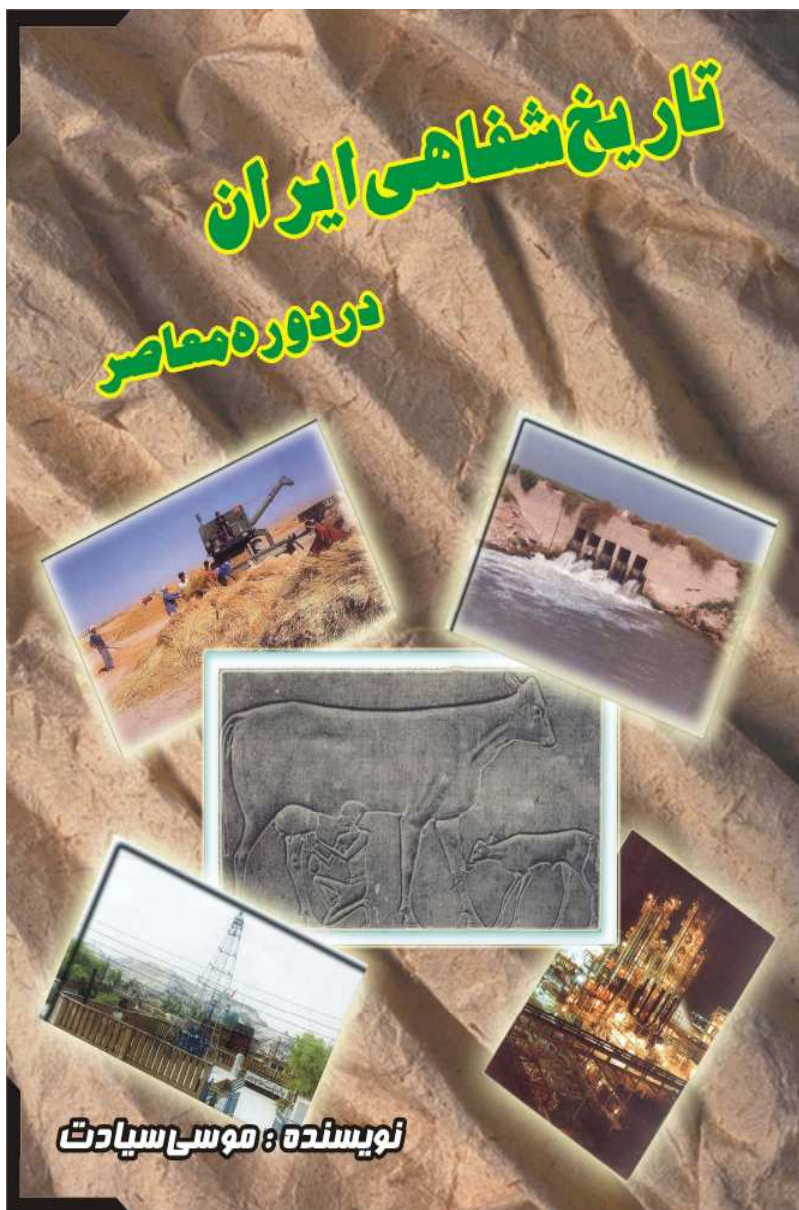
www.borwall.blogfa.com

مدونة بروال الالهواز

تاریخ شفاهی خوزستان

نویسنده: موسی سیادت

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

www.borwall.blogfa.com

مدونه بروال الاهواز

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

پیشگفتار.....	5-11
تاریخ شفاهی خوزستان «در دوره معاصر».....	12-43
انواع کشاورزان پیش از اصطلاحات ارضی (6/ بهمن / 1341)	
در ایران:	43-46
سیاست دولت دوره زمامداری محمد رضا شاه در زمینه کشاورزی	
در استان خوزستان	47-64

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

- چگونگی تملک زمین توسط کشاورزان در نظام جمهوری اسلامی: 64-80.....
- نقش کشت و صنعت و شرکت های سهامی زراعی در توسعه روستایی خوزستان:
- 80-84.....
- طرح نیشکر در دوره پهلوی دوم (محمد رضا شاه): 84-85.....
- طرح نیشکر در دوره پهلوی دوم (محمد رضا شاه): 84-85.....
- طرح های جدید توسعه نیشکر در دوره ی (نظام جمهوری اسلامی): 86-90.. ...
- شیوه برخورد قانونی با این گونه شرکت ها و طرح های وابسته و هدفدار:
- 90-142.....
- جدول تخصیص منابع آب از کارون بزرگ به مصارف مختلف 142-159.....
- اهداف طرح توسعه نیشکر و صنایع جانبی: 159-166.....
- شرایط منطقه قبل از اجرای طرح توسعه نیشکر و صنایع جانبی آن: 166-170....
- طرح های موازی یا جایگزین کشت نیشکر در استان خوزستان: 171-211... ..
- پس از انتقال آب کارون به اصفهان ویژه و کرمان آب دز هم به قم می رود:
- 211-300.....
- سرقت نفت خوزستان توسط انگلیس و عوامل داخلی آن : 300-302.....
- قرار دادهای نفتی انگلیس با حکام محلی خوزستان : 303-335.....
- تاریخچه بیع متقابل در ایران : 336-353.....
- آسیبهای اجتماعی در استان خوزستان : 353- 360.....
- پی نوشت : 361-369.....

تاریخ شفاهی خوزستان

نویسنده: موسی سیادت

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

مؤلف:

موسی سیادت

www.borwall.blogfa.com

مدونة بروال الاهواز

«به نام خدا»

تاریخ شفاهی خوزستان در دوره معاصر:

پیشگفتار:

«آن الله لا یغیر ما بقوم حتی یغیروا ما بانفسهم» (بدرستی که خداوند هیچ گونه دگرگونی در یک «ملت» به وجود نمی آورد. مگر خود این تغییرات را به وجود بیاورند.) بنابراین آیه شریفه،

آگاهی، حق طبیعی، عرفی، شرعی و قانونی مردم
است. در ایران قدیم و جدید بر اثر استمرار
حکومت‌های مستبد و نبود اطلاعات و ارتباطات
وسیع و عدم وجود نهادهای مدنی به شیوة جدید،
تحرك اجتماعي در سطح گسترده و همگانی نبود.
به همین دلیل افرادی قلدر مآب و ستمگر با ایجاد
شورش و نابسامانی اجتماعي زمام امور سياسي
کشور را با قوه قهریه به دست می‌گرفتند.
و به حکومت غیر قانونی خود مشروعیت
می‌بخشیدند و خود را ناجی ملت معرفی می‌کردند، و
به خیال باطل خود، این حکومت را يك «موهبت
الهی» «فره ایزدی» می‌دانستند! که از جانب
خداوند به آنها ارزانی شده است. و به شیوة

« جیمز اول » پادشاه انگلیس که معتقد بود پادشاه
نماینده خداوند در روی زمین است ! و یا به روش
« لویی چهاردهم » امپراتور فرانسه که می گفت :

این

مطلب قانونی است چون من گفتم ! به حکومت

مستبدانه خود ادامه می دادند !

و بدین ترتیب موقعی که ظلم آنها و اطرافیانشان از حد
می گذشت، احتمال موفقیت شورش و یا انقلاب عمومی دیگری زیاد
می شد. و از آنجانی که استبداد گریگاه مردمی ندارد، بلافاصله
توسط فرصت طلب دیگر از اریکه قدرت پائین می آمد. اما باز هم
بدلیل نبود نهادهای مدنی همچون « جمعیت ها ، انجمن ها ، شوراها ،
تشکیلات صنفی و فنی حرفه ای ، احزاب ، سندیکاها و کارگری و
..... » که به روش – بازدارنده استبداد عمل می نمایند و به نوعی
از دیکتاتوری فردی و یا گروهی رژیم سیاسی جلوگیری می کنند،
حاکم جدید با سوء استفاده از این خلاء سیاسی و اجتماعی با عوام
فریبی دوباره برمنس قدرت تکیه می زند، و همانند پیشینیان ، اما در

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

لباسی دیگر به ظلم و خشونت متوسل می شود. و مردم باز هم تاوان ندانمکاری خود را می پردازند، و باز هم مانند گذشته حسرت دوران پیشین را می خورند!

یکی از ویژگیهای حکومت مطلوب و مورد در خواست، مردم در نظامهای جدید (دمکراتیک) عبارت از پیروی حاکم از قانون مدون است، آنها قانونی که برخاسته از فرهنگ والای مردم و لحاظ نمودن حقوق فردی و اجتماعی با توجه به قوانین پیشرفته بین المللی که توسط نخبگان و فرهیختگان ملت تهیه و تدوین شده باشد، و حکومت را ملزم به رعایت آن نماید. تا همچون گذشته حاکم «ظل الله» و مالك الرقاب مردم نباشد. در چنین شرایطی اختلاف طبقاتی شدید بروز نمی کند، و نفوذی ها و فرصت طلب ها نمی توانند در چنین حکومتی به عنوان «رانت خوار» و یا «گروه فشار» باشند. و تا حدی عدالت اجتماعی در سطح جامعه برقرار می گردد. و حق به حق دار می رسد، و دیگر بار فرد یا طبقه خاصی نمی تواند به تنهایی سکان کشتی يك ملت به بزرگی ملت ایران را به پیش ببرد. بلکه هر يك از افراد ملت باید در سرنوشت خود و دیگران شريك و سهیم باشد، و به

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

صرف اکثریت قومی و یا طایفه‌ای اقلیت‌های قومی دیگر را از صحنه سیاسی، اقتصادی و اجتماعی محروم نسازد. چرا که جهان امروز برخلاف گذشته، جهان تنوع، تعامل و مشارکت است. و هرگز وحدت جمعی و همزیستی مسالمت آمیز در يك محدوده جغرافیائی بنام «کشور» به وجود نمی‌آید مگر با مشارکت جمعی.

چنانچه در تاریخ می‌خوانیم: زمانی کشور ایران به عنوان قدرت منطقه‌ای و یا جهانی مطرح بود که حکام آن حقوق اقوام و اقلیت‌ها را رعایت می‌کردند. که نمونه بارز آن را در دوره حکومت اشکانیان دیدیم. پارتها با تقلید از یونانیان به تشکیل حکومت‌های خود مختار به شیوة «دولت‌شهر» دست زدند، و نوعی حکومت فدرال (ملوک الطوائفی) را پایه ریزی نمودند. از جمله حکومت خود مختار «میشن: 129 ق.م» در محدوده خوزستان کنونی. همچنین در قرون وسطی در دوره زمامداری «صفویان ترك نژاد» کشور گسترده ایران به چهار ولایت بزرگ تقسیم گردید، از جمله: «ولایت عربستان» (خوزستان فعلی)، در این دوره، دولت صفویه توانست گستره حکومت خود را در سراسر ایران بگستراند، و وحدت ملی و تمامیت ارضی را حفظ نماید. و بالاخره در دوره معاصر یعنی دوره حکومت «قاجارهای ترك تبار» مملکت ایران را به «ممالك

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

محروسه» تقسیم کردند، تا از سیطره قومیتی بر قومیت‌های دیگر جلوگیری نمایند. و از مرکزیت سیاسی در طول تاریخ ممانعت ورزند. همچنین به مشارکت هر چه بیشتر اقوام و طوایف در درون نظام معتقد بودند. همانند: ایالت محروسه «عربستان» (خوزستان) در دوران حکومت محلی «شیخ خزعل» (1925-1996) که با از بین رفتن حکومت مشروطه «احمد شاه قاجار» توسط «رضاخان» (کودتای سوم / اسفند 1299 ش) و تشکیل دولت با صطلاح نوین مورد حمایت «بریتانیای کبیر» در واقع قانون اساسی برخاسته از انقلاب مشروطه در سال 1324 هـ ق رفته رفته بی رنگ شد. و پادشاه جدید (1304 ش) با توسل به قوه قهریه بر مسند قدرت تکیه زد، و با ایجاد نوعی امنیت ظاهری به حکومت فردی خود پوشش ملی داد؛ دیری نگذشت که چهره حقیقی رضا شاه برای همگان روشن شد. و از سوی دیگر با آشکار شدن دخالت بیگانگان در عزل و نصب مسئولین نظام و زیر پانهادن خواسته‌های به حق مردم توسط شاه خود خواه و گرایش‌های ناسیونالیستی مفرط ایشان و تبعیت کورکورانه از رژیم نازیسم «هیتلر» باعث عدم انسجام ملت در داخل و نارضایتی انگلیس در خارج گردید. که با آغاز جنگ جهانی دوم (1939-1945) «رضا شاه» توسط حکومت بریتانیا از سلطنت خلع

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

گردید. و متفقین پیروزمند در این جنگ، فرزند ارشدش «محمد رضا» را در شهریور 1320 به پادشاهی ایران برگزیدند. اما از آنجایی که مردم سراسر ایران در گزینش شاه جدید نقشی نداشتند، تا حدی بی تفاوت بودند. لیکن با آشکار شدن دخالت بیگانگان در امور داخلی و خارجی کشور، مردم ایران آرام ننشستند و با تشکلهای خود عرصه را بر شاه دست نشانده و اعوانش تنگتر کردند. او با تظاهر به دموکراسی و اجرای اصلاحات در سال 1341 - ش می خواست به حکومت خود کامة خود ادامه دهد. اما در این شرایط بحرانی ملت ایران راه خود را باز یافته. و با همدلی و همبستگی خود توانستند در يك انقلاب شکوهمند، شاه مستبد و همپالکهایش را در 22/بهمن/1357 - از کشور بیرون برانند و حکومت «جمهوری اسلامی» را جایگزین آن نمایند. انتظار مردم ایران از دولتمردان نظام «جمهوری اسلامی ایران» این است، که از تاریخ درس عبرت بگیرند، و در زمینه مشارکت مردم ایران در اتخاذ تصمیمات سیاسی، اقتصادی و فرهنگی سهم و شریک بدانند، تا استبداد گذشته بار دیگر بر ملت بزرگ ایران تحمیل نشود. به همین دلیل کتاب: «تاریخ شفاهی معاصر خوزستان» بیان کننده واقیعت هایی از تضییع حقوق مردم يك استان محروم در طول تاریخ معاصر است.

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

بنابراین جا دارد که دولتمردان نظام و مسئولین استان به مردم این خطه زرخیز توجه بیشتری بنمایند. و تاریخچه زرین این استان را با دقت مطالعه کنند. تا با در نظر گرفتن امکانات و ظرفیت‌های موجود به توسعه استان در زمینه‌های مختلف: اقتصادی، اجتماعی، سیاسی و فرهنگی بپردازند. و مردم زحمتکش و وطن دوست این منطقه را دریابند و در اداره استان آنها را شریک و سهیم نمایند. تا در آینده نه چندان دور شاهد خوزستانی آباد و شکوفا باشیم چرا که مردم خوزستان در طول تاریخ پر فراز و نشیب خود ثابت کردند که نه تنها مرزداران دلاوری هستند. بلکه در تمام دگرگونی‌های سیاسی و اقتصادی کشور پیشتاز بوده‌اند. و از سویی دیگر مردم برومند خوزستان دین خود را به کشور و انقلاب اداء کرده‌اند، و شایسته پاداشی عظیم هستند. وگرنه فردا دیر است.

«موسی سیادت»

«تاریخ شفاهی خوزستان» «در دوره معاصر»

در دوره‌ی زمامداری ناصر الدین شاه قاجار (1313-1264 هـ. ق) و در زمان حکومت محلی «شیخ‌مزرعل» (حاکم محمره - خرمشهر) (1896 - 1881 میلادی) شاهد دخالت هر چه بیشتر انگلیس در منطقه‌ی نفوذی او که به بهانه رقابت تجاری با روسها می‌خواستند در زمینه تجاری در شط العرب (اروند رود) و در امتداد رود کارون رفت و آمد بیشتری داشته باشند. اما در واقع هدف اصلی انگلیس دستیابی به منافع بیشتر در منطقه بود. همچنین بریتانیا از جهتی از ساختن استحکامات نظامی در ساحل غربی شط العرب توسط عثمانی‌ها و مسافرت هیأت‌های فرانسوی به منطقه و در رأس آنها «مهندس دیولافوا» در سال 1884 م و

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

مطالعه ایشان در زمینه شیوه آبیاری و کشاورزی در امتداد رود کارون و ساختن يك منبع آب در اهواز باعث نگرانی بریتانیا گردیده، بود، که با مذاکره مستقیم انگلیس با دولت مرکزی توانست امتیاز کشتیرانی، در امتداد رود کارون از خرمشهر تا اهواز را در سال 1888 - م از دولت ایران بگیرد. مهمترین موارد قرار داد با شرکت لینچ انگلیس به شرح زیر است: از آنجائی که دولت ایران مصمم است در زمینه کشاورزی، آبیاری و بازرگانی استان خوزستان توجه بیشتری مبذول دارد کلیه کشتیهای تجاری جهان بدون استثناء ابلاغ می نماید که دولت ایران امنیت تردد کشتیهای بازرگانی و قایقهای بادبانی در رود کارون را از خرمشهر تا سد شادروان اهواز تضمین نماید و عوارض گمرکی در بندر خرمشهر توسط ارزیاب و کارشناس مستقر در خرمشهر گرفته می شود. ضمناً کشتیهای تجاری موظفند در مدت مقرر محموله های خود را تخلیه و بارگیری نمایند. (1)

به گفته ی: «کروزون قرار داد شرکت لینچ با ایران را يك پیروزی سیاسی برای انگلیس محسوب می شود. با این که شرکت لینچ از جهاتی با کارشکنی های «شیخ مزعل» همراه بود، اما با روی کار آمدن «شیخ خزعل» در سال 1897 - م. دولت بریتانیا به شیخ

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

خزعل اطمینان داد که شرکت لینچ هرگز با استقلال داخلی «شیخ خزعل» در خوزستان مخالفت نخواهد کرد.

شرکت لینچ به مرور زمان تمام کشتیهای بازرگانی و بادبانی متعلق به تجار و بازرگانان منطقه را به انحصار خود در آورد و سهمی معادل کرایه کشتیهای شرکت مذکور به بازرگانان محلی پرداخت می‌کرد. اما از جهت دیگر از توسعه ناوگان دریایی اعراب منطقه به صورت غیر مستقیم جلوگیری کرده و به صاحبان قایقهای بادبانی که فعالیت آنها محدود شده بود، ضرر و زیان فراوانی وارد آمد.

و بدین ترتیب شرکت لینچ انگلیس سودکلان از این بابت «انحصاری» بدست آورد. و دولت بریتانیانه تنها از جهت اقتصادی بر منطقه مسلط شده بلکه به مرور زمان از جهت سیاسی و نظامی حاکم مطلق بر خوزستان زرخیز گردید. (2)

همچنین کروزون در مورد ویژگیهای اقتصادی خوزستان در رابطه با گشایش راه آبی کارون در سال 1888 - میلادی می‌افزاید: «در درجه اول بایستی توسعه و گسترش تولیدات و کالاهای محلی را تشویق کرد. در اثنای سفرم در سرزمین رود

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

کارون چه از راه آب و چه از راه خشکی با کیلومترها راه پر از خاک حاصلخیز مواجه شدم که برای کشت گندم، جو، پنبه، ذرت، تنباکو، نیل، خشخاش، نیشکر و خرما مناسب است. که دارای تسهیلات زیاد آبیاری می باشد. ولی در یک بیابان لخت و بایر افتاده و با این که بابرکه های زمینی و با تلاقی پوشیده شده است. و سمت شمالی آن نیز براحتی می توان درخت انگور، میوه جات، مرکبات، نباتات طبی با ارزشی بار آورد.

در اینجا همچنین چراگاههایی دیده می شود که می توان گله های عظیمی را در خود جای دهد و پشم بز و گوسفند با نرخهای هنگفتی تولید نماید. سرزمین بختیاری هم بخاطر پرورش اسب و آستر معروف است که صدها رأس از آنها امروزه برای صدور به بمبئی به ساحل می آورند گفته می شود که در قسمت وسیعی از این ایالت (خوزستان) منابع معدنی قابل توجهی هم وجود دارد و چشمه های نفت جوار شوشتر (لالی) و رامهرمز (بخش هفتگل) از اشتهار زیادی برخوردار است. همهی این تولیدات امروزه به مقدار بسیار کمی حاصل می شود و در میان اینها نمی توان محصولی پیدا کرد که با ایجاد سهولت و امنیت برای تولید و حمل و نقل آن بتوان مقدار تولید آن را چندین برابر کرد. ثانیاً در جمعیت این مناطق افزایش قابل

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

توجهی دیده می‌شود، متأسفانه جمعیت ایران (دوره قاجاریه) به خاطر غفلت و فروپاشی سیستم آبیاری که متکی بر آن است، هر روز کاهش می‌یابد ولی در این گوشه از املاک شاه و فقط در این گوشه، طبیعت بسیار سخی و بخشنده است، و جلگه‌هایی که امروزه سیاحان بدون دیدن ذیروحي در آن به سیر و گشت مشغولند می‌توان تحت شرایط بهتری به صورت نواحی پرجمعیت صنعتی در آید. ثالثاً مسأله دیگری وجود دارد که خصوصاً با ما (منظور انگلیسی‌ها) سروکار دارد. اگر گشایش این راه آبی با شدت تمام دنبال شود می‌توان در افزایش مقدار صادرات کالاهای انگلیسی و هندی به ایران مفید باشد. اگر اینطور باشد قسمت اعظم تجارت جنوب ایران منحصرأ به دست انگلیس می‌افتد کشتیهای تجار و شرکت انگلیسی و هندی بطور هفتگی از یمبئی به بصره رفت و آمد می‌کنند و نیز راهی وجود دارد که يك سرویس نامنظم از طریق آن بین بصره و لندن درکار است. رابعاً: اگر این راه باز شود بهر حال با راه آهن به موفقیت زیادی دست می‌یابد.» (3)

از سوي دیگر، در بیشتر دوره‌های تاریخ ایران، دولت با فراهم کردن منابع و امکانات برای رؤسای ایلات و شیوخ محلی و دادن مسئولیت برقراری نظم و وضع قوانین محلی، جمع آوری مالیات و

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

تشکیل سپاه به آنها و ایفای نقش در انتصاب یا برکناری رهبران ایلی و شیوخ محلی، نقش مستقیمی در رهبری ایلات و عشایر ایفا کرده است. نامه حسینقلیخان ایلخانی، ایلخان لرهای بختیاری به ناصر الدین شاه قاجار سند افشاء کننده‌ای است درباره خدمات ارائه شده از سوی یک رئیس قبیله بزرگ به دولت می باشد. که با مطالعه آن به استبداد فردی رؤسای قبایل و ایلات پی می‌بریم:

«هم اکنون مدت سی سال است که شب و روز در خدمت شما هستم و بر حسب انجام وظیفه و با مشقت فراوان بختیاری‌های یاگی را همچون روستائیان «لنجان» بار آورده‌ام. سی و یک نوبت از بختیاری‌ها مالیات جمع کرده و تحویل داده‌ام که شرح حسابهای آن نیز در دسترس است. شش ماه سال را در اطراف اصفهان میان بختیاریها به نظم و نسق امور و جمع آوری مالیات مشغول هستم و شش ماه باقی مانده را همراه با سواره نظام مسلح بختیاری در عربستان (خوزستان) و لرستان به خدمت والی می‌پردازم.» (4)

«این ایلخان به ظاهر مخلص و خدمتگزار حکومت مرکزی در سال 1870 میلادی به آقای «مکنزی» فرستاده‌ی انگلیس پیشنهاد همکاری کرده بود که صمیمیت این همکاری کمتر از صمیمیت همکاری پیشینان وی که به آقای «لایارد» کرده بودند نبود. مع

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

الوصف عمل مستقلانه و قدرت خود خواهانه این رؤسای ایلات بهر حال حسادت دولت مرکزی را برانگیخت، رفیق لایارد: «محمد تقی خان بختیاری چهارلنگ» در زندان تهران در سال 1270 هجری قمری و رفیق «مکنزی» یعنی: «حسینقلی خان بختیاری هفت لنگ» را هم پسر ناصر الدین شاه، مسعود میرزا (ظل السلطان) در سال 1882 میلادی در اصفهان سر به نیست کرد. (5) بدین ترتیب چه دولت مرکزی قاجار و چه خوانین و شیوخ محلی خوزستان فعالیت‌های کشتیرانی در مسیر رود کارون را به نفع مردم خوزستان انجام ندادند. بلکه تنها به تأمین منافع خودشان فکر می‌کردند و در واقع نقش دلال اجنبی را بازی می‌کردند و نه خدمت به مردم!

چنانچه می‌خوانیم: «یحیی دولت آبادی در خاطرات خود شرح می‌دهد که: «در اواخر سلطنت ناصر الدین‌شاه قاجار پارسیان متمول هند (زرتشتیان پارسی تبار که به هنگام حمله اعراب مسلمان به ایران از زادگاه خود گریختند و به شبه قاره هند رفتند) مذاکراتی را با دولت ایران به منظور خرید خوزستان آغاز کردند و «میرزا آقاخان کرمانی» (فراماسیونر) در دفاع از این عمل رساله خرید خوزستان را نوشت. موضوع رساله این است: فارسیان متمول ایرانی که در هندوستان اقامت دارند، پیشنهاد می‌نمایند، اراضی

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

اهواز را در خوزستان از دولت ایران خریداری نموده آنجا اقامت نمایند و شهرکهای «به شیوه‌ی کیبوتص‌های صهیونیستی» در خوزستان بسازند. از یک طرف پول گزافی یک مرتبه به دولت ایران برای آباد نمودن سایر قطعات مملکت می‌رسد و از طرف دیگر سرمایه بزرگی از اشخاص وطن دوست با ابلاغ به دولت هنگفت (سرمایه کلان) به مملکت خوزستان وارد شده سد اهواز را بسته و به فاصله کمی در کنار شط کارون مملکتی مانند کراچی و بمبئی دارای تمول سرشار و روح ایرانیت ایجاد می‌گردد!! رساله «میرزا آقا خان کرمانی» زیر عنوان، عمران خوزستان، نوشت و در آن رساله خوزستان را هندوستان ثانی به شمار آورد. از ناصر الدین شاه خواست پارسیان و زرتشتیان کشور را در خوزستان گرد آورد و آبادانی منطقه خوزستان را در کنار شیوخ و خوزستانیان محلی به آنان واگذار. متن رساله ایشان بدین شرح است: چنان که پیشینیان گفته‌اند. حدود مملکت به لشکر و لشکر به مال نگاه می‌توان داشت. زیرا که پادشاه بی لشکر را کار بروفق مرام نگردد و کشور بی لشکر را جسم بی جان باید شمرد.

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

به رزمی توان لشکر آراستن ز لشکر بسی کینه‌ها خواستن
ولی افسوس که خزانه دولت جاوید شوکت از سیم وزرتهی
است. دولت ابد آیت را لازم است اسبابی فراهم آورد که تحصیل پول
تواند نمود تا مکنونات خاطر دولت به حصول پیوندد قول حکماست:
اول اسباب باید و آنگهی کار، آن اسباب چه باشد که تحصیل پول با
آن توان نمود؟ بستن سد، بستن سد اهواز، انکشاف معادن، کشیدن راه
آهن از نقطه اهواز تا خط لرستان پشتکوه به کرمانشاه از کرمانشاه
به نهاوند. از آنجا به بروجرد و همدان از همدان به سلطان آباد (اراک)
و از آنجا به قم. از قم به دارالخلافه (طهران) پس باید اول به بستن سد
اهواز اقدام نمود و معادن را مکشوف داشت زیرا که از فواید و
مدخول این دو کار مخارج کشیدن راه آهن به دست می‌آید. بستن سد
را در زمان دولت شاهنشاه شهید سعید نورالله مرقدہ جناب حاجی نجم
الدوله باز دید و برآورد نموده است. در صورتی که دولت قوی
شوکت به بستن این سد همت گمارند البته سد بسته می‌شود و آب
برسطح مملکتی که یکصد و بیست فرسنگ عرض و طول آن است
جاری خواهد گردید. وقتی سد بسته شد و آب به اراضی لم یزرع
جاری گردید باید با علم و اسباب متداول فرنگستان زراعت کامل را
در خوزستان رواج داد.

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

در آن اراضی حاصلخیز پر قوت احداث نخلستان و باغستان نمود: زراعت نیشکر و چای و قهوه و نیل و شلتوک و پنبه و سایر حبوب ترتیب داد. از فواید متکثره از حقوق دیوانی این زراعتگاه قابل برداشت و از فواید زراعت و مدخول معادن راه آهن تشکیل داد. وقتی دولت به خواست خداوندی بند اهواز را بست و معادن ایران را منکشف فرمود و راه آهن، چنانکه به شرح پیوست از خوزستان تا پایتخت ایران کشید و محصول زراعت اهواز به بلاد و اقطار خارجه و داخله حمل شد. دولت را نیروئی به کمال دست خواهد داد و به اندک مدتی صاحب ثروت خواهد گردید. چنانکه سلاطین کیان از مدخول و فواید مالیاتی این مملکت خزانه بزرگی در شوش ذخیره داشت خلفای عباسی خوزستان را «سلة الخیر» و «مجمع المال» نام داده بودند. بلکه آن عطا یا وسخاوتها و بذلها از آن طبقه در تواریخ به ثبت و ضبط است از فواید متکثره خوزستان بوده است!

اگر ما ایرانیان غیرت شاه پرستی و وطن دوستی و دولتخواهی در نهاد باشد، پادشاه خود را که آیت رحمت یزدان و ما را به منزله پدر مهربان است در آبادی وطن مقدس و مملکت و دولت شش هزار ساله که از سلاطین بزرگ ایران و نیاکان ما به یادگار مانده است مدد

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

و معاونت نمائیم به کار بچسبیم مردمی می شویم مانند فرنگستان و آمریکا تربیت می شویم تمدن پیدا می کنیم صاحب ثروت می شویم. صاحب کارخانجات، توپ و تفنگ سازی و کشتی سازی و نساجی و دباغی و غیرها خواهیم شد با این قوت و قدرت و استعداد دولت می تواند دویست هزار نفر قشون آراسته مسلح مرتب نماید. جهازات جنگی از خلیج فارس بر روی دریا بیندازند که دولت را هم بگویند صاحب قوه بریه و بحریه است. اگر بزرگان ایران غیرت ایران گردی بکشند همت بفرمایند يك کمپانی بزرگ تشکیل بدهند، مملکت خوزستان را به این نوع ها که شرح داده شد آباد نمایند فواید کلی از این زراعتگاه زرخیز بردارند نام نیک در صفحه رزوگار بگذارند. چه عیب دارد اگر يك کمپانی دیگر برای احداث راه آهن برقرار نمایند که قسمت خرابه مملکت را آباد کنند؟ گذشته از فایده و منفعت، چقدرشان و شوکت برای دولت و ملت حاصل نموده اند. اهالی اروپا و آمریکا در ششصد سال قبل چه بودند؟ ولایت و مملکتشان چه بود؟ مردمانی بودند وحشی مانند طایفه «درکوند» لرستان و اعراب خبرچی و بنی ابدال عربستان، مدار زندگی از آنها راهزنی و نهب اموال گذشت حالا از برکت علم کارشان به جایی رسیده است که تمامی اهالی آسیا و آفریقا و سودان و غیرها محتاج صنایع و اسباب

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

آنها باشد. ثروت و استعدادشان به درجه عین الکمال رسیده صدای کوس استبداد و استقلالشان از ایوان کیوان درگذشته است تا چهل سال قبل در ممالك آسیا اسمی از دولت ژاپن نبود. از توجهات اعلیحضرت «میکادو» استعداد ذاتی اهالی و نشر علوم در آن مملکت صاحب قوه و قدرتی شده اند که تمام اهل اروپا و آمریکا و روس از آن دولت حساب می بردند و طالب دوستی و اتحاد آن دولت قوی شوکت می باشند. گذشته از دولت ژاپن، افاعته دریک قرن پیش چه بودند؟ تا چه اندازه مملکتشان مغشوش بود؟ 11 گرفتار چه خاطرات بودند؟ محض زور و ظهور یک شخص سیاسی مثل «امیر عبدالرحمن خان» در مملکت افغانستان کار افاعته به جایی کشیده است که دول مقتدره روس و انگلیس محتاج به دوستی و همراهی آنها باشد! امیدوار به درگاه قادریکتا و کردگار بی همتا چنانیم که اسباب ترقی و سربلندی دولت نجیب بزرگ شش هزار ساله‌ی ما را هم به زودی فراهم فرماید.

.... حالا لازم است فوایدی را که در بستن سد اهواز و آبادی خوزستان و کشیدن راه آهن متصور است جدا جدا به عرض رسانیم:

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

1- یکی از خواص بستن سد این است که آب کارون را بر سطح يك مملکت بزرگی بی آب لم یزرع جاری داشت، اراضی با یرملک را دایر می‌نمائیم در صحاری و براری ذی زرع باغستان و قراء رستاق احداث می‌شود از محصول زراعت و نخیلات فواید متکاتر برمی‌داریم در صورت آبادی سالی لااقل بیست کرور تومان وجه نقد با ج خراج عاید دولت می‌گردد. به فاصله مدتی قلیل ثروت دولت به نصاب کمال خواهد رسید به قوت این ثروت دولت می‌تواند به کارهای بزرگ اقدام نماید. محتاج استقرار خارج نخواهد گردید. اسم بزرگ در کتب تاریخ برای اعلیحضرت شاهنشاهی ثبت و ضبط خواهد شد. اوقاتی که «یمین نظام عبد الحمیدخان غفاری سرتیپ» با توپخانه با توپچیان نهاوندی مأمور ساخلوی عربستان بود، شبی را در کارگذارخانه اهواز مهمان بودم صحبت بستن سد به میان آمد از روی دقت برآورد نمودیم در صورت بسته شدن سد هر ثانیه يك لیرانی عثمانی که پنج تومان پول ایران است مالیات آب کارون عاید دولت می‌گردد. عیب مملکت خوزستان این است که از پایتخت دولت دور افتاده، دولت را از استعداد ذاتی این مملکت بصیرت حاصل نیست. این زراعتگاه قابل را که برای زراعت به مراتب از مملکت آتازونی (ایالات متحده آمریکا) و مصر قابل تر و با

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

استعدادتر است. در دست اعراب بادیه که همه مهمله و نفوس معطله اند گذاشته می‌خواهند آب شاهرود را به صحرائی قزوین جاری فرمایند.

2- یکی آن که بعد از این که: سد بسته شد و آب به سطح مملکت جاری گردید باغ و بساتین احداث نمود در صحرائی و براری لم یزرع غیر مسکون، کشت و زرع و آبادی تشکیل یافت، هوای مملکت به مراتب تفاوت می‌کند این باد که در فصل تموز (تابستان) از اراضی بی آب و خشک می‌وزد و آن را باد سموم می‌گویند. آن وقت از روی سبزه زار و باغستان و کشتزار و چمن و بیشه و جداول و انهار برخاسته می‌شود البته هوا لطیف و نه خشک بلکه سرد خواهد شد. و ممکن است در آبادیها احداث یخچال نمود زیرا که خودنگارنده به کرات دیده‌ام در فصل زمستان در اغلب سنوات در اهواز و حویزه و سواحل کرخه و شمالی مملکت شبها یخ می‌بندد و آب در کمال سختی منجمد می‌گردد.

3- یکی آن که در صورت بسته شدن سد رواج زراعت نیشکر داده می‌شود. اگر دولت یاکمپانی در اهواز کارخانه قند سازی ترتیب دهند برای مملکت ایران و غرب غیرها قند اهواز حمل شود. اسم قند روسی و مارسیلی و غیره از میان برخاسته خواهد شد. هم قند پاک و

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

تمیز می‌خوریم و هم رفع احتیاجمان از خارجه شده است. و مسلم است قنّدي که از شکر ترتیب می‌یابد از قنّدي که از شیرۀ چغندر عمل می‌آورند با قوت تر و بهتر است. موافق اخبار تاریخی تا ششصد، هفتصد سال قبل که سد اهواز دایر بود در خوزستان زراعت نیشکر رواج کامل داشته و شکر خوزستان را به اقصی بلاد عالم می‌برده‌اند. چه ضرر دارد اقدام به آبادی مملکت خودمان بکنیم مملکت و ملت خود را از ازل احتیاج به خارجه فارغ نمائیم.

4- چای و قهوه و نیل از خارج به خاک ایران می‌آید در صورت بسته شدن سد این سه فرآورده را نیز که کمال احتیاج به آنها داریم می‌توانیم زراعت کنیم و محصول برداریم. فایده کلی از این زراعت عاید دولت گردد. هم پول نقدی که همه ساله برای ابتیاع این محصولات از مملکت بیرون می‌رود در کیسه ملت می‌ماند. هم رفع احتیاج از خارجه نموده ایم نیلی که فعلاً در دزفول زراعت می‌شود و در کارخانه‌ها به عمل می‌آورند به مراتب از نیل چمپور مرغوب‌تر است. درمسأله قهوه و چای نیز عقیده مردم خارجه و داخله همین است.

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

5- یکی آنکه هوای عربستان (خوزستان) برای عمل آوردن کرم پیله مناسب است کامل دارد. در شوشتر و دزفول به تجربه رسانده‌اند هرگاه سد بسته شد و دولت یا ملت به این کار پر منفعت با فایده اقدام نمایند قلمه درخت توت زیاد بزنند بعد از سه سال که درخت‌ها رشد نموده‌اند: زراعت کرم پیله بدهند تجارت ابریشم در خوزستان رواج کامل خواهد گرفت و در صورت به عمل آوردن ابریشم اگر کارخانه نساجی احداث نمایند پارچه‌های ابریشمین لطیف خوب از کارخانه بیرون می‌آید احتیاج به پارچه‌های ابریشمین فرنگ و جای دیگر نداریم. بلکه ابریشم خوزستان به همه جای عالم حمل می‌شود. آنکه از زراعت پنبه این مملکت می‌توانیم در کارخانه‌ها پارچه‌های مرغوب و چیت و شیل (مقنعه) و چلوار عمل آوریم محتاج چلوار و پارچه‌های خارجه نباشیم. ملبوس خودمان، کفن امواتمان از خارجه نباشد که دل خود را خوش کنیم از دست مسلمان خریده‌ایم.

6- یکی آنکه در صورت بسته شدن سد زراعت کتان را می‌توان رواج داد و فایده کلی از این زراعت برداشت. زیرا که تخم کتان را در کارخانه‌های عصاره‌گیری روغن می‌گیرند، روغنش را برای چرخ و اسباب جهازات و کارخانجات و ماشینهای راه آهن به مصرف فروش می‌رسد، علفش را در کارخانه کتان می‌بافند برای

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

پارچه کتان نیز رفع احتیاج از خارجه نموده‌ایم. ملبوس تابستانی تمام اهالی ایران را کفایت می‌کند.

7- یکی این است که بستن سد اسباب نظم مملکت می‌گردد و به دلیل این که اعرابی که در صحاری و بیشه‌ها و جنگلها زندگانی می‌کنند و هر چهار روزخانه و عیال و اولادشان را به سمتی کوچ می‌دهند و از رعیتی و کشت و زرع و قواعد انسانیت خارج و شغل خود را قطع طرق (راهزنی) و نهب اموال قرار داده جز شرارت و هرزگی پیشه‌ای ندارند از بستن سد به رواج زراعت می‌آیند به کار می‌چسبند رعیت می‌شوند زراعت می‌کنند. در صورت لزوم سوار و نوکر می‌دهند. صاحب خانه و زندگی و نان می‌شوند. صورت انسانیت پیدا می‌کنند. دزدی و شرارت را فراموش می‌کنند. فراسواران و دزدبگیر می‌شوند. از این جماعت می‌توان در سواحل کارون آبادیها تشکیل داد اطفال آنها را در مکاتب و مدارس به تحصیل علوم و ا داشت. رسومات تمدن در میانشان رواج داد.

8- یکی آن که همه ساله هزارها مردم ایران از حدود خوزستان و بنا در فارس از عدم شغل و کار به بلاد خارجه می‌رفته و هر کسی می‌رفت عودت نمی‌کرد. اگر دولت جاوید شوکت به تعمیر خوزستان همت گمارند و صلاح در دهند که به بستن سد اهواز اقدام می

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

فرمائید. البته مردمان بی‌شغل و کار به خاک خارجه نرفته به سمت خوزستان توجه می‌کنند مشغول به کار می‌گردند هر یک به اندازه هنر خود مصدر کاری می‌شود بعد از فراغت از کار سد در همان اهواز توطن می‌کند خانه و مکان و منزل ترتیب می‌دهند. در مملکت کثرت و جامعیت پیدا می‌شود. می‌توان از وجود آن اشخاص شهری بنا نهاد و به نام نامی اعیلحضرت شاهنشاه جمجمه مفترض الطاعه ایران موسوم داشت. و آرا لملک خوزستان قرار داد زیرا که به تصدیق عاقلان و سیاحان با عقل و هوش بلکه عثمانی‌ها که به خوزستان مسافرت نموده اند، اگر سد اهواز بسته شود و دولت بنای شهری جدید در آن سرزمین بگذارند به مراتب از بغداد بهتر و با صفاتر و با روح تر خواهد شد. مسود اوراق در همین سفر که به دارالخلافه می‌آمدم بغداد را کاملاً سیاحت نمودم نه داخله بغداد با صفاست نه خارج بغداد را روح و صفایی است. فقط روح و صفای شهر بغداد همان دجله است و عمارات و بیوتاتی که در سواحل دجله ساخته شده آن هم شب که شعاع روشنی چراغها در آب دجله می‌تابفته در صبح و مساء به قسمتی گردو غبار و دود روی شهر را می‌گیرد که قلب آدم خفه می‌شود. زیادتی اسواق و کثرت و جامعیت را

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

نمی توان صفا و فضاي شهري قرار داد. بلي آب دجله عذب و گوارا است وليکن عذوبت و گوارايي آب کارون را نخواهد داشت.

9- يکي از محسنات لطافت و نرمي پشم گوسفند عربستان (خوزستان) است که به واسطه تربيت آب و هوا گوسفند اين مملکت پرپشم از گوسفند ساير ممالک ايران امتياز و برتري دارد. در صورت آبادي اهواز اگر کارخانه قالي بافي ترتيب دهند و از پشم گوسفندان مملکت قالي بيافند.

تجارت قالي در آن ولايت رواج کامل خواهد گرفت و قالي اهواز به مراتب از قالي هاي کرمانی و کردستاني و قشايي و لرستاني و عراقي بهتر لطيف تر خواهد بود. دو دليل واضح در اين مساله داريم، يکي اينکه در خانواده خوانين بختياري هر وقت بخواهند قاليهاي ممتاز خوب عمل آورند، پشم آن را از عربستان (خوزستان) مي برند و کراراً اين مسأله به تجربه رسیده است يکي آن که کمپانيهاي "لينچ"، (انگليسي) و "هولتي"، (آلماني) و ساير تجار خارجه که در اهواز معامله پشم دارند، پشم گوسفند عربي را از پشم گوسفند لري بيشتري و بهتر مي خرند و تفاوت قيمت دارد.

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

10- در صورتی که دولت جاوید آیت قاهره اقدام به آبادی این مملکت قابل و زراعتگاه زرخیل بفرماید سد اهواز را ببندد زراعت در خوزستان رواج بگیرد از خوزستان تا طهران راه آهن بکشند یکی آن که جنس خوزستان غالب به پایتخت ایران حمل می شود. مقرر سلطنت و تختگاه دولت هیچ وقت روی قحط و غلاء نخواهد دید هیچ وقت دولت محتاج به این نمی شود که برای آسودگی اهالی دارالخلافه از حاجی ترخان (بندر روسی) یا اماکن دیگر تاجر فرستاده جنس به دارالخلافه بیاورند، بلکه از آبادی خوزستان، فارس و عراق نیز از خطر قحط و غلاء که غالب سنوات در آن ممالک دست می دهد مصون و محروس خواهد ماند، یکی آنکه راه آهن خوزستان گمرکات بصره و بغداد را خواهد شکست. تمام مال التجاره ای که از هند و فرنگ برای عراق عجم حمل می شود و به واسطه ناامنی راه عربستان (خوزستان) و لرستان از بصره و بغداد می گذرانند به محمره (خرمشهر) و اهواز وارد می کنند. و با راه آهن خوزستان حمل می نمایند. وجوه گمرگی که دولت عثمانی می برد و عاید دولت ایران می گردد یکی آنکه تجاری که در بصره و بغداد مشغول تجارب و معاملات با عراق عجم هستند و لابد از بصره و بغداد و سایر ولایات عراق عرب برخاسته در محمره و اهواز و سایر نقاط

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

خوزستان تمکن خواهد گیرند. یکی آنکه اعلیحضرت شاهنشاه جمجاه خلدالله ملکه و سلطانه و حضرت اتابك اعظم لازال اعلام شوکته و رجال بزرگ دولت که به منزلة سر و قلب و اعضاي رئيسه ملك و دولت اند. غالب از دربار دولت باریل (خط آهن) به خوزستان مسافرت می فرمایند. آن ارض با استعداد قابل را مشاهده فرمودند البته به ساختن عمارات عالییه و باغات و بساتین و خیابانها و پارکها و کارخانجات اقدام خواهند فرمود. مسلم است دولتی که طرف توجه اعلیحضرت سلطان و رجال دولت باشد آباد و دایر خواهد گردید. بلکه به عقیده این گمنام رشك تمام بلد ایران گردد.

11- فایده فوری آبادان این مملکت این است همین قدر که دولت به بستن سد اهواز اقدام فرمودند از طرف و جوانب بزرگان و اشخاص دولتمند و با ثروت طالب می شوند که تحصیل ملك از این نقطه نمایند. و اراضی خوزستان را ابتیاع نموده به آبادی قیام و اقدام می ورزند و از ملك فروشی مخارج بستن سد بلکه چند برابر آن را می توان در مدت یکسال یا کمتر تحصیل نمود!! (وطن فروشی به عاملین أجنبي با شیوه با صطلاح ناسیونالیستی!!)

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

12- مطالب دیگر از بابت بستن سد نهر هاشم و پراکندگی طایفه شیر بنی طرف که به واسطه آب کرخه یا غی و طاغی و اسباب فساد مملکت اند در نظر است انشاء الله در موقع خود به عرض می‌رساند» (6) این طرح استعماری و استثماری عجیب که چیزی جز جدایی کامل خوزستان از ایران نبود طبعاً توسط «اردشیرجی» (انگلو فیل) نماینده پارسیان هند ایران، در جریان قرار گرفت. این پیشنهاد مورد قبول ناصر الدین شاه قاجار واقع نشد. از جهتی دیگر «ارباب جمشید» عامل «اردشیرجی» در ایران در سال 1282 خورشیدی (1903 میلادی) از طرف مظفر الدین شاه نیز لقب رئیس التجار دریافت کرد. او در جریان مشروطه نقش فعالی داشت و در مجلس اول نماینده زرتشتیان بود.

شایع بود که این شخص مبلغی رشوه به «سید عبدالله بهبهانی» پرداخته که به نمایندگی زرتشتیان مورد قبول واقع شود. (7) این شخصیت‌های وطنی همگی در فروش منابع طبیعی و معدنی خوزستان نقش داشتند. «ارباب جمشید» در سال 1311 شمسی در گذشت. او از نزدیکترین دوستان «اردشیرجی ریپورتز» است. و با فروغی‌ها (فراماسیونوها) نیز صمیمیت بسیار داشت. (8)

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

«حکمرانان خوزستان در این دوره نیز دست کمی از عمال
آنجایی نداشتند! چهره‌های معروف حکام خوزستان در این برهه‌ی
تاریخی که نفوذ قابل توجهی در سیاست ایالت داشت همانا «نظام
السلطنه مافی» است. وی خلال دو دوره حکومتش به عنوان حکمران
کل ایالت از (1887 - 1891) و (1895 - 1897) قطعات بزرگی
از زمین دولتی موسوم به خالصه را از دولت مرکزی خریده بود. از
آنجا که این زمینها به وسیله‌ی قبایل عرب کشت و زرع می‌شد.
و قبایل آنها را ملک خود (مالکیت عرفی) می‌دانستند و حاضر به قبول
حق دولت مرکزی در فروش آنها نبودند. نظام السلطنه مجبور شده
بود این اراضی را طی قراردادهای طولانی مدت به شیوخ قبایل
اجاره دهد. یکی از بزرگترین اجاره داران شیخ محمره (شیخ مزعل)
بود. پس از ترور «شیخ مزعل»، «شیخ خزعل» مشتاق این بود که
اجاره زمینها در عمل ادامه یابد. برای موارد پیچیده تر «نظام
السلطنه» بخشی از املاک خود را به «نصراله مشیر الدوله» که در
آن زمان وزیر خارجه بود فروخته بود، به این ترتیب مجتمعی از
منافع میان «شیخ خزعل» و بعضی اعیان ذینفوذ تهرانی وجود داشت.
در این میان «نظام السلطنه» بر آن شده که فرصت را غنیمت شمرده
و تا حد امکان روابط خود را با انگلیسی‌ها که در سال 1896 ترتیب

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

اخراج او را از خوزستان فراهم کرده بودند، بهبود بخشید. نایب وزیر مختار انگلیس در تهران درخواست کرد که «نظام السلطنه» باید با شیخ خزعل تماس بگیرد و از او بخواهد که مانند برادرش «شیخ مزعل» در راه تجارت انگلیسی‌ها در ایالت مانع ایجاد نکند. احتمالاً توافقی ضمنی به عمل آمده بود که خزعل با تجارت انگلیسی‌ها مخالفت نکند. و انگلیسی‌ها نیز نهایت کوشش خود را برای تثبیت او به عنوان حاکم محمره به کار برند احتمال می‌رود که انگلیسی‌ها با ملاحظه نقش بینابینی «نظام السلطنه» بیشتر می‌خواستند تحریمی را که بر کار نظام السلطنه در حکومت ایالت قائل شده بودند برطرف سازند. برای اثبات حدسهایی که برشمردیم از این تلگراف «نظام السلطنه» که به «شیخ خزعل» مخابره کرده و او را به همکاری با انگلیسی‌ها فراخوانده است مدرک بهتری نمی‌توان یافت. او در این تلگراف می‌گوید: شما می‌دانید که وظیفه اصلی و موجودیت شما بستگی دارد به حسن خدمتی که نسبت به تجارت انگلیسی‌ها مبذول می‌دارید. من با تمام اعتمادی که به شما و شیوخ زیر دستتان دارم، به نمایندگی انگلیس در تهران اطمینان داده‌ام که شما صلح و امنیت محل را حفظ خواهید کرد. اگر شما و شیوخ عرب تابع شما آرزوی خرسندی مرا دارید و مساعدت من و «سعد الملک» را می‌خواهید

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

برای حفظ صلح و امنیت بازرگانان انگلیسی عمل کنید، طوری که آنها و به خصوص آقایان «لینچ» که دوستان من هستند. به سفیر انگلیس تلگراف بزنند و رضایت خاطر خود را از شما ابراز دارند.» (9) به این نکته نیز اشاره می‌شود. که: «حکام خوزستان در دهه‌ی پیش از آغاز جنگ جهانی نخست، دو دسته بودند: یک دسته حکامی بودند که یا منافع در ایالت داشتند یا با رابطه از دواج با «شیخ خزعل» مربوط بودند. حکمرانان دسته دوم معمولاً از پیرمردان و از کار افتادگان تشکیل می‌شدند. اینها کسانی بودند که می‌خواستند سختی را تحمل کنند و در عوض از افتخار حاکم بودن برخوردار گردند. در دسته نخست برجسته‌ترین نمونه «سالار معظم» بود که در ژوئن 1905 به سمت حاکم خوزستان منصوب شد. این نجیب زاده پسر عمو و وارث «نظام السلطنه» بود، و اراضی وسیعی در ایالت خوزستان داشت. «سالار معظم» همچنین نخستین عموی «بتول» زن «شیخ خزعل» به شمار می‌رفت. در آوریل 1907 «سالار معظم» حاکم لرستان نیز شد. از مه/ 1907 تا نوامبر/ 1908 - سالار معظم حکومت خوزستان را در دست‌های «شیخ خزعل» نهاد. در نوامبر/ 1908 - دولت مرکزی «سیف الدوله» را به عنوان حاکم خوزستان منصوب کرد. سیف الدوله که

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

پدر بزرگ «جمیله السلطنه» زن دیگر شیخ خزعل بود. تا مه 1909/ در خوزستان ماند. او در طی حکومتش حتی یکبار هم به شوشتر یا دزفول پانگداشت و زندگی خود را به صورت مهمان خزعل ونوه اش در محمره گذراند. «(10) مصطفی انصاری نویسنده: «تاریخ خوزستان» (1878 – 1925) درباره وضع حقوقی، مالکیت زمین در خوزستان می نویسد: پیش از 1890 - دولت مقدار زیادی از زمین ایالت را «خالصه» می دانست و خالصه: زمینی است که در وجود سلطان (دولت) تحقق می یابد. عشایری که این زمینها را می کاشتند حق تصرف داشتند، و به نوبه ی خود به دولت مالیات می پرداختند. از آنجا که دولت سعی نمی کرد مالکیت قانونی خودش را به نقض حقوق عشایر اعمال کند، ماهیت تصرف زمین موضوعی مسکوت مانده بود. به علاوه دولت همیشه ملك را به رسمیت شناخته بود. ولی زمین ملكی عموماً محدود به نواحی شهری می شد. زمین ملكی را می توان آزادانه به اجاره گذاشت، فروخت یا به طرق دیگر مثلاً مطابق شرع واگذار کرد. دسته سوم حقوق تصرف زمین نیز تحت عنوان «تصرف عرفی» شناخته می شد. وضعیت واقعی این دسته از زمینها نامشخص است، و احتمالاً منظور از آن زمینی است که وضعیت حقوقی یا شرعی روشنی ندارد. ولی برای مدت درازی

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

تحت اشغال مالك آن بوده است. حقوق گوناگون نسبت به زمین را با توجه به مورد خاص "سید حاج عبد القادر بحرانی" به خوبی می توان دریافت: قطعه ای زمین. حول وحوش محمره (خرمشهر) به صورت «متعلق» مانکیتش میان «سید عبد القادر» و فرزندان «شیخ حبیب» مشترک بود. زمین مذکور برای کشت خرما مورد استفاده قرار می گرفت و اصولاً از طرف «شیخ جابر کعبی» به مالکان آن واگذار شده بود. در سال 1890 - حکومت ایالت خوزستان بخشی از این زمین را 300 - زرع در 80 زرع - برای ساختن يك اسکله، يك گمرخانه و يك ایستگاه قرنطینه مطالبه کرد. "نظام السلطنه" حکمران ایالت بر آن شد که زمین مورد نیاز را از صاحب آن بخرد. این نشان می داد که زمین «خالصه» شمرده نمی شد و حقوق مالکان آن محترم بود. باری مالکان حاضر به فروش زمین نشدند. بعد حکمران برای اغوای آنها پیشنهاد کرد که به آنها قباله شرعی می دهد. از این چنین پیداست که زمین را «ملك» نمی شمردند. زیرا مالکان برای زمینهای خود قباله شرعی نداشتند. احتمالاً زمین مورد بحث در مقوله ای می گنجید که در بالا به عنوان «تصرف عرفی» می باشد. این بار هم مالکان از فروش زمینها خودداری کردند، و عاقبت حاضر شدند آن را در برابر 40 تومان در سال اجاره دهند.

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

(11) به این مطلب نیز باید توجه کرد که: «در خوزستان «قبیله» بیش از این که روستا باشد، واحد اجتماعی و اقتصادی عمده بود. به همین دلیل «قبیله» دارای شیوهی مسلط اجاره داری زمین در ایالت به شمار می‌رفت. استفاده از زمین قبیله‌ای معنی‌اش این بود که قبایل گوناگون در ایالت زمین خالصه را همچون ملک قبیله‌ای خود می‌دانستند. هر طایفه (تیره) به موجب سنت، ناحیه مشخصی در استان را اشغال کرده بود، و آن ناحیه به نوبه‌ی خود میان تیره‌های گوناگون قبیله که کشتکار بودند، قسمت می‌شد.» (12)

احمد کسروی در این زمینه

می‌نویسد: «در سال 1324 هجری

قمری که شورش مشروطه در ایران

برخاست چنان که می‌دانیم این کشور

سالها گرفتار کینه توزی و نادانی

«محمد علی میرزای قاجار» و فشار و

آزار روسیان بود. ورشته کارها چنان
گسیخته بود که در ولایت‌های نزدیک
به پایتخت گردنکشان باکی از دولت
نداشتند چه رسد به ولایت‌های
دوردست. مدت هشت سال که از آغاز
مشروطه تا آغاز جنگ جهانی
اروپا کشید و همیشه ایران به حال
آشوب و ناتوانی

بود. «شیخ خزعل خان» را فرصت خوبی بدست آمد که، پایه کار خود را در خوزستان هر چه استوارتر گرداند.

در این زمان مشایخ اعراب را که زیر دست او نبودند مانند: شیخ حویزه و شیخ آل خمیس (رامهرمز) و شیخ بنی طرف (دشت آزادگان) و دیگران از میان برداشته، عشایر آنان را نیز زیر دست خود گرفت. یکی از شاهکارهای شیخ بود که هر کدام از آن مشایخ که از پرداخت مالیات عشیره خود در می ماند، شیخ از دولت در می خواست که مالیات آن عشیره را نیز سر جمع او نمایند. دولت نیز که در آن سالها حال پایداری نداشته سرگرم پیش آمدهای دیگر بود. از آن پیشنهاد شیخ خشنود گردیده بیدرنگ اختیار آن عشیره را نیز به وی می سپرد. او نیز نخستین کاری که می کرد آن بود که شیخ آن عشیره را بیرون کرده یا به زندان می سپرد و یکی از بستگان خود را بجای او می گذاشت. شیخ خزعل خان به آرزوهای خود چندان دلبستگی داشت که در راه آن خونریزی هم دریغ نمی گفت. مردم خوزستان سیاهکاریهای بسیار او را در یاد دارند و کسانی را نام

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

می‌برند که او به زهر کشته یا در زندان فیلیه (خرمشهر) به شکنجه نابود گردانید. به هر حال شیخ خزعلخان به دستاویزهای گوناگون مشایخ دیگر را یک به یک از میان برده همگی عشایر خوزستان را زیر دست خود ساخت. آل کثیر (محدوده شوشتر و دزفول) که از آغاز در آمدن خود به خوزستان رام کسی جز از مشایخ خود نگردیده بودند، هم زبون وی گردیدند. این نیرو و شکوه را که او پیدا کرده هیچ یک از مشایخ کعب را نبوده، در این هنگام «ویلیام ناکس دارسی»، انگلیسی نیز در خوزستان به کار پرداخته و دلبستگی انگلیسیان به آن سرزمین هر چه بیشتر گردیده بود. و می‌کوشیدند که شورشی در آنجا روی ندهد و مانع کار ایشان نباشد و برای این کار بهترین راه آن بود که به شیخ خزعل یاری کرده و چیرگی او را بر عشایر و مردم خوزستان بیشتر گردانند، و این بود که همیشه هواداری از شیخ می‌نمودند. بیش از آن که از پدر و برادرش هواداری داشتند.» (13)

سپس کسروی می‌افزاید: «در این سالهای مشروطه در شوشتر همه «آغاوات» به آسودگی بکارفته سازی می‌پرداختند و بیش از زمانهای دیگر آزار مردم می‌کردند. (منظور آقای کسروی اشاره به اعمال سران بختیاری بوده که موجب نا امنی در شوشتر گردیده

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

بود)، و همیشه در میان محله‌ها کشاکش بود و پیاپی جنگ و خونریزی روی می‌داد. یکی از آشنایان در اهواز می‌گفت، که در یکی از سالها به شوشتر رفته بودم به هر خانه‌ای که رفتم و به هر انجمنی که در آمدم سخن از سرحد محله‌ها بود گروهی برخورد می‌بالیدند که به محله همسایه چیرگی یافته سرحد محله خود را یک کوچه یا چند خانه پیش برده‌اند. دسته‌ای دل پر از خون داشتند چرا که چند خانه یا یک کوچه از محله خود را از دست داده‌اند. و دشمن سنگرهای خود را پیش آورده است. کسی تا شوشتر را ندیده (به ویژه شوشتر آن روز را) درست نخواهد دانست که این فرومایگان سرچه با هم زد و خورد کرده، آسایش را بر مردم بیچاره حرام می‌ساختند. هر محله شوشتر رویهم دویست خانه و چند کوچه پریچ و خم و آلوده‌ای بیش نیست. و بر سر این کوچه‌های ناپاک بوده که آن فتنه‌ها برپا شده بود. «(14)

«با آمدن «رضاخان» سیاست تمرکز گرایانه تشدید گردید. و سیاست مشّت آهنین «رضاشاه» در رابطه با ایلات و قبایل بر سه پایه استراتژی استوار بود: نابودی قدرت رؤسای ایلات، اسکان دادن ایلات کوچ نشین و خلع سلاح نیروهای ایلّی. در نتیجه این سیاست نخبگان محلی نظیر رؤسای ایلات، شیوخ و آقاها خود مختاری خود

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

را از دست دادند و رابطه مسالمت آمیز گذشته آنها با دولت حالت حضانة به خود گرفت.» (15) و شورش‌هایی در اینجا و آنجا بر علیه حکومت جدید آغاز گردید. که با سرکوبی این شورش‌ها، اکثرخان‌ها و شیوخ محلی خوزستان سر به نیست شدند. این سیاست تا انتقال قدرت از رضا شاه به فرزندش «محمد رضا شاه» (شهریور 1320 شمسی) ادامه یافت. و تا آنجا پیش رفت که اکثر فئودالها و زمینداران بزرگ مالکیتشان محدود گردید، و بیشتر زمین‌ها جزو «خالصه» (دولتی) قرار گرفت. و بدین ترتیب وضعیت زمین و کشاورز تا پیش از اصلاحات ارضی 6/ بهمن 1341 - چنین بود:

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

انواع کشاورزان پیش از اصلاحات ارضی (6/ بهمن / 1341) در ایران:

«1- کشاورزان دهقانی: اساس کشاورزی دهقانی اقتصاد خانگی و تولید برای نیازهای مصرفی خانوار است.

2- دهقانان میان حال: بهره بردارانی هستند که می توانند با استفاده از نیروی کار خانوار زندگی خود را تأمین کنند.

3- دهقانان کم زمین: که پیش از اصلاحات ارضی مالک قطعه کوچکی از زمین بودند.

4- دهقانان مرفه: قشر کوچکی از بهره برداران کشاورزی در هر روستا در هر روستا هستند که نسبت به دیگران وضع بهتری دارند.

5- کشاورزان بی زمین: در بهره برداری های تجاری و دهقانی به طور دائم یا فصلی کار می کنند.» (16)

□ منظور و هدف از اصلاحات ارضی شاه در انقلاب سفید (شاه

و ملت) - 6/ بهمن / 1341 - اصلاحات ارضی: در تحلیل نهایی:

هدف و دست آورد عمده اصلاحات ارضی در دهه 1340 از میان

برداشتن روابط سنتی ارباب و رعیتی و تبدیل رعایای سهم بر به

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

دهقانان خرده مالک و حفظ و حمایت از بهره برداریهای ماشینی بود. (17)

«اجرای قانون اصلاحات ارضی در بد و امر موجبات رضایت دهقانان را فراهم آورد. مواردی بود که تعداد املاک یک مالک به 400 پارچه آبادی می‌رسد، و چون نمی‌توانست و نیاز نداشت که این املاک را خود اداره کند، پیشکارانی تعیین می‌کرد و مالک یا مباشر بارعیت تا حد برده بدرفتاری می‌کردند و این گونه املاک به علت بی‌توجهی رو به خرابی می‌رفت. موارد زیادی بود که مالک یک یا دو «ده» داشت و با علاقمندی اراضی خود را سر پرستی می‌کرد. هر «ده» مسائل مشترکی را دارد، که توسط مالک اداره می‌شد. اصلاحات ارضی ضرری به مالکیت دسته اول نزد، بلکه بیشتر به ضرر خرده مالکین و مالکین متوسط تمام شد. رعیت سابق هم با امکانات کم و اراضی کوچک نتوانست تولید کند و از حمایت مالی مالک هم برخوردار نبود. هم زمان با فقر روستائیان انواع پروژه‌های دولتی با دلارهای نفتی شروع شد و روستائیان فقیر را جذب شهرها و مناطق پروژه‌ها کرد. این دقیقاً یک طرح آمریکایی بود که ایران را محتاج واردات گندم از آمریکا نماید که عملی هم شد.» (18)

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

این وابستگی پس از گذشت بیش از چهل سال از اصلاحات ارضی هنوز هم ادامه دارد. چراکه اصلاحات ارضی بمعنی واقعی صورت نگرفت و تعداد زیادی از مجتهدین و روحانیون حوزه علمیه قم با انتقال مالکیت خصوصی به مالکیت عمومی مخالفت نمودند:

آیت الله سید عزالدین حسینی زنجان‌ی از علمای بزرگ آن دوره در شرح خاطرات خود در روزنامه «جام جم» شماره (877) مورخه: دوشنبه 12/خرداد/1382 (2/ژوئن/2003) - صفحه (13) می‌گوید: «... مقدمات زندانی و گرفتار شدن ما، در 15/خرداد/1342 - از آنجا بود که این آریا مهر ملعون، موضوع تقسیم اراضی را در زمان مرحوم آیت الله العظمی بروجردی شروع کرد، تا ببیند که عکس العمل چه می‌شود! 1»

بعد از وفات ایشان رژیم با عجله بحث تقسیم اراضی را شروع کرد و تا حدی هم موفق شد. ولی علماء و مراجع ساکت ننشستند و به وسیله اعلامیه‌ها مخالفت خود را ابراز داشتند. حتی از نجف مرحوم آیت الله العظمی خویی اعلامیه دادند که عبارت شریفشان این بود: من حاضریم این خون ناقابل خودم را در زیر ریشه درخت اسلام

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

بریزم و مفتخر باشم. سپس علماء از جمله: سید احمد خوانساری و...
طی اعلامیه ای تقسیم اراضی را خلاف شرع دانستند.»
□ و بدین ترتیب اصلاحات ارضی موفق نشد که زمین را از
دست بزرگ مالکان بگیرد و به کشاورزان زحمتکش بدهد.

سیاست دولت دوره زمامداری «محمد رضا شاه» در زمینه کشاورزی در استان خوزستان:

«سیاستهای اراضی کشاورزی دولت از اواخر دهه / 1340
بیشتر معطوف به گسترش بهره برداری های بزرگ تجاری در
بخش خصوصی، بخش دولتی و بخش مختلط بود. سیاستها و
اقدامات مشخص دولت همانند اختصاص اراضی زیر سدها به
کشت و صنعت های خصوصی و دولتی و واحدهای بزرگ
کشاورزی ماشینی مانند تخصیص بیش از 80 هزار هکتار از
اراضی زیر سد دز به 13 شرکت کشت و صنعت و بهره برداری
بزرگ کشاورزی در استان خوزستان» (19)

به دنبال این سیاست، همانطوری که قبلاً نیز اشاره شد:

«زردشتیان پارسی تبار در طرحهای کشاورزی خوزستان نیز نقش
فعالی داشتند. چنانچه در دهه / 1340 - توسط «محمد رضا شاه»

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

بخشی از طرح قبلی که توسط «میرزا آقاخان کرمانی» پیشنهاد شده بود. تحقق یافت وبا وساطت «شاپورجی ریپورتر» فرزند «اردشیرجی ریپورتر» سابق الذکر و همکاری نزدیک اوبا «یعقوب نیمرودی» جاسوس یهودی برجسته سرویس اطلاعاتی اسرائیل، منطقه‌ای به وسعت 7960 کیلومتر مربع درحومه شهر اهواز معروف به «چم اسخیل - سید خلف (کیانپارس - کیان آباد) وروستای کریشان واقع درغرب رودکارون «سپنتا» در پوشش شرکت (Go- imino) به انحصار الیگارشی پارسی هند درآمد.» (20)

در ادامه این تصرف غاصبانه و غیر شرعی شرکت‌های وابسته به اجنبی، اخیراً از سوی مقامات قضائی استان و عوامل پشت پرده مهر تایید زده شد. که با عکس العمل شدید مسئولین استان، مردم و رسانه‌های گروهی محلی روبرو شد. که جهت اطلاع بیشتر همشهریان عزیز به این حق کشی‌ها از زبان جراید می‌شنویم:

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

روزنامه محلی «همسایه ها» شماره (261)، شنبه
10/ خرداد/ 1382 صفحه (4) می نویسد:

□ چم السخیل: «بیش از 50 سال پیش شرکتی به نام»
مزدیسنان» با عضویت 300 نفر که اغلب آنها زرتشتی ساکن یزد
بودند تأسیس شد تا با انگیزه کار کشاورزی بخشی از زمینهای
خوزستان را تصاحب کند. این گروه یزدی را چند نفر یهودی
همراهی می کردند!!

این شرکت تأسیس شده با استفاده از حمایت های نظام سابق
«شاهنشاهی» قطعه زمینی به وسعت (493) هکتار واقع در منطقه
معروف به «چم السخیل» تصاحب کرد. مدیران این شرکت پس از
مدتی اقدام به تغییر کاربری زمینهای مذکور نموده و آنها را به نام»
کیانپارس» مسکونی می سازند. اکنون از آن گروه فقط نام «ایدون»
باقی مانده است. ایدون یکی از خیابانهای ممتد در طول خیابان اصلی
کیانپارس است که گویا نام یکی از صاحب سهامان زرتشتی آن
شرکت است. ایدون همان کسی است که دخترش را به ازدواج
فرمانده لشکر (92) - زرهی وقت در می آورد تا - نیروی نظامی
بتواند با استفاده از نفوذ او امورات خود را بگذارند.»

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

سپس هفته نامه‌های محلی از جمله: «ندای جنوب» شماره (36)، سه شنبه 13/ خرداد/ 82 - صفحه (1) و (2). و هفته نامه «همدلی» شماره (66) یکشنبه 11/ خرداد/ 82 صفحه (2) در یک تیر درشت نوشته‌اند:

□ ساحل کارون به تاراج رفت: «.... در سال 1315 شمسی بمنظور عمران و توسعه شهری، شرکت مزدیسنان که اعضای آن همگی زرتشتی بودند، تأسیس شد. به دنبال آن در سال 1333 بخشی از اراضی کیانپارس که شامل 493 هکتار بود، از سوی اداره کشاورزی استان که در آن زمان نماینده دولت محسوب می‌شد، در اختیار این شرکت قرار گرفت. این اراضی که در محدوده کیانپارس و کیان آباد قرار داشتند. در پلاک پنج اصلی از اداره کشاورزی وقت بدون تحدید حدود به شرکت «مزدیسنان» واگذار و مقرر شد تا این شرکت اراضی مذکور را که در مالکیت دولت بودند به نفع خویش به ثبت رسانده و طبق اساسنامه، از اراضی درجهت عمران و کشاورزی استفاده نماید. لیکن پس از مدتی کشاورزان حاشیه رودخانه در این اراضی مشغول به کار شدند. اما به دلیل بالا گرفتن اختلاف میان شرکت مزدیسنان و کشاورزان، بخشی از این زمینها توسط کشاورزان روستای سید خلف (کیانپارس) که کارگر شرکت

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

بودند، تصاحب شد. و بقیه اراضی نیز در سالهای اخیر و پس از یک تحدید حدود اجمالی. ثبت و پلاک بندی شده و از دست کشاورزان بومی خارج و تبدیل به بخشی از شهر «اهواز» گردید.

در طرح تفصیلی و جامع شهر اهواز نیز این اراضی از کشاورزی به مسکونی و غیر مسکونی تغییر کاربری داده شد. اما بخشی دیگر از این اراضی که در مجاورت رودخانه بودند تا سالیان اخیر نیز بصورت کشاورزی باقی ماند. در سال 1374 ش. شهرداری اهواز بخشی از اراضی مجاور رودخانه را که در اثر پیشرفت آب به زمین - استحصالی تبدیل شده بود، طبق قانون توزیع عادلانه آب و سایر مقررات موافقتی از سازمان آب و برق خوزستان خریداری کرد و این سازمان به عنوان متولی حریم و بستر رودخانه ها گردید و به نمایندگی از سوی دولت، مجوز اراضی را به شهرداری واگذار نمود که طی آن 42 هکتار از اراضی مذکور که حد فاصل پل سوم تا هفتم (اهواز) است. پس از تشریفات مقدماتی ثبت و به منظور توسعه و عمران به نام شهرداری اهواز ثبت گردید. اما شرکت مزایسنان پس از مدتی با این اقدام مخالفت کرد، و اعتراضی را مطرح نمود. لذا در تاریخ 75/5/4 - پس از توافقی حاصل شده میان شهرداری و شرکت مزایسنان، توافقی

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

در قالب مصالحه نامه با شماره – (22101) صورت گرفت و مدیر عامل شرکت باتنظیم اقرار نامه‌ای رسمی در تاریخ 75/5/7 - با شماره (127117) و با حضور در دفتر خانه شماره سه اهواز ضمن اقرار به مالکیت شهرداری بر زمینهای مورد نظر اقرار نامه ثبتی و محضری خود را نسبت به اقدام شهرداری پس گرفت. و در آن اقرار نامه رضایت خود را نسبت به صدور سند مالکیت به نام شهرداری اعلام نمود و نسخه‌ای از این اقرار نامه نیز که سند رسمی محسوب می‌شد، به اداره ثبت ارائه گردید. اداره ثبت نیز براساس اقرار نامه مذکور و با توجه به اینکه این اراضی مدعی دیگری ندارد، تشریفات صدور سند را تکمیل نمود، و برای اراضی مورد نظر شهرداری که حدود 42 هکتار بود تحت پلاک ثبتی (3277-7) فرعی از پنج اصلی. سند مالکیت صادر و آن را تسلیم مالک یعنی شهرداری نمود و به این ترتیب شهرداری اهواز مالک 42 هکتار اراضی ساحل کارون گردید.

با گذشت دو سال از صدور سند مالکیت، مسئولان شرکت مزدیسنان در تاریخ 77/4/8 - با طرح يك دعوي واهي عليه شهرداری با ادعای این که اقرار نامه رسمی مذکور باید به امضای

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

دو نفر از مدیران شرکت می‌رسید. درحالی که تنها یکی از مدیران آن را امضاء کرده است. و با استفاده از یکی از وکلای معروف شهر دعوی عدم نفوذ اقرار نامه مزبور را علیه شهرداری مطرح کرد که شعبه 18 دادگاه عمومی اهواز که حکم بطلان دعوی صادر و در مرحله تجدید نظر دادگاه استان نیز حکم مذکور تایید و به مرحله قطعیت رسید.

مهندس سلیمانی شهردار سابق اهواز (80-1378) می‌گوید :
اوایل دهه 1330 - اراضی کیانپارس که مساحت آنها 493 هکتار بود به شرکت مزدیسنان واگذار گردید و این شرکت سند را برای این زمینها دریافت نمود و در سندی که این زمینها را به آنها واگذار می‌کند رقم مذکور که بخش عمده این اراضی غرب رودخانه کارون را تشکیل می‌دهد را تعریف می‌کند : وی افزود. از آنجائی که ما بقی اراضی مشخص و قطعی هستند و به رودخانه متصل می‌شوند. شرکت «مزدیسنان» مدعی است که غرب کارون نیز در اختیار و مالکیت آنها قرار دارد. لذا پی‌گیری‌هایی را برای رسیدن به خواسته‌شان انجام دادند، و در زمانی که من به عنوان شهردار اهواز فعالیت داشتم گفتگوهای را در این خصوص ترتیب دادیم و صورت جلسه‌هایی را نیز تنظیم نمودیم و از این شرکت خواستیم تا از ادعای

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

خود دست بردارد. شهردار سابق اهواز تصریح کرد، هدف مسئولان شرکت این بود که در صورت موفقیت در دعوی مزبور با تمسک به عدم نفوذ اقرار نامه بتوانند در دعوی بعدی سند مالکیت شهرداری را باطل کنند که خوشبختانه در اثر واقع بینی رئیس وقت شعبه (18) دادگاه عمومی اهواز و قضات شعبه (10) دادگاه تجدید نظر استان این ادعا رد و این راه نیز بر روی شرکت «مزدیسنان» بسته شد. اما زیاده خواهی مسئولان شرکت مزدیسنان مانع از آن شد که به حق خود قانع باشند. و به حکم عادلانه دادگاه که با در نظر گرفتن منافع عمومی شهروندان صادر شد. تمکین کنند و حقیقت را بپذیرا باشند!!

لیکن پس از مدتی بار دیگر شرکت مزدیسنان با بکار گرفتن وکیل پایه یک دعوی جدیدی با عنوان ابطال سند مالکیت شهرداری روی پلاک (3277 - 5) را مطرح نمود و با این دعوی به سند مالکیت شهرداری حمله کردند. اما از آنجا که از طریق ابطال سند موفق نشدند از این ماجرا طرفی ببندند. آخرین تیر تیرکش خود را به کار بردند. و به اصل سند متعرض شده و اعلام کردند این سند به طور غیر قانونی صادر شده است. در نهایت شعبه (17) دادگاه عمومی اهواز طی حکمی رأی به ابطال سند شهرداری داد اما از

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

آنجا که این مسئله برای شهرداری اهواز اهمیت خاص و ویژه ای داشت. اقدام به استخدام یکی از وکلای زبردست نمود. سرانجام این پرونده به دیوان عالی کشور ارجاع و تصمیماتی برای احیای پرونده اتخاذ و برای رسیدگی بعد به دادگستری خوزستان اعاده شد. به دنبال آن از سوی رئیس سابق دادگستری خوزستان نیز توضیحاتی در مورد شرکت، پرونده و وکیل پرونده به رئیس قوه قضائیه ارائه گردید و پرونده برای مدتی مسکوت ماند. اما پس از هفت سال اختلاف میان شهرداری اهواز و شرکت مزدیسنان بر سر مالکیت زمینهای حاشیه غرب کارون، چندی پیش از سوی شعبه 17 و دادگاه عمومی اهواز به رغم تلاشهای صورت گرفته، حکم بر محکومیت شهرداری و به نفع شرکت مزدیسنان صادر شد. البته سهراب بیگ، رئیس کل دادگستری خوزستان نیز معتقد است که در حق شهرداری اجحاف شده است. (مطابق اصل 49 قانون اساسی را که ناظر به استرداد املاک و اموال نامشروع است پیاده کرد...) از سوی دیگر، آقای قمندار غزی رئیس شورای شهر اهواز (1382)، شرکت مزدیسنان را زمین خواری معرفی کرد که با استفاده از رانت شاهنشاهی و در جهت برنامه های سیاسی شاه در منطقه مستقر گردید. وی افزود: شرکت مزدیسنان ادعای مالکیت 42 هکتار استحصالی

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

که توسط سازمان آب و برق خوزستان به شهرداری اهواز واگذار گردید را دارد.

غزی، با ذکر این نکته که این شرکت به لحاظ قانونی محل ایراد است گفت: ادعای این شرکت واهی است و به نوعی تعارض اسناد محسوب می شود و این شرکت به رغم کارشناسی، کارشناس معرفی کرده است. و این عمل در تمام کشور بی سابقه است.

رئیس شورای شهر اهواز تصریح کرد، این پرونده به لحاظ قانونی مخدوش و دارای یکسری جریاناتی است که محافل سیاسی نباید اجازه دهند که حق شهرداری ضایع شود. این شرکت فاقد سند است و صرفاً برگ واگذاری اداره کشاورزی آن زمان را دارد. البته برخی از روستائیان منطقه سید خلف (کیانپارس) نیز مدعی «طبیعی، عرفی و شرعی» این اراضی هستند.

رئیس شورای شهر اهواز در ادامه بحث خود گفت: اصل ادعای این شرکت در مورد زمینهای مذکور زیر سؤال است، چه برسد به اینکه حق شهرداری را تضییع نماید.

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

وي افزود: بنده و آقاي خسرونيا مدير كل ثبت اسناد استان و مهندس سلیماني، شهردار سابق در جلسه‌اي که حضور داشتیم وکیل اقامه‌ي دعوا اعلام کرد: این اراضي حق شهرداری است. حال این که بر چه اساسي این زمینهای متعلق به شرکت «مزدیسنان» می‌شود. جای سؤال است و به نظر می‌رسد، که منطق قضائی بر روند پرونده حاکم نیست! باید گفت: پرونده مذکور برخلاف عدالت و به رغم تلاش شهرداری و واقعیت رقم خورده و نه تنها حقوق شهرداری بلکه حقوق شهروندان نیز تضییع شده است. و این اجحاف بزرگی در حق مردم اهواز است.»

... لازم به یاد آوری است که، پس از اصلاحات ارضی 1341 شمسی، بدلیل عدم استفاده روستائیان بومی و محلی از کشاورزی مکانیزه و مدرنیزه، دولت وقت محدوده کشاورزی روستائیان مناطق دیگری از خوزستان، همچون: دزفول، شوش، و شوشتر، را بعد از سال 1347 - به شرکتهای چند ملیتی کشت و صنعت آمریکائی و اسرائیلی واگذار کرد و مجلس غیر مردمی با تصویب قوانینی دولت وقت را مکلف به مصادره

زمینهای مرغوب و حاصلخیز کشاورزان منطقه نمود. دولتمردان و مسئولین وقت استان به نوبه خود با تهدید و ارباب زمینها را با

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

قیمت بسیار پائین از کشاورزان محلی خریداری کرده و به نفع شرکت های چند ملیتی اجنبی صادره نموده و کشاورزان زحمتکش و بی دفاع را از آن منطقه بارور و زادگاه آباء و اجدادی خود بیرون رانده و یا به صورت کارگر ساده قرار دادی و فصلی و یا حاشیه نشین شهری (زاغه نشین) در آورده و یا در کارهای خدماتی این شرکت های استثماری از قبیل: نگهداری و حفظ و حراست (ناطور چماق بدست). از تأسیسات و اموال شرکت های آمریکائی و اسرائیلی در آوردند!!

پس از انقلاب اسلامی (22/ بهمن/ 1357) دولت انقلابی کلیه شرکت های چند ملیتی اجنبی فعال در سراسر کشور را به نفع دولت مصادره کرده و از شرکتهای استعماری و استثماری دوران طاغوت خلع ید شد.

« این شرکت ها در منطقه میاند آب (میناو) از سمت مغرب به رود کرخه و از طرف شمال به تپه های ماهوری شمال دزفول و از مشرق به رودخانه شوره و از جنوب به هفت تپه محدود می شود. و تا شوشتر امتداد دارند که به دنبال مطالعات و فعالیت های به عمل آمده توسط شرکت های چند ملیتی سرمایه گذاری آمریکائی - اسرائیلی با رعایت تصویب نامه شماره (31162) مورخه

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

1347/6/17 - هیأت وزیران و موافقت نامه های متبادله بین وزارت آب و برق (نیرو) و آقای هاشمی نراقی اولین شرکت کشت و صنعت با سرمایه خصوصی تشکیل گردید. شرکت های فعال در این محدوده جغرافیایی شامل:

1- شرکت کشت و صنعت ایران - آمریکا به مساحت 20/000 - هکتار.

2- شرکت کشت - و صنعت ایران - کالیفرنیا به مساحت 10/000 - هکتار.

3- شرکت دزکار به مساحت 10/000 - هکتار.

4- شرکت شل و میشل کاتس به مساحت 13/500 - هکتار.

5- شرکت کلاسن به مساحت 5/000 - هکتار.

6- شرکت چیس مان هاتان به مساحت 10/000 - هکتار.

جمعاً 68/500 - هکتار از اراضی مرغوب و بارور زراعی به شرکت های چند ملیتی خارجی واگذار شد. که شرکت شماره (1)

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

مارچوبه کشت می‌کرد. و شرکت **دوم**: سبزیجات. پنبه، چغندر قند، گندم، ذرت خوشه‌ای و یونجه کشت می‌نمود. بقیه شرکت‌ها محصولات مختلف کشاورزی و علوفه دامی کشت می‌کردند. (21) بیشتر محصولات را که این شرکت‌ها تولید می‌کردند در داخل کشور مصرف نداشت. بلکه بیشتر محصولات به بازارهای بین‌المللی عرضه می‌شد، تا بدین ترتیب شرکت‌ها سود بیشتری ببرند. چرا که زمین حاصلخیز، آب شیرین و فراوان رودهای کارون، دز، کرخه و کارگران ارزان قیمت باعث بالا بردن هر چه بیشتر در آمد شرکت‌های خارجی می‌شد و از طرف دیگر کشور ما را بصورت وابسته و نیازمند به محصولات استراتژیک غذایی و مواد اولیه صنعتی از قبیل: غلات، گیاهان روغنی، گیاهان صنعتی و علوفه‌ای دامی نگه می‌داشت. در صورتی که دولت وقت می‌توانست کشاورزان بومی و محلی را در شرکت‌های مذکور سهام‌دار نماید. (شرکت‌های سهامی زراعی) و از آوارگی و در بدری آنها در حاشیه شهرها جلوگیری می‌کرد. همچنین پس از اصلاحات ارضی و به دنبال طرح‌های قبلی بدلیل عدم کاربرد مفید از زمین‌های حاصلخیز ساحلی و کناره‌ای رودخانه‌ها مقرر گردید که محدوده ساحلی رودکارون به فاصله دو کیلومتر - (حریم رودخانه) در امتداد مسیر

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

رودخانه واقع در حومه شهر اهواز به فرماندهان بازنشسته ارتش و سرمایه داران شهری (وابسته به نظام شاهنشاهی) واگذار شود. و جهت تأمین امنیت محل و جلوگیری از هر نوع اعتراض و یا شورش مردمی توسط کشاورزان بومی، به شیوخ محلی ساکن مناطق ساحلی، سهمی بدون دریافت پول واگذار گردد. و بدین ترتیب سه عنصر خود فروخته غیر مردمی و استثمارگر یعنی: «افسران عالیرتبه شاهنشاهی بازنشسته لشکری و کشوری، سرمایه داران طاغوتی و شیوخ وابسته به نظام ستم شاهی» بر زمینهای حاصلخیز با بافت ریزدانه و بارور استیلا یافتند. پس از یکدوره پنج ساله کشت و برداشت. به بهانه‌ی عدم کشتش تلمبه‌های آبی زمینها را برای چند سال به زیر کشت نبردند. طبیعی است که علاوه بر زمینهای مرغوب ساحلی زمینهای حاشیه‌ای نیز که در دست کشاورزان بومی قرار داشت به زمینهای موات تبدیل شد. و از آنجائی که صنایع سبک و سنگین (مونتاژ) و تأسیسات خدماتی در حومه شهر اهواز در حال احداث بودند. از جمله: کارخانه‌های نورد و لوله، فارسیت، لوله سازی کارون، فولاد سازی، موکت سازی، خانه سازی، غذائی، آجر پزی و صنایع وابسته به نفت و گاز طبیعی نیروگاههای حرارتی و یس و رامین، شبکه‌های برق رسانی و آب رسانی و

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

مؤسسات مختلف خدمات آموزشی، پرورشی، بهداشتی، حمل و نقل و... شروع به خرید زمینهای موات کناره‌های شرق و غرب رودخانه کارون از اتحاد مثلث شوم (فرماندهان بازنشسته، مالکین مزدور شهری و شیوخ راحت طلب محلی) با قیمت کلان کردند که تا این زمان ادامه دارد!! و بدینترتیب نه «لیس للانسان الاماسعی» بلکه این جماعت از خدا بی خبر سود باد آورده معتنابهی از بابت فروش زمینهای با رور ساحلی نصیبشان گردید.

از سوی دیگر کشاورزان حوالی کارخانه‌های جدید التأسيس تولیدی و مؤسسات خدماتی در استخدام کارخانه داران و مجتمعهایی بزرگ خدماتی در آمدند. و عملاً از فعالیت در بخش کشاورزی دست برداشتند» استثمار کشاورزان خوزستانی را از دیدگاه يك افسر عالی‌رتبه شاهنشاهی بشنویم: «افسر بلند پایه شاهنشاهی که در دولت موقت (58-1357). مهندس مهدی بازرگان (عضو نهضت آزادی ایران) موقعیتی ممتاز و حساسی را در خوزستان پیدا کرده بود. جهت پیشبرد اهداف سیاسی خود (ریاست جمهوری) به این مسأله مهم استضعاف اعراب شهری و روستائی خوزستان توسط رژیم شاهنشاهی در اوایل انقلاب (1358) اشاره کرده‌اند: «سید احمد مدنی (معروف به ابن الزهرا) استاندار خوزستان و فرمانده نیروی

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

دریائی در دیدار با عشایر عرب این استان اعلام کرد: که تقسیم عادلانه اراضی در خوزستان صورت می‌گیرد. وی در این باره گفت: «در خوزستان در اراضی تقسیم شده تجدید نظر به عمل خواهد آمد. این تجدید نظر، شرکت‌های کشت و صنعت و سهامی زراعی را شامل خواهد شد. به خصوص از اجرای آن کسانی برخوردار می‌شوند که اراضی آنها در رژیم گذشته غیر عادلانه گرفته شده است.

وی این مطلب را در ملاقاتی که با نمایندگان عشایر: بیت سعد) آل کثیر) و بنی کعب که در اطراف شهرستانهای: شوشتر، دزفول و شوش سکونت دارند اعلام کرد.

در این ملاقات که به منظور تجدید همبستگی با جمهوری اسلامی صورت گرفت. استاندار خوزستان: «سید احمد مدنی» گفت: در جمهوری اسلامی به طور عادلانه کار خواهد شد و سعی بر این است که ستم‌های گذشته نیز که با عده‌ای شده است جبران شود. و از برنامه‌ها توده مردم نصیب داشته باشند،» تیمسار سید احمد مدنی افزود: با برنامه دولت در این استان، امیدواریم کشاورزی منطقه به طور عادلانه گسترش پیدا کند. و زمین از دست زمین خواران بزرگ در طول زمان خارج شود.» (22)

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

چگونگی تملک زمین توسط کشاورزان در نظام «جمهوری اسلامی»

هم زمان با فروپاشی نظام گذشته (شاهنشاهی) دو واکنش متضاد در زمینه مسائل ارضی و دهقانی در روستاها ظاهر شد. یکی واکنش گروهی از اربابان سابق بود که به بهانه محترم بودن مالکیت در اسلام خواهان الغای اصلاحات ارضی رژیم سابق شده بودند. دیگر، واکنش سریع نیروهای درحال گسترش چپ بود که بلافاصله مسئله ارضی را در رأس برنامه کار خود قرار دادند، و حتی در مناطقی که زمینه مساعد بود با قیام مسلحانه ارضی را تقسیم کردند.

همانند: منطقه ترکمن در استان گلستان، گذشته از آن مصادره ارضی متعلق به وابستگان رژیم سابق از سوی بنیاد مستضعفین نیز بیش از پیش بنیان مالکیت ارضی را متزلزل کرد. واکنش دیگر جهت یافتن راه حل اسلامی برای مسئله ارضی و دهقانی متبلور کرد. این راه حل که بر مبنای مالکیت مشروع و محدود زمین شالوده داشت و

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

در واقع برآیندی از واکنش‌های پیشین بود. زیر عنوان بند «ج» (جیم) و بصورت يك جنبش اجتماعي در زمینه مسئله ارضي و دهقاني به جریان افتاد. جنبش بند«ج» يك نظريه اسلامي مالکیت محدود و مشروع زمین که از اواخر سال 1358 -عنوان شد. و پس از فراز و نشیبهائی در فروردین / 1359 - در اصلاحیه قانون نحوه واگذاری و احیاء ارضي در حکومت جمهوري اسلامي ایران رسماً تدوین و اعلام گردید.

بند«ج» ارضي که در دست زمینداران بزرگ است و با ملاک رژیم قبلي (پهلوي دوم) مجوز قانوني هم دارند. در تعریف زمین بزرگ گفته شده: « زمین بزرگ زمینی است که بیش از سه برابر مقداري باشد که عرف محل برای تأمین زندگی يك کشاورز با خانواده او لازم می‌داند:

و کشاورزان دیگر در محل باشند که فاقد زمین برای زراعت هستند. و جز از راه گرفتن مقدار زائد زمین این گونه افراد نتوان آنها را صاحب زمین زراعي کرد.»

مفاد بند«ج» لایحه پیشنهادي وزارت کشاورزي بوده، از آن زمان مسئله محدود کردن مالکیت ارضي در ایران اسلامي با بند «ج» مترادف گردید. این قانون بلافاصله پس از تصویب با

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

انتقادهایی از نظر انطباق با موازین شرعی روبرو شد. و پیش از ابلاغ به دولت یکبار دیگر مورد تجدید نظر و تعدیل قرار گرفت. و سرانجام در 1359/1/26 - به تصویب شورای انقلاب رسید. اما علل توقف بند «ج» از هنگامی که طرح آن در آذرماه / 1358 - اعلام شده به مبارزه گسترده‌ای علیه آن برخاستند. مخالفت و مبارزه بابت «ج» از دو جریان نیرومند نشأت می‌گرفت. یکی از زمینداران مشمول آن، که تاحدودی در شورای کشاورزی متشکل شده بودند. و دیگر روحانیون که آنرا مطابق موازین شرعی نمی‌دانستند. مبارزه گسترده زمینداران با بند «ج» محدود به تشکیل کنگره و مبارزه تبلیغاتی نبود بلافاصله پس از اعلام بند «ج» صدها حادثه ناگوار در روستاها واقع شد و درگیری‌های خشونت آمیز میان زمینداران و کارگران کشاورزی رخ داد. در استانهای: فارس، کردستان، خوزستان و آذربایجان چند تن از مسئولین جهاد سازندگی و هیأت‌های انقلابی هفت نفره کشته شدند. از همه ناگوارتر به دارآویختن نماینده روستائیان در هیئت هفت نفره شهرستان بجنورد در محل کار هیأت به وسیله مالکان منطقه بود» (23)

□ لایحه قانونی اصلاح نحوه واگذاری و احیاء اراضی در حکومت جمهوری اسلامی ایران در تاریخ: 1358/6/25 -

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

و مصوب 1358/12/11 - شوراي انقلاب: اراضي مورد نظر به سه قسمت تقسيم مي شوند.

الف - اراضي منابع طبيعي که در اختيار دولت جمهوري اسلامي است.

ب - اراضي که زير کشت بوده و توسط نهادهاي دولت اسلامي قانوناً مصادره شده و در دست بنياد مستضعفين مي باشد.

ج - اراضي بزرگ که در دست زمينداران بزرگ است و ظاهراً با ملاکهاي رژيم قبلي مجوز قانوني هم دارند.

توضيح: بند «ج» در مورد زمينهاي مالکيت بزرگ مي توان اين گونه زمينها را به

دو قسمت تقسيم نمود:

1 - زمينهاي باير، که بعلل مختلف توسط مالکين بزرگ باير نگاه داشته شده است. و با توجه به نياز جامعه در مسأله خودکفائي مملکت و با توجه به اينکه اين زمينها فقط به صرف اينکه مالکيت از آنها است، بدون کشت مانده و کشت به دهقانان هم داده نمي شود. دولت اسلامي اين زمينها را در اختيار خود مي گيرد تا در اختيار دهقانان و داوطلبان واجد شرايط گذارده شود.

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

2- در مورد زمینهای دایر و مزروعی تحت تصرف این گونه افراد اگر شخصاً به امر کشاورزی اشتغال داشته باشند. با شرایط اقلیمی و اجتماعی مختلف ایران تا حد سه برابر مذکور در توضیح بند «ج» زمین در اختیارشان باقی خواهد ماند. در صورتی که کشت کننده فرد دیگری است و واجد شرایط می باشد، زمین به او واگذار خواهد شد. این گونه متصرفین با توافق و پس از کسر بدهی های قانونی و شرعی می توانند اراضی محل دیگری را در مقابل زمین متصرفی خود دریافت دارند. و یا اینکه اجرت المثل بگیرند و سپس بقیه زمینها در اختیار دولت قرار می گیرد. تا با توجه به مصلحت جامعه به واجدین شرایط واگذار شود.» (24) حال با توجه به مصوبه: 1358/12/11 - شورای انقلاب، شرکت «مزدیسنان» که زمین روستای سیدخلف واقع در حومه شمال غربی شهر اهواز (غرب رودکارون) را که در سال 1313 هـ ش بنا به دلایل مختلف امنیتی، سیاسی، اقتصادی و فرهنگی (اوایل حکومت رضاخان - دست نشانده انگلیس) تصاحب کرده و بعد از پایان مأموریت (پنج سال) کشت زمین را رها نموده (موات) و جهت انجام مأموریت دیگر به موطن اصلی خود (شهرستان یزد) باز گشتند!

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

کشاورزان بومی روستای سید خلف که به تازگی از جور و ستم
 عمال «شیخ خزعل» (عامل دیگر انگلیس در خوزستان) رهایی
 یافته، این زمین «موات» متعلق به مزدوران «رضاخان» را در
 شرایط بسیار دشوار به زیر کشت انواع محصولات کشاورزی
 درآوردند. بدیهی است که مدعیان تملك 493 هکتار زمین روستای
 سید خلف مطابق اظهارات دکتر عباس کریمی وکیل محترم شرکت
 باصلاح عمران و آبادی «مزدیسنان» که نه زمین را به زیر کشت
 برده و نه آباد کرده صرفاً جهت تحکیم نظام دیکتاتوری «رضاخان»
 به منطقه آمده تا از تصاحب زمینهای «شیخ خزعل» توسط
 کشاورزان منطقه جلوگیری کنند. اما بعلي مأموریت مافیائی آنها به
 پایان می‌رسد. و روستای سید خلف را با دست خالی ترك می‌کنند.
 کشاورزان بومی منطقه با استفاده از این شرایط (حق عرفی) دوباره
 همچون گذشته زمین اباء و اجدادی خود را به زیر کشت می‌برند
 و انواع محصولات کشاورزی از قبیل: غلات، حبوبات، صیفی جات
 و سبزیجات را در سطح وسیع تولید و به بازارهای محلی به ویژه:
 خزعلیه، امانیه و.. عرضه می‌نمایند. پس از گذشت بیست سال
 (1333) مأموریت اعضای مافیای «مزدیسنان» جهت تحکیم نظام
 طاغوت «پهلوی دوم» و دقیقاً پس از کودتای آمریکائی

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

28/مرداد/1332 تکرار می‌شود. این بار با استفاده از شرایط بحرانی کشور و سقوط دولت اصلاح طلب و ملی «دکتر محمد مصدق» شرکت برون استانی «مزدیسنان» با حمایت دولت کودتا به ثبت می‌رسد. و بدین ترتیب این شرکت رانت خوار حامی دیکتاتوری «رضا خانی» و استبداد «محمدرضا پهلوی» به امتیاز باد آورده قابل توجهی می‌رسد. که از نظر آقای کریمی وکیل شرکت مذکور کاملاً عادلانه است. ایشان این مأموریت «شوونیستی» را با مأموریت «مالک اشتر» مقایسه می‌کند و می‌گوید: .. در مجموع باید گفت. شهرداری اهواز کوچکترین دلیل برداشتن کمترین حقی در اراضی مزبور (42 هکتار) اراضی متنازع فیه در محدوده اراضی شرکت به میزان (493 هکتار) ندارد. شاید به همین دلیل است که بعضی از اعضای شورای شهر در مصاحبه‌های اخیر خود به نشر اکاذیب و توهین و افتراء پرداخته‌اند. درخصوص کنایه‌هایی که در رابطه با اینجانب وکیل شرکت «مزدیسنان» در هفته نامه (!!) مطرح کرده‌اند. اینجانب چون قصد دارم نسبت به آن گذشت نمایم. فقط خلاصه سوابق و زندگی نامه خود را به پیوست تقدیم می‌دارم تا هم توسط آنان مورد ملاحظه قرار گیرد. و هم چنانچه آن هفته نامه (.) صلاح دید، هر قسمتی از آن را که خواست در هفته نامه درج نماید.

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

و فقط به ذکر این نکته بسنده می‌نماید که مقامات محترم قضایی که توسط ریاست محترم شورا مرتب نام برده شده اند، نیز می‌دانند که اینجانب قبل از قبول هر مورد و کالت حقانیت امر را بررسی و در صورتی که ایمان به حقانیت موکل پیدا کردم از وی دفاع می‌کنم!!! در رابطه با این امر که مرتب اعلام داشته اند: سهامداران شرکت مزدیسنان زرتشتی می‌باشند، باید اعلام نمایم که آری، همانگونه که بیان فرموده‌اند، ولی آیا مجوزی برای تملک و تصاحب اموال زرتشتیان و یا دیگر اقلیت‌های اهل زمه در احکام دین مبین اسلام و یا قوانین جمهوری اسلامی ایران وجود دارد؟ مگر نمی‌دانند که حضرت امیر (ع) هنگامی که زره خود را که در راه شام گم کرده بودند، نزد مردیهودی یافت و با این یهودی نزد قاضی رفت. از اینکه شریح قاضی در خطاب، حضرت را با کینه صدا نمود و فرد یهودی را با اسم رنجیده خاطر شد و به وی اعتراض نمود که چرا حضرت را محترمانه‌تر خطاب نموده است. مگر فراموش کرده‌ایم که مساوات واقعی و رعایت حقوق اقلیت‌ها در اعصار گذشته به وسیله دین مبین اسلام ایجاد شد. چرا با طرح این گونه مطالب که به طور مسلم خلاف شرع می‌باشد. چهره درخشان دین پرافتخار اسلام را

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

تیره‌نشان دهیم و موجبات نا اُمّنی برای سرمایه‌ها و فرار آنها را فراهم آوریم؟!!

انصافاً آنچه که شرکت «مزدیسنان» برای شهر اهواز انجام داده قابل ستایش نیست؟ مگر مولای متقیان امیرالمومنین با آن که زهد و تقوی در زندگی شخصی پیشه خود ساخته بود. در امر حکومتی نهایت دقت را برای ایجاد اُمّنیّت سرمایه و سرمایه‌گذاران مبذول نمی‌فرمودند؟ مگر در عهدنامه «مالک‌اشتر» قوام ملت و سپاه را حضرت به تجار و صاحبان صنعت ندانسته که با سودی که بدست می‌آورند موجب رونق اقتصادی می‌گردند و به تصدی امور می‌پردازند که غیر آنان از عهده آن امور بر نمی‌آید. (ولاقوام لهم جميعاً الا بالتجار وذوي الصناعات فیما یجتمعون علیه من مرافقهم ویقیمونه من اسواقهم ویکفونهم من الترافق بایدیهم مالایبلغه رفق غیرهم) و در جای دیگر توصیه به رعایت حال آنان می‌نماید و آنها را مایه‌های منفعت و موجب رفاه و آسایش خلق می‌داند. (فانهم مواد المنافع و اسباب المرافق) چرا به جای جذب سرمایه‌ها برای عمران و آبادانی شهر و کشور خود موجبات فرار سرمایه‌های مشروع (!!) را فراهم آوردیم؟ مگر نه این است که همین شرکتی را که شما به جهت زرتشتی بودن سهامدارانش را تخطئه می‌کنید (!!) علاوه

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

بر خدمات زیادی که در طول مدت جنگ (!!) نمود. و علاوه بر همکاری در امر مدرسه سازی و سواد آموزی، در امر مذهبی نیز مشارکت جست، اهداء هزار متر مربع زمین برای احداث مسجد المهدی (!!) چهار هزار متر مربع زمین برای احداث مدرسه (مجمع صالحین)، هفت هزار متر مربع زمین برای آرامگاه سیدخلف (!!) و اگذاری زمین به حدود یکصد نفر اهالی سید خلف (صاحبان اصلی این زمینها) بدون دریافت وجه !!! در این رابطه قابل ذکر است: (اصطلاح عربی در زمینه این حاتم بخشی شرکت «مزدیسنان» می گوید؛ «من جیبه وأخرج علیه» (از مال او خرج او بکن)

دکتر کریمی وکیل دلسوز و حق جوی شرکت مزدیسنان ادامه می دهد: مگر جهت همکاری با شهرداری اراضی محل احداث بازار «مرو» را به رایگان هبه ننمود؟! مگر اسفالت خیابان شهید چمران، توسعه زیرگذر پل راه آهن اهواز، لوله کشی آب و نصب تلمبه خانه بر رودخانه کارون، خیابان کشی، جدول سازی، درخت کاری، احداث درمانگاه در خیابان شهید چمران و اقدامات دیگر این شرکت در عمران شهر اهواز را فراموش نموده اید؟! (البته و هزار البته، از کیسه خلیفه بخشیدن).

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

در رابطه با همین اراضی (42) هکتاری نیز شرکت مزدیسنان نهایت سعی خویش را جهت گذشت به نفع شهرداری معمول داشت. و تا حدنهایت با شهرداری اهواز همراهی نمود. شرکت علاقه خاصی به شهر اهواز و خصوصاً کیانپارس که حاصل زحمات هشتاد ساله شرکت است دارد. و در راه آبادانی این منطقه از هیچ گونه کمکی دریغ نمی کند. در رابطه با این اراضی (42 هکتاری) نیز شرکت پذیرفت که حدود سی هکتار آن را به رایگان!! به شهرداری بدهد و دوازده هکتار آن در مالکیت شرکت قرار گیرد. و حدود هشت هکتار قسمت اختصاص یافته به شرکت نیز به علت کوتاهی مسئولین توسط افراد غصب شده و از مقدار چهار هکتار باقی مانده نیز باید در صد مهمی را به خیابان و میدان و گذرگاه اختصاص داد و عملاً حدود بیست و پنج هزار متر مربع زمین بدون معارض قابل فروش به شرکت خواهد رسید.

کدام انصاف و منطقی، پس از هشتاد سال سرمایه گذاری!!! (لابد سرمایه چماق رضاخانی و زحمت حق صاحبان سرمایه را کمتر از بیست و پنج هزار متر مربع می داند. به عبارتی به هر یک از سهامداران کمتر از یکصد و پنجاه متر مربع زمین می رسد. اگر احکام دین مبین اسلام را در نظر نمی گیرید و اگر به قوانین حاکم نیز

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

احترام نمی‌گذارید و رأی قضائی را که پس از چند سال دقت و کارشناسی‌های متعدد صادر شده بر نمی‌تابید، لااقل انصاف خود را قاضی قرار دهید!! (ای کاش آقای کریمی ذره‌ای انصاف به خرج می‌دادند و قضیه تملک و یا بعبارتی دیگر غصب زمین را تاریخی و واقعی و نه سطحی و ظاهری مورد توجه و مذاقه قرار می‌دادند، تا ببینند چقدر مرتکب گناه و خطای بزرگی شده‌اند که هرگز نه از جانب خداوند و نه از جانب مالکین اصلی (اهالی محل - ساکنین روستای سید خلف) قابل بخشش نیست پس از حدود هشتاد سال سرمایه گذاری برای هر سهام دار یک قطعه زمین زیر یکصد و پنجاه متر زیاد به نظر می‌رسد؟! (24)

وکیل محترم شرکت «مزدیسنان» مطلع‌اند که این سرمایه داران شهری جزو همان طیف سه گانه: فرماندهان بازنشسته شاهنشاهی و شیوخ وابسته به نظام ستم شاهی هستند که جهت یک مأموریت سیاسی در سالهای (1315 و 1333) به منطقه اعزام شده، و نه برای عمران و آبادی روستای فقیرنشین «سید خلف» یا «چم اسخیل» (کیانپارس). همانطوری که می‌دانیم روستای سید خلف در حدود 45 سال پیش از یک حالت روستائی به حالت حاشیه شهری در آمده و به

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

دلایل مختلف از جمله بالارفتن قیمت نفت در سال 1973 میلادی (1352 شمسی) به محدوده حاشیه‌ای شهری توجه شده، وگرنه» منطقه امانیه» از جنگ جهانی اول (1918-1914) جزو محدوده شهری اهواز بوده و لشکر آباد (نهضت آباد کنونی) و کمپلو «کمپ لهستانی ها» (کوی انقلاب کنونی) در اثناء جنگ جهانی دوم (1945 – 1939) جزو محدوده‌ی شهری قرار گرفته و مردم بومی و تلاشگر آن سه منطقه چه در زمینه سیاسی و امنیت شهری و دفاع از حریم اهواز در برابر هجوم وحشیانه اجنبی آنسوی دریاها (جهاد) و جنگ جهانی دوم و جنگ تحمیلی (1367 – 1359) از وجب به وجب زمین و شرف خود دفاع کردند. اما دیگران کجا بودند؟ در یزد؟ در تهران؟ یا در خارج از کشور؟ آقای کریمی میزان و مبلغ بالایی حق وکالت: شما را به سمت ناحق سوق داده و مطمئناً روح وروانتان از این حکم معذب خواهند بود. کمی به خود بیایید و جانب حق را به معنای واقعی و نه با استفاده از سفسطه و دلایل مبهم و مصلحتی، می‌خواهید مردم شریف اهواز را از تنها محل تفریح سالم آنها محروم کنید و جیب کاخ نشینان و ویلانشینان طاغوت و طاغوتیان را بیشتر و بیشتر پر کنید. دفاع شما از شرکت رانت خوار «مزدبسنان» يك جانبه بوده و لاغیر!!

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

□ پایان سیناریوی شرکت «مزدیسنان» - روزنامه محلی «همسایه‌ها» در روز سه شنبه 15/مهر/1382 (10/شعبان/1324)، شماره (367) در صفحه اول خود نوشت: «مصالحه شهرداری و شرکت مزدیسنان در تالار دادگستری: جلسه مصالحه شهرداری اهواز و شرکت مزدیسنان روز گذشته (دوشنبه 4/مهر/1382) با حضور رئیس کل دادگستری استان خوزستان و جمعی از مسئولان شهرداری و شورای اسلامی شهر اهواز در تالار دادگستری برگزار شد. در این جلسه شهردار اهواز، آقای «سید عبدالصمد مهدوی» نماینده حقوقی شرکت «مزدیسنان» خواستار رفع اختلافات قبلی و تقسیم زمین شدند. رئیس کل دادگستری استان خوزستان در این جلسه گفت: «در جلسه دادگاه قبلی این پرونده، حکم صادره علیه شهرداری اهواز بود. اما به علت اعتراض شهرداری پرونده به شعبه اول دادگاه تجدید نظر ارجاع داده شد. و دو طرف به منظور حل این اختلاف قبل از اظهار نظر دادگاه تجدید نظر به دادگستری مراجعه کردند. امیر عباس سهراب بیگ رئیس دادگستری استان افزود؛ این موضوع مورد استقبال دو طرف قرار گرفت و توافق شد قبل از برگزاری دادگاه تجدید نظر مصالحه به عمل آید. سهراب بیگ در ادامه گفت: در این جلسه شهرداری

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

پذیرفت که شرکت مزدیسنان براساس توافقنامه گذشته دارای حقوق خود است. و باید زمینهایی که براساس توافقنامه گذشته به شرکت تعلق گرفتند به این شرکت بازگردانده شود.

وی در ادامه تصریح کرد، مقدار این زمینها بین هشت تا یازده هکتار است. و متراژ دقیق آن پس از انجام کار کارشناس مشخص می شود.

رئیس کل دادگستری استان خوزستان افزود؛ در مقابل شرکت مزدیسنان پذیرفت که از کلیه حقوق خود!! در طرح شکایت علیه شهرداری نسبت به مازاد از این مقدار صرفنظر کند. وی در ادامه یاد آورد شد، آنچه که در گذشته باعث شد جلسه ادامه پیدا کند، ساخت جاده‌ای توسط استانداری با پیمانکاری سازمان عمران کارون در این زمینها است که در این رابطه شرکت مزدیسنان در ازای زمینهای در دست ساخت خواهان زمینهای دیگری از شهرداری شد. اما شهرداری معتقد بود، این عمل بدون نظر شهرداری انجام شده است. و شرکت مدعی باید با پیمانکاری مربوطه به توافق برسد.

وی افزود؛ در نتیجه مقرر شد، پس از توافق نماینده و وکیل شرکت «مزدیسنان» و معاون عمران استانداری خوزستان صورت جلسه سازش امضاء شود.»

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

این سازش و مصالحه «مصلحتی» بین یک ارگان دولتی «شهرداری اهواز» و یک شرکت برون استانی غاصب حقوق کشاورزان بومی و محلی (چم اسخیل و روستای سید خلف) که با استفاده از رانت طاغوتی «نظام شاهنشاهی» صاحب زمینهای بارور و وسیع منطقه ساحلی؛ «چم اسخیل» و «سید خلف» گردیده بود، هم اکنون نیز با تراضی یا به عبارتی دیگر با تبانی شهرداری اهواز، توانست با اطمینان خاطر به عمل غیر شرعی (خلاف عرف محل) و حتی غیر قانونی (خلاف بند «ج») خود صحنه بگذارد.

آنهم در حضور یک مقام قضایی بلند پایه متعهد و مسئول و تنها کشاورزان «بومی» هستند که سرشان بی کلاه مانده و حقشان توسط مافیای «شاهنشاهی» پایمال شده و تنها به انتظار دادرس نشسته اند تا شاید روزی به داد و فریادشان برسد!!

□ نقش کشت و صنعت و شرکت های سهامی زراعی در توسعه روستایی استان خوزستان:

در راه رسیدن به توسعه روستایی از راهبردهای مختلفی استفاده می شود، که این راهبردها باید متناسب و هماهنگ با شرایط داخلی هر کشور باشد. یکی از شیوه هایی که برای برنامه ریزی روستایی در کشورهای جهان سوم از آن استفاده می شود. شیوه دگرگون سازی است که کوششی است در جهت برقراری اشکال جدید کشاورزی و سازمان اجتماعی و اساساً به دگرگونی نظامهای دهقانی موجود از لحاظ اندازه مزارع، شیوه های تولید و ساخت اجتماعی و حقوقی می پردازد. راهبرد اصلاحات ارضی در زیر مجموعه ی این شیوه قرار دارد.

اصلاحات ارضی به معنی توزیع مجدد زمین و یا حق استفاده و بهره برداری از زمین به نفع دهقانان کوچک و کارگران زراعی تعریف شده است. عواملی از قبیل شدید شدن نابرابری درآمدها و بیکاری در مناطق روستایی، مورد استفاده قرار گرفتن پیشرفتهای فنی حاصله عمدتاً توسط زمینداران بزرگ و ساخت بسیار نابرابر اراضی موجب فوریت بخشی، به انجام اصلاحات ارضی در

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

يك کشور مي‌شوند. اصلاحات ارضي به دليل افزايش توليد کشاورزي اغلب به عنوان اولين شرط لازم براي توسعه کشاورزي و روستايي در بسياري از کشورهاي کمتر توسعه يافته پيشنهاد شده است.

نقطه شروع در برنامه توسعه روستائي در ايران نيز اصلاحات ارضي بود، که بين سالهاي 1341 تا 1351 - شمسي به مرحله اجرا در آمد. پس از انقلاب اسلامي (1357) نيز با تصويب بند «ج» در ادامه تقسيم اراضي بين کشاورزان توسط هيئت هفت نفره (دو نفر نماينده وزارت کشاورزي، يک نفر نماينده وزارت کشور، يک نفر نماينده جهاد سازندگي، يک نفر نماينده دادگستري، دو نفر نماينده شوراي ده) و تشکيل شوراي روستايي اقداماتي صورت گرفت. اما پس از مدت بسيار اندک کار اصلاحات ارضي بدلايل نامعلومي متوقف شد. و برخلاف شعار «جمهوري اسلامي» يعني: «عدالت اجتماعي» تعدادي از مالکين بزرگ و کوچک دوران طاغوت از جمله: شرکت مزيديسان و ... زمينهاي خود را بدلايل ناروا و برخلاف مصوبه بند «ج» پس گرفتند. و کشاورزان بي زمين و کم زمين و آماده کار بومي و محلي نتوانستند روي زمين تصاحب شده ادامه کار دهند. و اکثراً مجبور به مهاجرت به سوي شهرها و

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

سکونت در زاغه ها و حلبی آبادها شدند، که علاوه بر فزونی بی رویه جمعیت شهرها و بالارفتن قیمت مسکن و اجاره بها و ایجاد مشکلات خدماتی از قبیل کمبود: آب، برق، گاز، فضای آموزشی، سرویسهای خدماتی به بروز مشکلات و معضلات حاد اقتصادی: بیکاری تورم و اجتماعی از قبیل: قاچاق، توزیع و مصرف مواد مخدر، سرقت، طلاق (بیش از 9000 مورد در استان خوزستان در سال 1381)، نا امنی و انواع بزهکاریهای دیگر دامن زدند. و در روند پیشرفت و توسعه اقتصادی و اجتماعی و حتی سیاسی (گروه فشار) جامعه اختلال بوجود می آورند. که در شرایط فعلی برای کشور زیان آور است. چرا که توسعه روستایی راهبردی در جهت بهبود شرایط زندگی اجتماعی و اقتصادی جامعه فقیر روستایی است و هدف نهایی آن کاهش فقر و افزایش تولید و قدرت تولید است. با توجه به آنچه که درباره اصلاحات ارضی بیان شده و با عنایت به اینکه کشت و صنعت ها و شرکت های سهامی زراعی زاییده آن هستند. و هر کدام نیز نوعی نظام بهره برداری از زمین محسوب می شوند، و خصوصیات از قبیل یکپارچه سازی و یکجا زراعی، ارتقاء سطح مکانیزاسیون، جلب مشارکت اعضاء در سرمایه گذاری، افزایش میزان بهره وری، گسترش سطح زیر کشت، تلفیق کار کشاورزی با

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

کار صنعت، استفاده از نیروی کار روز مزی به طور دائم یا موقت بکارگیری شیوه‌های جدید کشاورزی و ... دارند. می‌توان از آنها در راستای دستیابی به توسعه روستایی بهره جست. که متأسفانه نقش کشت و صنعت در خوزستان نه تنها مثمر ثمر نبود. بلکه با ایجاد طرح‌های جدید اصلی و فرعی همانند، طرح نیشکر، موجب تخریب روستاها و آوارگی روستائیان و توسعه حاشیه نشینی و زاغه نشینی در کلان شهر «اهواز» گردید که این عامل نیز به نوبه خود باعث نا امنی و عدم تجانس جمعیتی در این شهر بزرگ شده است. جا دارد که مسئولین در مرکز و استان به این امر حیاتی توجه کرده و کشاورزان بومی و محلی را در شرکت‌های «کشت و صنعت» خوزستان و واحدهای هفتگانه «طرح جدید نیشکر» سهام و شریک نمایند تا ضمن رعایت حقوق آنان به توسعه و تولید هرچه بیشتر انواع محصولات جنبی همت گماشت. و از سوی دیگر از آواگی کشاورزان بومی و صاحبان اصلی زمین جلوگیری به عمل آورد؛ که هم اکنون این آوارگان بصورت يك معضل بزرگ اجتماعی درآمده و باعث ایجاد جونا امنی در استان خوزستان گردیده‌اند.

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

□ طرح نیشکر در دوره‌ی پهلوی دوم (محمد رضا شاه):

بنابر آثار بجا مانده در چند سده‌ی اخیر در محدوده‌ی خوزستان نیشکر به فراوانی کشت می‌شد. اما بعدها کشت نیشکر به فراموشی سپرده شد. «بارون دوبد» جهانگر روسی که در قرن سیزدهم هجری قمری از ایران دیدن کرده بود. در سفرنامه‌ی خود موسوم به «لرستان و خوزستان» - صفحه (340) - می‌نویسد: «قبلاً در شوشتر و خاصه در اهواز کشت نیشکر شکوفا بوده، اما حال کشت آن بکلی متروک مانده است. در پی یافتن علت آن، به من گفتند: سالها پیش یک تاجر انگلیسی که مدتی در اهواز اقامت داشت همه‌ی نیشکرهایی را که می‌توانست جمع آوری کرده و تماماً با ریشه به قیمت گزاف خرید و در انبار خیلی بزرگی رویهم چید. وقتی کشور را از این قلم جنس محروم ساخت به تمامی خشکاند انبار را آتش زد و همه‌ی نیشکرها را سوزاند. از آن پس دیگر ساکنان اهواز به کشت نیشکر نپرداختند.»

«کشت مجدد نیشکر در خوزستان در سال 1338 هـ. ش در زمینی به مساحت 200 هکتار در اراضی هفت تپه (شوش) آغاز شد. و وسعت زمینهای زیرکشت و میزان تولید در سالهای بعد به تدریج

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

افزایش یافت. و در سال 1381 به بیش از 70 هزار هکتار زمین
زیر کشت رسید.» (26)

□ طرح های جدید توسعه نیشکر در دوره ی «نظام جمهوری اسلامی ایران»:

طرح وسیع و گسترده نیشکر که توسط سردار سازندگی «حجت الاسلام والمسلمین علی اکبر هاشمی رفسنجانی» ریاست محترم «اسبق» جمهوری اسلامی ایران (1376-1368) به مرحله اجرا در آمد و هم اکنون این طرح در برنامه ی دوم و سوم (پنج ساله) نیز توسط حجت الاسلام والمسلمین سید محمد خاتمی «ریاست محترم جمهوری اسلامی ایران (1383-1376)، با شدت هر چه تمامتر و با مدیریت طیف وسیع سیاسی - اقتصادی «کارگزاران سازندگی» آغاز و پس از فراز و نشیبهای فراوان، هم اکنون با حمایت همه جانبه دولت خدمتگزار و اصلاح طلب و با سرمایه کلان بانکهای «ملی» و «صادرات» و وزارت جهادکشاورزی به فعالیت صوری و کجدار و مریز خود ادامه می دهد؛ چرا که تا سال 1381 - بیش از 700 میلیارد ریال هزینه کرده و تاکنون عملاً به اهداف خود نرسیده و احتمال شکست آن زیاد است. این طرح که در لباس طرح ملی پیاده شد، در واقع دنباله طرحهای پیشنهادی «میرزا آقاخان کرمانی»

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

و آقایان «اردشیر جی ریپورتر» و «شاپور جی ریپورتر» و «ارباب جمشید» و شرکت های چند ملیتی کشت و صنعت آمریکایی - اسرائیلی که در دوران «قاجاریه» و «پهلوی اول و دوم» عنوان شدند. برخی از این طرح ها در دوره ی پهلوی اول (رضاشاه)، از جمله: شرکت برادران زردشتی معروف به «مزدیسنان» در سال 1315 و شرکت های کشت و صنعت متعلق به آمریکا و اسرائیل حوالی هفت تپه (شوش) در سال 1347 - ش دوران زمامداری «محمد رضا شاه» به مرحله اجرا در آمدند. و تاکنون با همان امتیازات ویژه در خوزستان فعال اند!! حال بیائیم و سابقه تاریخی طرح جدید نیشکر را از دیدگاه نماینده مردم شهرستان اهواز در مجلس شورای اسلامی (دوره پنجم)، جناب آقای «فرامندها شمی زاده» بشنویم؛ ... در مورد تاریخچه ی طرح استثماری نیشکر که نه به قصد توسعه کشاورزی و صنعتی کردن منطقه پیاده شده بلکه با هدف مصادره ی زمین کشاورزان بومی و بهم زدن بافت جمعیتی و تغییر ساختار فرهنگی منطقه ایجاد شده «ایشان می افزاید: «پیش از انقلاب بر اثر مطالعات کارشناسان آمریکایی چند طرح کشاورزی در استان خوزستان پیشنهاد شد. از جمله این طرح ها، طرح نیشکر در اهواز و حومه بود. مقدمات اجرایی طرح ها در گذشته با تفکر و اندیشه ی

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

رژیم گذشته فراهم شد که تا پیروزی انقلاب اسلامی و احیای دوباره عدالت اسلامی تفکر و روح ضد مردمی آن طرحها به هم ریخت چرا که اهداف سیاسی را دنبال می کرد. و می خواست بافت جمعیتی را بهم بزند،» هاشمی زاده اضافه می کند؛ «در اثر استحکام آن اندیشه‌ی ضاله اعتبارهای بسیار کلان و سنگین بر بنیه تازه شکل گرفته اقتصاد کشور تحمیل و هر روز اعتبار ریالی و ارزی بدون رعایت تقدم و تأخر هزینه شد.» (27) طرح توسعه نیشکر و صنایع جانبی از تاریخ تصویب در مجلس شورای اسلامی به سال 1368 - تاکنون همواره مورد بحث و انتقاد بوده است. از بعد سیاسی: طرح و توسعه نیشکر باعث ایجاد بدبینی در بین روستائیان منطقه گردیده و چنین می پندارند که این عمل صرفاً به خاطر کوچ اجباری روستائیان بومی و سپس با توسعه جغرافیایی این پروژه عظیم (200 هزار هکتاری) بر اثر ضعف مدیریت و عدم توانایی اقتصادی دولت بالاجبار این طرح ملی را به بخش خصوصی خارج از محدوده‌ی استان خوزستان واگذار می کند. و نهایتاً به بروز مشکلات اقتصادی و اجتماعی شهروندان خوزستان می انجامد. چرا که چنین پروژه‌های وسیع ملی و وابسته در دوران نظام «ستم شاهی» در استان خوزستان پیاده شده و سپس به همین سرنوشت محتوم دچار شدند. و بدینترتیب

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

طرح توسعه نیشکر و صنایع جنبی با شعارهای فریبنده و در سطح وسیع در امتداد شرق و غرب رودکارون به مرحله اجرا درآمد. از جمله اهداف کوتاه مدت و دراز مدت آن چنین است: «... یکی از ابزارهای بسیار مناسب جهت بهم زدن بافت قومی - قبیله‌ای - فرهنگی منطقه، جذب نیروهای متخصص غیر بومی به شیوه‌های مختلف و از جمله در قالب پیمانکاران می‌باشد. از طریق کاهش تصدی برای دوره بهره برداری زمینه مساعدی جهت برهم زدن بافت قومی - قبیله‌ای فرهنگی محیط بومی کشت و صنعت‌ها به ویژه کشت و صنعت‌های جنوب !!! فراهم می‌شود، و عامل تهدید کننده به یک عامل فرصت ساز برای آینده بهره برداری و آینده توسعه استان خوزستان تبدیل می‌شود.» و درجای دیگر چنین آمده: «... ساختار نیروی انسانی جذب شده برای بعضی واحدها واقعاً خطرناک است. . و اگر شما بخواهید یک برنامه تحولی در یک زمینه خاص در پیش گیرید با مقاومت‌های شدید مواجه می‌شوید. به عنوان مثال:

واحد کشت و صنعت امام (شعیبیه) دارای 2283 نفر نیرو می‌باشد که از این تعداد 540 نفر دارای فامیل مشترکی هستند. (منظور از یک قبیله) حال اگر شما بخواهید تحول ایجاد کنید و آنها راضی نباشند راهکار چیست؟!» (28)

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

و بدین ترتیب عدم استخدام بومیان خوزستان و کشاورزان محلی در این طرح با اصطلاح ملی ناشی از این طرز فکر بیمار گونه «شوونیستی» است!!

□ شیوه برخورد قانونی با این گونه شرکت‌ها و طرح‌های وابسته و هدفدار:

حقوق ملت و تکالیف قوه قضائیه - «اصل (156) قانون اساسی در بیانی صریح می‌گوید: «قوه قضائیه، قوه ایست مستقل که پشتیبان حقوق فردی و اجتماعی و مسئول تحقق بخشیدن به عدالت است. از سویی دیگر، قوه قضائیه در بخش تلاش جهت گسترش عدل و آزادی‌های مشروع اقدام به توسعه دادگاه‌ها و مراجع تظلم فراهم نموده و همچنین براساس اصل (49) قانون اساسی به دادگاه‌های انقلاب این وظیفه را محول نموده که بارسیدگی به پرونده‌های ثروت‌های نامشروع و بادآورده مانند؛ ثروت‌های ناشی از: ربا، غصب (چنین بنظر می‌رسد، که شرکت‌های، کشت و صنعت آمریکائی - اسرائیلی و «شرکت مزدیسنان» و طرح توسعه نیشکر و صنایع جانبی» طبق اصل (47) قانون اساسی در مقوله‌ی «غصب جای می‌گیرند.» رشوه، اختلاس، سرقت، قمار سوء استفاده از مقاطعه کاریها و معاملات دولتی.»

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

از جهتی دیگر، قوه قضائیه در بخش نظارت و کنترل بر سایر دستگاهها، اقدام به تأسیس نهادها و مراجعی نموده از جمله: سازمان بازرسی کل کشور. که بر طبق اصل (174) قانون اساسی زیر نظر رئیس قوه قضائیه تشکیل و نسبت به حسن جریان امور و اجرای صحیح قوانین در دستگاههای اداری نظارت می‌کند. همچنین به موجب اصل (173) قانون اساسی به منظور رسیدگی به شکایات و تظلمات و اعتراضات مردم نسبت به مأمورین با واحدها یا آئین نامه‌های دولتی و احقاق حقوق آنها، دیوانی به نام «دیوان عدالت اداری»، زیر نظر رئیس قوه قضائیه تأسیس گردیده است.» (29)

در این رابطه نامه‌ها و شکوائیه‌های زیادی از جانب کشاورزان منطقه به مسئولین قوه قضائیه نوشته و اظهار تظلم و حق‌کشی و غصب زمین آنها توسط شرکت‌های رانت خوار از جمله: شرکت برون استانی «مزدیسنان» «متعلق به زردشتیان ساکن یزد، کشت و صنعت آمریکائی - اسرائیلی (دوره طاغوت) و «شرکت‌های: طرح توسعه نیشکر و صنایع جانبی» که نمایندگان مجلس، مسئولین استان و امامان جمعه و جماعات نیز اعتراض‌های شدید اللحنی به دولت‌های وقت و مسئولین قوه قضائیه کرده‌اند. اما تاکنون (1383) اقدام مؤثری در رابطه با بازگشت و یا مشارکت صاحبان اصلی

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

زمینها صورت نگرفته است! و این خلاف قانون بند «ج» و اصل (47) و (49)، (173) و (174) قانون اساسی می باشد.

بدین جهت از سوی کشاورزان ساکن محدوده‌ی دو سوی کارون که بیشترین جمعیت دهقانی را در استان خوزستان تشکیل می‌دهند. در رابطه با طرح توسعه نیشکر و صنایع جانبی طی نامه سرگشاده به مقام محترم ریاست جمهوری، سید محمد خاتمی در ویژه نامه روزنامه «سلام» شماره (4) مورخ اسفند 1376 - صفحات 7/6 تقدیم کرده و با ذکر دلایل موجه نسبت به عملکرد غیر قانونی و غیر شرعی (غصب) تصاحب زمینهای خود توسط شرکتهای برون استانی طرح نیشکر و تجاوز آنها به حریم قانونی و عرفی کشاورزان منطقه و آواره کردن آنها در حاشیه شهرها انتقاد کردند و از رئیس جمهور خواستند که مسئولین این گونه طرح های «شوونیستی» و تحریک آمیز را مورد باز خواست و پیگرد قانونی قرار دهند:

بأسمه تعالی: کشاورزان خوزستانی طرح نیشکر دهخدا. خواستار حق ملت وحد دولت هستند رئیس جمهور محترم اسلامی ایران دامۀ عزّه العالی: اینجانبان نویسندگان این شکوائیه کشاورزان بیست قریه از طرح نیشکر دهخدا در شمال اهواز پس از اینکه

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

اجرای ثبت شهرستان اهواز به روش ناقص و ناقصی نسبت به قانون. اقدام به ابلاغ اخطار جهت تملک اراضی این کشاورزان نموده است. لذا پس از طی مراحل گوناگون و دست بدامان شدن به مراجع مربوطه چاره‌ای جز متوسل شدن به حضرتعالی به عنوان فردی که به «قانونمندی» در امور کشور به سختی وفادار است. نداشتیم و اگر بديده انصاف بنگرید عرصه‌ی کشاورزان مظلوم خوزستان عرصه بزرگی برای «آزمایش» توانایی شما در اجرای «قانون» و «حقوق» ملت و رعایت حد دولت است. این شکوائیه در واقع رنجنامه مردم این خطه و بر علیه وزیر محترم کشاورزی و مجموعه زیر فرمان وی به ویژه معاون وی آقای طباطبائی و مسئولین توسعه نیشکر خوزستان به ویژه آقای عیسی اسکندری مسئول اراضی آن است. ما کشاورزان عرب خوزستانی افتخار خود را در برابر ایرانی و شیعه بودن می‌دانیم و قرون متمادی شاهد است که پاسدار مرزهای ایران اسلامی در برابر تجاوزگران گوناگون به واسطه ایثار و بذل جان و مال بوده‌ایم. بیاد آورید درخشش مدال زیبایی معنوی ای که آبروی دنیا و باقیات صالحات اخروی ما می‌باشد. همچنان بر سینه احاد خوزستانی می‌درخشد. چنانکه امام و بنیانگذار را حل جمهوری اسلامی فرمود: «خوزستان دین خود را

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

به انقلاب ادا کرد.» بیاد آورید نقش فعال و پرتألؤ کشاورز عرب خوزستان در پیروزی انقلاب اسلامی را، و حضور میلیونی اینان را که در راه پیمایی‌ها و تظاهرات سال 57 به عنوان خاطره‌ای شیرین و افتخاری پرارزش و به دنبال آن حضور پرتلاش در میادین نبرد و جبهه‌های ایثار در برابر دشمن بعثی صهیونیستی و در نتیجه اهدای خیل عظیمی از شهدا علامت روسپیدی این مردم در برابر خدا، انقلاب و مقام عظمای رهبری و امام عصر (عج) است. رزمندگان دلاور و در رأس آنها بزرگ رزمنده جانباز بسیجی. یعنی حضرت آیه الله خامنه‌ای حفظه الله تعالی به خوبی شاهد و ناظر جانفشانی‌ها و ایثار عرب شیعه خوزستان که بخشی از ملت عظیم الشان ایران هستند، بوده‌اند. معظم له بخاطر دارند که در حمله غافلگیرانه ارتش عراق مردم عرب مسلمان خوزستانی، با توجه به شناختی که نسبت به معلات جنگی سبک و سنگین در راستای حفظ حدود و ثغور این مرز و بوم داشتند، برای پیشگیری از تجاوز و پیشروی دشمن آب کانالهای خود را در اراضی رها کرده، و این امر موجب شد که در برخی مناطق از حرکت دشمن کاملاً ممانعت بعمل آید. و در مناطق دیگر پیشروی آنها کند شود. حماسه‌ی مبارزه با انگلیسیها که در اوایل قرن چهارده هجری شمسی به فرمان مرحوم آیه الله سید کاظم

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

یزدی (که او نیز گوهری گرانبها از خطه حکمت خیز یزد بود) که از سوي مردم عرب خوزستان بوجود آمد. از موارد بارز و آشکار تعهد اسلامي و وطن دوستي این مردم است. قصه را کوتاه کنیم زیرا که تاریخ مشحون و مترکم از پامردی‌هایی از این دست می‌باشد.

شادت‌های صورت پذیرفته و تنگناهای تحمل شده در این باره بسیار است. لذا سخن از این خاطرات دلپذیر و افتخار آمیز را به وقت دیگری موکول می‌نمائیم. با این وصف. از رئیس جمهور محترم جناب حجه الاسلام خاتمی می‌پرسیم که آیا چنین مردمی استحقاق بهره‌مندی از حقوق ابتدائی برای زندگی و اشتغال آنهم در دولتی که «قانونمندی» و «حقوق ملت» را شعار راهبردی و استراتژیک خود ساخته، و احترام به اقوام و طوایف گوناگون ایران زمین را سرلوحه کار خود قرار داده است ندارد؟ به کدامین معیار و میزان می‌توان تعهد و وفاداری به قانون مداری را در دولت شما و وزرای آن به اندازه‌ی تعهد به رعایت حقوق مردم ضعیف و مشکل داری چون کشاورزان محروم این خطه دانست؟ آیا آقای کلانتری که بار دیگر توفیق تصدی وزارت کشاورزی را در دولت قانونگرا یافته است. می‌بایست که به اجرای قوانین مربوطه متعهد باشند و به کنترل زیر مجموعه خود در اجرای قوانین و حقوق مردم مبادرت

تاریخ شهابی خوزستان - موسی سادات

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

ناآمنی روز افزون شهر اهواز بر چه پایه و مبنایی شکل گرفته است؟ در این صورت چگونه می‌توان «رشد و تکامل اجتماعی» را که بر پایه «قانون» محقق می‌شود را به وجود آورد؟

اما حیرت و تعجب در این است که چرا چنین مشکلی از درون دولت شما وزیر مجموعه‌ی آن به وجود آید! دولتی که در ایمان و تعهدش نسبت به اجرای «قانون» نباید تردید نمود. در اینجا ضروری می‌دانیم که برای دفاع از حقوق خویش به نکات ذیل و مواد قانونی پیشنهاداتی در این باره متذکر شویم. و از جنابعالی و مسئولین مربوطه دیگر تقاضا کنیم که به این درخواست‌ها و شکایات به دید، حق بین و عنایت نگرینسته توجه کافی مبذول نموده و ترتیب اثر دهند. امید است که آه و فغان کشاورزان خوزستانی طرح دهخدا در دم سرد وزیر کشاورزی به ویژه معاون وی و مسئولین توسعه نیشکر به حمایت و هدایت رئیس جمهور محترم و مسئولین مربوطه دیگر کارگر افتد.

خواسته ها: کشاورزان طرح نیشکر دهخدا شکوائیه خود را با هدف دستیابی به خواسته های ذیل طرح نموده اند که هر کدام نسبت به تقاضای بعد خود اولویت دارد :

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

1- در مرتبه نخست با توجه به اینکه اراضی عمده کشاورزان شاکي در محدوده حریم 2/5/الي/3/5 کیلومتری از رودخانه قرار دارند و برپایه قانون و تصمیمات وزارت کشاورزی، می‌بایست که زمینهای مزبور از اقدام جهت تملک برای کشت نیشکر مستثنی باشند. لذا استدعای اولیه ما این است که زمینهای تملک شده، در این حریم را به مالکان اصلی آنها یعنی کشاورزان این منطقه برگردانند و این اصلی‌ترین و مهمترین خواسته ماست.

2- خواسته بعدی ما در طول خواسته اولیه و در صورت عدم دستیابی به آن اقدام به تملک زمینهای معوض به جای زمینهای تملک شده توسط توسعه نیشکر است. زیرا که ما کشاورز هستیم و کاری جز کشاورزی نمی‌دانیم و منطق صحیح پیشگیری از مهاجرت بی رویه به شهرها ایجاب می‌کند که کشاورزان در نقطه دیگری به فعالیت اصلی خود بپردازند.

3- خواسته دیگر قیمت گذاری منصفانه نسبت به زمینهای ماست، بنابراین در صورتی که چاره‌ای جز ترك اراضی خود بدون در نظر گرفتن زمین معوض نداشته باشیم انتظار ما این است که قیمت منصفانه و عادلانه‌ای برای زمینها در نظر گرفته شود. البته

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

در صورت دادن زمین معوض نیز ضروری است که قیمت عادلانه و منصفانه برای اراضی ما در نظر گرفته شود، که با مراجعه به قانون قضیه روشن و مذکور است.

تقاضای دیگر ما که جدا از تقاضاها و خواسته‌های سه گانه است به مجازات رسانیدن مسببین و قانون شکنان است. در این باره خواسته‌های سه گانه فوق الذکر نیاز به توضیح است که در ذیل به بیان نکات مربوطه می‌پردازیم.

نکاتی که باید مورد توجه واقع شوند: 1- یاد آور می‌شویم که اگر چه طرح توسعه نیشکر از لحاظ کارشناسی اقتصادی و زیست محیط و کارشناسی عوارض اجتماعی، دارای نواقص و عوارض سوء بسیاری است (و اکنون روشن است که کشت چغندر به جای آن می‌تواند از عوارض سوء مزبور عاری بوده و چون به واسطه کشاورزان اجرا می‌گردد از پایمال شدن حقوق آنان پیشگیری به عمل خواهد آمد). اما با این وصف، این کشاورزان به احترام مجلس و قانون و نظام مقدس اسلامی و به آرزوی اعتلای میهن اسلامی کوشش کرده و می‌کنند که در راستای هماهنگی و همسویی با طرحهای مصوب ملی گام بردارند اما در چارچوبه قوانین مصوب و

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

با توجه به واقعیتها و ضرورتها خواستار، حقوق خود و اقدام به تدبیری معقول درباره اراضی خود هم اکنون توسط متولیان طرح توسعه نیشکر مصادر و به ثمن بخش در اختیار آنها قرار گرفته و می‌گیرد خواستاریم.

32- نکته دوم چنانکه در بیانات و توضیحات فوق که به آن اشاره گردید. و جنابعالی نیز توجه فرمودید تأکید ما بر روش و حکمت سیاسی جنابعالی که چند باری به آن اشاره فرمودید: مسأله رعایت «حق مردم» و «حد دولت» است.

روشن است که امکان نداشت که جنابعالی این حکمت و فلسفه‌ی سیاسی را بدون امکان تعدی و تجاوز «دولتیان» به «حق مردم» و خروج از «حدود» خود به آن قائل شده و بیان نموده باشید! بنابراین با این فرض که جنابعالی رعایت حق مردم و حد دولت را بسیار ضروری می‌دانید به شما متوسل شده‌ایم.

33- اشکال اساسی ما درباره روش اجرای قانون این است که از یکسو در مواردی به کلی قانون درباره طرح دهخدا اجرا نشده، از سوی دیگر برای مثال در اجرای آئین و مراحل قانونی ناگهانی از

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

پله‌ی اول به پله‌ی هفتم پریده‌اند. و در مواردی نیز از کلاه قانونی استفاده کرده‌اند. در ذیل به موارد فوق یک به یک اشاره خواهیم نمود:

عدم اجرای قانون: در این باره برای نمونه دو نکته‌ی اساسی درباره طرح دهخدا اجرا نشده است: نکته اول اینکه طبق مصوبه مجلس (قانون خاص) درباره طرح توسعه نیشکر و تأکید معاون وزیر کشاورزی جناب آقای طباطبائی بایستی حریم رودخانه جهت رفاه کشاورزان $2/5$ - $3/5$ کیلومتر رعایت شود و از این حدود خارج نشوند. علاوه بر آن به عنوان نکته‌ی دوم دستور قانون این است که بایستی طرح توسعه نیشکر با استفاده از دایر کردن زمینهای «لم یزرع» اجرا گردد. اینکه گفته شده از زمینهای لم یزرع استفاده گردد و تأکیدی که بر آن شده دال بر این است که چرا حریم $2/5$ الی $3/5$ کیلومتری رودخانه از تصرف و تملک مستثنی کرده‌اند. و در واقع پایه نکته اولیه همین است درحالی که مسئولین طرح هر دو نکته معقول و قانونی فوق را نادیده گرفته‌اند. و به تصرف زمینهای دایر و حاصلخیز زمینهای حریم $2/5$ الی $3/5$ کیلومتری طرح دهخدا دست یازیده‌اند. برای فراری دادن مردم برای مثال: آب روستای «مراونه» «پنج» را قطع کرده‌اند و وضعیت بهداشتی آنجا نیز به خطر انداخته‌اند. و یا اینکه به فاصله 500 الی

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

1000 متری خانه‌های روستایی اقدام به ساختن سد حد فاصل نموده‌اند (جدار العازل ...) که روشن است به این فاصله کم اگر بخواهند اقدام به کشت نیشکر نمایند. و در هنگام بهره برداری طبق معمول کشت نیشکر به سوزاندن نیشکر اقدام نمایند. دود و آلودگی ناشی از آن وضعیتی را فراهم خواهد کرد که بی‌تردید روستائیان ناچار خواهند شد که کاشانه خود را نیز ترك کرده و به بی‌قوله‌های حاشیه شهرها پناه ببرند که داستان آفت بار بسیاری تکرار مهاجرت بار دیگر از سرگرفته خواهد شد. و آفات و عوارض سوء آنرا تشدید خواهد نمود، و زندگی روستائیان را به خطر خواهد انداخت.

□ عدم اجرای آئین و مراحل قانونی: بر پایه (قانون خرید و تملك اراضي و املاك برای اجرای برنامه‌های عمومی عمرانی و نظامی دولت) دستگاه اجرایی موظف به طی مراحل برای خرید و تملك اراضي می‌باشد. که عملاً بابی اعتنایی دستگاه اجرایی مربوطه «یعنی طرح توسعه نیشکر» مواجه شده است. و یا برخوردی سطحی و فرمالیته به شکل کلاه قانونی از خود بروز داده است. رئیس جمهوری محترم:

حضرتعالی استحضار دارید که فلسفه‌ی طی مراحل قانونی. اجرای نظم و عدالت و فظ حقوق ملت و دولت است. درحالی که

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

متأسفانه با بی‌اعتنائی مسئولین توسعه نیشکر در اجرای مرحله به مرحله قانون حق کشاورزی پایمال شده است. و در نتیجه دولت از حد خود تجاوز و تعدی نموده است. در این مورد در ذیل مواد مربوط قانونی و عدم رعایت این قوانین از سوی توسعه نیشکر یاد آور می‌شویم:

الف: ماده (3) قانون فوق الذکر بر این امر صراحت دارد که «بهای عادلانه اراضی» و سایر حقوق و خسارات و ارده از طریق توافق بین دستگاه اجرائی و مالک و یا مالکین و صاحبان حقوق تعیین می‌گردد. یادآوری می‌نمائیم که در این مورد هیچگونه گفتگوی قبلی با مالکین طرح دهخدا از سوی مسئولین توسعه نیشکر صورت پذیرفته است. با استفاده از زور و ارعاب نیروی انتظامی و به صورت قهری اقدام به تحمیل قیمت ناچیزی خود یعنی متری 23 تومان کرده‌اند. روشن است که اجرای طرح به این وسعت بدون ایجاد فرمهای ویژه کتبی قابل اجرا نیست. آقایان مسئولین توسعه نیشکر بایستی برای اجرای ماده (3) قانون مزبور به تهیه فرمهای ویژه‌ای اقدام می‌نمودند که در آن پیشنهاد قیمت‌ها، مورد گفتگو واقع می‌شد و موافقت یا عدم

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

موافقت کشاورز و یا دستگاه اجرایی در آن مکتوب می‌شد و در دفتر خانه‌ای ثبت و گواهی امضاء می‌گردید. تا طرفین به استناد آن بتوانند اقدامات بعدی را جهت کسب حقوق کشاورز و یا دستگاه اجرایی پیگیری نمایند. لیکن مسئولین توسعه نیشکر از این امر استنکاف کرده زیرا دارای صداقت و تعهد کافی در این امر نبوده‌اند.

اگر می‌خواستند از چنین روش منطقی و عادلانه‌ای پیروی کنند آنگاه چگونه می‌توانستند قیمتهای غیر منطقی و تحمیلی خود را مکتوب و آشکار نمایند. (روشی که دستگاه اجرایی مربوطه پیروی نموده و در برخی مناطق گفتگوی سطحی و گذرا کرده است. و در برخی دیگر مانند، امضاء کنندگان این شکوائیه گفتگوی ترتیب نداده است. خود می‌رساند که از ساعت نخست مسئولین مربوطه با این منطق پیشرفته‌اند که گفتگو نتیجه مورد نظر آنان را حاصل نخواهد کرد. بنابراین بهتر دیده‌اند. تا از موضع اقتدار و زور و ارعاب به حمایت دادگاههای عمومی و نیروی انتظامی این بخش از قانون نادیده گرفته شود روشن است که روش منطقی و معقول این است که برای تملک اراضی نخست پیشنهاد معوض داده شود. سپس در صورتی که امکان اجرای آن نباشد بایستی قیمت از سوی دستگاه اجرائی و قیمتی

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

نیز از سوی کشاورز پیشنهاد و مکتوب گردد و موافقت یا عدم موافقت طرفین در آن ذکر گردد در صورت عدم موافقت و در صورت مکتوب شدن گفتگو در این صورت تکلیف کارشناسان رسمی که مرحله بعد وارد عمل می‌شوند. تا اندازه‌ای روشن می‌گردد زیرا در صورتی که کشاورز مبلغ متری 400 تومان را پیشنهاد نماید و دستگاه اجرایی مبلغ متری 23 تومان در اینصورت معنا ندارد که کارشناسان همان قیمت دستگاه اجرایی را تأیید نمایند. زیرا که اگر بگوئیم دستگاه اجرایی متوسل به کارشناسان شده و قیمت خود را از پیش با نظر کارشناسی پیشنهاد داده است. متقابلاً این فرض نیز برای کشاورزان هم متصور است. علاوه بر اینکه کشاورز به دلیل اینکه دائماً با زمین خود ارتباط دارد بهتر می‌تواند قیمت واقعی آنرا تعیین نماید لذا کارشناسان رسمی که توسط دستگاه اجرایی و کشاورز تعیین می‌گردند می‌بایست با توجه به قیمتی که هر دو طرف مطرح کرده‌اند حد واسطی را از نظر قیمت در نظر بگیرند تا عادلانه باشد. علاوه بر اینکه بر پایه ماده (5) قانون مزبور «ملاك تعیین قیمت عبارت است از بهای عادلانه روز» که همگی می‌دانند که بهای عادلانه روز که هم اکنون به راحتی میان کشاورزان رد و بدل می‌شود قیمت متری 400 تومان است چنانکه

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

هم اکنون خاک زمینهای تصاحب شده توسط توسعه نیشکر به تنهایی
متری 400 تومان است. خود به این میزان دارای ارزش نمی باشد؟

بنابراین روشن است که هدف و نقشه توسعه نیشکر از عدم ترتیب
گفتگو که منطق ماده (3) می باشد چیست؟

ب : بیش از مدت سه سال است که به دستور توسعه نیشکر و به
زور و ارعاب نیروی انتظامی بدون هیچ گونه توافقی بین کشاورزان
طرح دهخدا در شمال اهواز با دستگاه توسعه نیشکر از کشت
کشاورزان ممانعت بعمل آمده است. در حالی که تبصره (2) ماده (3)
قانون مزبور تصریح می کند. که در صورت حصول توافق دستگاه
اجرایی موظف است حداکثر ظرف سه ماه و پرداخت حقوق یا
خسارات اقدام و یا آن که انصراف خود را از خرید و تملک کتباً به
مالک یا مالکین اعلام نموده به هر حال عدم اقدام به خرید یا اعلام
انصراف در مدت مذکور به منزله انصراف است. بنابراین ریاست
جمهوری محترم مشاهده بفرمایند که چند تخلف صورت پذیرفته
است. اولاً : هیچ گونه توافقی صورت نپذیرفته است و بدون آن عملاً
قبل از رسیدن به ماده (8) قانون مزبور اقدام به ممانعت از کشت

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

نموده اند: ثانیاً بر فرض قبول اضطرار و ضیق وقت که روشن است با توجه به اینکه سه سال از کشت مانع شده اند. و عملاً اقدام به اجرای طرح در آن منطقه نکرده اند. این ضیق وقت و محدودیت زمانی هم وجود نداشته است. طبق تبصره فوق پس از سه ماه خود به خود به معنای انصراف از خرید است و روشن است که منطقی و عادلانه نیست که قانونگذار اجازه دهد که بار دیگر بلکه بارها این سه ماه و انصراف مجدد تجدید شود زیرا که ضرر و زیان وارده بر کشاورزان قابل احصاء نبوده در اینصورت با روح نظم و عدالت قانونی که روح هر قانونگذاری به ویژه قوانین اسلامی است در تعارض خواهد بود. بنابراین با توجه به اینکه با بیش از سه سال اعلام ممانعت از کشت ثابت شده است که بیش از ده بار انصراف داده است (مدارك لازم موجود است)، از ریاست محترم جمهوری تقاضا داریم که دستور بفرمایید که مانع از تملك زمینهای این کشاورزان شوند زیرا که این کشاورزان مایل نیستند. به هیچ وجه زمینهای اباء و اجدادیشان را که زندگی و معیشت و فرهنگ و حتی خود جمعی خویش را در آنها می بینند از دست بدهند.

ج: بر پایه ماده (4) قانون مزبور هر گاه نسبت به تعیین بهای عادلانه اراضی و ابنیه و تأسیسات و حقوق و خسارات وارده بین دستگاه

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

اجرائی و مالک توافق حاصل نشود بهای عادلانه توسط هیئت مرکب از سه نفر کارشناس رسمی دادگستری تعیین می‌گردد. کارشناسان یک نفر از طرف دستگاه اجرائی یک نفر از طرف مالک یا صاحب

حق و نفر سوم به انتخاب طرفین و در صورت عدم توافق یا استنکاف به معرفی دادگاه صالحه محل وقوع ملک انتخاب می‌شوند رأی اکثریت هیأت مزبور قطعی و لازم الاجراست. بنابراین در صورتی که پس از گفتگویی میان کشاورز و دستگاه صورت پذیرفته باشد (که صورت پذیرفته) بایستی سه کارشناس به ترتیب فوق از طرف کشاورز و دستگاه توسعه نیشکر برگزیده شده باشند که این امر نیز متحقق نگردیده است. و بابت اعتنایی توسعه نیشکر مواجه شده است درباره تخلفهای غیر قانونی توسعه نیشکر علاوه بر تمامیت و کلیت دستگاه اجرائی مزبور شخص آقای عیسی اسکندری که مسئول مستقیم این اعمال است را مسئول و مسبب اصلی تخلفات قانونی می‌دانیم لذا ریاست محترم دادگستری خوزستان را نیز فراخوانده و اعلام می‌نمائیم که این شکایت قانونی بر علیه توسعه نیشکر به ویژه شخص عیسی اسکندری می‌باشد!

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

د: درباره تبصره (2) ماده (5) مزبور مانند حق ریشه و حقوق دیگر نیز اجحاف بسیار صورت گرفته است.

و: بر پایه ماده (6) قانون مزبور (در مواردی که دستگاه اجرایی مقتضی بداند و در صورت رضایت مالک عوض اراضی تملیک شده از اراضی مشابه ملی یا دولتی متعلق به خود تأمین و با حفظ ضوابط مندرج در قوانین و مقررات مربوطه به مالکین واگذار گردیده است.) ممکن است کسی بگوید که دستگاه توسعه نیشکر طبق ماده قانونی مجبور به دادن زمین معوض نیست و در صورتی که مقتضی بداند و در صورت رضایت مالک عوض اراضی تملیک شده اقدام به چنین کاری می کند البته چنین است اما مقتضی دانستن به معنای این نیست که هر گونه بخواهد فعال مایشاء باشد. بلکه به این معناست که مصالح دولت و ملت را توأمان در نظر بگیرد. برای مثال: کشاورزانی که جز کشاورزی به شغل دیگری آشنا نیستند و علاوه بر آن با مهاجرت این تعداد بسیار خانوارهای روستایی به شهرها و آثار سوء آن که درباره آن بسیار گفته شده است و با توجه به مبالغ ناچیز و ثمن بخش دریافتی از قیمت اراضی خود ممکن است که بزهکاری و ناآمنی اجتماعی گسترش یابد و هیچ کارشناس

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

اجتماعی و اقتصادی نمی‌تواند این رویه را بپذیرد و تأثیرات سوء آنرا توصیه نماید.

بنابراین مقتضی است که در مرحله نخست این کشاورزان همچنان در زمینهای خود باقی بمانند بویژه بدین خاطر که اراضی آنها در حدود 3/5 کیلومتری رودخانه کارون است.

ثانیاً: در مرتبه دیگر ضروریست که زمین معوض و مشابه‌ای از نظر سطح کیفیت چنانکه ماده (6) مذکور یادآور شده است در اختیار کشاورزان قرار دهند. تا این امر در صورتیکه امکان حفظ زمینها برای کشاورزان نباشد از آثار سوء احتمالی در ابعاد امنیت اجتماعی و اقتصادی پیشگیری نماید. لازم به یادآوری است که چون (اقتضای امر) ضرورتاً باید بر پایه نظر کارشناس باشد.

و معاون محترم وزیر کشاورزی آقای طباطبایی که خود مسئول مستقیم طرح توسعه نیشکر است در اینباره صلاحیت ابراز نظر کارشناسی مورد قبول را دارد و پذیرش وی به معنای اعلام نظر صحیح درباره‌ی اقتضای امر است. درنامه به تاریخ 71/6/12 خطاب به مهندس میرمحمدی معاونت محترم حقوقی و امور مجلس

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

(... علیرغم اینکه حداقل امکان جابجایی وجود دارد لذا از قبل اراضی دولتی و ملی شده به اندازه کافی در مسیر رودخانه و حاشیه طرح که مورد نیاز طرح نمی باشد.

جهت جابجایی و واگذاری معوض به کشاورزان پیش بینی شده و ذخیره شده که در صورت رضایت کشاورزان زمین معوض دولتی به آنها واگذار و یابهای زمین را دریافت نموده و شرکت هرکدام که مورد نظر زارعین باشد عمل خواهد نمود.) بنابراین اصلاح و اقتضای واقعی امر نیز از قول مسئولین مربوطه نیز روشن می باشد اما متأسفانه اصرار بر این است که به ثمن بخش زمینهای کشاورزان طرح دهخدا در شمال اهواز را تصاحب نمایند و خلاف نظر معاون وزیر که نظری کارشناسی درباره اقتضای امر است عمل کرده اند.

کلاه قانونی: قانون مزبور در ماده (8) خود تصریح می کند که؛ «... چنانکه مالک ظرف یک ماه از تاریخ اعلام دستگاه اجرایی به یکی از انحاء مقرر در تبصره (2) و ماده (4) برای انجام معامله مراجعه نکنند یا از انجام معامله به نحوی استتکاف نماید مراتب بار دوم اعلام و پس از انقضای روز مهلت مجدد ارزش تقویمی ملک که

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

طبق نظر هیئت کارشناسی مندرج در ماده (4) یا تبصره (2) آن تعیین شده است به میزان ومساحت مورد تملک به صندوق ثبت محل تودیع و دادستان محل یا نماینده وی سند انتقال را امضاء و ظرف یکماه به تخلیه و خلع ید اقدام خواهند نمود و بهای ملک یا حقوق خسارات به میزانی مالکیتی که در مراجع ذیربط احراز می گردد از سوی اداره ثبت به ذیحق پرداخت و اسناد قبلی مالک حسب مورد اصلاح یا ابطال و مازاد سپرده طبق مقررات مربوط به صندوق دولت مسترد می شود. اداره ثبت محل موظف است براساس سند انتقال امضاء شده به وسیله دادستان یا نماینده آن سند مالکیت جدیدی به میزان ومساحت اراضی ابنیه وتأسیسات مورد تملک به نام دستگاه اجرایی صادر و تسلیم نماید. بر پایه ماده فوق از قانون مزبور اقدام به این امر پس از طی مراحل فوق الذکر و استتکاف کشاورز باید صورت پذیرد. درحالی که خلاف مراحل مزبور اقدامات صورت گرفته است. لیکن اخیراً برای اجرای شکلی و با صطلاح کلاه قانونی (این واژه با توجه به بیانات اخیر مقام معظم رهبری درباره کلاه قانونی بکار گرفته شده است و از مصادیق آن است) ماده (8) را به ابلاغ آگهی در روزنامه اقدام نمودند.

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

کشاورزان شمال اهواز نیز در تاریخهای مقرر طبق آگهیها در هوای بسیار گرم و با توجه به اینکه مالکان پیرمردانی بوده‌اند در مدت سه روز مورد نظر در محل زمین حاضر شدند و با اینکه بسیار اذیت شده و آزار دیدند اما موفق به دیدن مسئولین مربوطه از جمله نماینده معاون قضائی (نماینده دادستان) نشدند. با این وصف فردی بنام آقای زرقانی که نماینده معاون قضائی در مجمع قضائی «زیتون» کارمندی (ناحیه یک اهواز) است بدون حضور احراز و استتکاف کشاورزان اقدام به اخراج اراضی ازید کشاورزان منطقه نموده و به ظاهر بروفق ماده (8) اقدام نموده است. در اینبار نیز از شخص مذکور (نماینده معاون قضائی) نزد رئیس جمهور محترم و آقای حمیدیان ریاست محترم دادگستری استان خوزستان که فردی عادل و مردم دار است شکایت نموده و استدعا داریم به این شکوائیه در اسرع وقت رسیدگی شود.

□ تجاوز به حقوق کشاورزان تاکجا؟ شاید رئیس جمهوری باور نکنند که مسئولین طرح توسعه نیشکر تجاوز و تعدی خود را نسبت به حقوق کشاورزان شمال اهواز به نام طرح دهخدا به جایی رسانیده‌اند، که نه اینکه حقوق اینان را پرداخت نکرده‌اند بلکه فراتر

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

از آن اقدام به تجاوز و تعدی جدیدی نموده‌اند، برای مثال اخیراً به بهانه اینکه کشاورزان مانع ساختن سد محدوده طرح توسعه نیشکر در شمال اهواز شده‌اند که این امر اتهامی واهی است و جهت مرعوب کردن کشاورزان صورت پذیرفته است توطئه‌ای از سوی آقای عیسی اسکندری و پیمانکاری طرح، با همکاری سیستم قضائی و نیروی انتظامی اجرا شده و تعدادی قلیل از کشاورزان که از طریق مراجع قانونی اقدام به عملیاتی جهت استیفای حقوق خود نموده‌اند را محکوم به پرداخت دوازده میلیون تومان جریمه نموده‌اند. که این امر موجب سکت همسری یکی از کشاورزان گردید این روش‌های نادرست که متأسفانه در اینجا معمول است بدون اثبات دلیل و بدون ارائه منطق صحیح موجب خسارات جبران ناپذیری شده است. اما بی تردید وجود مظالم و تعدیات می‌تواند حداقل جوانها را بسوی جریان‌ات منحرف مزبور کشانده و زمینه نا امنی سیاسی را نیز فراهم نماید علاوه بر آن باکمال تأسف گروه‌های نژاد پرست ضد عرب نیز وجود دارند که بدشان نمی‌آید تا با ایجاد زمینه اغتشاش و نا امنی و حرکت‌های اعتراضی آمیز از سوی مردم عرب مسلمان و شیعه این امر را به مسئولین بالاالقاء نمایند که این مردم وفادار به ایران و اسلام و جمهوری اسلامی و مقام عظمای ولایت را در

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

معرض عدم اعتماد مسئولین کشور قرار دهند، و شکافی غیر قابل ترمیم در میان مردم عرب و مسئولین نظام مقدس اسلامی فراهم آورند این امر به روشنی از طریق برخوردهای ناشایست درمورد طرح توسعه نیشکر آشکارا قابل درک و فهم است لذا برای حفظ امنیت سیاسی وطن اسلامی خود خواستاریم تا مسئولین اطلاعاتی و امنیتی کشور به ویژه وزیر مؤمن و خدا ترس اطلاعات جناب آقای حجه الاسلام دُرّی نجف آبادی به این امر توجه کافی مبذول نمایند.

شکایات دیگر: 1- با توجه به اینکه بر اساس نامه به تاریخ 74/7/30 (که تصویر نامه آن موجود است) آقای عیسی اسکندری مسئول امور اراضی توسعه نیشکر از مدیریت کشاورزی شهرستان اهواز می خواهد که روستاهای شمال اهواز (طرح دهخدا) را از آن تاریخ تاکنون از کشت این کشاورزان ممانعت بعمل آورند. لذا شکایتی بر پایه ماده يك قانون مسئولیت مدنی نیز به دادگستری خوزستان ارائه می دهیم و خواستاریم که ریاست جمهوری محترم در ایفای حقوق این کشاورزان در اینباره نیز مساعدت بفرمایند روستاهای مورد نظر که در نامه فوق از سوی آقای اسکندری نام برده شده به قرار ذیل می باشند:

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

1- روستای دغاغله 2- روستای بیت فارس 3- روستای جسانیه
کوچک 4- روستای جسانیه بزرگ 5- روستای گبیریک 6- روستای
گبیردو 7- روستای گبیر سه 8- روستای شحیط یک 9- روستای
شحیط دو 10- روستای ابوبقال 11- روستای مروانه یک الی پنج
12- روستای مبیطیحه یک و چهار 13- روستای ظهراویه 14-
روستای صفاک 15- روستای یکاویه سه 16- روستای چم العبید
17- روستای خاور در اینجا علاوه بر شکایت از توسعه نیشکر
درباره پرداخت خسارت تاکید بویژه بر شکایت از آقای عیسی
اسکندری است که با روشهای غیر قانونی خود موجب تنش میان
کشاورزان و مسئولین توسعه نیشکر شده و راه اقدام به روشی
منطقی و عادلانه را سد کرده است.

2- شکایت بعدی این کشاورزان از قضات «مجتمع زیتون
کارمندی» است که بار روشهای غیر قانونی و نامعقول خود موجب
ناراحتی و احجاف به حقوق کشاورزان شمال اهواز شده است. لذا از
حجة الاسلام مروی ریاست محترم دادسرای انتظامی قضات انتظار
داریم که نسبت به رفتار ناشایست و غیر معقول و ظالمانه قضات
مزبور و شکوائیه این کشاورزان دستور به رسیدگی سریع نمایند.

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

4- اما شکایت دیگر این کشاورزان از رفتار همراه بازور و ارباب نیروی انتظامی در محدوده روستائیان فوق الذکر است که در اینبار از آقای مهران فرریاست محترم داد سرای نظامی خوزستان که فردی مردم دوست و مدافع مظلوم است را نسبت به این شکایت آگاهی داده استدعای تسریع و رسیدگی نسبت به عملکرد پاسگاههای محل و اجحاف آنها را در اسرع وقت داریم.

نماینده کشاورزان: کشاورزان امضاء کنندگان این نامه سرگشاده و شکواییه تعدادی از کشاورزان و غیر کشاورزان به عنوان اهل خبره که مدافع حقوق قانونی ما باشند را برگزیده ایم، که در صورت ضرورت و درخواست ریاست محترم جمهوری و مسئولین محترم دیگری که در این نامه و شکواییه مورد خطاب واقع شده اند، وارد گفتگو شوند. امید است که با این روش ضمن استیفای حقوق این کشاورزان امکان اجرای صحیح و منطقی طرحهای استراتژیک و مهم کشور نیز فراهم گردد. «والسلام علی من یرحمه الحق لذات الحق»

روئوست به: 1- دفتر مقام معظم رهبری 2- هیئت نظارت بر اجرای قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران. 3- سازمان حقوق بشر اسلامی 4- وزیر محترم کشاورزی 5- سازمان بازرسی کل

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

کشور 6- استانداری محترم خوزستان 7- ریاست محترم توسعه نیشکر و صنایع جانبی.

از مبادی و مراجع فوق الذکر نیز درخواست رسیدگی و پیگیری نسبت به حقوق این کشاورزان را نیز می‌نمائیم.» پیش از این شکوائیه نیز کشاورزان مشمول طرح‌های: امیر کبیر، دعبل خزاعی، سردار جنگل و... طی شکایتهایی به مسئولین استان اعتراض شدید خود را نسبت به این طرح‌های غیر مردمی اعلام کرده بودند. شعار روستائیان معترض به طرح باصطلاح ملی و طرح‌های مشابه چنین است: «من باع ارضه باع عرضه» به معنی «هر کس که زمینش را بفروشد در واقع شرف و حیثیت خود را فروخته است.

□ مشکلاتی که بر طرح توسعه نیشکر و صنایع جانبی یا «هفت خواهران رانت خوار» وارد است: طرح توسعه نیشکر و صنایع جانبی از تاریخ تصویب در مجلس شورای اسلامی به سال 1368 – همواره مورد بحث و انتقاد بوده است. کارشناسان مختلف، ابعاد فنی و اقتصادی طرح را تجزیه و تحلیل کرده و مزایا و معایب آن را موشکافی کرده‌اند. خمیرمایه این مباحث، اگر چه عموماً نکات فنی و اقتصادی طرح بوده است، اما گاهی بازتاب‌های اجتماعی و

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

ناهنجاریهای ناشی از آن هر چند بطور سطحی و گذار مورد توجه قرار گرفته است. فی الواقع عظمت فنی طرح، وسعت جغرافیائی آن و ابعاد مالی خیره کننده آن، ایجاب می نماید که طرح مزبور هر چه بیشتر مورد ارزیابی و بازنگری قرار گیرد، زیرا طرحی که بعنوان بزرگترین طرح کشاورزی - صنعتی تاریخ کشور لقب گرفته است. کاستی ها و ایرادات حتی کوچک آن ممکن است. خسارات جبران ناپذیر اقتصادی - اجتماعی و زیست محیطی در سطوح ملی ببار آورد. خساراتی که جبران آنها برای نسل های آینده «خوزستانی» به سادگی امکان پذیر نباشد. از این حیث تبعات منفی: اجتماعی و اقتصادی آن بدینترتیب بیان می شوند؛

1- تبعات و بازتابهای اجتماعی طرح: تعالی معنوی انسان و ارتقاء سطح زندگی مردم، محور تمامی قوانین و برنامه های جمهوری اسلامی ایران می باشد. و این دیدگاه حتی نسل های آینده را از نظر دور نداشته است. متأسفانه در طرح توسعه نیشکر نه تنها هیچ گونه اولویتی برای منافع مردم و روستائیان قائل نشده اند، بلکه برخلاف قوانین مصوب مجلس شورای اسلامی، تا آنجا که توانسته اند. نسبت به تضییع حقوق روستائیان و تخریب زندگی آنها کوشیده اند و این ظلم و تعدی را تا به آنجا پیش برده اند. که حتی با

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

فئودالهای استثمارگر وابسته به رژیم سابق، بر علیه منافع روستائیان تباری کرده اند. و این همان مالکین بزرگی بودند که در اوائل انقلاب با نعره ی انقلابیون جا زدند و فرار را برقرار ترجیح دادند. اما چه سود که با چراغ سبز برخی عناصر نفوذی توانستند دوباره به قدرت برسند و همچون گذشته صاحب نظر و تصمیم باشند؛ و یا بعنوان پیمانکار در استخدام این شرکت ها در آمده اند، یکی دیگر از اقدامات مجریان طرح که با روند کلی توسعه و برنامه ریزی نظام جمهوری اسلامی در تضاد می باشد. تخریب روستاها و مهاجرت دادن اجباری آنان به شهرها می باشد. بدون شك مهاجرت کشاورزان به شهرها یکی از معضلات و بحران های بزرگ اجتماعی می باشد که علاوه بر صدمات جبران ناپذیر به اقتصاد کشاورزی تبعات منفی بسیاری در اجتماعات شهری بجای می گذارد، چنانچه برحسب گزارشات رسمی بر اثر اجرای طرح توسعه نیشکر، صدها روستا با جمعیتی انبوه تخریب شده، یا در شرف تخریب شدن قرار گرفته یا بر اثر تملک اجباری زمین های مزروعی ساکنان آن چاره ای جز کوچ کردن به شهرهای مجاور نداشته اند. این مهاجرت ناخواسته پیامدهای منفی زیر را در بردارد:

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

الف: توسعه حاشیه نشینی و گودنشینی - روستائیان مهاجر با توجه به در آمد ناچیز، ناچار به سکونت در حاشیه شهرها می شوند. نگاهی به شهر اهواز نشان می دهد که محلات فقیرنشین که فاقد کوچکترین خدمات رفاهی و علائم شهرنشینی هستند، تا چه حد گسترش یافته اند. این محلات بتدریج تبدیل به مراکز بزه کاری، اعتیاد و انواع نارسائی های اجتماعی می شوند. پرواضح است که این نارسائی ها مانند: بیماری های مسری تمامی محلات شهر را در بر خواهند گرفت و شهرها را بسیار ناامن می نمایند.

ب: بیکاری و گسترش مشاغل کاذب - حسب آمار رسمی در سال (1379) خوزستان بالاترین میزان بیکاری را در میان استان های کشور به خود اختصاص داده است. تخریب روستاها و تعطیل کردن کشت و زرع در ده ها روستا، آمار بیکاران را بسیار زیاده تر خواهد کرد. این بیکاران برای امرار معاش ناچار به مشاغل کاذب روی خواهند آورد. و گسترش امر قاچاق حداقل پی آمد این امر می باشد.

ج: گسترش ناامنی - یکی از نتایج اجتناب ناپذیر بیکاری و فقر، گسترش دزدی و ناامنی است. بدون شك ناامنی رو به گسترش

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

شهرهای خوزستان، بیکاری جوانان و فقر خانواده‌هاست. فرار روستائیان و انهدام اقتصاد کشاورزی که طرح نیشکر نقش غیر قابل انکاری در آن دارد. یکی از فاکتورهای اصلی این ناآمنی می‌باشد. یکی از نتایج قابل توجه ناآمنی آن است که افراد تحصیل کرده و اقشار متخصص جامعه محیط را برای فعالیت‌های خود مناسب ندیده و راه مهاجرت به شهرهای دیگر را در پیش خواهند گرفت و استان را از نیروهای انسانی متخصص و تحصیلکرده تهی خواهند کرد.

د: گسیختگی فرهنگی - کشاورزانی که ناچار شده‌اند محیط سنتی و تاریخی خود را رها ساخته و به شهرها کوچ کنند. از نظر فرهنگی سنخیتی با جامعه شهری نداشته و در آینده عامل تنش‌های اجتماعی و سیاسی خواهند بود. مهمتر از همه این که نظام جمهوری اسلامی وفاداری کشاورزان مهاجر و عشایر را که به قول امام را حل ذخائر انقلاب هستند از دست خواهد داد.

2- ایرادات اقتصادی طرح توسعه نیشکر - انباشته شدن آبرفت‌های حاصل از رودخانه‌های کارون، کرخه، دز، جراحی و ... در طول میلیون‌ها سال جلگه حاصلخیز خوزستان را بوجود آورده‌اند. این جلگه به سبب دارا بودن شرایط اقلیمی مناسب از

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

استعدادهاي عظيم کشاورزي برخوردار است. که در صورت استفاده علمي و بهينه از اين استعدادها و بکارگيري شیوه‌هاي منطقي براي بسیج کشاورزان، مي‌توان اين جلگه را به «سید غذائي» مملکت تبدیل نمود. از طرف دیگر محدودیت منابع آب و خاک در اين جلگه ايجاب مي‌نماید که در هر برنامه ريزي دواصل عمده‌ي زیر مد نظر قرار گیرد.

1- شناخت دقيق و علمي منابع طبيعي آب و خاک و استفاده از شیوه‌هاي بهره برداري مطلوب به نحوي که روند تخريب و نابودي منابع آب و خاک به حداقل ممکن رسانده شود.

2- اجراي طرحها و برنامه‌هاي اقتصادي مناسب به نحوي که بیشترین بازدهي از منابع محدود طبيعي امکان پذیر گردد. اصولاً موضوع بازده اقتصادي با سطحي نگري آريزايي شده و برنامه ريزان اوليه طرح. بدون توجه به اولويت نیازهاي ملي، بخش عظيمي از حوزه‌ي آبريزکارون را براي کشت نیشکر تخصيص داده‌اند :

1-2- براساس بررسي‌هاي کارشناسانه، باجايگزين کردن الگوي کشت زمستانه، بجاي الگوي کشت تابستانه که نیشکر از آن تبعیت مي‌کند، مي‌توان با همان ميزان مصرف آب کشت تابستانه، سطح

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

زیر کشت را برای محصولات زمستانه چندین برابر افزایش داد. حسب این مطالعات با انتخاب الگوی مناسب کشت، می‌توان با همان نیاز آبی سطح زیر کشت را تا حدود 300 هزار هکتار در مقابل 82 – هزار هکتاری که برای توسعه نیشکر در نظر گرفته شده است، افزایش داد، جالب است بدانیم در الگوی کشت مورد نظر علاوه بر تأمین بخش قابل توجهی از مهمترین و حیاتی ترین نیازهای ملی مانند: گندم، مواد پروتئینی، چغندر قند، و علوفه، حدود 500 هزار تن شکر در سال تولید خواهد شد.

2-2- کشت علوفه بر اساس الگوی کشت فوق الذکر، سبب توسعه دام داری می‌گردد. به نحوی که حسب بر آورد کارشناسان تولید 200 هزار تن گوشت قرمز در سال امکان پذیر می‌گردد و از طرف دیگر تولید پشم و پوست و سایر فرآورده‌های دامی در حد معادل 1/200/000 دام – کوچک حاصل می‌گردد. فرآورده‌های محصولات دامی مختلف منجر به احداث صنایع کوچک متنوعی می‌گردد. و زنجیره‌ای طولانی از فعالیت‌های تولیدی و صنعتی را در سطح استان ایجاد می‌کند و در نتیجه سطح اشتغال را در جوامع شهری و روستایی بالا می‌برد.

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

3-2- طرح توسعه نیشکر باعث نابودی کشت های متنوع در منطقه وسیعی می گردد. و اقتصاد تک محصولی را بر جامعه تحمیل می کند. تجربه چند دهه اخیر نشان داد که جوامع متکی بر اقتصاد تک محصولی تا چه حد در برابر اقتصاد جهانی ضعیف و ضربه پذیر می باشند. در حالی که کشت های متنوع، سبب اشتغال بیشتر در همه فصل سال می گردد. و در نتیجه منابع عظیم انسانی بشکل شایسته مورد بهره برداری قرار می گیرند. از همه مهمتر. توجه به کشت های متنوع سبب می گردد. که دانش و علوم کشاورزی در حوزه ی وسیع تری بسط یابد.

4-2- وجود برخی مزیت های نسبی در مورد محصول خرما در ایران، مانند سابقه ی تاریخی، دانش سنتی کشاورزان در امر نخلداری، شرایط اقلیمی مناسب و عدم وجود رقباتی زیاد در سطح جهانی، این امکان را فراهم کرده است که با مختصر توجه، این رشته از فلاحه به منبع ارزی سرشاری برای کشور تبدیل خواهد شد. می توان با صراحت اعلام کرد که اگر فقط در صدهای از هزینه های ارزی و ریالی طرح توسعه نیشکر، در جهت توسعه امر کشاورزی «خرما» بکار گرفته می شد تاکنون نتایج اقتصادی چشم گیری عاید کشور می گردید.

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

5-2- طرح توسعه نیشکر، با تملك زمین های کشاورزي و بلا استفاده کردن آنها تا کنون خسارت هنگفتي به استان وارد کرده است. در صورتی که فرض شود سالیانه حدود 5 میلیون ریال در هر هکتار زمین کشاورزي، گردش سرمایه وجود داشته باشد. معطل کردن 80 هزار هکتار، معادل را کد ماندن 400 میلیارد. ریال سرمایه است. اگر سود عایدی کشاورزان را $\frac{1}{4}$ گردش سالیانه سرمایه در نظر بگیریم. هر سال 100 میلیارد ریال ضرر به کشاورزان منطقه کشت نیشکر وارد می شود.

3- ایرادات فنی طرح توسعه نیشکر: اگر چه امکان سنجی هر طرح از نظر فنی، اساسی ترین دلیل قبول یا عدم قبول هر طرح را مشخص می کند. در این گزارش، بررسی فنی طرح بعنوان آخرین بخش ارائه شده است. تا معلوم گردد که طرح توسعه نیشکر حتی اگر از نظر فنی ایرادی نداشته باشد. بدلائل متعدد دیگری نیز غیر قابل توجیه است. اما با کمال تأسف باید گفت که طرح مزبور حتی از نظر فنی نیز توجیه پذیر نبوده و متضمن خطرات بالقوه عظیمی است که اگر در اسرع وقت برای آنها چاره ای اندیشه نشود، تبعات زیانباری در سطح مملکت ایجاد خواهد کرد. که مهمترین آنها عبارتند از:

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

1- آب مورد نیاز طرح توسعه نیشکر، عمدتاً توسط رودخانه‌های کارون و دز تأمین می‌گردد. آمار و ارقام عملکرد سی ساله این دو رودخانه که برگرفته از مطالعات گسترده و دقیقی در مورد این دو رودخانه است، نشان می‌دهد که سالیانه حدود 20 میلیارد متر مکعب، از آخرین سدهای واقع بر این دو رودخانه به دشت خوزستان سرازیر می‌شود. با پیوستن حجم سالانه‌ای در حدود 2/6 میلیارد متر مکعب جریان‌های سطحی، رقم کلی جریان ورودی بطور متوسط 22/6 میلیارد متر مکعب در سال می‌گردد.

مجموع فعلی مصارف مسیر، از آبریز سدها تا آبادان، با احتساب آب مورد نیاز جهت جلوگیری از پس زد آب شور دریا به روخانه کارون حدود 16/8 میلیارد متر مکعب می‌باشد. در صورتی که نیاز سالیانه طرح نیشکر، 3 میلیارد متر مکعب در سال در نظر گرفته شود، حدود 2/8 میلیارد متر مکعب آب شیرین به خلیج فارس سرازیر می‌گردد. بنابراین به لحاظ موازنه سالانه جریان مشکلی وجود ندارد. اما نکته قابل توجه اینجاست که این میزان آب به تساوی در ماه‌های مختلف سال جریان ندارد و بخصوص در ماه‌های خرداد، تیر، مرداد و شهریور میزان جریان به حداقل می‌رسد. و در این دوره میزان نیاز به آب بسیار بیشتر از آب‌های خروجی از

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

سدها می باشد. جالب است بدانیم اوج نیاز نیشکر به آب در همین ماههای ذکر شده می باشد. به عبارت دیگر اوج نیاز به آب طرح توسعه نیشکر مطابق رژیم طبیعی رودخانه ها نمی باشد. در یک سال خیلی خشک، مطابق برآوردهای موجود، ابعاد فاجعه بسیار گسترده تر می شود. در صورت بروز چنین شرایطی، تامین آب فقط برای مدت شش ماه امکان پذیر است. در این حالت حتی اگر تمام منابع آب موجود، به طرح نیشکر اختصاص یابد و کل اراضی حاصلخیز خوزستان کنار گذاشته شود، باز هم این طرح با کمبود جدی آب مواجه خواهد شد. با توجه به چند ساله بودن گیاه نیشکر و نیاز آبی شدید آن نابودی محصول چندین ساله در چنین شرایطی اجتناب ناپذیر خواهد بود.

در صورت ادامه ی کار طرح توسعه نیشکر و تکمیل آن مطابق برنامه پیش بینی شده، می توان بسادگی تصور کرد که در فصل کمبود آب، عمده ی آبهای موجود به طرح مزبور اختصاص خواهد یافت که در آن صورت سطح زیر کشت بشدت کاهش خواهد یافت و راندمان بهره برداری از اراضی نزول خواهد کرد. در این حالت منابع آب حتی بیشتر از زمان فعلی دچار اتلاف خواهد شد.

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

2- همانگونه که گفته شد: اوج نیاز نیشکر به آب در ماههایی از سال است که در آن ماهها دبی رودخانه به حداقل می‌رسد در این حالت پس آب‌های حاوی سموم مختلف و کود و زه آب‌های با شوری زیاد در همین دوران به حداکثر می‌رسد و در نتیجه آب رودخانه در پائین دست مناطق کشت نیشکر بسیار آلوده می‌شود. و برای مصارف کشاورزی و شهری نامناسب می‌گردد. با توجه به وابستگی شدید جوامع شهری و روستایی به رودخانه کارون، بروز فاجعه‌های زیست محیطی دور از ذهن نمی‌باشد. لازم به یاد آوری است که از هم اکنون و حتی قبل از اجرای کامل طرح توسعه نیشکر، میزان آلودگی رودخانه کارون، بخصوص در محل عبور از شهرها به حد تهدید کننده‌ای رسیده است بطوری که سلامت و بهداشت مردم در شهرهای اهواز، خرمشهر و آبادان و حتی شهرهای ماهشهر و سربندر و روستاهای مسیر درمخاطره جدید قرار گرفته‌اند.

3- آبیاری مناطق کشاورزی و نخلستانهای پایین دست مناطق طرح توسعه نیشکر، موجب می‌شود که آب‌های محتوی مواد سمی مختلف و با شوری زیاد روی زمینهای کشاورزی جاری گردد، و با توجه به سرعت تبخیر در جلگه خوزستان، بعد از چند سال زمینهای حاصلخیز به شوره زارهایی تبدیل خواهند شد، که

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

کشاورزی پُر رونق منطقه با نابودی پیش می رود، به عبارت دیگر صدها هزار هکتار از اراضی مستعد حوزه آبریز کارون فدای 80 هزار و با بیشتر کشت نیشکر خواهد شد. و هدف‌های استراتژیک بهره برداری مطلوب از منابع آب و خاک خوزستان که در واقع عمده‌ی منابع آب و خاک کشور هستند دچار لطمه‌های شدید خواهند شد.

4- بنابراین اهمیت استراتژیک جلگه خوزستان به ویژه حوزه رودخانه کارون، در حیات اقتصادی مملکت. ایجاب می‌کند که هر گونه بهره برداری از منابع آب و خاک این منطقه، متکی به ارزیابی‌های دقیق علمی و فنی باشد و در این راستا نباید اجازه داده شود که سطحی نگری و یا منافع ناچیز عده‌ای سود جوورانت خوار، منافع دراز مدت نسل‌های آتی را به مخاطره اندازد. وضعیت آب رودخانه‌ها و شرایط اقلیمی جلگه خوزستان، اقتضاء می‌کند برنامه‌های کشاورزی بسمت بهره‌گیری از کشت‌های زمستانه سوق داده شود. الگوی کشت زمستانه ضمن تأمین میزان قابل توجهی شکر از طریق کشت «چغندر قند»، علاوه بر غلات در سطح وسیعی تأمین کننده مواد پروتئینی مورد نیاز کشور می‌باشد. همچنین با گسترش دامداری دایره وسیعی از فعالیت‌های صنعتی و کشاورزی

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

را باز می‌کند. سلامت محیط زیست نیز در چنین برنامه‌ای مراعات می‌شود، زیرا پس آبهای سموم کشاورزی در شرایط پرابی رودخانه به آن جاری خواهد شد و در نتیجه حداقل آلودگی را ایجاد می‌کند. طرح توسعه نیشکر در بهترین حالت بر دیوانسالاری دولت خواهد افزود، در حالی که امروزه سعی بر این است که دولت‌ها کوچک شوند. و با برنامه‌ی دراز مدت دولت مبنی بر کاهش حجم دیوانسالاری در تضاد می‌باشد. اگر هم تصمیم گرفته شود که این طرح به بخش خصوصی واگذار شود. از طریق بازار بورس به تملک مشتکی سرمایه دارد در خواهد آمد و به مثابه آن است که این طرح زمین‌های کشاورزان را از آنها گرفته تا به سرمایه داران واگذار نماید. که چرخش سیکلون تملیک زمین در صد سال اخیر چنین خواهد شد:

«مالکیت زمین به شیوه‌ی عرفی در صد سال پیش در دست شیخ قبیلہ «همانند: شیخ خزعل و..» و سپس در دوره تشکیل دولت نوین مالکین زمین در اختیار زمینداران بزرگ قرار گرفت. و پس از اصلاحات ارضی سال 1341 - بیشتر زمینهای بزرگ مالکیت به قطعات کوچک تقسیم و بین کشاورزان بومی و محلی توزیع شد. و پس از انقلاب جمهوری اسلامی و با تصویب بند «ج» در تاریخ

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

1359 - مقرر گردید که زمینهای زمینداران بزرگ بین کشاورزان بی زمین تقسیم گردد. اما مصوبه طرح توسعه نیشکر در سال (1368) دوباره مالکیت دولتی را بر روی زمینهای محدودی شرق و غرب کارون و ... بمرحله اجرا در آورد، که با توجه به عدم موفقیت این طرح، پیش بینی می شود که این زمینها که از جانب دولت صادره شده بار دیگر به سرمایه داران شهری واگذار شود، که این پروژه برخلاف بند «ج» و «قسط» اسلامی خواهد بود.

در رابطه با سوء مدیریت و حیف و میل و اختلاس بودجه عمومی کشور توسط شرکت های برون استانی فعال در طرح توسعه نیشکر و صنایع جانبی خوزستان، آقای «مهدی رضا درویش زاده» نماینده مردم دزفول در مجلس شورای اسلامی (دوره پنجم) در تاریخ 21/خرداد / 1378 - از مقام خود استعفا کرد. ایشان طی بیانیهای خطاب به مردم دزفول گفته: «برخود لازم می دانم در این شرایط حساس، گزارشی را در خصوص عمل و عواملی که منجر به استعفای اینجانب از نمایندگی مجلس شورای اسلامی شد تقدیمتان می کنم. پیشرفت فیزیکی در طرح توسعه نیشکر خوزستان و صنایع جانبی به هیچ وجه متناسب با هزینه های آن نیست.

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

بررسی‌های بعمل آمده نشان می‌دهد که بخشی از اعتبار دریافتی این طرح صرف ساختن میهمانسرا در اهواز احداث مراکز تفریحی، اعزام هیأت‌های مختلف به اروپا و خرید ماشین آلات سنگین شده است. که اکنون بسیاری از این ماشین آلات به دلیل ماندن در گل ولای آسیب دیده و از رده خارج شده اند. اینجانب براساس مسئولیت سنگین نمایندگی شما مردم حق طلب و براساس سوگندی که به عنوان نماینده مجلس یاد کرده‌ام. بر خود لازم دانستم برای بررسی دقیق عملکرد مسئولان طرح، و روشن شدن مسائل از اختیارات نمایندگی خود که علاوه بر قانونگذاری، حق نظارت نیز هست استفاده کنم.

از هشت ماه پیش تاکنون که طرح تحقیق و تفحص پیرامون طرح توسعه نیشکر و صنایع جانبی آن به مجلس ارائه شده تاکنون فشارهای زیادی از ناحیه افراد و گروه‌های مختلف برای جلوگیری از انجام این تحقق بر من وارد شده است. متأسفم که اعلام کنم جریانه‌ها و گروه‌هایی بر هیأت رئیسه مجلس شورای اسلامی فشار وارد کرده‌اند. تا روند تحقیق و تفحص متوقف شده و یا افراد انتخاب شده برای تحقیق تغییر یابند. همچنین متأسفم از اینکه هیأت رئیسه مجلس نیز تحت تأثیر این فشارها در موضع انفعالی قرار گرفته و نسبت به انجام تحقیق و تفحص و استیفای حقوق مردم که وظیفه

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

حتمی مجلس و ضامن استقلال و حفظ حیثیت آن است کوتاه آمده و بی میلی نشان می دهند. با پیش آمدن این وضعیت اینجانب خود را در شرایط دشواری دیدم که ایفای وظیفه نمایندگی را غیر ممکن می ساخت و بر همین اساس بعد از آن که همه تلاش و راهکارهای قانونی طی شده ولی نتیجه‌ی به دنبال نداشت. اینجانب در تاریخ هجدهم خرداد جاری (1378) بدنبال تذکری که به هیأت رئیسه مجلس دادم کرسی نمایندگی و صحن مجلس را ترک نمودم و در بیست و یکم خرداد/ 1378 - استعفای خود را به هیأت رئیسه مجلس تقدیم نمودم تا در برابر تخلفات نزد خدا و مردم شرم‌نده نباشم. «مهدی رضا درویش زاده» (31)

در پی استعفای نماینده مردم دزفول آقای «مهدی رضا درویش زاده» در مجلس شورای اسلامی، روستائیان ساکن دهستان «عنافجه» از توابع شهرستان اهواز طی پاسخنامه‌ای به مقامات مسئول قضائی خواستار رسیدگی و برخورد قانونی با متصرفین و غاصبین زمینهای کشاورزی و منازل مسکونی خود شدند. متن پاسخنامه بدین شرح است: «بأسمه تعالی» اجرای احکام حوزه قضایی شماره یک اهواز باسلام: عطف به اخطاریه بدون شماره مورخ 1378/3/31 - و تعیین ضرب الاجل یک هفته‌ای باستحضار

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

می‌رساند، اولاً با توجه باینکه روند تملك اراضي هنوز کامل نشده است و ماده (8) لایحه قانونی نحوه خرید و تملك اراضي و املاك براي اجراي برنامه‌هاي عمومي، عمراني و نظامي مصوب 1358/11/17 - شوراي انقلاب مهلت تخليه و خلع يد متصرفين يك ماه پس از توديع قيمت تقويمي ملك در صندوق ثبت محل است نه يك هفته مذکور در اخطاریه!

ثانياً اشاره به تشكيل هیأت سه نفره و بررسی‌هاي انجام شده براي الغاي اين شبهه است که اين تصميم براساس نظر اعضاي هیئت می‌باشد. در حالی که به هیچ وجه چنین نبوده و به عقیده نماینده اینجانبان که در نامه‌اي به تفصیل بیان شده با توجه به عدم رعایت موارد اساسي مندرج در لایحه قانونی فوق الذکر اصولاً روند تملك باطل بوده است نه اینکه تنها قيمت تعیین شده کم می‌باشد. لذا با افزودن مبلغ ناچیزی به این قيمت نمی‌توان به این فرایند غیر قانونی مشروعیت داد ما اطمینان داریم که اگر کسی به درد دل‌هاي ما و از جمله موارد مطرح در گزارش نماینده ما توجه می‌نمود. مسلماً شرکت توسعه نیشکر و صنایع جانبی نمی‌توانست به جاي سرمایه گذاری روی اراضي ملي و دولتی که کراراً مدعي آن است این چنین به راحتی دست روی اراضي آباد و احیاء شده بگذارد و ما و خانواده

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

هایمان را از موطنمان در بدر نماید. علی ایحال اینجانبان چشم امید به نتایج طرح تحقیق و تفحص نمایندگان محترم مردم در مجلس شورای اسلامی و عنایت دیگر مسئولان و الامقام نظام جمهوری اسلامی دوخته‌ایم. و مطمئن باشید که این اراضی هستی ماست و به غریزه حب نفس و مال به این راحتی از آنها دست نمی‌شوئیم با آرزوی طول عمر برای مقام معظم رهبری و سایر خدمتگزاران به اسلام و مسلمین از بذل و عنایت جنابعالی تشکر می‌نمائیم و من الله التوفیق: جمعی از کشاورزان دهستان عنافجه» (31)

در رابطه با این بی حرمتی به قانون و تضییع حقوق شرعی و عرفی کشاورزان منطقه توسط مسئولین قضایی و اجرایی استان و شرکت‌های استثماری «رانت خوار» برون استانی که موجب ایجاد خشم و نفرت نماینده ولی فقیه شهرستان دزفول گردید. ایشان طی گفتگویی با خبرنگار روزنامه آریا سه‌شنبه 15/تیر/1378 - شماره (463) - صفحه (3). تحت عنوان استیضاح می‌کنم: «حجت الاسلام والمسلمین محمد حسن شریعتی در خطبه‌های نماز جمعه در مصلاهی این شهر گفته: اگر هیأت رئیسه مجلس و نمایندگان محترم از طرح تحقیق و تفحص چشم پوشی کننده بنده و مردم متدین و زجر کشیده دزفول از این موضوع به سادگی نخواهیم گذشت.» وی اضافه

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

کرد؛ کسانی که از هزینه بیت المال به سفر تفریحی خارج می‌روند و به حقوق این مردم بی توجه هستند نزد مردم جایی ندارند و لوائیکه این افراد از مسئولان رده بالا باشند. قوه قضائیه نباید اجازه دهد، پول بیت المال هدر رود، مردانه باید با این متخلفان برخورد کند، اموالشان را توقیف و آنان را به حکم الهی روانه زندان کند.» همچنین انتقاد شدید آقای صفاتی دزفولی نماینده اسبق مردم آبادان که در روز نامه «انتخاب» شماره (353) مورخ 79/4/11 - منتشر شد، از دلایل مهم اعتراض مردم خوزستان به این طرح استثماری و غیر اقتصادی است.»

طرح شوونیستی نیشکر نه تنها زمین زیر کشت کشاورزان بومی را مصادره نموده و آنها را بی‌خانمان کرده، بلکه از مشارکت و استخدام کشاورزان محلی نیز به بهانه‌های مختلف ممانعت بعمل می‌آورد. و بیشتر کارکنان این طرح از خارج از استان خوزستان تأمین می‌نماید. «مشکل دیگری که بر این طرح وارد است کمبود آب لازم برای این طرح وسیع است، چرا که بیشتر مناطقی که شامل طرح توسعه نیشکر شده اند، مناطقی هستند که چه بطور مستقیم و چه غیر مستقیم از لحاظ تأمین آب لازم، به کارون وابسته هستند. به جز اراضی نیشکر هفت تپه که آب مورد نیاز خود را از کرخه تأمین

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

می‌کنند. مناطق «شعوبیه» و اراضی شمال و جنوب اهواز تا خرمشهر و آبادان به کارون وابسته هستند. علاوه بر این برای اینکه زمین‌های مورد نظر برای کشت نیشکر آماده شوند، می‌بایست از شوره زارها پاک شوند و به اصطلاح علمی آبشویی شوند.

«مهندس آمیلی عضو هیئت عامل شرکت در مصاحبه با ماهنامه «شکر شکن» در سال 1376 می‌گوید: «اطلاع دارید که خاک خوزستان دست کم در مناطقی که طرح توسعه نیشکر در حال اجرا است از شرایط فیزیکی مطلوبی برخوردار نیست. و سطح آب زیر زمینی بالا است. به همین علت پس از تسطیح و زهکشی لازم بود که این زمین‌ها آبشویی شود. آیا می‌توان به گیاهی که سی هزار متر مکعب آب لازم دارد فقط پانزده هزار متر مکعب آب داد؟ با این تفصیل برای تأمین آب طرح توسعه نیشکر و عملیات آبشویی فشار زیادی به رودکارون وارد می‌شود.» (32)

«رودکارون بیش از 850 کیلومتر طول دارد. این رودخانه دارای جریان دائمی فراوان بوده و حجم آب سالیانه آن بیش از (24) میلیارد متر مکعب و آبدهی متوسط آن 736/5 – متر مکعب در ثانیه است.» (33)

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

« با تشکیل بنگاه مستقل آبیاری ایران در دهه‌ی سوم قرن بیستم و پس از انجام مطالعات مقدماتی حفر تونل اصلی کارون به زاینده رود در سال 1327 - افتتاح شد.

طول تونل 2824 متر با عرض 2/75 متر و ارتفاع 2/5 متر و قطر دهانه آن 10/8 متر می‌باشد. مقدار آب انتقال داده شده در هر ثانیه به 33 متر مکعب می‌رسد و در تابستان آب وارده از این تونل به زاینده رود حدود 1/5 برابر آبدهی ((دبی) زاینده رود برآورد شده است. « (34) تاکنون (1383) دوتونل دیگر بر تونل قبلی اضافه شده است!

«همانطوری که می‌دانیم $\frac{1}{3}$ آب جاری کشور در خوزستان است. بیشترین بخش این آب مربوط به کارون است. متأسفانه از آبهای ورودی به استان فقط حدود 20% استفاده مفید بعمل می‌آید. و حدود 24% آن به هرز می‌رود. بطوری که طبق نوشته: یدالله افشین - در کتاب: «رودخانه‌های ایران» سالیانه حدود 24296 میلیون متر مکعب آب کارون وارد خلیج فارس می‌شود و بدون استفاده هرز می‌رود. بطور کلی حجم آب ورودی توسط رودخانه کارون بزرگ (کارون دز) به جلگه خوزستان سالیانه حدود 30 میلیارد متر مکعب

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

است که حدود 12 میلیارد متر مکعب آن مربوط به رودخانه دز می باشد. از این مقدار آب که توسط کارون وارد جلگه خوزستان می شود. استفاده های متعددی به عمل می آید که مهمترین آنها عبارتند از: استفاده آشامیدنی، استفاده صنعتی، استفاده در بخش کشاورزی، استفاده در پرورش آبزیان (شیلات) و سایر خدمات فرعی.

□ جدول تخصیص منابع آب از کارون بزرگ به مصارف مختلف:

تخصیص آب به رامهرمز (آب آشامیدنی). از طریق خط لوله از ایستگاه «سید حسن» به نمره يك هفتگل بطول 24 کیلومتر و به میزان 20 هزار متر مکعب در ثانیه.

تخصیص آب کشاورزی به کشت و صنعت نیشکر کارون و عقيلي از محل سد گتوند به منظور آبیاری 24 هزار هکتار نیشکر و هر هکتار نیشکر معادل 30 هزار متر مکعب آب در سال -

(متر مکعب آب $720/000/000 = 24000 \times 30000$) هفت واحد نیشکر، شرکت توسعه و صنایع جانبی که هر واحد آن 23 متر مکعب در ثانیه آب نیاز دارد.

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

تخصیص آب به شبکه آبیاری شعیبیه و میاناب شوشتر 90 متر مکعب آب در ثانیه احتیاج دارد. تخصیص آب به شبکه آبیاری مدرن دهستان «ویس» (15 کیلومتری شمالشرق اهواز) به مقدار 22/5 – متر مکعب در ثانیه. تخصیص آب شرب مردم شهر اهواز حدود 50 متر مکعب در ثانیه (320/000/4 متر مکعب در شبانه روز). تخصیص آب برای مردم شهرستان آبادان و خرمشهر در دهستان «مارد» آبادان به طول 25 کیلومتر حدود 120 متر مکعب در ثانیه. تخصیص آب از دارخوین برای شادگان، سربندر، پتروشیمی بندر امام، منطقه ویژه اختصاصی پتروشیمی و هندیجان حدود 120 هزار متر مکعب در ثانیه. تخصیص آب کشاورزی از طریق رودخانه در بزرگترین سرشاخه‌ی کارون حدود 350 متر مکعب برای شبکه آبیاری دز طبق اظهارات آقای مهندس منوچهری معاون وزیر نیرو در امور آب و مدیر عامل شرکت آب و فاضلاب کشور در استان خوزستان باید 10 هزار لیتر آب تصفیه شده در ثانیه جهت شرب مردم تأمین شود. البته قابل ذکر است که آب کنونی کارون به علت آلودگی برای شرب آب مناسبی نیست و جزو آبهای کلاس (2) یعنی (C_2S_2) است. که از نوع آبهای با کیفیت درجه دو از نظر رنگ و طعم و بو و غیره است. اشاره می‌کنیم که چیزی در حدود

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

850 میلیون متر مکعب آب از سرچشمه‌های کارون گرفته شده و به رودخانه زاینده رود ریخته شده است. از سوی دیگر مسئولین سازمان آب و برق خوزستان برای حفظ تعادل آب شرب مردم استان خوزستان (4 میلیون نفر) خطوط قرمزی در نظر گرفته‌اند. که تخطی از آنها به معنای خراب شدن وضعیت آب شرب منطقه می‌باشد. این خطوط قرمز به این شکل بودند که برای تأمین کیفیت بهداشت آب شرب اهواز (به عنوان مثال) دبی رودخانه کارون قبل از ورود به شهر باید همیشه از 250 متر مکعب در ثانیه بیشتر باشد. به این لحاظ برداشت از آب رودخانه کارون به خصوص در مواقع گرم سال و بحرانی سال از نقاط بالا دست اهواز کمتر مورد موافقت سازمان آب و برق خوزستان قرار می‌گیرد. و برای جلوگیری از ورود آب شور خلیج فارس به داخل رودخانه بهمنشیر می‌بایست همیشه حدود 100 متر مکعب در ثانیه، از آب کارون در جنوب اهواز، به طرف بهمنشیر و خلیج فارس ارسال و از دسترس آبیاری خارج شود و تنها 20 متر مکعب در ثانیه برای استفاده کشاورزان از طریق واحدهای پمپاژ رودخانه برداشت و به مزارع جنوب اهواز اختصاص داده می‌شد. احتمال می‌رود که مصرف بیش از مقدار تعیین شده در خطوط قرمز (توسط شرکت‌های طرح

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

توسعه نیشکر و صنایع جانبی). از رودخانه کارون در جنوب و شمال اهواز در فصل گرم تابستان موجب بالا آمدن آب شور خلیج فارس و شور شدن آب شهرستانهای آبادان و خرمشهر و حتی اهواز شده است. (35)

آقای کاوه احسانی پژوهشگر آبادانی در فصلنامه «گفتگو شماره (27) (فرهنگی و اجتماعی) - بهار / 1379 صفحه 167- تا 172 - می نویسد: «..... طرح توسعه نیشکر و صنایع جانبی و متولی آن وزارت جهاد کشاورزی به اندازه یک سوم آب رودخانه را در کم آب ترین فصل سال برای شتشوی خاک و آبیاری مزارع خود برداشت کرده و از آن سوزهاب آمیخته به نمک و املاح خود را به رودخانه و حوزه آبخیز باز می گرداند. در آینده ای نزدیک که حدود 84/000 هکتار مزرعه زیر کشت برود، پساب های آلوده و سموم شیمیایی آن وارد اکوسیستم منطقه خواهد شد. این که پیامد زیست محیطی این دخالت عظیم انسانی و آلودگیهای شیمیایی ناشی از آن بر زندگی نزدیک به یک و نیم میلیون انسانی که در زیر دست این طرح زندگی می کنند. (یعنی ساکنان: اهواز، خرمشهر و آبادان) چه خواهد بود. سئوالی است که طرح توسعه نیشکر و صنایع

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

جانبی، ومتولی آن یعنی وزارت جهاد کشاورزی تاکنون نه فقط پاسخ مناسبی به آن نداده اند. بلکه به نظر می رسد خود پرسش را نیز به رسمیت نمی شناسند.» (36)

«اینکه وزارت نیرو تاچه حد با ساخت سد در بالا دست رودخانه و آبیگر مخازن آنها و یا انتقال آب از سرمنشاء رودخانه به دیگر مناطق مرکزی کشور باعث افت سطح آب و در مضیقه قرار دادن آبادان و خرمشهر شده مجهول است که نه مردم منطقه از پاسخ آن خبر دارند و نه وزارت نیرو خود را ملزم به جواب گویی و مسئولیت در قبال آن می داند.» (37)

در مملکت ما که يك وزارتخانه مشخص متولی آب هر رودخانه است. آیا مناطق واقع در زیر دست نباید بدانند منابع طبیعی آنها به چه میزان و با چه هدف و هزینه ای برای استفاده دیگر مناطق مورد استفاده قرار گرفته و می گیرد.» (38)

«مردم آبادان نمی دانند تا چه حد برداشت های محلی از رودخانه در طول مسیر آن، توسط کشاورزان و مناطق مختلف شهری باعث افت کمی و کیفی آب شرب آنها شده، از سوی دیگر، آبادانی ها واقف اند که زباله و فضولات شهری بدون پالایش و تصفیه جدی به

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

همراه زهاب های کشاورزی در تمام طول مسیر وارد آب رودخانه شده و آبی که به آنها می رسد، علاوه بر آلودگیهای جدی بیولوژیکی (که تصفیه معمولی توسط کلروزاج تاحدی از خطر آن می کاهد)

از آلودگی های شیمیائی نیز عاری نیست.» (39)

«علاوه بر همهی این مشکلات جهاد سازندگی که لایروبی مسیر بهمنشیر را به عهده دارد. در اقدامی که تنها می توان به آن نام «نبوغ واژگونه» «سوررئالیستی» نهاد. لایروبی رودخانه را از مصدر آن آغاز نموده و با گشاد نمودن دهانه ی طبیعی رودخانه و با تغییر شیب کف آن آب شور دریا را وارد مسیر رودخانه نموده و بدون شک به نخیلات و آب شرب شهر لطمه زده است. از سوی دیگر این نهاد، رسوبات جمع آوری شده از کف رودخانه را در کنار جاده انباشته، این رسوبات پس از تبخیر آب آنها در اثر باد به شکل غباری دائم در منطقه پراکنده شده و چون حاوی انواع آلاینده های شیمیایی است به بهداشت مردم که عمدتاً روستائیان تهی دست و عرب اند لطمه جدی وارد می سازد. به طور خلاصه، مردم آبادان به وضوح شاهد افت محسوس و روز افزون سطح زندگی و کیفیت محیط زیست خود بوده و آینده ی بهتری را پیش روی خود نمی بینند. وعده های عام و

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

شعارهاي طلائى براي مردمى كه روزي ساكن مدرن ترين وصنعتي ترين شهر كشور بوده كه كليدي ترين نقش را در حوادث مهم سياسي كشور (از ملي كردن صنعت نفت گرفته تا انقلاب و مقاومت قهرمانانه دوران جنگ تحميلي 67-1359) بازي نموده، و از سوي ديگر واقف اند شهر آنها و زحمات آنها سهم بسيار مهمي در توليد ثروتي كه به هر طريق نوسازي و عمران كل مملكت را طي چندين دهه به ارمغان آورده ديگر كارساز نيستند.» (40)

«آنچه آبادان مي خواهد، داشتن صدائي است مساوي و ملموس در اموري كه مستقيماً مردم آن و هويت جمعي شان را تحت تأثير قرار مي دهد. قطعاً مردم خوزستان مثل هر جاي ديگر ايران، بايد صاحب صدا، رأي و حق تصميم در طرح هاي كلان و ملي باشند كه توسط وزارتخانه هاي مركزي در تهران طراحي مي شود ولي مستقيماً زندگي اين مردم را دستخوش تحول و تلاطم اساسي و ماندگار مي كند. بنابر اين تنها راه حل مشكلات و معضلات اقتصادي، اجتماعي و فرهنگي مردم خوزستان تشكيل صدائي واحد و جمعي از نهادهاي مردمی فعال و سپس تبیین دیدگاهها و تأثیر این نظریات بر سیاست گذاری عمران و توسعه استان که متأسفانه در حال حاضر

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

فرآیندی يك سويه و از بالا به پائین دارد. و باید دگرگون شود تا تصمیمات از پائین به بالا تزریق شود.» (41)

و اینك گزارش گروه تحقیق و تفحص مجلس شوراي اسلامي در سال 1379 در رابطه با پیشرفت فیزیکی طرح توسعه نیشکر و صنایع جانبی - «... طبق مصوبه 1369 - مجلس شوراي اسلامي می‌بایست 84 هزار هکتار از اراضي خوزستان تحت کشت نیشکر و صنایع جانبی قرار گیرد. که طراحان، برنامه ریزان و مجریان طرح در جریان بررسی پروژه و در زمان تصویب آن اعلام کردند که این پروژه تا سال 1372 به بهره برداری می‌رسد و در ظرف سه سال تمامی هزینه‌ها برگشت داده می‌شود. قبل از ارائه هر گونه توضیحی جدول پیشرفت فیزیکی طرح‌های هفتگانه را با هم بررسی می‌کنیم. از 84/000 هکتاری که قرار بود تحت کشت قرار گیرد تاکنون 8700 هکتار اجراء شده که در جدول زیر به صورت شفاف بیان شده است:

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

نام طرح پیشرفت کار	شعیبیه	امیر کبیر	دعل خزاعی	میرزا کوچک خان	سلمان فارسی	فارابی	دهخدا
4000 هکتار	2700 هکتار	400 هکتار	800 هکتار	400 هکتار	400 هکتار	-	-
از مجموع	از مجموع	از مجموع	از مجموع	از مجموع	از مجموع	از مجموع	-
12000 هکتار	1200 هکتار	12000 هکتار	12000 هکتار	12000 هکتار	12000 هکتار	12000 هکتار	-

بر اساس برنامه زمان بندی شده قرار بود ابتدا واحد شعیبیه (امام خمینی) اجرا شود و بعد از آن واحدهای امیر کبیر و دعل خزاعی و سال بعد طرح میرزا کوچک خان و سلمان فارسی و در سال بعد طرح فارابی و دهخدا اجرا شوند. در مقایسه آماری بین 8700 هکتار اجرا شده با 84/000 هکتار که هدف نهایی طرح است می توان به عمق فاجعه پی بود.

صرف نظر از زمان و هزینه های ناشی از عدم پیشرفت کار می توان به این واقعیت تلخ پی برد که پسابهای ناشی از زهکشی و

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

آبشویی 8700 هکتار این همه فجایع زیست محیطی ببار آورده و استان را کانون بحران های مختلف کرده، اگر قرار باشد 84/000 هکتار اجرا شود. چه چیزی در انتظار مردم خوزستان است. شیرین کردن اراضی شور مراحل مختلفی دارد تا در طی پنج یا شش سال این زمین ها شیرین شوند.

شوری زمینها در حال حاضر 60/000 میکروموس بر سانتی متر است و عملیات آبشویی و نوشویی باید در طی این شش سال بقدری ادامه داشته باشد، تا میزان شوری زمینها از 60/000 میکروموس به 8000 میکروموس بر سانتی متر برسد، تا قابل کشت شود و پس از حاصل از زهکش که حاوی 52000 میکروموس شوری است. باید با معجون آب کارون مخلوط شود و به خورد مردم سرزمین قهرمان پرور خوزستان داده شود.

طبق استانداردهای جهانی میزان شوری آب شربی که قابل تحمل است 2000 میکروموس بر سانتی متر است در حالی که طبق گزارشهای کمیته بررسی کیفیت آب کارون در بعضی روزها میزان شوری آب کارون به 12000 میکروموس بر سانتی متر رسیده است یعنی 6 برابر تحمل يك انسان که در آن صورت نه تنها انسانها بلکه حیوانات و جانوران و گیاهان نیز به کلی نابود می شوند. نابودی

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

هزاران قطعه ماهی و دیگر آبزیان در رودخانه کارون و بیماریهای گوارشی و روده‌ای شهروندان آبادانی و خرمشهری خود گواه این مدعاست که از بین رفتن 6 میلیون اصله نخل خرما در آبادان و خرمشهر در صورت استمرار آبشویی‌ها خطری است که در کمین است.

در تیرماه سال 1378 بدنبال شور شدن شدید آب کارون، بدستور مهندس مقتدایی استاندارد سابق خوزستان کمیته‌ای تشکیل شد که اعضای این کمیته متشکل از کارشناسان مرکز بهداشت استان، ستاد حوادث غیر مترقبه استان، سازمان حفاظت محیط زیست استان، امور آب استان، شرکت آب و فاضلاب استان و شرکت توسعه نیشکر، کاربررسی کیفیت آب کارون را آغاز نمودند در بررسیهای اولیه کمیته در 78/4/28 - تمام مسیر رودخانه کارون از ابتدای سد دز و شهید عباسپور تا منتهی الیه آن در شهرهای آبادان و خرمشهر بررسی شد و نتایج حاصله را مستقیماً به استاندار گزارش می‌دادند. آنها در این گزارش قید کرده بودند که بخش مهمی از شوری آب کارون بخاطر ورود پسابهای صنعتی پنج طرح شرکت توسعه نیشکر یعنی طرح امیر کبیر، میرزا کوچک خان در سمت راست رودخانه در مسیر جاده خرمشهر و طرحهای دعبل خزاعی، سلمان فارسی و

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

فارابی در سمت چپ رودخانه و در مسیر جاده آبادان است. بدنبال ارسال این گزارش دستور توقف شتشیو اراضی صادر شد. ولی متأسفانه مسئولین طرح باز هم به شتشیو ادامه دادند و وقتی کارشناسان کمیته برای بررسی مجدد از طرح بازدید نمودند متأسفانه شاهد نقض دستور مسئولین مجریان طرح نیشکر شدند بطوری که در طرح میرزا کوچک خان چهار برابر و در طرح امیر کبیر دو برابر اضافه برداشت آب داشتند. و این اندازه خیلی بیشتر از آن چیزی بود که وزارت نیرو مجوز برداشت آن را صادر کرده بود. در این شرایط و با توجه به خشکسالی و عدم آب کافی جهت آشامیدن شهرهای جنوبی استان شرکت توسعه نیشکر اقدام به آبیوئی ونوشوئی اراضی حد فاصل اهواز تا آبادان و خرمشهر می نمود که این عامل تأثیر مستقیم در کیفیت آب رودخانه کارون داشت و در نهایت این همان آبی بود که مناطق شهری و روستایی پایین دست طرح جهت آشامیدن از آن استفاده می کردند. چنین عملی چه توجیهی می توانست داشته باشد.

شیرین کردن اراضی یعنی بالا رفتن میزان املاح و شوری آب آشامیدنی مردم. یعنی تشنه نگه داشتن مردم در گرمای 50

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

درجه تابستان یعنی خریدن شبکه‌های 20 لیتری به قیمت 110 تومان (1379)، یعنی بی توجهی به خواست و نظر مردم، یعنی بی اهمیت نمودن نیاز اولیه زندگی مردم.

آیا سرمایه‌گذاری در بخش کاهش تأثیرات مخرب زیست محیطی از تأثیرات فرهنگی و تبعات مخرب حوادث فعلی هزینه بری بیشتری داشت. آیا امکان انتقال آبهای روان حاصل از زهکشی دشت حاصلخیزی که برجای خواهد ماند به خط القعری که به آبهای شور مدخل خلیج منتهی گردد نبود؟

چرا رودی که زمانی زبانزد خاص و عام بوده، ساحل زیبایش آرامش بخش و شبهای مهتابی آن هر ناظری را حیران می‌کرد. قایق‌های موج شکن آن در آب لبخند کودکان را می‌شکفت. اکنون باید به باتلاقی تبدیل شود که حیات میلیون‌ها انسان را به خطر بیندازد. چرا سر آغاز ترانه‌ها و سرودها را پاک کنیم و پاکی آن را تیره کنیم چرا آن را کدر کنیم و آبادانی را از شهر دور کنیم.

امروزه با افزایش جمعیت، روز به روز افزایش مصرف آب، افزایش آلودگی آن و از طرفی دیگر خشکسالی مشکلات زیادی را دامنگیر انسانها کرده و روز به روز احتیاج انسانها به منابع آب

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

خالص بیشتر می شود و در نتیجه رقابت مردم برای استفاده از آب بیشتر می شود و این اختلافات نه تنها دامنگیر مردم يك شهر، استان و کشور می شود بلکه به جنگی بین کشورها تبدیل می شود و به همین دلیل قرن آینده را قرن جنگ آب نامگذاری کرده اند. اجرای طرح کاشت نیشکر و توسعه صنایع جانبی می توانست بدون تحمیل عوارضات سو، زیست محیطی و تأثیرات مخرب اجتماعی و طرح سراسر سود ملی و ارتقاء، دهنده گردشهای اقتصادی و بوجودآورنده فرصتهای مولد شغلی برای کشور باشد و این در صورتی میسر بود که پیش از اقدام به عملیات اجرایی طرح به اولین نیاز اجرایی آن یعنی آب توجه خاص می شد. آنچه مسلم است ذخایر پشت سدهای استان نمی تواند مورد برداشت مستمر قرار بگیرد. و حجم منطقی و متناسب آب بر رودخانه های استان را نیز تأثیر نماید.

فاکتور مهمی که در تمام برنامه ریزی کشاورزی باید لحاظ شود عامل آب است نه خاک زیرا در بیشتر تحلیل ها به دو میلیون هکتار اراضی اشاره می شود ولی از میزان آب و تناسب آن با خاک کمتر سخن به میان می آید. اساس برنامه ریزی در بخش کشاورزی بر مبنای آب گذاشته می شود. طبق گزارش نیشکر ایجاد 50 هزار

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

فرصت شغلي و 21 کارخانه طبق تعريف هاي علمي جزء پديده هاي ثابت اقتصادي اند و نمي توان آنها را در پديده ي متغيري بنام آب بنا نهاد.

براي مثال در سالجاري (1379) دبي آب کارون 90 متر مکعب است. در صورتي که نياز طرح نيشکر به آب 210 متر مکعب است. پس 120 متر مکعب کسري آب چطوري جبران مي شود به غير از اين برداشت هاي ديگري بمنظور کشاورزي و به شيوه هاي سنتي يا کانالهاي نظير شرق کارون، کانال بندر امام و کانال مارد که حدوداً نزديک به 100 متر مکعب آب مصرفي مي کند نيز وجود دارد. با توجه به اين برداشت ها وضعيت دو شهر خرمشهر و آبادان حداقل از نظر کشاورزي چگونه ممکن است استمرار پيدا کند. مصرف آب براي هر هکتار از نيشکر سه ليتر در ثانيه است. اگر بخواهيم نياز کل طرح را با توجه به اين فرمول حساب کنيم بايد 84000 هکتار (يعني تمامي اراضي که بايد زير کشت قرار گيرد) را در سه ليتر در ثانيه ضرب کنيم تا نياز کل طرح در يك ثانيه بدست بيايد، ($3 \times 84000 = 252/000$) يعني، نياز 84000 هکتار به آب در يك ثانيه 252000 ليتر مي باشد. و اگر قرار باشد در طي پنج سال متوالي عمليات آبشوي انجام شود تا

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

شیرینی که مورد نیاز نیشکر است بدست بیاید، و شرایط برای رشد نیشکر فراهم شود اینکه این آب چطوری و از کجا تأمین می‌شود سؤال است که باید برنامه‌ریزان طرح به آن جواب دهند.» (42)

□ واقعیتهای در آنسوی نیزارها - طرح توسعه نیشکر با شعار ، تولید يك میلیون تن شکر در سال ، تأمین مصرف کاغذ داخلی و تهیه خوراك دام هزینه‌های اقتصادی آنرا توجیه می‌کرد. بودجه‌ای که برای این طرح در نظر گرفته شد يك و نیم میلیارد دلار به علاوه 6000 میلیارد ریال میباشد. فائو(سازمان جهانی- خوار و بارو کشاورزی)، 276 هزار دلار در ابتدای پروژه نیز به این طرح کمک نموده است. در سال 1377 اعلام شد که 500 میلیون دلار به علاوه 2400 میلیارد ریال جذب شده است. با این وجود بازده کار با هزینه‌های آن قابل مقایسه نیست . در سال 1374 - اولین محصول شرکت به مقدار 400 تن وارد بازار شد و تولید آن در سال 1377 فراتر از 15000 تن بالانرفت . به همین خاطر در این سال یازده تن از نمایندگان مجلس ، خواهان تحقیق و تفحص درباره طرح توسعه نیشکر شدند که این کار بدون نتیجه مشخص به پایان رسید. در این باره اعلام شد که بین نمایندگان مجلس از يك طرف و مدیریت شرکت از طرف دیگر تفاهم حاصل شده است . مشکل دیگر این

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

طرح وجود انحصارات خاص در بازار شکر است که در سمینار صنعت قند و شکر ایران که در تاریخ نهم تا یازدهم شهریور 1378 - در اهواز سالن کنفرانس توسعه نیشکر و صنایع جانبی برگزار شد به این مسئله پرداخته شد. در این سمینار وزیر کشاورزی به صراحت با هر گونه انحصار طلبی و رانت خواری مخالفت نمود.

و خواهان عرضه محصول شکر در بازار و براساس رقابت آزاد شد . گفته می‌شود که بازار شکر ایران در انحصار وارد کنندگان شکر از کوبا و برزیل قرار دارد. ⁴³

« آشنائی با کلیات طرح توسعه نیشکر و صنایع جانبی » - به دنبال تشکیل شورای شکر در سال 1362 و مطالعاتی که از سال 1363 تا 1365 توسط صندوق مطالعات نیشکر صورت گرفت، و ضرورت اجرای آن تصویب شد و در سال 1368 در قانون برنامه اول توسعه اقتصادی ، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده شرکت توسعه نیشکر و صنایع جانبی براساس

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

مفادبند «5» تبصره (29) این قانون در سال 1369 تأسیس شد و ادامه اجرای طرح مطالعاتی توسعه نیشکر در خوزستان و پیاده کردن نتایج مطالعات مذکور بر عهده گرفت.

بند «5» تبصره (29) قانون برنامه اول، وزارت کشاورزی وقت را مکلف کرد تا به منظور خود کفائی در امر تأمین شکر مورد نیاز جامعه و تأمین بخشی از سایر نیازهای غذایی و صنعتی کشور نسبت به ایجاد هفت واحد کشت و صنعت نیشکر مجموعاً به وسعت 84 هزار هکتار خالص احداث کارخانجات شکر، تصفیه شکر، خوراک دام، تخته صنعتی (M.D.F)، کاغذ و محصولات بیوتکنولوژی مورد نیاز کشور (از قبیل: اسیدسیتریک، خمیرمایه، الکل) با ظرفیت مناسب اقدام کند.⁽⁴⁴⁾

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

اهداف طرح توسعه نیشکر و صنایع جانبی

- .. ایجاد 7 واحد کشت و صنعت نیشکر ، هرکدام به مساحت 12 هزار هکتار و جمعاً 84 هزار هکتار به منظور تولید سالانه : 1- 700 هزار تن شکر با احداث 7 کارخانه 100 هزار تنی 2- 700 هزار تن خوراک دام با احداث 7 کارخانه 100 هزار تنی 3- 350 هزار تن کاغذ با احداث 4 کارخانه 87500 تنی ، 4- 100 هزار تن تخته صنعتی (فیبر نیمه سنگین یا ام . دی . اف) با احداث کارخانه 100 هزار تنی 5- 10/- هزار تن خمیر مایه . 6- 33/ میلیون لیتر الکل

□ آثار اجرایی طرح - ..نقش تولیدات طرح در تأمین برخی نیازهای اساسی جامعه ، تأمین شکر مصرفی حدود 28 میلیون نفر با مصرف سرانه 25 کیلوگرم در سال – تأمین کاغذ مصرفی حدود 27 میلیون نفر با مصرف سرانه 13 کیلوگرم در سال . تأمین تخته مصرفی حدود 19 میلیون نفر با مصرف سرانه 5/2 کیلوگرم در سال . فراهم آوردن امکانات تولید 80 هزار تن گوشت قرمز با استفاده از خوراک دام تولیدی که با مصرف سرانه 15 کیلو گرم ، گوشت مورد نیاز 5/4 میلیون نفر از جمعیت کشور فراهم می‌شود. تولید محصولات بیوتکنولوژی (مانند : خمیر مایه ، الکل و غیره) که

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

هم مصرف داخلی آن در بهبود کیفیت محصولات غذایی و تأمین بهداشت مردم نقش اساسی دارد و هم قابل صدور به خارج از کشور است». (45)

□ آثار اقتصادی و اجتماعی طرح - «ایجاد بیش از 50/000 شغل (حدود 25/000 شغل مستقیم و بیش از 25/000 شغل غیر مستقیم) در واحدهای مختلف فنی و تخصصی و عمومی زدودن بخشی از آثار و عوارض هشت سال جنگ تحمیلی و کمک به رونق اقتصادی و تقلیل آهنگ مهاجرت از استان خوزستان کمک به تربیت نیروی انسانی ماهر و افزایش توان کارشناسی و اجرایی کشور. فعال شدن واحدهای صنعتی داخل در ساخت و تولید برخی از تجهیزات کارخانجات

تأمین مسکن کارکنان و بخشی از مردم منطقه از طریق آماده کردن امکانات اولیه برای احداث يك شهرک 100 هزار نفری (همانند : شهرک شیرین شهر)

مشارکت مردم در امر سرمایه گذاری از طریق واگذاری سهام شرکت ها.

بی نیازی از واردات شکر ، کاغذ ، تخته صنعتی و صرفه جوئی ارزی سالانه بیش از 700 میلیون دلار » (46)

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

ضمن اینکه این طرح با مصادره زمین کشاورزان بومی آغاز شده و براکوسیستم و آلودگی محیط زیست منطقه اثر منفی بجا گذاشته ، و باعث مهاجرت بی‌رویه روستائیان محدوده دو سوی رودخانه کارون به حاشیه شهرهای اطراف شده و همچنین موجب افزایش بزهکاری و ناامنی در استان خوزستان گردیده است. از سوی دیگر ، پس از گذشت 15 سال (1383 - 1369) به هیچیک از اهداف تعیین شده نرسیده ، اما با کمال تعجب مسئولین و مجریان طرح ، هنوز هم اصرار دارند این پروژه ناموفق و غیر اقتصادی به کار خود ادامه دهد!!

« ادعای شود : طرح توسعه نیشکر یکی از طرح های بزرگ ملی است که از 15 سال گذشته تا کنون بحث های زیادی را در عرضه اقتصاد و سیاست به وجود آورده است . به همین دلیل به علت وجود دیدگاهها و نظارت مختلف کارشناسان و نمایندگان مجلس در ارتباط با طرح توسعه و جنگالهای بوجود آمده ، مجلس شورای اسلامی طرح مذکور را مورد تحقیق و تفحص قرار داد. در همین رابطه گفتگویی خبر شبکه دوم در 10 / خرداد/ 81 از سیما پخش شد به منظره ای تحت عنوان « آیا طرح توسعه نیشکر و صنایع جانبی » برای ادامه ی کار توجیه اقتصادی دارد یا خیر : »

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

مهندس مفیدی مدیر عامل شرکت طرح نیشکر در باره اینکه چرا طرح توسعه نیشکر کامل نشده و آیا تا چند سال دیگر ادامه خواهد یافت مهندس گفت : این طرح قرار بود يك ساله و در همان سال 1376 به اتمام برسد . اما اکنون باگذشت 12 سال هنوز به پایان نرسده است مهندس مفیدی افزود : در سال 76- اولین کارخانه وارد مدار شد . توان ملي پیمانکاران ساختمانی و تولید کنندگان خوبی داشتیم . اما متأسفانه در بخش صنایع در آمدی با مشکل مواجه شدیم يك دسته این منابع ریالی و دسته دیگر منابع ارزی بودند . در بخش ارزی عملاً تا سال 77-76 مشکلات زیادی برای ما وجود داشت . و بانک مرکزی که موظف به تأمین آن بود استنکاف کرد ، و منابع در شاخص ارزی تأمین نشد . در بخش ریالی که قانونگذار آن را مشخص می کند با دو منبع نظام بانک و تأمین اجتماعی مشکل پیدا کردیم مدیر عامل شرکت توسعه نیشکر در ادامه به میزان ضرری که از بابت تأخیر در اجرای مراحل طرح وارد آمده اظهار نمود . در اجرای طرح گلوگاههای بسیار وجود دارد طبیعی است که يك گلوگاه گلوگاههای دیگر را پوشش می دهد ، گلوگاه اصلی که منابع ریالی است . از سال 72 گلوگاههای فنی و مهندسی را قطع کرد و با مشکلاتی روبرو شدیم مهندس مفیدی همچنین در پاسخ به اینکه برای

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

اجرای طرح چقدر سهمیه ارز در نظر گرفته شد گفت: بر اساس قانون برای اجرای طرح مبلغ 75 میلیون دلار سهمیه ارزی داده شده است و معتقدیم این طرح باید کامل شود. وی در پایان این گفتگو گفت: طبق برنامه ریزی باید تا پنج سال دیگر کار را به پایان برسانیم.

در این مناظره تلویزیونی آقای درویش زاده استاد دانشگاه و نماینده اسبق مردم دزفول در مجلس شورای اسلامی و یکی از مخالفان سرسخت و با سابقه طرح استثماری « هفت خواهران رانت خوار .. » با ارایه آمار و ارقامی مدعی شد طرح مذکور نه تنها توجیه اقتصادی ندارد که باعث وارد آمدن میلیون ها دلار زیان و خسارت به اموال دولتی شده و ضربات اقتصادی به ملت ایران (بالاحض روستائیان محدوده ساحلی دو سوی رودخانه کارون) وارد آورده است. وی با نمایش نمودارهایی که سیر صعودی و نزولی طرح را نشان می داد توضیح داد: بیش از 30 میلیون دلار خسارت از قبیل سوء مدیریت و سیاست های غلط طرح توسعه نیشکر به این صنعت وارد شد. ضمن اینکه طرح دچار فرا فکني شده یعنی ناکار آمدی در مدیریت کلان طرح و سوء مدیریت در

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

بر آورد و هزینه ها را به عوامل برونی نظیر منابع ارزی و ریالی می دهند.

درویش زاده ، اضافه کرد : از ابتدای شروع طرح بارها مسئولین مدند و « تغییر نیازها » را تغییر دادند و به علت تورم نرخ ارز و آنقدر بالا بود که کل آن ناشی از این تغییرات نبود و نیازی به این همه تغییر هزینه نداشت . منابع مالی به موقع تزریق می شد اما بد ، هزینه می شد. بطور مثال شرکت حدود 1/5 سال پیش مبلغ 620 میلیون دلار خرید خارجی داشته است. یک قلم از ماشینها 170 میلیون دلار هزینه داشت.

ماشین آلات دیگر هر کدام تا 200 هزار دلار هزینه داشته اما هشت سال است که بدون استفاده و در بدترین شرایط آب و هوایی اطراف اهواز نگهداری شده اند، و به مجرد اینکه مدیریت طرح متوجه شد که مجلس در حال تحقیق و تفحص می باشد، خیلی سریع بعد از هشت سال ماشین ها را تحویل پیمانکاران دادند!!

وی گفت : بلدوزرها و گریدرها در اثر سیلاب در آب و گل فرو رفته و پوسیده شده اند. سؤال من از مهندس مفیدی (مدیر عامل شرکت طرح توسعه نیشکر) این است ، شما که اعتبار نداشتید و اگر در آن زمان به این ماشینها احتیاج نداشتند. چرا خریداری کردید و با

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

این وضعیت از آنها نگهداری کردید که حال ملت ایران متحمل بیش از 30 میلیون دلار ضرر شود؟! جالبتر اینکه 170 میلیون دلاری که صرف خریدار ماشین ها شده با بهره 7 در صد بوده است، چه کسی جوابگوی این سوء مدیریت هاست؟!!

درویش زاده در پاسخ به مجری گفتگوی خبر: که آیا به نظر شما طرح توجیه پذیر است یا خیر گفت: الان دیگر فرصتی برای طرح و پاسخ به این سؤال نیست. در مرحله ای نیستیم که بخواهیم بگوئیم طرح توجیه پذیر است یا نه، طرحی که هزارها میلیارد تومان خرج آن شده نمی توان گفت، که توجیه پذیر است یا نه؟ این طرح اگر با همین روش مدیریت شود تا 50 سال آینده هم به پایان نخواهد رسید!!»

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

□ شرایط منطقه قبل از اجرای طرح توسعه نیشکر و صنایع جانبی آن :

برای اجرای طرح توسعه نیشکر بیشتر مناطق « شعبیه » و جنوب اهواز مورد توجه قرار گرفتند. منطقه شعبیه که در مثلث رود خانه های : دز، شطیط و گرگر قرار گرفته ، قبل از اجرای طرح دارای وضعیت خاص خود بود. اراضی شعبیه 51200 هکتار می باشد که 40100 هکتار قابل زراعت بود. 33% آن یعنی 17000 هکتار به کشت گندم و جو آبی و دیم. 5/6% یعنی 3300 هکتار در تابستان به کشت محصولات تابستانی شامل سبزیجات (2900 هکتار) ، برنج (1100 هکتار) و حدود 300 هکتار به کشت یونجه اختصاص داشت . آب مورد نیاز کشاورزی منطقه از 51 واحد پمپ منصوبه بر روی رود خانه های دز و شطیط مجموعاً به میزان 6/3 متر مکعب در ثانیه تأمین می شود . که توسط خاکریزی ها به مزارع منتقل می شود. دامپروری در این منطقه رایج بود که شامل 35000 رأس گوسفند، 5300 رأس گاو و 290 رأس گاو میش بود. منطقه شعبیه دارای 61- روستا بود که حدود 4000 خانوار و جمعیتی بالغ بر 20000 نفر را در بر می گرفت. متوسط مالکیت زمین برای هر خانوار 14/12 هکتار زمین بود که در آن به

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

کشت محصولات دیمی و آبی می‌پرداختند. منطقه جنوب اهواز به دو بخش تقسیم می‌شود. بخش غربی رود خانه کارون و بخش شرقی آن کل زمینهای کشاورزی قسمت غربی رودخانه کارون 82124 هکتار می‌باشد که از این مقدار 47% قابل کشت و تحت آبیاری لازم قرار داشت در این منطقه 15824 هکتار به کشت گندم و 1295 هکتار به کشت جوا اختصاص داشت و در تابستان 883 هکتار برای کشت برنج و 329 هکتار برای کشت سبزیجات و 32 هکتار برای کشت یونجه در نظر گرفته می‌شد. آب مورد نیاز اراضی از طریق نصب پمپ هائی کوچک بر روی رود خانه کارون و انتقال آن به وسیله نهرهای خاکریزی شده به مزارع مجاور در رودخانه صورت می‌گرفته است. در قسمت شرقی رودخانه 55259 هکتار زمین کشاورزی وجود داشت که 38276 هکتار آن قابل کشت بود. از این میان 22230 هکتار به کشت زمستانه شامل گندم و جوا اختصاص داشت و در تابستان 1265 هکتار به کشت برنج و 40 هکتار به کشت حبوبات و 366 هکتار به کشت یونجه و 496 هکتار به کشت سبزیجات اختصاص داشت. از وضعیت کشاورزی و دامپروری و معیشت مردم این مناطق در حال حاضر و بعد از اجرای طرح توسعه نیشکر آمارهای دقیقی وجود ندارد و نمی‌توان

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

بر اساس احتمالات در مورد آن به قضاوت نشست. اما يك چیز بسیار مهم واضح و روشن است و آن اینکه بخش عظیمی از واحدهای خود کفائی روستائی که به شکلی بر تولید ناخالصی ملی تأثیر مثبت داشتند اکنون نه فقط این کار کرد خود را از دست دادند بلکه تبدیل به واحدهای مصرفی شدند که دولت می‌بایست هزینه آنها را تأمین کند، در زمینه اجتماعی و فرهنگی آثار زیانبار این قضیه فراتر از این‌ها می‌رود به طوری که بخش عظیمی از کشاورزان و دامداران دیروز به شهرهای مجاور سرازیر شده و ضمن حاشیه نشینی به کارهای طفیلی و بی حاصل بساط فروشی و ... روی آوردند (48)

در این رابطه «آقای ابو القاسم وحدتی اصل» عضو هیئت مدیره، سازمان عمرانی و بهسازی وزارت مسکن و شهر سازی در مصاحبه با روزنامه «اعتماد» شماره (113): یکشنبه 5/آبانماه / 1381 صفحه⁹ اظهار داشتند: «طی سالهای گذشته در نظام برنامه ریزی کشور اقشار کم درآمد حذف شدند، و یا در نظر گرفته نشدند. او افزود: معضل حاشیه نشینی يك موضوع فرابخشی است که به دلیل گستردگی خط فقر در جامعه به وجود آمده و به همین دلیل

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

ارتباط مستقیم با سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور، وزارت بهداشت و درمان و آموزش پزشکی، وزارت کشور، سازمان بهزیستی، صدا و سیما و نیروی انتظامی است و ی اضافه کرد: حاشیه نشینی در فاصله سالهای 1355 تا 1375 - با کوچ نشینی از روستاها به دلیل فقر آغاز شد. سپس افزود: نسل اول حاشیه نشین ها تنها برای رفع نیازهای طبیعی مثل، کارروانه بدون هیچ چشمداشتی روانه شهر هاشد. ولی نسل دوم در حال حاضر تنها به آن نیازهای نمی اندیشد و خواسته هایی فراتر دارد. «

به گفته ی ایشان: مشکلات فرهنگی - اجتماعی نسل دوم باعث شده که این گروه به صورت یک تهدید اجتماعی مطرح شوند. بطوری که امروزه بیشتر بحرانهای اجتماعی و ناهنجاری کلان شهرها (همانند: اهواز) از این گروه نشأت می گیرد. ناگفته نماند که جنگ تحمیلی عراق علیه ایران (1367-1359) نیز از عوامل مهم مهاجرت مرز نشینان خوزستانی به حاشیه شهر اهواز گردیده، که به بحران گسترده اجتماعی تبدیل شده و موجب نا امنی شهر اهواز گردیده که بنظر می رسد یکی از علل اصلی این معضل بزرگ اجتماعی، عدم اجازه بازگشت این آوارگان جنگی به خانه و کاشانه قبلی است.

طرح‌های موازی و یا جایگزین کشت نیشکر در استان خوزستان:

« در این قسمت به این مسئله بپردازیم که آیا امکان اجرای طرحی «موازی و یا جایگزین» که هم از لحاظ اقتصادی و اجتماعی و هم از نظر سیاسی- فرهنگی با صرفه باشد، وجود دارد یا خیر؟

همانطوری که می‌دانیم زمینهای خوزستان حاصلخیز و در نوع خود بی‌نظیر است در سطح جهانی طبق گفته‌ی محققین و جهانگردان خارجی از مرغوبیت خاصی برخوردار است منتهی باید محصولی را در آنجا به کار برد که به سهولت بتواند با محیط آن سازگار گردد، و خود منبع بازدهی جدیدی شود و بدون اینکه ساختارهای اجتماعی و فرهنگی جامعه را تخریب نماید، به بالا بردن توان و ظرفیت‌های اقتصادی آن کمک نماید.

الف: طرح توسعه نخیلات بهترین نمونه این کار می‌تواند باشد. که مزایای فراوانی چه در سطح محلی و چه در سطح ملی دارا می‌باشد. نخست: این که هر دانشجوی رشته کشاورزی می‌داند، که نخل توان

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

سازگاری فوق العاده ای حتی با زمینهای شوره زار و آبهای زیر زمینی دارد، و با گسترش آن خود به خود زمین غنی گشته و به آبادی روی می آورد. دوم: نخلستانها به شیوه های آبیاری مدرن نیاز ندارد و با روشهای ساده آبیاری و از طریق « انهارکشی » سنتی نیز قابل آبیاری است. سوم: عمده نیروی کارچنین طرحی را افراد بومی و کشاورز منطقه تشکیل خواهند داد: و نیازی به آوردن و یا استخدام نیروهای متخصص از: تهران، تبریز، اصفهان و ... یا خارجی از:

مصر، کوبا، هند و ... ندارد. که علاوه بر پرداخت حقوق های کلان به ریال و دلار و ایجاد شهرک خاص (شیرین شهر) برای اسکان آنها و یا به وجود آوردن مدیریت های پروازی با خدمات متنوع و گوناگون نخواهیم داشت. و با حداقل دستمزد و صبر و تحمل بالا نیروهای بومی به راحتی از عهده این کار بر می آیند. چهارم: از لحاظ اقتصادی و بهینه سازی و سود آوری طرح های فعلی قابل مقایسه با توسعه نخیلات نمیباشد، زیرا در هر هکتار باغ خرما می توان 20 نخل کاشت که در حدود 10 تن محصول به بار می آورد که رقمی در حدود ده میلیون ریال عایدی خواهد داشت با توجه به اینکه اکنون خرماي خوزستان در بازارهای بین المللی کیلویی 33

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

سنت (نرخ سال 1379 شمسی - 2000 میلادی) فروخته می شود می توان بر آورد نمود که هر هکتار 330 هزار دلار در آمدارزی خواهیم داشت. این در حالی است که هر کیلوی خرماي آمریکا 2/5 - دلار در بازار هاي بين المللي فروخته می شود. بنابراین امکان بالا بردن قیمت خرماي ما از طریق بهینه کردن صنعت بسته بندی و مهارت در امر بازار يابي وجود دارد.

علاوه بر این شروع کار نیاز به يك و نیم میلیارد دلار و 6000 میلیارد ریال هزینه نداریم بلکه حتي با يك صدم این مقدار هم میتوان کار بزرگی در خوزستان انجام داد و در آمد فراواني را عاید کشور کرد. در کنار نخلستانها می توان کشت هاي جانيي ایجاد کرد همانند : یونجه ، گوجه فرنگي ، سبزیجات در سایه نخلستانها به خوبی نتیجه می دهد.

در کنار انهار سنتي نخلستانها می توان انگور کاشت که نتیجه بسیار عالی میدهد. (49)

دکتر محمد هاشم پور عضو هیئت علمی دانشگاه شهید چمران اهواز که چندین سال در مورد « خرما » تحقیق کرده و یکی از اعضای هیئت مؤسس انجمن علوم و صنایع خرماي ایران نیز می باشد. در رابطه با اهمیت کشت درخت خرما و نقش مهم

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

اقتصادی آن در استان خوزستان گفت: « بعضی از کارشناسان و صاحب نظران شرایط خاص آب و هوایی خوزستان را با وجود پنج رودخانه‌ی نسبتاً پر آب و جلگه‌های شمالی با شرایط آب و هوایی کالیفرنیا، آمریکا مشابه می‌دانند. اگر به محصولات تولید شده و مقایسه عملکرد این دو منطقه توجه شود مشاهده می‌شود که از پتانسیل‌های موجود در استان ما استفاده‌های بهینه‌ای صورت نمی‌گیرد از عمده‌ترین دلایل کمبود نیروی انسانی متخصص و مطلع و نداشتن برنامه‌ی مدون دراز مدت می‌باشد، عدم استفاده صحیح از آب، زمین، ماشین آلات و نداشتن هماهنگی لازم بین دستگاه‌های مختلف از جمله کشاورزی صنعت و خدمات پشتیبانی از جمله سایرین عوامل می‌باشد. استان خوزستان یکی از استان‌های مستعد محصولات مختلف کشاورزی بویژه محصولات باغبانی است. از محصولات عمده‌ی باغبانی می‌توان انواع گل‌های زینتی، سبزیجات و درختان میوه را بر شمرد و از بین درختان میوه، خرما، مرکبات، زیتون، انار و کنار را می‌توان نام برد.

دکتر هاشم پور در مورد وضعیت نخلستان‌های قبل و بعد از انقلاب می‌گوید: قبل از انقلاب در استان خوزستان حدود 40 هزار هکتار نخلستان وجود داشت که 26 هزار هکتار از این مقدار در

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

منطقه آبادان و خرمشهر وجود داشته است. آخرین آمار ارائه شده در سال 1381 از طرف وزارت جهاد کشاورزی سطح زیر کشت خرمای خوزستان را حدود 33 هزار هکتار اعلام نموده است. بنابراین می‌توان گفت حدود هفت هزار هکتار از نخلستان‌های استان بدلیل جنگ تحمیلی تخریب شد. با توجه به اینکه جنگ در سال 1367 به پایان رسید قاعدتاً می‌بایست تاکنون علاوه بر بازسازی نخیلات سطح زیر کشت بیشتری موجود می‌بود اما آمار بیانگر این است که بازسازی نخیلات موفق نبوده است. زیرا بطور طبیعی و توسط نخل‌داران هر ساله می‌بایست سطح زیر کشت 10 درصد افزایش می‌یافت که پس از 23 سال (1381-1357) از پیروزی انقلاب اگر هر سال چهار هزار هکتار به زیر کشت می‌رفت حداقل می‌بایست به همان 40 هزار هکتار سطح زیر کشت اولیه می‌رسیدیم. بنابراین در استان خوزستان نه تنها نخیلات از بین رفته، بازسازی نشده است، بلکه هر روز شاهد کاهش سطح زیر کشت هستیم که دلایل عمده‌ی آن نداشتن برنامه‌ی مدون و اعتبار لازم و مدیریت اجرایی در کشت نخیلات می‌باشد.

مهمترین مسئله‌ای که برای بازسازی نخیلات مطرح شد. کمبود پاجوش در منطقه بود. و به همین دلیل اکثر بودجه‌های

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

تخصیص یافته برای بازسازی نخیلات به تأمین پاجوش از طریق کشت بافت هزینه گردید درحالی که اگر در طول 20 سال گذشته از ارقام اقتصادی مرغوب و صادراتی استان از جمله رقم : استعمران ، زاهدی ، خضراوی ، دیری ، برحی و گنطار باکشت تهیه و خزانه پاجوش و توزیع آن بین کشاورزان و تشویق کشاورزان به تهیه خزانه پاجوش ، ارقام یادشده می توانست سطح زیر کشت فعلی را افزایش داده و هزینه های چند میلیارد تومانی بازسازی به نخل داران جهت احیاء توسعه و ایجاد نخلستانهای جدید در مناطق مستعد استان از جمله : آبادان ، خرمشهر ، سوسنگرد ، حویزه ، شادگان ، ماهشهر ، بهبهان ، اهواز و سایر نقاط استان مورد استفاده قرار گیرد.

بنابراین عمده ترین مشکلات نخل داران و نخل کاران ، نداشتن راهنمای دلسوز و با تجربه، برنامه کشت، عدم خرید به موقع محصولات از نخل کاران به دلیل نامرغوب بودن آن که ناشی از کمبود آب، آفات، بیماری ها ، وجود علف های هرز و غیر اقتصادی بودن محصول می باشد. اگر مدیریت قوی دولت و نظارت مستمر آن حاکم بود و نخلستانها به حال خود رها نمی شد، وضعیت خیلی بهتر از امروز بود. زیرا مسئولان مدعی هستند که سطح زیر کشت به

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

اندازه کافی است و ظرفیت‌ها، پتانسیل‌های استان و تولید خرماي آن کافی بوده و نیازی به افزایش سطح زیر کشت نمی‌باشد. دلیل این ادعا رد کردن طرح دانشگاه شهید چمران اهواز مبنی بر کشت 40 هزار هکتاری خرما در حاشیه رودخانه‌های دائمی استان توسط تعاونی‌های روستایی کشاورزان بومی و محلی می‌باشد. برای سروسامان دادن به نخیلات کشور از جمله خوزستان، اداره کل نخیلات در معاونت باغبانی وزارت جهاد کشاورزی تشکیل گردیده است که نقش عمده‌ی آن هدایت، حمایت و مدیریت کلان خرماي کشور است. اما دفتر این اداره کل در تهران مستقر است و حتی يك نفر نماینده در استانها به ویژه خوزستان ندارد. در معاونت باغبانی سازمان جهاد کشاورزی خوزستان تنها يك کارشناس، مسئولیت آمارگیری و ارائه گزارشات نخیلات را بعهده دارد و در شهرستانهای مختلف تولید شده‌ی خرما، حتی یک نفر نیز این مسئولیت را بعهده ندارد و کارشناسی آن اداره به صورت چند منظوره امور را انجام می‌دهد. در حالی که اگر برای محصول خرما فرد مطلع متخصص و با تجربه به عنوان مدیریت نخیلات در منطقه تولید حضور می‌داشت می‌توانست با شناختی که از پتانسیل‌ها و امکانات

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

منطقه دارد به احیاء و توسعه‌ی کشت درخت خرما کمک نماید .
استفاده از فن آوری

در زمینه‌های مختلف کشاورزی از جمله کاشت، داشت و برداشت
خرما از ضروریات امروز کشاورزی می‌باشد . در حالی که این
مقوله به هیچ عنوان در مناطق خرما خیز استان صورت نمی‌گیرد.
زیرا کارشناسان معنا و مفهوم فن آوری را نمی‌توانند به عوامل تولید
یعنی کشاورزان منتقل نمایند. یکی از مفاهیم فن آوری علم با عمل
است . یعنی آنچه به کشاورزان گفته می‌شود قابل عمل باشد.

□ بازسازی نخیلات « پس از بازگشت آوارگان جنگی» پس از
جنگ اعتبارات هنگفتی به بازسازی تعلق گرفت. یکی از بخش‌هایی
که اعتبارات کلان بازسازی به آن تعلق گرفت. نخیلات بوده است.
اگر با این موضوع بصورت ریشه‌ای و زیر بنایی برخورد می‌شد
قطعاً امروزه علاوه بر بازسازی نخیلات و جبران خرابی‌های جنگ
، گام‌های مؤثری در این زمینه برداشته می‌شد. اما گفته میشود حتی
یکی از صنایع تبدیلی خرما در استان فعال نیستند و این نشان می‌دهد
که به بازسازی نخیلات توجه اصولی و زیر بنایی نشده است و به
گفته بسیاری از کسانی که در جریان بازسازی بوده‌اند آن اعتبارات
کلان تنها به تخصیص تسهیلاتی به کشاورزان و نخل داران خلاصه

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

شد که بدون رعایت حتی ابتدائی ترین اصول کشاورزی صورت گرفت.

حال شرح ماجرا را از زبان کسی بشنویم که چهارده سال در زمینه نخیلات پژوهش می‌کند: یکی از اشکالاتی که به بازسازی نخیلات وارد است، این است که، برای بازسازی نخیلات برنامه‌ای از قبل تعیین شده و مدون وجود نداشته است. و به منظور برگشت جنگزدگان و استقرار آنها در منطقه یکی از تشویق‌هایی که برای بازگشت آنان در نظر گرفته شده بود کشت تعدادی پاجوش و اخذ و ام‌بلا عوض به ازای هر اصله پاجوش بود. این سیاست باعث شد تعداد زیادی از پاجوش‌های ارقام مختلف خرما در نقاط مختلف بدون در نظر گرفتن اصول فنی از جمله، فواصل کشت، انتخاب ارقام، زمین مناسب و تأمین آب کشت شود، که پس از بازدید ناظر طرح و تأیید و پرداخت وام صاحبان نخیلات مجدداً به نقاط اسکان خود بر می‌گشتند، و نخیلات کشت شده خشک و از بین رفته است! در حالی که اگر برنامه‌ی مدون و صحیحی در دستور کار قرار می‌گرفت اکنون شاهد نخلستان‌های جوان با عملکرد مطلوب می‌بودیم.

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

دکتر هاشم پور در ادامه‌ی بحث خود، به طرح توسعه نیشگر، اشاره می‌کند و می‌افزاید: نظر به این که هدف از کشت نیشگر در استان خوزستان تأمین شکر کشور است با توجه به مشکلات فنی که برای بهره برداری نیشگر پیش آمده است. از جمله، مسئله آبیاری، زهکشی و پسابهای آن و مشکلات زیست محیطی، می‌توان قسمتی از اراضی اصلاح شده نیشگر را به کشت مکانیزه‌ی نخل خرما اختصاص داد، زیرا با بهره برداری از محصول خرما و استفاده از صنایع تبدیلی آن از جمله: قند مایع، شیر عسل، الکل، سرکه، انواع صنایع غذایی نوشابه‌های غیر الکلی، شربت، بسکویت، شکلات، انواع شیرینی، انواع نان شیرین، خمیر خرما، آرد خرما، «صنایع چوب سازی، کاغذ سازی، نئوپان، فیروکاشکس» می‌توان استفاده کرده و از هسته‌ی خرما بواسطه داشتن مواد غذایی مفید پس از آسیاب کردن برای خوراک دام و طیور و همچنین کودهای کشاورزی تولید نمود. و با این عمل ضمن اقتصادی کردن کشت نیشگر و استفاده مشترک از صنایع ایجاد شده برای استحصال محصولات مختلف از نیشگر و خرما نسبت به تأمین شکر مورد نیاز کشور نیز کمک شایانی نمود. و از همه مهمتر ضمن به رسمیت شناختن «حق مالکیت کشاورزان بومی و عدم برهم زدن بافت

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

فرهنگی آنها، زمینه اشتغال دائم و پر محصول را فراهم آورده، و از میزان بیکاری، نا امنی و فساد موجود کاسته خواهد شد.»

□ اهمیت خرما - دکتر هاشم پور اهمیت خرما را از چند بعد بررسی می‌کند، از نظر ارزش غذایی محصول خرما می‌تواند با مقداری شیر، غذای کامل فرد در هر روز باشد، زیرا دارای انواع عناصر غذایی و ویتامین‌ها می‌باشد.

وی با اشاره به اینکه در سوره‌ی حضرت مریم به خرما اشاره شده است و مصرف آن را برای حضرت مریم که در حال زایمان بود توصیه کرده به اهمیت و ارزش غذایی خرما برای فردی که به نوزاد شیر می‌دهد بیان می‌کند و می‌افزاید: خرما از نظر اقتصادی یکی از محصولات عمده‌ی صادرات غیر نفتی کشور محسوب می‌شود.

خرما از نظر صنایع تبدیلی یکی از محصولات اصلی کشاورزی است که می‌تواند با ارزش افزوده‌ی فراوان باعث رونق اقتصادی مناطق تولید گردد. زیرا از طریق صنایع تبدیلی می‌توان کلیه‌ی محصول تولید شده را قابل مصرف نمود. که از جمله‌ی این صنایع تبدیلی می‌توان به شیرهای قند مایع، آرد خرما، خمیر خرما،

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

کشمش خرما، کمپوت خرما، کنسر و خرما، رب خرما، سس خرما، انواع شیرینی شکلات، آب نبات، لواشک و سایر صنایع و محصولات غذایی اشاره نمود. از دیدگاه اسلام نیز خرما جایگاه خاصی دارد که در بیست و هفت آیه و 13 سوره به نخل خرما اشاره شده است.

هاشم پور با اشاره به حدیثی از حضرت علی (ع) که فرمود: ای مردم نخل خود را گرامی بدارید، چون نخل خرما از زیادی گل آدم آفریده شده است. و در نزد خداوند درختی گرامی تر از خرما نیست. از اهمیت های دیگر خرما، چنین می گوید: خرما می تواند غذای دوران های بحران از جمله، سیل، زلزله، جنگ، قحطی و خشکسالی باشد.

به گفته ی عضو هیئت مؤسس انجمن علوم و صنایع خرماي ایران که انجمنی در حال تأسیس می باشد. خرماي ایران محصولی ماهیتاً صنعتی است. وی با اشاره به اینکه خرماي صادراتی خوزستان (رقم استعمران) يك رقم نیمه خشك و صادراتی است، می گوید: خرماي ایران از نظر صادرات هر کیلوئی حدود يك دلار بفروش می رسد در صورتی که خرماي تونس هر کیلو حدود 12 دلار بفروش می رسد. علت این مسئله این است که خرماي تونس هر

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

10 عدد در يك بسته بندي مناسب و زیبا به ارزش يك دلار و خرمای ایران در بسته‌های 10 کیلوئی بفروش می‌رسد. بنابراین خرمای ما برای استفاده صنعتی است. و خرمای تونس برای تازه خوری است. با توجه به این امر طرح صنعتی بودن خرمای ایران از سال 1350 مطرح بوده و طرح صنعتی کردن خرمای کشور (صنایع تبدیلی) در سال 1353 تهیه ولی تا کنون به مورد اجرا گذاشته نشده است کارشناسی نشدن و عدم رعایت اصول علمی و نهادینه نشدن استانداردهای لازم باعث صرف هزینه‌های گزاف و در نهایت نیز بدون نتیجه و معطل ماندن ظرفیت‌های اقتصادی عظیم می‌شود.

در بسیاری موارد حتی دیده می‌شود که به هنگام صدور مجوز برای ایجاد يك کارخانه حتی ابتدایی ترین نیازها همچون شرایط اقلیمی مورد نیاز برای محصول کارخانه نیز رعایت نمی‌شود. در چنین شرایطی به راستی چگونه می‌توان از فن آوری، مکانیزه و صنعتی شدن کشاورزی سخن راند مطمئناً چنین وضعیتی در عرضه ی صنعت و کشاورزی ضمن آن که باعث می‌شود استفاده بهینه ای از منابع خدادادی استان نشود موجب به هدر رفتن فرصت ها و در واقع غنیمت‌های اقتصادی بی شماری خواهد شد.

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

در مورد صنایع تبدیلی خرما در خوزستان از بعد از انقلاب تا کنون بیش از 45 مجوز احداث کارخانه صنایع تبدیلی خرما (شیره، قند مایع، بسته بندی) صادر گردیده است که فقط دو مورد از این تعداد به بهره برداری رسید که متأسفانه بیش از چند سال است که این دو کارخانه نیز تعطیل شدند. (کارخانه اطلس کارون آبادان و نخل مینوی شادگان) بنابراین برای احداث هر کارخانه میبایست مطالعات اولیه مورد بررسی قرارگیرد که در خوزستان هیچگونه بررسی در مورد دادن مجوز صورت نمیگیرد.

شعار صنعتی شدن کشور حدود سی سال است که دیگران گفته اند. اکنون وقت عمل است. مهمترین مانع صنعتی شدن خرماي کشور و بخصوص خوزستان نداشتن نیروي انسانی متخصص و علاقمند و امکانات تحقیق می باشد. در حال حاضر برداشت خرماي استان از وضعیت مطلوبی برخوردار نیست زیرا به علت نداشتن امکانات و فقر مالی نخلداران محصول میوه را بصورت سنتی برداشت می کنند که این عمل باعث ضایعات زیاد و ضرر برای نخلداران می شود. در صورتی که امکانات مناسب برای برداشت محصول در اختیار نخلداران قرارگیرد ضمن افزایش کیفیت و

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

بالارفتن عملکرد خرمای استان از نظر صادرات نیز و وضعیت مطلوبی خواهد داشت. دکترها شمپور می‌افزاید: یکی دیگر از مشکلات اساسی در هنگام برداشت، عدم تعیین قیمت فروش محصول می‌باشد. که هر ساله نخل داران با این مشکل مواجه هستند و هر کدام از صادر کنندگان خرما قیمت خاصی را برای خود تعیین می‌کند. عدم هماهنگی در قیمت گذاری یکنواخت باعث مشکلاتی برای نخلداران و صادر کنندگان خرما می‌شود. که در این رابطه لازم است مسئولان دست اندرکار قبل از برداشت نسبت به قیمت گذاری محصول خرما اقدام کنند. دکترها شمپور با اشاره به فصل برداشت خرما گفت: در بسیاری از استانهای خرما خیز کشور از جمله استان کرمان هر ساله مراسمی تحت عنوان جشن برداشت خرما، برگزار می‌گردد. علیرغم اهمیت برداشت خرما که ارتباط مستقیم با کیفیت آن دارد در استان خوزستان هیچگونه برنامه خاصی به این منظور وجود ندارد. لازم است مسئولان به بهانه برداشت محصول سالی یک مرتبه گرد هم آیند و مسایل و مشکلات خرما را از نزدیک بررسی و نسبت به ارائه راهکارهای مناسب اقدام نمایند. بی‌تردید ارائه راهکارها و پیشنهادها و توجه نمایندگان و مسئولین استان در ایجاد این همفکری و برنامه ریزی اصولی و مدون بسیار مؤثر خواهد

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

بود. ضمن آن که باید نقش تحقیق ، پژوهش و دانشگاه در تصمیم گیریها و برنامه ریزنهادینه و قانونمند شود تا بهره برداری و استفاده بهینه و حداکثر از منابع صورت بگیرد، و از صرف هزینه‌های هنگفتی که بسیاری از آنها هیچ نتیجه‌ای در بر ندارد صرفه جوئی شود.» (50)

□ طرح اکالیپتوس- « استفاده از درخت اکالیپتوس به منظور تولید خمیر کاغذ از جمله شیوه‌های رایج بوده است ، که در ابعاد گسترده در سایر کشورها و از جمله کشورهای : برزیل و استرالیا مورد استفاده قرار می‌گرفته است . عملکرد بسیار خوب درخت اکالیپتوس در خوزستان که عملاً از او اخرده‌های (1330) به ایران آورده شد موجب گردید تا طرح کاشت اینگونه گیاهی به صورت صنعتی در منطقه‌ای به وسعت 27 هزار هکتار واقع در شمال خرمشهر به اجراء گذاشته شود. طرح مزبور قادر است در زمان بهره برداری کامل در آمدی برابر با 150 میلیارد ریال (برآورد مبلغ در سال 1376) ایجاد و از طریق تولید خمیر کاغذ در آمد ارزی معادل 35 میلیون دلار (برآورد ارز در سال 1997 میلادی) برای کشور بوجود آورد، و موجب ایجاد 16356 شغل جدید به صورت مستقیم و غیر مستقیم برای ساکنان بومی خرمشهر شود .

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

متأسفانه کمبود منابع و عدم تخصیص بهینه منابع به طرحهای عمرانی و صنعتی کم هزینه به این طرح نیز سرایت کرده است ، بطوری که در سال 1375 علیرغم اینکه بایستی طبق برنامه 3 هزار هکتار از زمین ها به زیرکشت روند « آنهم زمینهای بایر » تنها عملکردی برابر یک پنجم میزان پیش بینی شده تحقق یافته است».

(51)

«در آخرین روزهای سال 1379 بنا به درخواست چند تن از نمایندگان مجلس شهرهای جنوبی کشور، وزیر نیرو به مجلس فرا خوانده شد. این نمایندگان قصد داشتند از «حبيب الله بنی طرف» بپرسند که با توجه به اینکه کمبود آب کشاورزی و آشامیدنی در منطقه آبادان و خوزستان مشکلات بی شماری را برای ساکنان این شهرهای جنگ زده ایجاد کرده است، چرا وزارت نیرو روزانه به میزان دو میلیون و 160 هزار متر مکعب از آب دشت خوزستان را با 700 کیلومتر پمپاژ به مزارع پسته رفسنجان سرازیر می کند؟!»

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

این نمایندگان همچنین از وزیر نیرو پرسیدند که چرا با استفاده آب این منطقه برای شستشوی مزارع نیشکر باعث پایین آمدن کیفیت آب آشامیدنی شهر آبادان شده است؟

البته وزیر نیرو هنگام طرح این پرسش‌ها نتوانست پاسخی در این رابطه به کمیسیون کشاورزی و منابع طبیعی مجلس ارائه کند و از معاونت آب وزارت نیرو خواست تا با توجه به زمانی که کمیسیون مشخص کرده است، پاسخ محکمه پسندی را در این رابطه تهیه کند. به همین منظور در آخرین روزهای سال 1379 در دیدار با رسول زرگر معاون وزیر نیرو در امور آب به عنوان مقام مسئول در این رابطه این سؤال را در میان گذاشتیم. زرگر که معتقد است مقام ذیربط در این رابطه معاونت آب و فاضلاب شهری وزارت نیرو است، گفت: خوب البته آن بخش از این سؤالات که مربوط به تخصیص آب است به این معاونت ارتباط دارد. در خصوص بحث اختصاص آب به مزارع پسته رفسنجان باید بگویم که اجازه آن از سال 1375 به دفتر عمران رفسنجان و به میزان 250 میلیون متر مکعب آب در سال اختصاص داده شده بود. البته در آن زمان این میزان آب را به طور قطعی به آنها اختصاص ندادیم و دو شرط برای آنها تعیین کردیم:

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

اول اینکه آنها باید میزان دقیق آب مورد نیاز خود را در يك فاصله زمانی چند ماهه مشخص می کردند. همچنین پول این میزان آب باید توسط سازمان عمران رفسنجان پرداخت شود. در همین زمان آمدیم و برای اینکه بتوانیم مشکل کم آبی منطقه خوزستان را حل کنیم، اجازه برداشت 16 میلیون متر مکعب آب در سال را نیز صادر کردیم، زیرا تا آن زمان هر گونه اجازه برداشت از منابع زیر زمینی ممنوع بود.

همچنین میزان 50 میلیون متر مکعب نیز از حق آب پسته رفسنجان کم کردیم. البته در مقابل این اقدامات به سازمان عمران رفسنجان نیز ابلاغ گردید که اگر در مدت زمانی که تعیین شده نتوانند آن دو شرط را اجرا کنند. میزان آب تخصیصی به آنها قطع خواهد شد. در خصوص اختصاص آب به مزارع نیشکر دشت خوزستان نیز لازم است بگویم که در ابتدا میزان 756 هزار متر مکعب در روز برای شست و شوی زمین ها اختصاص دادیم. اما بعد از گذشت چند وقت این میزان را به 234 هزار متر مکعب در روز کاهش دادیم. همچنین سازمان عمران و توسعه نیشکر را مجبور کردیم تا استانداردهای محیط زیست را در این منطقه رعایت کند تا باعث پائین آمدن کیفیت آب آشامیدنی نشود.» (52)

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

« از سوي ديگر ، آقاي جاسم شديد زاده نماينده مردم اهواز در مجلس شوراي اسلامي (دوره ششم) با اشاره به طرح نا موفق توسعه نيشكر و صنايع جانبي در خوزستان، در سوال خود از وزير جهاد كشاورزي به پيامدهاي منفي اجراي اين طرح در سه بخش زيست محيطي، اقتصادي و اثرهاي اجتماعي تذكر داد. وي تصريح كرد: اثرها و زيانهاي زيست محيطي طرح بسيار روشن است. و بدون هيچ اغراقي مي توان گفت تخريب محيط زيست طي مدت اجراي بخشهاي مختلف اين طرح بي نظير بوده است. نماينده مردم اهواز در ادامه گفت: بروز مشكلات متعدد و همچنين تاخير حدود ده ساله در زمان بهره برداري از واحدهاي مختلف، دولت را بر آن داشته كه كار اين مجموعه را به طور كامل به بانكها كه سرمايه گذاران اصلي طرح هستند واگذار كند. وي افزود: انگيزه دولت از اين كار مي توان كاهش تصدي گري در امور اقتصادي باشد.

البته بانكها هم در حال حاضر به دليل بالا بود رقم سرمايه گذاري و تاخير در زمان بهره برداري طرح ها معترض هستند. شديدزاده در پاسخ به اين پرسش كه مخالفت با طرح نيشكر و صنايع جانبي موضع شخصي است يا ديدگاه نمايندگان استان خوزستان

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

است؟ گفت: دیدگاه اغلب نمایندگان استان همان چیزی است که عنوان شده است. وی با اشاره به پیشنهاد مطرح شده در خصوص این طرح ادامه داد. با توجه به غیر اقتصادی بودن تولید شکر ما پیشنهاد تغییر کاربری کارخانه وزمیهای طرح را داریم، که در قالب طرح ساماندهی کشاورزی خوزستان تقدیم مجلس می شود. وی با تشریح جزئیات این طرح گفت: در این طرح محصولات مورد نیاز کشور با مشارکت کشاورزان بومی منطقه و با کمک دولت تولید می شوند. این طرح می تواند علاوه بر تقویت بنیه اقتصادی کشور و استان از ایجاد معضلات زیست محیطی و همچنین بروز بحرانهای اجتماعی جلوگیری کند. در این طرح مالکان، زمینهای خود را با نظارت و راهنمایی دولت، زیر کشت محصولات استراتژیک همانند، گندم، جو، برنج، خرما و ... می برند. نماینده مردم اهواز درباره اینکه برگشت از اجرای این طرح عظیم امکان پذیر نیست، گفت: طرح ساماندهی کشاورزی خوزستان می تواند از افزایش خسارت به اقتصاد ملی بکاهد و استفاده از امکانات موجود را بهینه کند، وی انگیزه و اصرار مجریان بر ادامه تکمیل طرح های هفتگانه طرح توسعه و صنایع جانبی نیشکر را سرسختی برای نشان دادن درستی کارهای کارشناسی اولیه دانست. شدید زاده

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

افزود: طراحان مجریان و مشوقان اصلی این طرح حاضر به اعتراف به اشتباه خود نیستند. اما باید بپذیرند که منافع بلند مدت ملی از منافع شخصی بسیار بالاتر و مهمتر است. (53) و بدی ترتیب پیش بینی نمایندگان مجلس شورای اسلامی و صاحب نظران محلی در مورد تصرف زمینهای کشاورزان بومی توسط شرکت های هفتگانه « طرح توسعه نیشکر و صنایع جانبی» برون استانی بمنصه ی ظهور رسید. و باعث برخورد فیزیکی نیروی انتظامی با کشاورزان اهوازی، «محدوده ی جنوبی» طرح توسعه نیشکر گردید. که با اعتراض شدید نمایندگان مجلس و برخی مسئولین استان روبرو شد. در این رابطه، روزنامه ی محلی «همسایه ها» شماره (104) سه شنبه 7/آبان/1381 در صفحه اول خود نوشت؛ «... براساس گزارش خبرنگار ما به دنبال ممانعت کشاورزان روستاهای «موران» و «عمیشیه» از واگذاری زمینهای زراعی خود به طرح توسعه نیشکر و صنایع جانبی مأموران نیروی انتظامی به قصد تخلیه منطقه وارد عمل شدند. و پس از درگیری با روستائیان 30 نفر از آنان را بازداشت کردند.

علی ناصری یکی از تجمع کنندگان گفت: روزهای شنبه و یکشنبه این هفته حدود 100 مأمور نیروی انتظامی برای تخلیه

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

زمینهای کشاورزی روستاها در پنج کیلومتری جنوب اهواز و واگذاری آن به شرکت توسعه نیشکر و صنایع جانبی وارد منطقه شده، با روستائیان درگیر شدند. خبرنگار ما به منظور پی گیری این موضوع طی تماسهایی با «زارع محمدی» بخشدار مرکزی، حمید کهرام و جاسم شدید زاده نمایندگان مردم اهواز در مجلس شورای اسلامی نظر آنان را در این خصوص جویا شد. «زارع محمدی» بخشدار مرکزی گفت: مدت سه سال از طرح این موضوع می گذرد. 58 نفر از مالکان حدود 250 هکتار زمین در اختیار دارند طی توافقی با شرکت توسعه نیشکر و صنایع جانبی مقرر گردید، کشاورزان در قبال واگذاری زمینشان یازمین معوض تحویل گیرند، یا اراضی خود را بفروشند. اما مسئولان شرکت توسعه نیشکر در قبال این مسئله کوتاهی می کنند. بخشدار مرکزی اهواز با بیان این که مقامات توسعه نیشکر بدون این که مشکل مالکیت زمین را حل کنند تصرف زمینها را با اجرای ماده (59) از طریق مقامات قضائی انجام می دهند. و روزیکشنبه 5/آبان/1381 یگان ویژه ناحیه انتظامی به روستای موران می روند و با روستائیان درگیر می شوند. زارع محمدی خاطر نشان کرد: 30 نفر را بدون اینکه درگیر شوند بازداشت می کنند وزن و بچه ها را مورد ضرب و شتم قرار می دهند،

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

وي ادامه مي‌دهد. اين روستائيان به دنبال فروش اراضي خود نيستند. بلکه به دنبال آنند که در قبال واگذاري اراضي خود زمين معوض بگيرند.

وي با اعلام کوتاهی مسئولان شرکت توسعه نیشکر در واگذاري زمين معوق و پرداخت وجه به روستائيان اضافه کرد؛ شرکت توسعه نیشکر به دنبال حل مشکل نيست بلکه به دنبال تصرف زمين از راه برخورد فیزیکی است.

حمید کهرام نماینده مردم اهواز در مجلس شوراي اسلامي نیز گفت: شرکت توسعه نیشکر باید دوستانه تر مشکلات را حل کند نه از راههای نظامي و (به شیوهي صهیونیستی) حاج جاسم شدید زاده (تمیمی) نماینده دیگر مردم اهواز در مجلس شوراي اسلامي نیز گفت: حرف کشاورزان حرف گزافي نيست. مي‌گویند زمين متعلق به ماست و کشاورزي تنها راه امرار معاش ما نیز است و در صورت از دست دادن زمين قادر به سیگار فروشي و حاشیه نشینی نیستیم.

وي با بیان این که اولین باري نيست که نیروي انتظامي به عنوان ضابط قضائي دست به چنین کاری می‌زند. وي افزود؛ من مصمم هستم به عنوان نماینده مردم این اهانت و ضرب و شتم را پی‌گیری

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

کنم. نماینده مردم اهواز در مجلس نوع واگذاری زمین معوض را تحریک آمیز دانست و تأکید کرد، موکول کردن واگذاری زمین معوض به حل و فصل مشکلات صاحبان قبلی آنها تحریک آمیز است. و این اقدام توسعه نیشکر موجب نزاع خواهد شد. چون بافت منطقه‌ای که طرح در آن اجرا می‌شود قبیله‌ای و عشایری است. این مورد جز ایجاد تنش و بحران چیزی را به دنبال نخواهد داشت.»

از طرفی دیگر، آقای «عبد الزهرا عالمی نیسی» نماینده مردم دشت آزادگان (دشت میشان) در مجلس شورای اسلامی با توجه به مصادره زمینهای کشاورزان بومی دشت آزادگان به نهادها و ارگانهای دولتی - بخش خصوصی و حتی افراد ذینفوذ، ایشان با احضار وزیر جهاد کشاورزی در صحن مجلس از وی جویا شد: «چرا ینهای جفیر به اهالی واگذار نشد؟ که در این زمینه روزنامه محلی «همسایه ها» شماره (146) شنبه 30/آذر/1381 - صفحه (4) - نوشت: «در هفته گذشته نماینده مردم دشت آزادگان در مجلس شورای اسلامی در مورد زمینهای واگذار شده جفیر از توابع شهرستان دشت آزادگان، تحت عنوان شرکت‌های تعاونی «ایثارگران» به مقدار 47 هزار هکتار که در سال 1375 واگذار شده است، از وزیر کشاورزی در صحن علنی مجلس

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

سؤالاتی را مطرح کرد. با توجه به اهمیت سؤالات و توضیحات وزیر کشاورزی متن کامل پرسش و پاسخ در پی می‌آید: من این را به عنوان ظلمی می‌دانم که در حق مردم روا شده است. مردم شهید پرور شهرستان دشت آزادگان (سوسنگرد، حویزه، بستان) بعد از پشت سر گذاشتن هشت سال دفاع مقدس و در به دري ومهاجرت از این شهر به آن شهر و تقدیم 1200 شهید و فاداری خود را به نظام مقدس نشان دادند و ثابت کردند، مردم شهید پرور این شهرستان از جان و مال خود گذشته و در مقابل دشمن ایستادند. نه ارتش آمادگی داشت و نه سپاه، همین مردم پایداري کردند و از شهرها دفاع کردند و پس از پشت سر گذاشتن همه‌ی این مسائل و بدبختی‌ها مسئولان محترم، نگاه امنیتی به این مرز داران غیور، مؤمن، مسلمان و متعهد ندارند که واقعاً مایه شرمندگی است. آقای وزیر در توضیح مطلب کمیسیون کشاورزی فرموده است: ما زمین دادیم به شرط اسکان یعنی چه؟! یعنی (15) آبادی غیر بومی (کیبوتص) در شهرستان باید داشته باشیم با فرهنگهای مختلف و زبانهای متفاوت. کجای این کار درست است. البته آقای وزیر حق دارند. چون در نامه‌ای که من دارم و یکی از مسئولان محترم امضاء نموده فرموده‌ام که من قسمتی از این نامه را می‌خوانم. نوشته‌اند: نکته حائز اهمیتی

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

که در طرح مصوب آبادي سرزمین تأکید فراوان گردیده تغییر بافت جمعیتی ساکن و ... در نوار مرزی استان خوزستان است. تا با استفاده از اقوام فارس زبان و متدین (عجبا چنین بنظر می رسد که مردم عرب بومی دشت آزادگان (میشن 223 ق. م) که در سال 18 هجری اسلام آوردند و شیعه را در این خطه مقدس وزرخیز رواج دادند، و همچنین با فتوای «شیخ کاظم یزدی» (ره) در جهاد علیه کفر (اتفاق مثلث) جنگ جهانی اول (1918-1914) حماسه جاوید آفریدند، و در دفاع مقدس جنگ تحمیلی عراق علیه ایران (1367-1359) اسطوره ساختند، از دیدگاه آقای وزیر جهاد کشاورزی این مردم سرحد دار غریبه و لائیک اند؟! ایشان افزود؛ «اهالی شمال و شرق استان در سرزمینی که روزگاری در اشغال بعثیون کافر بود و با نثار جان و رشادتها و شجاعت رزمندگان آزاد گردیده است حضوری دایمی ایجاد گردد. چه بصورت روستا و شهرک و چه بصورت دایم در بخش های صنعتی و کشاورزی. هدف از این نوشته این است که مردم ساکن مرز مورد اعتماد و اطمینان آقایان نیستند! این بی عدالتی و کفران نعمت نیست؟! در آخرین سفر مقام معظم رهبری به استان خوزستان جهت قرائت فاتحه به مزار شهدای حویزه تشریف فرما شدند. بدون اطلاع قبلی 50 هزار نفر از امت

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

شهید پرور با پای پیاده به دیدار ایشان شتافتند. آیا این مردم قابل اعتماد نیستند؟! از رئیس جمهور وقت جناب آقای «هاشمی رفسنجانی» به گرمی و با پای کوبی استقبال کردند، به طوری که استادیوم ورزشی دیگر جایی نداشت. آیا این مردم قابل اعتماد نیستند؟!

از آیت الله شاهرودی رئیس محترم قوه قضائیه با چه شکوهی استقبال کردند. این مردم قابل اعتماد نیستند؟! در سیر مراحل تاریخی این مردم شریف چه قبل از انقلاب و چه بعد از انقلاب نه حزبی درست کرده بودند و نه گروه نظامی بر علیه نظام داشتند. مردانه در میادین جنگ و جهاد حضور پیدا کردند و به انقلاب و مسئولان وفادار بودند و هستند. جناب آقای وزیر در زمان ستم شاهی باز هم همین سیاست شکست خورده اعمال می شد و در نزدیکی شهر حویزه شهرکی بنا نهادند به نام «یزدنیو» که آثاری از آن باقی نمانده است. بنا به فرمایش وزیر محترم ما باید 15 شهرک «یزدنیو» دیگر داشته باشیم. مطمئناً این سیاست غلط و مردود است و باید آن را به زباله دان بیندازیم. مردم شریف و متدین و متعهد این شهرستان، این سیاست را به عنوان توهین می دانند. و هیچ نتیجه ای جز اینکه مردم را دلزده خواهد کرد ندارد. ما باید فرهنگ

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

قومیت‌های مختلف ایرانی را به رسمیت بشناسیم. اما اگر هدف، فرصت به ایثارگران است. شهرستان دشت آزادگان دارای 150 هزار نفر جمعیت است. اینها همه ایثارگر هستند و نیاز نبود از خارج از منطقه نیرو بیاورند. از يك طرف به دلیل مسایل امنیتی که وجود ندارد. مورد بي مهري قرار می‌گیرند، و از طرف دیگر زمینهای ابا و اجدادشان را به غارت می‌برند!!

سؤال بنده این بود که جناب آقای وزیر این زمینها به چه کسانی واگذار شده است و لیست اعضای این تعاونی‌ها کجاست؟
سؤال دوم: شرکت‌های تعاونی ایثارگران چه مبلغی برای آماده سازی زمین هزینه نموده‌اند؟ سؤال سوم: ضابطه و نحوه واگذاری اراضی مذکور چگونه بود؟

سؤال چهارم: دلیل این که اراضی توسط شرکت‌های مذکور به مردم بومی اجاره داده می‌شود چیست؟ بسیار خنده دار است که زمین مردم به منابع عمومی واگذار شود و دوباره آنها را به مردم ساکن منطقه اجاره می‌دهند.

سؤال دیگر، اینکه چه تعداد از اعضای تعاونی‌های مذکور فاقد شغل و بیکار هستند.

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

جناب آقای وزیر، من با قاطعیت می‌گویم که 80 درصد این افراد شاغل هستند. و من ثابت می‌کنم که 80 درصد این افراد شاغل هستند و در مشاغل دولتی و در پستهای حساس مشغول به کار می‌باشند. سؤال بعدی، در موقع واگذاری این شرکتها چه تعهدی به وزارت جهاد کشاورزی دادند و آیا به تعهدات خود عمل نموده‌اند یا خیر، شما آقای وزیر در کمیسیون کشاورزی فرمودید که من زمینها را ندادم و قبل از من واگذار شده، من قبول دارم، من به شما ارادت خاصی دارم ولی باید مظلومیت مردم را من منعکس کنم. پاسخ محمود حجتی وزیر جهاد کشاورزی: قبل از هر چیز لازم است مختصری راجع به سابقه این طرح اشاره‌ای کنم: به دنبال سفری که مقام معظم رهبری در سال 1375 به استان داشتند و بحثی که بعضی از وزرای وقت از جمله وزیر کشاورزی، سازمان برنامه و بودجه، وزیر نیرو و وزیر جهاد وقت کردند خدمت ایشان می‌نویسند و نهایتاً منجر به طرحی در رابطه با توسعه کشاورزی استان خوزستان و همچنین بحث بکارگیری رزمندگان، جانبازان و ایثارگران و آزادگانی که در منطقه هستند می‌شود. به دنبال این طرح «شوونیستی» در دولت بحثی شد، نهایتاً يك موافقت نامه‌ای بین مسئولان وقت و قرارگاه سازندگی خاتم الانبیاء منعقد شد. در ارتباط

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

با اراضي که در گوشه و کنار مملکت وجود دارد و احیاناً می‌توانند تأمین آب کنند. در عین حال رزمندگان هم که تا دیروز در جبهه‌ها مشغول جنگ با دشمن بعثی بودند بتوانند در مناطق مرزی استقرار پیدا کنند!! (سؤالی که در اینجا مطرح می‌شود، مگر این زمینها جز و عنائم جنگی اند که باید بین نهادها و ارگانهای سابق الذکر تقسیم شوند! این زمینها متعلق به مرزنشینان غیور و سرحد داران مدافع است. که با ساختار قبیله و عشیره‌ای خود در آنها ساکن بوده و سالهای سال به شیوه‌ی «عرفی» کشت و زرع می‌نمودند. اما با آغاز جنگ تحمیلی خانه و کاشانه را رها کرده و در اینجا و آنجا و حاشیه شهرها ساکن شدند، و اکثراً جهت امرار معاش خود به کارهای کاذب و خلاف روی آوردند، که باعث ایجاد مشکلات و معضلات اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی در شهرها گردیدند. آیا بهتر نبود این زمینهای به ظاهر بایر، جهت رفع محرومیت و قدردانی از این مردم سرحددار، مظلوم که سالیان دراز مرزهای خشکی و آبی کشور را از هر گونه دستبرد و تجاوز اجنبی چه همسایه و چه آنسوی دریاها حفظ و صیانت کرده‌اند. با استفاده از شیوه‌ی جدید تقسیم اراضي، توسط: «هیئت هفت نفره» و با استفاده از بند «ج» بین این آوارگان نسل دوم که عاطل و باطل با مید

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

بازگشت به زادگاه قبل از جنگ نشسته‌اند توزیع می‌شد. تا از فجایعی همچون «فاجعه طبقات سپیدار» و «حوادث ناگوار سیدی‌ها» در شلینگ آباد اهواز و یا نا آرامیهای منطقه کشتارگاه ساحل بهمنشیر آبادان جلوگیری می‌شد و از جهتی دیگر مشکلات و معضلات شهری موجود ناشی از این ندانمکاریها وضعف مدیریتها و از همه مهمتر خوی «ناسیونالیستی- شوونیستی» که در ذهن و روح برخی از مسئولین از خدا بی‌خبر وجود دارد، که نمی‌گذارند مردم استان خوزستان در صلح و صفا و آرامش در کنار سایر هموطنان خود زندگی کنند. آقای حجتی وزیر جهاد کشاورزی در ادامه‌ی گزارش خود گفت: در منطقه عمومی جفیر مسئولان زمانی 40 هزار هکتار در استان شناسایی می‌کنند که از این 40 هزار هکتار حدود 10 هزار هکتار آن جز و شهرستان دشت آزادگان و حویزه است، و 30 هزار هکتار آن متعلق به شهرستان اهواز و خرمشهر است، یعنی در مثلی که وجه مشترك این سه شهرستان می‌شود تقریباً در حدود جنوب غربی استان خوزستان، این 40 هزار هکتار را در حاشیه مرز به 15 تعاونی اختصاص می‌دهند.

این تعاونی‌ها هم مرکب از رزمندگان، آزادگان و ایثارگران است. من به شرایط و اگذاری این اراضی هم یک اشاره‌ای بکنم. اولین

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

مسئله‌ای که همیشه در تخصیص اراضی خصوصاً در ارتباط با بحث کشاورزی مطرح بوده با توجه به مشکلاتی که در رابطه با مسایل آب و خاک است بیشتر بر می‌گردد. به تأمین آب وزارت نیرو. بیشتر به خاطر آنکه رزمندگان هستند، نظر مسئولان مملکتی هم بوده مسئولان استان هم از آن مقطع دنبال می‌کردند. 40 متر مکعب برداشت آب از کارون جهت انتقال به منطقه عمومی جفیر را برای اجازه کلی آن را در آن زمان صادر می‌کنند. و نهایتاً مقدمات برای واگذاری این اراضی به 16 تعاونی طی می‌شود. این تعاونی‌ها هم شکل پذیرش اعضایش این گونه بوده است که در هر شهرستانی فرماندار، نماینده بنیاد شهید، بنیاد جانبازان، جهاد کشاورزی پذیرش می‌کردند افرادی را که مشخصه‌های مورد لزوم را از جمله سوابق جبهه، سوابق آزاده بودن، در صد جانبازی و بیکار بودن همه اینها را لحاظ کردند، پذیرش نمودند. و نتیجه را به استان داده‌اند. باز این مراحل در استان عیناً تکرار شده و در سال 1376 و نهایتاً این 40 هزار هکتار آن به 16 تعاونی به صورت مشاع به افراد هم واگذار نشده و به تعاونی این شهرستانها که اعضایش مرکب از این افراد هستند واگذار شد.

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

مبلغی در حدود 105 میلیارد ریال وام پیش بینی شده که این وام هم در اختیار آنها قرار گرفته است و بخشی از آن هزینه شده است حدود سه یا چهار میلیارد تومان از آن هم از منابع عمومی در اختیار اینها قرار گرفت. عملیات اجرایی هم دو سه سال است شروع شده، پمپ‌هایی که لازم است خریداری شده بخش عمده‌ای از کانال اصلی احداث شده و مقدمات اجرا فراهم شده، کار را شروع کرده‌اند. و دارند انجام می‌دهند. هدف از اجرای طرح هم بحث اشتغال است (خوزستان با 22٪ بیکاری روبروست) البته من به این نکته هم اشاره کنم که یکی از این تعاونی‌ها، تعاون متعلق به رزمندگان استان یزد بوده است. یعنی 15 تا از آن تعاونی‌ها از شهرستانهای مختلف استان و یکی از آن تعاونی‌ها، تعاونی استان یزد بوده است.

برنامه‌ای هم که مسئولان آن زمان داشتند. این بوده که تعاونی استان یزد که ترکیبش بازار رزمندگان بوده ولی به خاطر اینکه مقداری در ارتباط با مسایل ترویجی و فرهنگ کشاورزی که یزدی‌ها داشته‌اند استفاده شود.!!

اهدافی که در این طرح دنبال می‌شود اشتغال رزمندگان و توسعه کشاورزی بوده است. اگر در منطقه عمومی جفیر این کانالها

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

را احداث بکنیم. ساخت و سازها را ایجاد کنیم شبکه‌ها را ایجاد کنیم جمعیتی باشد، کانال آبیاری باشد، شبکه باشد، تأسیسات باشد. قطعاً با این حضورها و این سرمایه‌گذاری‌ها ضریب امنیتی هم افزایش پیدا می‌کند و نهایتاً جمعیتی هم در حاشیه مرز استقرار پیدا می‌کنند.»

در ادامه پاسخ وزیر جهاد کشاورزی، عبد الزهرا عالمی نیسی گفت: سئوالم واضح و مشخص بود جناب آقای وزیر، من عرض کردم 80 درصد این تعاونی‌ها شاغلند، شما يك هيئت تحقیق و تفحص تشکل بدهید. بیایند بررسی کنند آن کسی که شاغل است نباید زمین داشته باشد، و رزمندگان، بسیجیان، ایثارگران، خانواده‌های شهدا، و کشاورزان بومی و محلی فاقد زمین فقط نظاره گر باشند؟!!

در جلسه کمیسیون کشاورزی آقای وزیر فرمودند، که اراضی باقیمانده که سه هزار هکتار است به رزمندگان دشت می‌شماریم. این دستور را صورت جلسه کردیم رئیس سازمان جهاد کشاورزی استان خوزستان آقایان سجادی و مطیعی صورت جلسه را در حضور فرماندار و بخشدار امضاء کردند. قرار شد 3 هزار هکتار

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

را به ایثار گران بومی دشت آزادگان بدهیم. بعد از يك ماه همین مسئولان استان با ارتش صورتجلسه کردند و اراضي قابل کشت را می دهند به ارتش تحت عنوان: «میدان تیر» الان يك وجب زمین در دشت آزادگان باقی نمانده که شما بخواهید به ما بدهید.

در حال گرفتن مجوز آب بودیم که شرکت های تعاونی را تشکیل بدهیم. اما با يك صورتجلسه دیگر زمین به ارتش داده شد. و بدینترتیب در پایان جلسه مجلس آقای عالمی نیسی گفت: از توضیحات وزیر قانع نشدم» به این نکته نیز باید اشاره کرد که، بیش از این جلسه نیز آقای عالمی نیسی نماینده مردم دشت آزادگان در يك کنفرانس مطبوعاتی به خبرنگار روزنامه همسایه ها، شماره (48)، چهارشنبه 30/ مرداد/ 1381 - صفحه اول. اظهار داشت: «معاون سیاسی امنیتی استانداری خوزستان، رئیس سازمان جهاد کشاورزی، فرماندار دشت آزادگان و مدیر کل منابع طبیعی استان با امضای صورت جلسه ای - 100/ هکتار از زمینهای مستعد منطقه دشت آزادگان را به ارتش جهت ایجاد میدان مانور و تیر و اگزار کردند. عالمی نیسی با اشاره به انگیزه این کار گفت: حدود هفت سال پیش اداره کل منابع طبیعی حدود 47 هزار هکتار از زمینهای مردم دشت آزادگان واقع در منطقه معروف به «جفیر» را به شرکت تعاونی

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

ایشان گران واگذار کرد. - پس از اینکه زمینها به نام تعاونی ایشان گران شهرهای: شوشتر، دزفول، ایذه، باغملک، یزد و ... واگذار شد. و عملیات آماده سازی آنها جهت کشت و زرع آغاز شد. ارتش بخشی از این زمینها را جهت میدان تیر مطالبه کرد. عالمی نیسی نماینده مردم دشت آزادگان در مجلس دروه ششم پرسید: چرا در حالی که مناطق غیر مستعد به حال خود رها شده است، زمینهای مستعد کشاورزی به پادگان و میدان تیر تبدیل می شود؟ وی در پایان تأکید کرد، چنانکه مشکل مردم از راه قانونی حل نشود به مردم خواهم گفت، که مشکلشان را خودشان حل کنند.»

از جهتی دیگر، روزنامه «همسایه ها» شماره (54) چهارشنبه 6 شهریور / 1381 در صفحه اول خود نوشت: «کشاورزان روستاها اعتراض کردند: طی مراسمی با حضور معاون اداری - مالی وزارت جهاد کشاورزی دو طرح آبیاری تحت فشار، دو هزار هکتار از زمینهای کشاورزی شمالغربی اهواز به بهره برداری رسید. به گزارش خبرنگار ما این دو طرح با اعتباری بالغ بر 18 میلیارد ریال از محل اعتبارات «سفر مقام معظم رهبری» ملی و استانی در زمینهای کشاورزی روستاهای: «زهیریه» و «

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

محامید» از توابع شهرستان شوشتر به منظور استفاده بهینه از منابع آب و خاک تکمیل و راه اندازی شد.

به گزارش خبرنگار ما در حاشیه مراسم افتتاح دو طرح آبیاری تحت فشار روستاهای: زهیریه و محامید گروهی از کشاورزان این دو روستا ضمن مراجعه به خبرنگار اعتراض خود را نسبت به واگذاری زمینهای خود به دیگران ابراز داشتند. این کشاورزان با ارائه اسناد مالکیت زمینهای زراعی خود اظهار می داشتند، علیرغم اجرای این طرحها برای آبیاری اراضی کشاورزی، متأسفانه زمینها پس از تسطیع و آماده سازی به افرادی دیگر غیر از ساکنان روستاها اجاره داده می شود!» و بعد تملیک دایم!!

در ادامه ی این حق کشی ها نسبت به غصب اراضی مزروعی و اجحاف آشکار و نهان به مردم بومی استان خوزستان توسط دولتمردان و مسئولین کشور و استان، نمایندگان استان خوزستان در خصوص تصرف بی رویه و خارج از عرف و قانون و شرع، زمینهای کشاورزان منطقه از وزیران جهاد کشاورزی و دفاع سؤال می کنند: آقای جاسم شدید زاده نماینده مردم اهواز در مجلس شورای اسلامی با اعلام این خبر در هفته نامه محلی «عصر کارون» شماره (11) یکشنبه 14/مهر/ 1381 - صفحه (2)

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

گفت: «در حالی که مردم استان خوزستان از بیکاری رنج می‌برند، پانصد هزار هکتار زمین آنها تصرف شده است و این در حالی است که این زمین‌ها همگی سند داشته و این موضوع تنش‌هایی را در سطح استان به وجود آورده است. وی با اشاره به این که اخیراً از 100 هزار هکتار زمینهای پائین دست سد کرخه هم بعنوان میدان تیر استفاده شده است، گفت: سئوالی که، در اذهان عمومی مطرح است. این است که اگر قرار است توسعه‌ای در رابطه با کشاورزی صورت گیرد مردم استان برای احیای زمینهای خود اولی‌تر هستند. به گفته این نماینده مجلس سئوال دیگری نیز از وزرای دفاع و جهاد کشاورزی در خصوص واگذاری زمین به تعاونی رزمندگان و ایثارگران و افراد غیر بومی مطرح است که طی دو هفته آینده در جلسه علنی مجلس مطرح خواهد شد. وی برای مثال به 3 هزار هکتار در دشت عباس (شهرستان شوش) و 47 هزار هکتار دشت آزادگان اشاره کرد که به افراد غیر بومی واگذار شده است.»

از واگذاری زمینهای کشاورزان بومی به بهانه‌های مختلف در طی صد سال اخیر تا به امروز که بگذریم، مشکل دیگری که از نیم قرن پیش آغاز شده و تاکنون با شدت هر چه تهازتر ادامه دارد، و هیچ کس جلودارش نیست! که این معضل نیز بنوبه‌ی خود

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

خطرناکتر و مضرتر از واگذاری زمین بومیان به شرکت‌هایی همچون: «مزدیسنان» «کشت و صنعت چندملیتی»، «طرح و توسعه نیشکر»، «تعاونی‌های ایثارگران»، «میدان تیرارتش» و غیره است. چرا که مصادره‌ی زمین کشاورزان محلی بنفع دیگران نه تنها کشاورزان بومی را آواره و خانه بدوش کرده بلکه حاشیه نشینی شهری را گسترش داده و به مشکلات اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی شهرهای بزرگ استان بالاخص شهر اهواز افزوده است. اما معضل بزرگ و تنش آفرین آینده‌ی ما، «انتقال آب جاری خوزستان» به اینجا و آنجا و از همه بدتر فروش آب روان و شیرین خوزستان به امیرنشینهای خلیج فارس است، که جسم و جان چهار میلیون شهروند خوزستانی را در آینده نزدیک بخطر می‌اندازد. سؤال شهروندان خوزستانی از مسئولین و دست اندرکاران و نمایندگان مردم در مجلس شورای اسلامی و خبرگان رهبری این است که چرا می‌گذارند و یا اجازه می‌دهند دست‌های مشکوک به این اعمال خطرناک دست بزنند و محیط زیست را تا این حد مورد تهاجم خود قرار دهند، تا به اغراض اقتصادی و سیاسی خود برسند. در این رابطه جراید محلی که در واقع زبان گویای مردم محروم خوزستان به شمار می‌روند، با تیترهای درشت در صفحات اول خود این تهدید

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

خطرناك را به گوش مسئولین رسانده‌اند. چنانچه در هفته نامه روزان شماره (94) یکشنبه 18/ شهریور 1380 - صفحه اول و دوم آن می‌خوانیم:

پس از انتقال آب کارون به اصفهان و یزد و کرمان، آب دز هم به قم می‌رود!!

« در جراید آمده بود که عملیات اجرایی پروژه عظیم انتقال آب از سرشاخه‌های دز به استان قم به زودی آغاز خواهد شد. روزنامه «جام جم» به نقل از قربانعلی سعادت استاندار قم نوشت: عملیات اجرایی انتقال آب رودخانه «دز» به سد 15 خرداد قم در مهرماه سال جاری آغاز می‌شود. اما پس از عرض این خوشحالی و تبریک به استاندار استان جدید التأسیس قم، مطالبی نیز در این سویی دز یعنی استان خوزستان وجود دارد که ابراز آنها نباید به منزله مخالفت شهروندان خوزستانی با پروژه فوق قلمداد شود. اصولاً اگر بتوان آب را از سرچشمه‌های کارون و دز با مسافت چند صد کیلومتری به یزد، اصفهان و قم برد. می‌توان این نتیجه‌گیری را کرد که وزارت نیرو امکان انجام بسیاری از طرح‌ها را دارد که گاهی اوقات آنها را به منصفه‌ی ظهور می‌رساند. و گاهی نیز به صحنه

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

فراموشی می‌سپارد! بعنوان مثال در روزنامه همسایه‌ها شماره (464) پنجشنبه 16/ بهمن 82 می‌خوانیم: «آب دز به استانهای اصفهان، قم و مرکزی منتقل می‌شود: «با ایجاد چند رشته تونل از جمله، تونلی به طول 36 کیلومتر آب دز را به شهرهای قم، گلپایگان، خمین، محلات و دلیجان منتقل می‌کند. به گزارش «ایسنا» در مراسم آغاز فعالیت ماشین حفاری شلیر (T.B.M) معاون وزیر نیرو و فرمانده قرارگاه قائم که پیمانکار چند قطعه از این پروژه است حضور داشتند.

رضا اردکانیان طی سخنانی توجه به دولت‌ها به بخش آب را از شاخص‌های توسعه عنوان کرد و ضمن مقایسه امکانات و توانایی‌های موجود در بخش آب، با شرایط قبل از انقلاب گفت: پیش از پیروزی انقلاب تنها شش سد بزرگ در دست ساخت بود، و عدد سدهای بزرگ در حال بهره‌برداری نیز از (13) سد تجاوز نمی‌کرد. اردکانیان افزود: امروز سدهای بزرگی که از آنها بهره‌برداری می‌شود بالغ بر (67) سد مخزنی و تعداد سدهای بزرگ در حال ساخت نیز بیش از (8) مورد است. معاون وزیر نیرو افزود: در دو سال آینده با بهره‌برداری از سدهای در دست ساخت 54 میلیارد متر مکعب بر حجم آبهایی قابل استحصال افزوده می‌شود. وی گفت:

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

در حالی که پیش از انقلاب تنها (15) کیلومتر تونل انتقال آب در کشور وجود داشت، امروز از (35) کیلو متر تونل موجود 4/1 میلیارد متر مکعب آب منتقل می‌شود. و از مجموع هفت پروژه در حال ساخت با طول 2/175 - کیلومتر يك میلیارد متر مکعب آب انتقال می‌یابد.

مدیر عامل شرکت آب منطقه‌ای تهران گفت: هدف از اجرای این طرح با انتقال 100 میلیون متر مکعب آب از سرشاخه‌های «دز» به کویر مرکزی ایران است که از این مقدار 80 میلیون متر مکعب به شهروندان اختصاص می‌یابد و 20 میلیون متر مکعب باقی مانده نیز برای شرب شهرهای مسیر و صنعت «سلفچگان» مصرف می‌شود.»

در همین رابطه در روزنامه محلی «همسایه‌ها» (پنجشنبه) 1/مرداد/83 شماره (588) صفحه اول) - می‌خوانیم: آب کارون به رفسنجان می‌رود: «مرحله نخست عملیات اجرایی طرح آبرسانی انتقال آب از سرشاخه‌های کارون در خوزستان به دشت رفسنجان با حضور رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام «علی اکبر هاشمی رفسنجانی قهرمانی» آغاز شد: بگزارش «ایرنا» اکبر هاشمی رفسنجانی در مراسم آغاز عملیات اجرایی کارخانه تولید

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

لوله‌های مورد نیاز جهت اجرای این پروژه طی سخنانی گفت: یکی از برنامه‌های مهم دولت و مجلس انتقال آب مورد نیاز از مناطق پرآب به مناطق کم آب و کویری کشور است.

هاشمی رفسنجانی از پروژه انتقال آب از سرشاخه‌های کارون به دشت رفسنجان، به عنوان بزرگترین طرح آبرسانی کشور یاد کرد و افزود: این طرح توسط دو بخش دولتی و خصوصی اجرا می‌شود.

وی افزود: این پروژه با اعتباری بالغ بر هفت هزار میلیارد ریال به مرحله اجرا در می‌آید.

مدیر عامل مؤسسه عمران شهرستان رفسنجان نیز در این مراسم گفت: اجرای کامل این پروژه ملی 56 کیلومتر تونل، 384 کیلومتر خطوط لوله گذاری و 400 کیلومتر بشکه و تأسیسات توزیع را شامل می‌شود. به گفته سید محمد مرعشی با ساخت تأسیسات جانبی از جمله کارخانه تولید لوله‌های GRP که عملیات اجرایی آن آغاز شد نیاز این پروژه به چنین لوله‌هایی تأمین می‌شود.

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

وي سرمایه گذاري ساخت این کارخانه را 325 میلیارد ریال عنوان کرد که به طور مشترك توسط دو شرکت ایرانی و عربستانی ساخته می شود.

وي همچنین گفت: طبق توافق به عمل آمده، این کارخانه ظرف مدت 20 ماه افتتاح و به بهره برداري می رسد.

مدیر عامل مؤسسه عمران رفسنجان افزود: با بهره برداري از این کارخانه بیش از 250 نفر از جوانان جویای کار این منطقه در چرخه کار و فعالیت قرار می گیرند.

گفتنی است طرح مطالعاتی انتقال آب از سرشاخه های کارون به دشت رفسنجان که از چهار استان کشور می گذرد از سال 1375 به مرحله اجرا در آمد.

سپس در ادامه همین موضوع، هفته نامه «صبح کارون» شماره (222) سه شنبه ششم/مرداد 83 در صفحه اول خود نوشت: دشت رفسنجان از آب کارون سیراب می شود:

«به باور بسیاری از مورخان تمدن بشری در کنار آبراهها رودخانه ها شکل گرفته اند هر جا که سیري از آب در نقشه های

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

جغرافیائی به چشم می‌خورد، حیات اجتماعی به شکلی مترکم تر خود را به منصفه ی ظهور رسانده است. بی تردید علیرغم سپری شدن تمدن های مختلف بشری و طی شدن تاریخ پرفراز و نشیب هنوز هم موقعیت چیزی بنام « آب » به قهقرا نرفته است. جنگ های طولانی بر سردسترسی به آبها و رود خانه ها شکل و در اوراق تاریخی برجای مانده است که همه حکایت از عمق نیاز دارد. دستیابی بشریت به صنعت و اختراعات پی در پی برای تسهیل نمودن زندگی او هیچگاه موقعیت این کالای منحصر به فرد را در میان هیاهوی کالاهای رنگارنگ تضعیف ننمود اینک نیز به باورهای بسیاری از اندیشمندان باورندی که در زندگی بشریت به چشم می‌آید، جنگی اگر در آینده به وقوع بپیوندد « جنگ بر سر آب » خواهد بود، نه چیز دیگر (چنانچه در حال حاضر اکثر تحلیلگران سیاسی - اقتصادی براین باورند که در آینده ی نزدیک در خاورمیانه بزرگ، یک رقابت گسترده سیاسی - نظامی بین ترکیه و اسرائیل بر سر تصاحب « آب » کشور های منطقه به وجود می‌آید که « به جنگ آب ها » معروف می‌شود).

شاید تصویری که از زندگی در اقصی نقاط کشورمان نیز به ذهن متبادر می‌شود تقسیم آبها و آبراه ها و رود خانه ها را در میان همه

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

نقاط ایران امری ضروری بل واجب به نظر برساند. اما در یافت چنین تصویری منهای موقعیتی که تگ تگ ساکنان کناره رودخانه ها و کانال های آبی سپری می کنند، نمی تواند تصویری زنده و حقیقی بشمار آید واقعیت این است که ما در اهواز و در کناره اصلی رودخانه کارون آبی را می نوشیم که اینک از افت دبی آن بوی فاضلاب و آب در حال یکی شدن است. در آبادان هنوز شوری بی آبی و در حسرت آب شوستر ماندن تصویری زنده و عریان از این شهر را در اذهان زنده نگه می دارد، و یادمان بی آبی باید قابلمه هایی باشد که در آینه نزدیک بدنبال تانکرهای آب از این کوچه و آن کوچه بودند و در گرمای سوزان تابستان تاول برپای کودکان سوغات آوردند. کجاست آن رودخانه ای که قرار بود در رویا ها لایروبی شود. و در سالهای نه چندان دور با چند دستگاه مهندسی مانوری در آن دادند و رفتند و جز خاطره ای از طومار قول ها و قرارها برجای نگذاشتند. اینک نیز دشتی در کناره کویر از این نهري که در آبادان باید قابلمه بدست آب برگشتی از خلیج فارس را به شوری مزمره کنند، به شیرینی از سه استان کشور بگذرانند. 56 کیلومتر تونل بزنند. 384 کیلو متر خطوط لوله گذاری و 400 کیلومتر بشکه گذاری نماید تا استانی به زردي شود و استانی دیگر به سبزي

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

سرخوش گردد. آیا این است آن بازسازی که مقرر است خوزستان را به پای 8 سال دفاع مقدس مستوجب جایزه ای نماید و کودکان همان شهیدان را به آینده ای بوستانی نوید بخش سازد.

**حفاظت از کارون یعنی این؟ و تشکیل ستاد حفاظت از کارون این گونه
«!؟»**

همچنین ، هفته نامه « همدلی» یکشنبه 4/ مرداد 1383 – شماره (113) در صفحات (1)(2)و(3) به این مطلب اشاره کرده می نویسد: « اجرای طرح انتقال آب کارون به رفسنجان زیر پا گذاشتن منافع استانی و ملی است چرا که. خوزستان پر آب از تشنگی می میرد! خوزستان استانی است که مروراید سیاه (نفت) این استان را در رده های جهانی قرار داده، استانی که صنعت پتروشیمی اش در خاورمیانه زبانزد است استانی که سدهای آبی اش بیشترین برق ایران را تولید می کند. استانی که درختان میوه (مرکبات) و صیفی جات و غیره همه به کشورهای عربی وکلان شهرهای ایران صادر می شود. استانی که کارخانه های سیماننش بیش از نیمی از احتیاجات این کشور را تولید می کند. استانی که ما در فولاد ایران است و کارنجات لوله سازی اش ایران را از تسلط بیگانگان رهانیده

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

است. استانی که بیشترین رودخانه و آب های جاری این کشور در آنست و دریغا دریغ که مردمش تشنه اند و فقیر.... میلیون ها بشکه نفت را صادر می کند. اما هیچ گونه جاده استاندارد ندارد. سال هاست که کامیون ها از میدان مرکزی چهار شیر اهواز می گذرند و جاده کمربندی اهواز درست نمی شود و در شهرستان ها بدتر از این!! بیشترین برق در این استان تولید می شود و لیکن هزینه برق آنقدر بالاست که اقشار کم در آمد در شرجه ها و گرمای طاقت فرسای آن که با قطع و وصل همراه است مجبور به تحمل اند.

لیکن در کمال ناباوری می بینیم روزگاری آب کارون به زاینده رود می ریزد تا در زیر سی و سه پل منظره زیبایی به وجود آید و حالا با هزینه بسیار گزاف و با بودجه ای که از در آمد سرشار (نفت و گاز) خوزستان حاصل می شود. باغات پسته و فندق رفسنجان از آب گوارای سرچشمه کارون سیراب خواهد شد.

نکته حائز اهمیت در این مراسم عدم اظهار نظر و احتمالاً حضور مسئولان و زرات خانه های نیرو و جهاد کشاورزی درباره این طرح و تبعات اقتصادی و اجتماعی آن بر حوزه آبرسانی آن یعنی

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

خوزستان می‌باشد به نحوی که ظاهراً مدیر عامل مؤسسه عمران شهرستان رفسنجان سید محمد مرعشی مجبور به سخنرانی در این مراسم به جای سخنرانان وزارت خانه‌های مذکور گردیده است. قابل توجه آن که در تبیین چرایی اجرای این پروژه اعلام می‌شود. که بخش کشاورزی به عنوان مزیت نسبی مناطق مختلف کشور باید توسعه یابد.

لازم به ذکر است که در استان خوزستان زمین‌های کشاورزی بسیاری به صورت دیم کشت می‌شود. چرا که کمبود آب اجازه کشت آبی را به کشاورزان نمی‌دهد. (خط قرمز) بی‌شک به جای اجرای این طرح پیر هزینه می‌توانستیم با اجرای پروژه‌های آبرسانی و شبکه گذاری بسیار کم هزینه تر، آب را به زمین‌های تشنه خوزستان برسانیم و توسعه کشاورزی را در همین استان آغاز کنیم چرا که از قدیم گفته‌اند. «چراغی که به خانه رواست به مسجد حرام است.» سهم خوزستان از منابع زیر زمینی این استان دو در هزار است که ظاهراً در خوش بنیانه ترین حالت 20 الی 25 در صد این اعتبار به خوزستان تعلق می‌گیرد. به نظر می‌رسد با این رویه برداشت آب‌های جاری استان سهم خوزستان از منابع آبی هم نهایتاً به همین دو در هزار خواهد رسید.

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

با مقایسه اجمالی بین استان خوزستان، خصوصاً مرکز استان یعنی شهر اهواز با شهرهای دیگر نظیر کرج و غیره متوجه اختلاف بسیار و سطح بسیار پائین خدمات و امکانات مختلف شهری می‌شویم. برآستی چرا وضعیت شهر ما و استان ما اینگونه است درحالی که استان ماقطب اقتصادی و قلب کشاورزی کشور می‌باشد!

نکته حایز اهمیت درباره این پروژه آبرسانی سکوت نمایندگان استان در دوره‌های مختلف و مسئولان وزارت خانه‌های جهاد کشاورزی، نیرو و مدیران کل ادارات جهاد کشاورزی و نیرو و دیگر مسئولان و مدیران حوزه استانداری خوزستان می‌باشد. بعد از بردن آب به دشت یزد و استان قم و استان اصفهان اکنون نوبت به دشت رفسنجان رسیده است! واقعاً چرا مسئولان استان سکوت نموده‌اند؟

آیا این سکوت و بی‌توجهی ایشان ارتباطی با بومی نبودن اکثر آنها دارد؟ یا اینکه اینگونه نیست و مصالح دیگر در میان است؟! به همین دلیل شهروندان خوزستانی با توجه به این عدم احساس مسئولیت دولت مردان نظام و استان با شنیدن خبر آغاز عملیات اجرایی این طرح و یرانگر واکنش‌هایی از خود نشان دادند و نشریات محلی هم آواها مردم با این به این موضوع مهم پرداختند.

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

آیا کارون دین خود را به اندازه کافی ادا نکرده است که حالا باید شاخه‌ای دیگر از بطن خود را به هر میزان که از آب کارون برداشت می‌شود باید جایگزینی برای آن قرار بدهیم.

دکتر علیرضا اقبالی، کارشناس اقتصاد در خصوص این پروژه و انتقال آب از سرچشمه‌های کارون به رفسنجان گفت: بعد از سال‌ها به این نتیجه رسیده‌ایم که باید آب کارون را به دیگر شهرستان‌ها منتقل کنیم. این کار در نفس خود هیچ اشکالی ندارد و همان قدر که ما از کارون سهم داریم مردم نیز حق استفاده از آن را دارند، اما باید چیزی را جایگزین این انتقال کنیم.

وی افزود: ما ادعا نمی‌کنیم که فقط خودمان حق کشاورزی داریم و کشاورزی سایر مناطق باید نابود شود. بلکه می‌گوییم وقتی از آب این منطقه به هر میزان برداشت می‌شود. باید چیزی جایگزین آن شود. با انتقال آب کارون به دیگر مناطق، طبیعت و حیات این منطقه به خطر می‌افتد و به دلیل کمبود آبی که در سال 79 به وجود آمد نوع توزیع آب آشامیدنی در شهرهای آبادان و خرمشهر به وضع تأسف‌آوری رسیده است.

به گونه‌ای که توزیع آب در 60 سال پیش در آبادان و خرمشهر خیلی بهتر از حالا بود. اقبالی تصریح کرد: مسئله کمبود آب در

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

آبادان و خرمشهر به مثابه آتش زیر خاکستر است که هر آن احتمال شعله ور شدن آن زیاد است و این امر ثبات منطقه را به خطر می افکند اما مسئولان توجه چندانی به این موضوع ندارند.

وی تأکید کرد: مسئولان و متولیان امر باید به همان در صددی که از آب کارون برداشت می شود و آن را به مناطق دیگر منحرف می کنند، اجازه بدهند که از منابع نفتی که در منطقه خودمان وجود دارد برای توسعه استان برداشت کنیم. چرا که نفت جزو منابع تجدید شذنی نیست. ولی آب از جمله منابع تجدید شذنی است و این مسیر آب ممکن است میلیونها سال ادامه پیدا کند. اما برای نفت يك تاریخ و پایانی را پیش بینی و برآورد کرده اند و روزی به پایان می رسد.

اقبالى اظهار داشت: به هر صورت چون بحث انتقال آب به منافع این منطقه بر می گردد این مسئله نباید به صورت يك نظریه برد و باخت مطرح شود چرا که در بلند مدت به صلاح کشور نیست و سبب می شود مشکلات و نارضایتی هایی در منطقه شکل بگیرد و هر منطقه خود را مانند يك جزیره از کشور جدا بداند و به دنبال آباد کردن منطقه خود باشد و کل کشور و منافع آن فراموش شود.

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

وي با تأکید بر اینکه توزیع عواملی همچون آب نباید به شکل برد و یا باخت مطرح شود. گفت: ممکن است خیلی سعی شود که توزیع آب آشامیدنی را به يك سطح مطلوب برسانند. اما این موضوع با صرف هزینه ها بسیار زیاد امکان پذیر می شود.

این کارشناس اقتصاد افزود: از مهمترین پیامدهای انتقال آب کارون به دیگر مناطق نابودی پوشش گیاهی منطقه است به گونه ای که در حال حاضر نیز نخلستانهای آبادان مرغوبیت محصول خود را به دلیل کمبود آب از دست داده اند.

اقبالی اذعان داشت: استان ما يك استان مرزی است و سیاست های منطقه ای کشور باید به گونه ای باشد که از این منطقه يك ویتترین بسازند. خوزستان ورود کشور است و همانطور که فرودگاه مهر آباد را سعی می کنند بسیار لوکس و زیبا بسازند تا برای هر فردی که از خارج وارد می شود جذاب باشد، در مورد استان ما هم باید به همین گونه باشد و آن را تبدیل به يك ویتترین بسیار زیبا کنند نه يك سرزمین خشك که با وجود داشتن پرآب ترین رودخانه در آن با بحران کمبود آب مواجه است.

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

این طرح برخلاف نظر کارشناسان تصویب و به مرحله اجرا گذاشته شده است!!

جاسم شدید زاده، نماینده مردم اهواز در مجلس ششم شورای اسلامی نیز اظهار داشت: متأسفانه مناطقی مثل یزد، کرمان و قم، مناطقی هستند که به میزان حضور افراد متشخص و صاحب نفوذ در دولت و نظام منابع به صورت منطقی و براساس فاکتور هزینه در آنجا توزیع نمی‌شود.

وی افزود: علیرغم این که این طرح بالغ بر میلیارد ها تومان هزینه به بار مالی کشور وارد می‌کند و مخالفت‌هایی نیز در خصوص آن از طرف نمایندگان استان خوزستان و سازمان آب و برق استان در زمان تصویب آن عنوان شد. آنهایی که سهم بیشتری در حاکمیت داشتند و از نفوذ بیشتری برخوردار بودند توانستند برخلاف نظر کارشناسان و با وجود مقرون به صرفه نبودن این طرح آن را تصویب کنند و به مرحله اجرا بگذارند!!

شدید زاده عنوان کرد: اگر در این بین بحث منابع ملی مطرح است جلگه خوزستان به دلیل حاصل خیز بودن برای استفاده از این

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

منابع خدادادی اولی تر است تا روانه کردن این آب به فلات مرکزی کشور که متحمل هزینه کردن میلیارد ها ریال برای انتقال آن است. وی تصریح کرد: این حق طبیعی مردم خوزستان است که نسبت به انتقال این آب اعتراض کنند و مخالفت خود را از این انتقال ابراز کنند.

شدید زاده با بیان اینکه مامخالف انتقال آب شرب به دیگر مناطق نیستیم ادامه داد: حق طبیعی همه هموطنان است که از آب شرب برخوردار باشند اما این اعتراض زمانی قابل قبول است که این آب برای مصرف کشاورزی به دیگر نقاط وارد شود در حالی که جلگه خوزستان به دلیل مستعد بودن زمین های آن نسبت به دیگر مناطق حق تقدم دارد.

کمال دانشیار، نماینده مردم امیدیه و ماهشهر در مجلس هفتم نیز اظهار داشت: این کار کاملاً بدون توجه به منافع ملی انجام شده است. و متأسفانه بیانگر این موضوع است که خیلی از طرح هایی که در سطح کشور انجام شده مطالعات کامل و همه جانبه ای بر روی آنها انجام نشده است و سودوزیان آنها در نظر گرفته نشده است.

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

دانشیا گفت: ظاهر قضیه این است که آب را به شهرستان
رفسجان منتقل می‌کنند و آنها از آب برخوردار می‌شوند، ولی در
واقع میزان هزینه‌ای که می‌شود به اندازه یک دهم در آمد و سود،
برای استان خوزستان و منافع ملی ندارد.

وی با بیان اینکه زیان این طرح بسیار بیشتر از سود آن خواهد
بود افزود: برای مخالفت با این طرح ما باید از ابزارهای قانونی
استفاده کنیم. در درجه اول رئیس جمهور، وزارت نیرو و کشاورزی
و بعد از آن از طریق دیوان عدالت اداری باید مخالفت خود را نسبت
به اجرای آن اعلام کنیم تا پول مملکت بیهوده و با ضرر هزینه و به
هدر نرود.

نماینده مردم امیدیه و ماهشهر تصریح کرد: مجموع نمایندگان
استان نیز کاملاً با این قضیه مخالف هستند و از همه ابزارهای
قانونی که مطرح شده استفاده خواهند کرد تا اگر آب می‌خواهد منتقل
شود در حد آب شرب و صنایع باشد نه در حد آب کشاورزی که این
کار کفران نعمت الهی است و خلاف جهت گیری منافع ملی است
دانشیار گفت: در تصویب این طرح همه مقصر هستند چرا که
به این قضیه توجه لازم را مبذول نداشتند و اجازه دادند که این
تصمیم گیری انجام شود. ولی با این حال هنوز دیر نشده و اجرای آن

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

پنج سال طول خواهد کشید و در این زمان می‌توانیم با استفاده از راه‌های قانونی مخالفت علنی خود را بیان کنیم.

وی خاطر نشان کرد: متولیان این طرح اخیراً گفته‌اند که نمی‌خواهند از بودجه عمرانی استفاده کنند و می‌خواهند بودجه را از طریق وام از بانک تأمین کنند. در این بین سؤال این است که کدام بانک طرحی را که توجیه اقتصادی ندارد و ضرر و زیان دارد را تأیید کرده است. مدیری نماینده آبادان در مجلس دوره ششم نیز گفت: مهمترین مشکل رودخانه کارون در واقع آلودگی است که از طریق صنایع و کشت و صنعت‌های مختلف در شهرها حیات رودخانه را تهدید می‌کند که در این زمینه خوشبختانه در طول دو سال کمیته حفاظت کیفی کارون اقدامات خوبی انجام داده است و امیدواریم با ادامه فعالیت این کمیته رودکارون و منابع آلاینده آن کنترل شوند و خطراتی که این رود را تهدید می‌کند کاهش یابند.

مدیري اظهار داشت: انتقال آب از سرچشمه‌های کارون و دزدی مجلس ششم مورد توجه نمایندگان بود و آنها طرحی را به مجلس دادند که به دلیل حجم عظیم کار و مشکلاتی که در پیشبرد آن وجود داشت به تصویب نرسید و امیدواریم که نمایندگان دوره هفتم بتوانند کار را دنبال کنند. آن کار و طرحی که نمایندگان داده بودند.

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

این بود که انتقال آب از سرچشمه های کارون و دز تنها برای مصارف صنعتی و آشامیدنی مجاز است. و برای مصارف کشاورزی ممنوع می باشد که این طرح توجیه داشت. چون برداشت آب برای آشامیدن از آنجا که آب متعلق به همه مردم ایران است ایرادی ندارد و حجم آب مورد استفاده برای این دومورد نیز بسیار محدود است. اما پروژه های بزرگی که دارد کار می شود، از جمله انتقال آب به رفسنجان برای کشاورزی است و مساعدترین زمینه کشاورزی ایران در خوزستان به واسطه آب و هوایی که دارد مهیا است پس چرا این آب در نقاط دیگر مورد استفاده قرار گیرد؟ برخی از پروژه ها از سنوات قبل شروع شدند و برای انتقال آب از منابع غیر دولتی استفاده می کردند. و نمایندگان هم اختیارات لازم را نداشتند اما طرح انتقال آب به کویت زمانی که در مجلس ششم مطرح شد با اعتراض نمایندگان روبرو شد و خود من هم در مجلس صحبت کردم که مجوز این را می خواستند به دولت دهند که انجام دهد. آن زمان با این طرح مخالفت شد و با پیشنهاد ما مبنی بر تفویض اختیار به دولت برای این طرح یعنی انتقال آب از سرچشمه ها به کویت و سایر کشورها موافقت کردند. و این در برنامه پنج ساله چهارم حذف شد و در حال حاضر نیز باید جلوی آن گرفته شود، و من فکر

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

می‌کنم اقداماتی که در مجلس ششم صورت گرفت. هم در بحث حفاظت کیفی و هم از لحاظ انتقال آب از سرچشمه‌ها به کشورهای خارجی و دیگر نقاط داخلی کشور برای مصارف کشاورزی باید ادامه یابد. ولی برای مصارف آشامیدنی و صنعتی که استفاده آب ناچیز و دارای توجیه اقتصادی هم هست نباید مخالفت کنیم. (مشروط بر اینکه آب مورد نیاز مردم استان خوزستان از جهت : کشاورزی، صنعتی و آشامیدنی تأمین گردد، و از سوی دیگر به اکوسیستم منطقه و یا محیط زیست آن لطمه‌ای وارد نگردد، در غیر اینصورت حتی آب آشامیدنی و صنعتی برای دیگر استانها و یا شهرستانها ممنوع خواهد شد.)

میدری با اشاره به سکوت مسئولان در ارزیابی این طرح گفت : بعضی از این پروژه‌ها به علت فشارهای سیاسی است. متقابلاً مسئولان استان خوزستان و نمایندگان مطبوعات باید فشار وارد کنند که ما در زمان خودمان این فشارها را اعمال کردیم و با طرح سئوالات متعدد از وزیر نیرو این را مطرح می‌کردیم که تا زمانی که آب آشامیدنی و کیفیت رودخانه کارون تضمین نشود نباید بحث انتقال آب به پروژه‌ها پیگیری شود. همچنین آمار و ارقام مختلفی را از سوی کارشناسان جمع آوری و به وزیر دادیم که پروژه انتقال آب

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

به قم و گلپایگان برای مصارف کشاورزی با حجم بالا غیر معقول، غیر اقتصادی و ناکارآمد است. و باید میزان انتقال آب به حد نیاز مردم آنجا تقلیل پیدا کند. ما در مجلس این نکته را تأکید کردیم که زمانی که مردم ما آب را در ظرف‌ها و بشکه‌ها خریداری می‌کنند و به منزل می‌برند، چه توجیهی دارد که ما برای استانهای مرکزی بخواهیم پروژه‌های بزرگ آبرسانی را اجرا کنیم؟

نماینده آبادان در مجلس ششم شورای اسلامی در تشریح پیامدهای این طرح گفت: استان خوزستان به طور طبیعی از داشتن هوایی خوب برای مردمش محروم است. از طرف دیگر طبیعت آب خوبی را در اختیار مردم استان قرار داده است. اگر این آب هم قرار باشد که از کیفیت لازم برخوردار نباشد نیروی انسانی کارآمد در استان باقی نمی‌ماند. ما در آبادان دیدیم در اثر آلودگی آب آشامیدنی یک مرتبه تعداد افرادی که مبتلا به بیماری‌های ویروسی می‌شدند به 10 برابر افزایش پیدا می‌کرد و این سیلی از بیماران را به وجود می‌آورد. اگر مردمی که در خوزستان زندگی می‌کنند احساس کنند فرزندان نمی‌توانند از بهداشت متوسط کشور برخوردار باشند در استان نمی‌مانند. (چنانکه گویند: عقل سالم در بدن سالم)

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

اقتصاد هر استانی هم بر پایه نیروی انسانی آن بقا ور شد می‌یابد. بنابراین قبل از اینکه بحث اقتصاد مطرح باشد بحث کیفیت زندگی انسان‌هایی است که در خوزستان زندگی می‌کنند. مدیری افزود: زمانی که دولت، آب دارای کیفیت مناسب را برای مردم تضمین و تأمین نکرده، و زمانی که ما هنوز دشت‌های خوزستان را نتوانسته‌ایم آبیاری کنیم چرا دولت می‌خواهد این آب را به مناطق دیگر منتقل کند؟ آوایی نماینده مردم دزفول در مجلس هفتم شورای اسلامی نیز گفت: در بررسی دقیقی که ما به تعدادی از کارشناسان امر داشتیم اعتقادشان این است که ضمن این که این طرح برای استان مشکل ایجاد می‌کند، در نهایت مشکل رفسنجان را حل نمی‌کند و اصولاً این کار اقتصادی نیست. یعنی متخصصان آب اعتقادشان بر این است که در آینده هم به کشاورزی و هم محیط زیست ما صدمه خواهد زد و اصولاً بحث این نیست که این آب به کجا می‌رود. بلکه کارشناسان استانی معتقدند که انتقال آب به طور کلی هم به حال اقتصاد استان و هم به حال اقتصاد کل کشور مضر خواهد بود. وی با تأکید بر این مسئله افزود: در این میان برخی نکات مهم هستند که باید قابل توجه قرار گیرند. اولاً رودکارون سنبل مدنیت ایرانی و نمودی از فرهنگ و تاریخ خوزستان است. لذا ما

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

وظیفه حفظ و حراست این رود را بر عهده داریم. جالب است که من اخیراً شنیده‌ام عده‌ای در کشور آلمان انجمنی را برای حفاظت از کارون تشکیل داده‌اند. یعنی اهمیت این رود در سطح دنیا تا این اندازه است. ثانیاً این که ورود آب به خوزستان به طور خدادادی و طبیعی و بدون صرف هزینه صورت می‌گیرد. در حالی که اگر قرار باشد آب خوزستان به جای دیگری منتقل شود، هزینه‌های هنگفت و بسیاری از جیب مردم باید پرداخته شود تا انتقال به نقطه‌ای دیگر صورت گیرد، و آنهم معلوم نیست که مؤثر باشد و رفع نیاز بکند یا نه.

ثانیاً براساس نظرات کارشناسان در خوزستان در مقایسه باجایی که قرار است آب با صرف هزینه هنگفت از جیب ملت ایران منتقل شود با توجه به وضعیت آب و هوایی منطقه می‌توان در طول سه فصل کشت کرد و در این صورت بدون صرف هزینه اضافی در شرایط مشابه می‌توان 1/5 برابر محصول برداشت کرد.

این درحالی است که اگر برنامه ریزی برای زمینه سازی خاک های منطقه صورت گیرد، بازدهی بسیار بیشتری قابل وصول خواهد بود، و در نهایت منجر به خود کفایی کشور می‌شود.

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

خوزستان دومین استان تأمین کننده گندم کشور است. و نقش مهمی در ایجاد خود کفایی کشور در زمینه گندم دارد.

وي افزود: آیا همین يك دليل كافي نیست تا به عملکرد مغایر بامنافع ملي مدیران مورد اشاره شك نمود؟ یعنی تصمیم گیری برخی از مدیران استانی با منافع ملي مغایرت دارد نه تنها بامنافع خوزستان.

مسئله دیگر امکان استفاده از ظرفیت بسیار بالایی کارون در توسعه صنعت توریسم در کشور است که با توجه به سایر جاذبه های توریستی و آب و هوای بسیار مناسب منطقه به خصوص در زمستان که مصادف با تعطیلات سال نو در کشورهای اروپایی است می توان با اندك هزینه ای، در آمد های قابل ملاحظه ای حتی بیش از در آمد حاصله از بخش کشاورزی را به دست آورد، و عاید کشور نمود. همچنین استفاده از کارون که تنها رودخانه قابل کشتیرانی در کشور بوده است به عنوان يك آبراه ارتباطی به شدت مورد آسیب قرار می گیرد. یعنی اگر این طرح اجرا شود کارون این قابلیت را از دست خواهد داد. از سویی دیگر آب علاوه بر تأثیر فراوان در تولید کشاورزی از پتانسیل بالا و عظیمی در تولید انرژی برخوردار است کارشناسان در این زمینه معتقدند 40 درصد انرژی تولید شده

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

آب را در استان و 60 در صد آن در سطح کشور و در دیگر نقاط مصرف می‌شود.

یعنی اگر آب کم شود ما با کمبود انرژی نیز روبرو خواهیم شد و از سوی دیگر همان 60 در صد انرژی صادره به دیگر نقاط کشور نیز کاهش خواهد یافت و لذا کل کشور از این منظر صدمه خواهد دید. یعنی حرف ما این است که اجرای این طرح نه تنها به استان بلکه به کل کشور آسیب خواهد رساند. با توجه به اینکه انرژی یکی از چالش‌های اساسی آینده بشریت است، لذا شعبه شعبه کردن آب‌ها و کاهش ظرفیت تبدیل به انرژی کاملاً مغایر اصول است و نابودی این پتانسیل به دست خود بسیار سوال برانگیز و شبهه‌ناک است. از سوی دیگر حیات تالاب‌های بزرگ بین‌المللی نظیر «هورالعظیم» (مرز طبیعی ایران و عراق) و تالاب شادگان که در سطح جهانی مورد توجه می‌باشند، و سایر مواهب طبیعی و خدادادی استان خوزستان به عبور جریان‌های آبی بستگی دارد که تخریب آنها نابودی سرمایه‌های ملی و جهانی را در پی دارد. این اقدامات بطور آشکار با کنوانسیون‌های بین‌المللی نیز مغایرت دارند و نکته مهم در نشست کارشناسان متخصص آب تأثیر متقابل آب‌های شور و شیرین در خلیج فارس است. آب‌های وارد شده به خلیج

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

فارس در منطقه خرمشهر و آبادان نخل‌های ما را آبیاری می‌کنند و اگر از حجم آب‌های شیرین وارد شده به خلیج فارس کاسته شود، تأثیرات منفی بر نخل‌های ما خواهد گذاشت. از سوی دیگر با توجه به تغییراتی که در اکوسیستم خلیج فارس از طریق حذف یا کاهش آب‌های شیرین داده می‌شود. حیات جانداران خلیج فارس به شدت به مخاطره خواهد افتاد و صنایع زیر بنایی نظیر «شیلات» و تولیدات مهمی نظیر «خرما» و صنایع جانبی که منبع در آمد و شغل بسیاری از مردمان مناطق ساحلی است و در اقتصاد ملی نیز نقش اساسی ایفا می‌کنند تحت تأثیر قرار خواهد گرفت»، از سوی دیگر روزنامه محلی «روزان» شنبه 3 مرداد/83 شماره (222) در صفحات (1) و (2) نوشت: «به دنبال افتتاح پروژه انتقال آب کارون به رفسنجان مردم می‌گویند: این آب به خانه رواست. عبدالنبی کوثریان رئیس دانشکده مهندسی دانشگاه چمران در این باره به خبرنگار ما گفت: اعتقاد راسخ داریم که تمامی طرح‌هایی که در طول سال‌های گذشته برای انتقال آب از استان خوزستان به مناطق دیگر مطرح شده مبنای علمی نداشته و تصمیم‌ها بر اساس دلایل دیگری صورت گرفته است. وی با اشاره به استدلال دست‌اندرکاران این طرح که حجم آب در استان زیاد است اظهار داشت: بر اساس نتایج تحقیقات

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

صورت گرفته از سوي متخصصان این رشته این نکته پایه فني و علمي ندارد، چرا که اگر مبناي کار، فرمان مقام رهبري در سال 1375 مبني برآبي کردن 800 هزار هکتار از اراضي استان باشد، دبي رودخانه کارون باید به 1200- متر مکعب در ثانیه برسد تا این طرح اجرا شود؛ در حالی که الان متوسط دبي رودخانه کارون 400 متر مکعب در ثانیه است حتي اگر قرار باشد تنها فرمان رهبري در جهت توسعه اقتصادي اجرا شود باید آب را از زاینده رود منتقل کنیم. وي افزود: در استان خوزستان دومیلیون هکتار زمین قابل کشت وجود دارد که اگر کار شود به 4 میلیون هکتار زمین قابل کشت خواهد رسید. بنابراین هدف مسئولینی که پیشنهاد چنین طرح هایی را می دهند تأمین منافع ملي نیست. آنها می خواهند منافع بخش خاص و منطقه خودشان را تأمین کنند. کوثریان درخصوص این نکته که درخوزستان آب هدر می رود توضیح داد: این سخن که ترجیع بند استدلال آنهاست، غیر منطقي است در حالی که هنوز از هدر رفتن آب معنای درستی ارائه نشده است. وي گفت: جاری شدن رودخانه کارون در قرن های گذشته منجر به تشکیل يك اکوسیستم شده که در صورت کاهش دبي آب آن، ممکن است به این اکوسیستم خدشه وارد شود گواين که براساس

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

وضعیت موجود تاکنون کسی محاسبه نکرده است که کاهش دبی کارون بر صنعت شیلات کشور چه اثری خواهد گذارد. این در حالی است که کاهش دبی رودخانه طی سالهای گذشته اثرات محسوسی بر صنعت شیلات که محصول و در آمد زیادی آن برای همه کشور می باشد، قابل توجه است.

وی تصریح کرد: ما معتقدیم همه جنبه ها در این طرح ارزیابی نشده است و نتیجه ای جز بیکاری مضاعف (هم اکنون بیکاری در استان خوزستان 20% است).

«1383» و سرریز کردن هزینه های کلان بردوش همه مردم نخواهد داشت.

وی در بخش دیگری از سخنان خود با درخواست از «دکتر معصومه ابتکار» رئیس سازمان محیط زیست گفت: ایشان در این زمینه به شدت کوتاهی کرده اند و محیط زیست حق مطلب را در خصوص کارون که يك ثروت ملی است. ادا نکرده است. آیا ارزش رودخانه کارون از بسیاری مسایل دیگر بالاتر نیست؟ رئیس دانشکده مهندسی دانشگاه شهید چمران اهواز خاطر نشان ساخت: از نظر انرژی، آمدن آب به سوی استان مولد انرژی است. درحالی که با انتقال آب تنها سرمایه خود را هدر می دهیم.

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

دکتر حمید کهرام نماینده مردم اهواز در مجلس ششم نیز در این خصوص گفت: واقعیت این است که بسیاری از استان‌ها طرح‌هایی برای انتقال آب از سرشاخه‌های دز و کارون به مناطق خود دارند که به نظر من اگر این طرح‌ها برای جبران کمبود آب آشامیدنی آنها باشد اشکالی ندارد ولی مشاهده می‌شود که بسیاری از این طرح‌ها به سیراب شدن مزارع کشاورزی می‌انجامد.

وی افزود، چون در دشت مرکزی آب کم هست برای احیا کردن وزنده کردن باغ‌های رفسنجان این پروژه افتتاح شده است در صورتی که از نظر اقتصادی قابل صرفه نیست. کهرام تصریح کرد: اگر با انتقال آب کارون به رفسنجان طلا هم به بار بیاید باز هم در مقابل هزینه‌ای که از بیت المال صرف می‌شود به صرفه نیست. وی با انتقاد از اعمال نظر برخی شخصیت‌ها در طرح‌های اقتصادی اضافه کرد، در زمانی که عضو کمیسیون کشاورزی بودم پس از ادعای وزیر نیرو مبنی بر عدم کمبود آب در خوزستان دو طرح هزار و ده هزار هکتاری را برای کشاورزی معرفی کردم. پس از حدود 6 ماه برای مانامه نوشتند که ما امکان انتقال آب به این طرح‌ها را نداریم! حال می‌پرسم. چگونه است که برای بردن آب به زمین مجاور (با فاصله 5 کیلومتری) مشکل دارند ولی حاضرند که این

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

آب را به 400 کیلومتری آن انتقال دهند. کهرام پرسید: اگر قرار است کشاورزی کشور رونق یابد، خوزستان هم هست. این نماینده سابق مجلس در پایان پیشنهاد داد کمیته ای کارشناسی تشکیل شود تا با ارزیابی میزان آب مورد نیاز استان، ظرفیت انتقال آن را اعلام نمایند تا طرح های جدیدی در دستور کار قرار نگیرد.

مهندس فرامند هاشمی زاده معاون برنامه ریزی استانداری خوزستان و نماینده اسبق (دوره پنجم) مجلس هم در این رابطه گفت: در مورد انتقال آب از سرشاخه های کارون و دز، آقایان اعتقاد دارند که مناطق کویری نیاز مبرم به آب دارند و برداشت آب از سرشاخه ها صرفاً برای تأمین آب شرب این مناطق صورت می گیرد. هاشمی زاده اضافه کرد: این در حالی است که آن چه مشاهده می شود عکس این سخن را نشان می دهد و برداشت هایی برای مصارفی غیر از آشامیدن صورت می گیرد.

وی تصریح کرد: با توجه به سدها و برنامه تأمین اراضی پایین دست این سدها، اگر این کارها حساب شده نباشد شهرهای پایین دست رودخانه کارون بزرگ مانند: آبادان و خرمشهر دچار مشکل کم آبی و ... می شوند.»

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

در عوض انتقال آب کارون به مسجد سلیمان که مدت 20 سال است در راهروهای اداری به این سو و آن سو حواله می‌شود و هنوز هم راهی برای آن پیدا نشده است. تنها در مسافت 20 کیلومتر قرار است اجرا شود. و همچنین انتقال آب از شوشتر به اهواز که جمعیتی بالای یک میلیون نفر (1380) را پوشش می‌دهد. و از بسیاری از هزینه های گزاف در خصوص بیماریهایی روده ای و معده ای پیشگیری می‌شود، تنها در مسافتی معادل 100 کیلومتر قرار است به اجرا در آید و اگر همین شبکه به آبادان و خرمشهر برود کل مسیر شبکه به 250 کیلومتر هم نخواهد رسید که در مقایسه با مسیرهای خارج از استان چیزی بشمار نمی‌آیند. پرسش اساسی از اینجا آغاز می‌شود. در زمانی که ما در خوزستان با بحران حاد آب مواجه هستیم و در آینده

این بحران به اشکال گوناگون و به صورت غلیان‌های اجتماعی امکان ظهور خواهند یافت. چه معیارهایی در سیاست‌های کلان ملی وجود دارد که آب کارون و دز امکان انتقال به چند صد کیلومتر آنسوتر را دارد اما فرصت رسیدن به شهرهای همجوار خود را نمی‌یابند؟!!

آیا سیاست‌گذاران وزارت نیرو، مشکلات آب در استان خوزستان را آنقدر عمده و اساسی نمی‌دانند که اینگونه در تصمیم‌گیریها فاقد مقیاسی برای تعیین اولویت‌ها هستند؟ به طور مشخص از 18 شهرستان کوچک و بزرگ در استان حداقل نیمی از آنها با

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

مشکل کمیت و کیفیت آب مواجه هستند. زمینهای بکر و مسطح خوزستان تنها تشنه چند کیلومتر کانال آبیاری و زهکشی هستند که چهار رودخانه بزرگ و جاری (کارون، دز، کرخه، جراحی) در سرزمینهای این استان را به یکدیگر متصل نمایند.

اما چرا چنین پروژه های اساسی برای منافع ملی ما معطل مانده است؟!!

وزارت نیرو به عنوان اولین سیاستگذار و مجری درآخذ تصمیمات اساسی در خصوص آب، باید خود را در برابر این پرسش قرار داده و پاسخ های روشنی برای آن بیابد. به راستی زیر مجموع های این وزارت در استان بویژه سازمان آب و برق و شرکت آب و فاضلاب خوزستان که باید مسئولیت های اساسی خود را در توجیه و تشریح مشکلات و نابسامانیهای آب در استان دیده و آنها را به مرکز تصمیم گیری هدایت کنند. چرا در این خصوص قصور کرده تا جایی که ضرورت های حیاتی استان برای سیاست گزاران وزارت نیرو ناگفته و پوشیده می ماند!

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

وقتی مسئولین این شرکت ها در خوزستان همه چیز را همواره آرام ورو برآه نشان می دهند و وقتی این شهادت و شجاعت در روسای سازمانهای مربوطه کمتر یافت می شود که از مرکز مشکلات به سینه وزارت متبوعه خود رفته و حقایق را بازگو نمایند. بدیهی است وضعیت استان تا سالهای سال همچنان همین گونه که بوده خواهد بود. اما جالب تر از رفتار مسئولان وزارت فوق و سازمانهای متبوعه اش در استان نوع کنش و واکنش های عالی ترین نماینده دولت در استان یعنی استانداری خوزستان (چه کنونی، چه سابق و چه اسبق) و مدیریت آنهاست. وقتی استاندار قم چنین خبر شادمانه ای را به مردم خوب و صمیمی قم می دهد که بزودی برایتان از خوزستان آب گوارای دز به ارمغان خواهیم آورد، احتمالاً استاندار خوزستان و مدیران ارشد استانداری در این فکرند که چگونه وضعیت استان را آرام وبدون هیچ مشکلی تصور نموده، ومنتقل نمایند!

اگر استانداری خوزستان از ظرفیت های گسترده خود به طور کامل استفاده می کرد و نابسامانی های استان را به صورت کارشناسی شده و همراه با پیشنهادات قابل اجراء به هیأت دولت منعکس می نمود احتمالاً امروز این استاندار خوزستان بود که می

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

بایست نوید انتقال آب از سرچشمه‌های دز را به مردم اهواز، آبادان و خرمشهر می‌داد. اینک مرتب فریاد بر می‌آوریم که ما مدیران غیر سیاسی هستیم، ما مدیران ملی هستیم. ما مدیران انقلابی هستیم چه فوایدی برای این استان دارد که کمترین مطالبات و خواسته‌هایشان در زیر زرق و برق توسعه مناطق دیگر هر روز کم سوتر می‌شود.

از اینها جالب تر کارنامه نمایندگان مجلس و کسانی است که باید زبان گویای مردم باشند متأسفانه عدم دقت و توجه نمایندگان مجلس به مسائل کلان استان همچون سالهای گذشته باعث شده است که توسعه استان در مسیر بایسته خود قرار نگیرد. اینکه چرا نمایندگان مجلس با شناختی که از نیازهای مردم استان دارند به سادگی از کنار رویدادهای مهم و تعیین کننده برای آینده استان می‌گذرند پرسشی است که احتمالاً می‌توان پاسخ آن را در کارنامه این نمایندگان محترم یافت. اما اینکه چرا علیرغم نشانه‌های روشنی از بحرانهایی آتی استان باز هم غفلت و سهل انگاری در یافتن راههایی برای پیشگیری آنها می‌شود. مسئله ای است که به سادگی نمی‌توان پاسخی برای آن یافت.

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

در رابطه با کم آبی حال و آینده خوزستان، خانم فرشته ظریفی شهروند دلسوز و پژوهشگر خوزستانی در هفته نامه «روزان» شماره (97) - یکشنبه هشتم /مهرماه/ 1380 - صفحه (5) نوشت: رودخانه کارون و آینده خوزستان: «... بحران خشکسالی و کاهش نزولات آسمانی چالش‌های بزرگی در امر مصرف و تقاضای آب بوجود آورده که لزوم بازنگری همه جانبه در چگونگی بهره وری منابع و مدیریت مصارف را طلب می‌نماید. امروزه دولت مردان به این حقیقت پی برده‌اند که توسعه پایدار بدون توسعه منابع آبی و در نظر گرفتن مؤلفه مهم زیست محیطی مفهومی ندارد. توسعه پایدار میسر نخواهد گردید مگر آن که از منابع طبیعی با مدیریت بهینه حفاظت و بهره برداری شود آن گونه که نه تنها نیازهای نسل حاضر بلکه آیندگان را نیز تأمین نمایند. با این دیدگاه موقعیت کارون و طرح‌های در دست اجرای حوز آبیگری این رودخانه را که در استان خوزستان برای آن سرمایه گذاری شده است را ارزیابی کرده و اجمالاً مورد بررسی قرار داده که، آیا سیاست‌های اتخاذ شده درست انتخاب گردیده است؟! »

طبق آمار ارایه شده شرکت سهامی سازمان آب و برق خوزستان در خرداد ماه 1380 - آبدهی سالانه رودخانه‌های دز

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

وکارون در سطح احتمالی 80 درصد. 15/799 میلیون متر مکعب می باشد. این احتمال در سطح 90 درصد، به 13/876 میلیون متر مکعب نزول می نماید. طبیعتاً اگر سطح احتمالات به 100 درصد برسد میزان آبدهی این دو رودخانه به مراتب کمتر از این خواهد گردید.

استان خوزستان با داشتن اراضی وسیع، دشتهای حاصلخیز و شرایط اقلیمی مناسب و مستعد، مکانی فوق العاده برای اجرای طرح های عظیم به منظور توسعه و گسترش اراضی زیر کشت محصولات مختلف در تمامی فصول می باشد زمینهای حاصلخیز و مستعد آبیاری استان 1/6 میلیون هکتار است. این در حالی است که وسعت طرحها شبکه های آبیاری در دست مطالعه، اجرا و بهره برداری حدود 540 هزار هکتار می باشد که با احتساب مزارع پرورش ماهی، میگو و طرح های متفرقه، آبیاری و زهکشی که تأمین آب آنها تعهد گردیده است به 750 هزار هکتار خواهد رسید. به عبارتی دیگر برای قریب 850 هزار هکتار از اراضی مستعد شناسائی شده خوزستان حتی برنامه ای در آینده در نظر گرفته نشده است. در صورتی که می توان با بهره برداری از این سطح عظیم

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

اراضي بسياري از مشكلات اشتغال نه تنها خوزستان بلکه استانهاي همجوار را نيز مرتفع نموده و در آمد خالص ملي کشور را بالا برد و از واردات بسياري از محصولات کشاورزي جلوگیری کرد. بر مبناي تحقيقات ارايه شده از میان 540 هزار هکتار طرحهاي در دست اجرا و بهره برداري 417/769 هکتار توسط کارون بزرگ تأمین آب می‌گردد، که بطور متوسط سالیانه حجمي برابر 10/123 میلیون متر مکعب در سال یا 321 متر مکعب در ثانیه به آب نیاز دارد که اگر میزان مصرف آب شرب، صنعتي، آبيزي پروري، توسعه نیشکر و صنايع وابسته به آن، انهار سنتي، کنترل شوري بهمنشیر و تخصیص‌هاي تعهد شده آب را به آن اضافه کنیم. در مجموع جمع کل مصارف و تعهدات رودخانه بزرگ کارون 18/487 میلیون متر مکعب در سال می‌باشد. با توجه به ارقام یاد شده پیرامون آبدهي سیستم رودخانه کارون بزرگ با احتمالات 80 در صد حجم آب ورودی 15/799 میلیون متر مکعب در سال. از سوي دیگر حجم کل مصرف یا خروجي کارون در شرایط حال و آینده براي طرح ها و برنامه‌هاي در دست اجراء بدون احتساب بهره وري از 850 هزار هکتار زمین دیگر که تا کنون براي آن اندیشه‌اي صورت نگرفته است برابر 18/487 میلیون متر مکعب می‌باشد که

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

باید حجم آب لازم برای حفظ حداقل کیفیت فعلی سیستم رودخانه با احتساب شوری به عنوان جزئی از مؤلفه زیست محیطی را اضافه کرد که برابر 6/307 میلیون متر مکعب تخمین زده شده است. در صورتی که 3/662 میلیون متر مکعب آب برگشتی به سیستم کارون از این مصرف کسر گردد. نه تنها آب مازادی باقی نمی ماند. بلکه سالیانه در سطح احتمالات 80 درصد به میزان 5/333 میلیون متر مکعب با کمبود آب مواجه خواهیم بود. این کمبود در سطح احتمالی 90 درصد به 7/256 میلیون متر مکعب می رسد، آمار آرایه شده حکایت از این واقعیت تلخ دارد که حجم وسیعی از سرمایه گذاریهای کشاورزی و صنعتی استان بخاطر کمبود آب به خطر خواهد افتاد. اگر امروز بسیاری از صنایع استان به دلیل قطع برق با ضرر و زیانهای فراوانی مواجه می شوند در آینده ای نه چندان دور با بهره برداری از تونل هایی که در سرچشمه های کارون احداث می گردد، و با تکمیل طرحهای بزرگ کشاورزی در استان صنایع و پروژه های کشاورزی با قطع آب مواجه گردیده که منجر به افت بازده محصولات و کاهش تولیدات کشاورزی و صنعتی خواهد گردید. که نمونه آن را در سال 1379 طرح و توسعه نیشکر تجربه کرد.

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

تحقیقات نشان می‌دهد با انتقال يك ميليارد متر مكعب آب به استانهاي : اصفهان، یزد، کرمان و قم نیاز آب شرب و صنعتي آنها تأمین خواهد گردید، حال آنکه واقعیت آن است که با احداث تونلهای در دست اجرا می‌توان 2 ميليارد متر مكعب آب را از مسیر اصلي کارون جدا کرد و برای کاشت محصولات چون : خربزه، سیب زمینی، کلم و ... به اصفهان انتقال داد. در صورتی که حداکثر بهره وری از يك ميليارد متر مكعب آب کشاورزی با در نظر گرفتن الگوی کشت، تنها می‌توان حدود 40 تا 45 هزار هکتار زمین کشاورزی اصفهان را زیر کشت برد. حال سؤال این است که: «آیا این میزان کشت می‌ارزد به هزینه‌های سرسام‌آور احداث تونلهای انحرافی آب کارون؟» در صورتی که می‌توان با این حجم آب با توجه به کشت تمام فصول در خوزستان به مراتب محصول بیشتری را بدون تحمل هیچ هزینه‌ای بدست آورد.

از سوي دیگر، بارها شدن يك ميليارد متر مكعب آب در مسیر اصلي خود می‌توان 1000 الي 1500 مگاوات برق تولید کرد، در صورتی که انحراف آن نه تنها 10 تا 20 درصد پتانسیل نیروگاههای خوزستان را کاهش خواهد داد. بلکه فاقد توانایی افزایش تولید برق نیروگاههای اصفهان می‌باشد. این به معنای از دست دادن

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

سالیانه 10 تا 20 در صد تولید برق استان و پرهیز از فروش سالیانه این سرمایه عظیم انتقال آن به استانهای دیگر است. پس جا دارد دولت مردان کشور نه برای خوزستان بلکه به خاطر تمام ایران به استان مستعد و زرخیر خوزستان توجه کنند، همانطوری که در طول تاریخ حکام داخلی و حتی خارجی به این مسئله توجه کرده و خوزستان را بعنوان دروازه و «سلة الخیر» (سبد مواد غذایی) ایران می نگریستند.»

حال به هشدار آیت الله سید ابوالحسن نوری امام جمعه خرمشهر در رابطه با آلودگی آب شرب دو شهر مرزی آبادان و خرمشهر توجه کنیم: هفته نامه محلی «عصر کارون» شماره یازده یکشنبه 14/ مهر/ 1381 صفحه (1) می نویسد: «حکایت و داستان آب شرب آبادان و خرمشهر همچنان ادامه دارد، و این بار حقایق تلخی از زبان امام جمعه خرمشهر بیان شده که بر مظلومیت و محرومیت این منطقه همچنان می افزاید. آیت الله سید ابوالحسن نوری امام جمعه و نماینده ولی فقیه در خرمشهر در جمع نمازگزاران خرمشهری در مصلاي قدس این شهرستان با بیان مطلبی پرده از سرطان ز ا بودن لوله های طرح آبرسانی آبادانی و خرمشهر برداشت و گفت: آمدند آب سالمی

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

که مسیر طبیعی خود را از کوههای بختیاری تا خرمشهر و آبادان امتداد داشت باپساب های مختلف از نیشکر گرفته تا پسابهای صنعتی، کشتارگاهها، بیمارستانها و فاضلابهای شهری و روستائی و دهها چیز دیگر آلوده کردند. مسیر و جریان کارون را تغییر دادند و آب آن را برای میگوهای سرمایه داران در چوبیده به بهمنشیر ریختند و مصیبت های شوری آب و آب آوردن از منابع که اول آن را فروختند، بعد که از مردم سیلی خوردند آن رامفت به مردم دادند آن هم در گرمای بالای 50 درجه و داستان همچنان ادامه دارد، و گفتند آب از گتوند می آوریم، خبر رسیده در طرح آبرسانی آبادان و خرمشهر دارند، از لوله های «آزیست» که از داخل و بیرون قیراند و داست برای این کار استفاده می کنند که به شدت برای سلامت مردم خطرناک است و سرطان را است. دارای هیدروکربونهای حلقوی سرطان را است. کونظارت وزارت نیرو؟ این پیمانکار چقدر قدرت دارد که این چنین با سلامت مردم بازی می کند؟ نظارت بهداشت و درمان کجاست؟ ای روزنامه های دوم خرداد و مدعی مردم سالاری چرا از مشکلات مردم اینجا، نمی گوئید؟ مجلسیان به جایی طرح لوایحی که به نفع مردم نیست بیایند حق مردم را بگیرند. وی با اعلام خطر به مسئولان خواست تا هر چه سریعتر با پیمانکار طرح آب

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

رسانی که اینچنین با سلامت مردم برخورد می‌کنند مواجهه کنند. وی در پایان سخنان خود گفت: باید بگویم و افسا! و افساء! به گزارش خبرنگار ما در حالی که قرار بود طرح آب رسانی به شهرهای آبادان و خرمشهر در خرداد سال جاری به بهره برداری برسد. بنظر می‌رسد. تا پایان آذر ماه هم به این دو شهر نخواهد رسید. افشاگری امام جمعه خرمشهر موجی از نگرانی در این دو شهر ایجاد کرده است و مردم از خود سؤال می‌کنند دولت تا چه حد به فکر سلامت آنهاست این در حالی است که از هزینه 21 میلیارد تومانی این طرح صحبت می‌شود، و تازه قرار است این آب در منابع توزیع در سطح دو شهر به دست مردم برسد که این موضوع هم خشم مردم را دوچندان کرده است آنها می‌پرسند در گرمای 50 درجه چگونه بشکه آب شرب مورد نیاز خود را تهیه کنند این طرح هم اکنون به «طرح بشکه» در سطح آبادان و خرمشهر معروف شده است.»

به دنبال این هشدار همان هفته نامه «عصر کارون» در صفحه (2) خود می‌افزاید: کارون دارد - می‌میرد!! به گزارش اداره کل محیط زیست خوزستان روزانه بیش از یک هزار و 528 متر مکعب فاضلاب 22 بیمارستان به رودخانه کارون وارد می‌شود. ورود پساب واحدهای صنعتی به اضافه فاضلابهای بیمارستانی به

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

کارون، علاوه بر اینکه حیات بزرگترین رودخانه ایران را به مخاطره انداخته‌اند، سلامت شهروندان را نیز که آب آشامیدنی آنها از این رودخانه تأمین می‌شود با خطر روبرو ساخته است. آنچه مسلم است این است که این بیمارستانها فعالیت خود را جدیداً آغاز نکرده‌اند و با این روند معلوم هم نیست که به این زودی موضوع آلاینده‌های آنها حل شود حال این سؤال پیش می‌آید که تا زمان تجهیز بیمارستانهای مذکور به سیستمهای تصفیه فاضلاب چه کسی مسئول عواقب آلودگی کارون یعنی منبع تأمین آب شرب دو میلیون نفر از شهروندان «چهارمیلیونی» خوزستان است.

هم اکنون آب رودخانه کارون تصفیه شیمیائی مطلوب نمی‌شود و همین امر می‌تواند انواع بیماریها را به مصرف کنندگان اعم از انسان و دام منتقل کند. ورود فاضلابهای بیمارستانی به رودکارون به دلیل آلودگی‌های خاص و بیماری زای بدن برای سلامت شهروندان بسیار مضر است برای جلوگیری از ورود فاضلابهای بیمارستانی به این رودخانه لازم است که این بیمارستانها به سیستم فاضلاب مجهز شوند.

«کاظم سپهر فر» مدیر کل حفاظت زیست خوزستان از آلودگی رودکارون و وجود این معضل زیست محیطی ابراز تأسف

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

می‌کند و می‌گوید: هم اکنون روزانه بیش از 1528 متر مکعب فاضلاب بیمارستانی به این رودخانه سرازیر می‌شود. در حال حاضر آب رودخانه کارون تنها مراحل تصفیه فیزیکی را می‌گذراند و مراحل تصفیه شیمیایی شامل آن نمی‌شود. سپهر فر افزود: از دو سال پیش پیگیر طرح تجهیزات بیمارستانها به تصفیه خانه فاضلاب بوده‌ایم و به آنها مهلت شش ماه تا یک ساله داده‌ایم تا برای نصب سیستم فاضلاب در واحدهای بیمارستانی خود اقدام کنند ولی ظاهراً مشکلات موجود مانع از تحقیق این امر شده است.

مدیر کل حفاظت محیط زیست خوزستان همچنین گفت: میزان کل فاضلابهای صنعتی که روزانه به کارون ریخته می‌شود، بالغ بر 570 هزار متر مکعب است و این درحالی است که با تمام کوشش‌های صورت گرفته برای رفع آلاینده‌گی رودخانه کارون از پسابهای صنعتی طی چند سال اخیر تا کنون تنها 35 درصد از این واحدها که پساب آنها به کارون می‌ریزد، نسبت به نصب سیستم تصفیه فاضلاب اقدام کرده‌اند» از سوی دیگر دکتر حمید کهرام نماینده مردم اهواز در مجلس «دوره ششم» طی مصاحبه‌ای با هفته نامه «عصر کارون» شماره (62) چهارشنبه 2 اردیبهشت 1383 - صفحه (3) در رابطه با آلودگی رود کارون می‌گوید: «... سال

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

گذشته با اضافه کردن يك ردیف به بودجه، گامهاي علمي در پیشگیری از آلودگی رودخانه کارون آغاز شده است. به گفته‌ی کهرام، تصویب بودجه بانک جهانی جهت ساماندهی وضعیت نامطلوب اهواز از جمله اقدامات مهمی است که مشکل بزرگ اهواز را تا 5 سال آینده حل خواهد کرد.»

«دکتر عبد النبي کوثریان» رئیس دانشکده فنی و مهندسی دانشگاه شهید چمران اهواز، تحت عنوان: کارون هویت ورگ حیاتی خوزستان: به طرح چند موضوع اساسی و لزوم اقدام عاجل برای حفاظت از کارون در هفته نامه «صبح کارون» شماره (187) دوشنبه 25/ شهریور/ 1381- صفحه (3): 1 نوشته: - از نقطه نظر میزان تولیدات کشاورزی با توجه به اینکه خوزستان از معدود نقاطی در جهان است که می‌توان سه فصل در آن کشت کرد. بنابراین میزان تولید در این منطقه بسیار بالاتر از نقاطی است که قرار است آب به آنجا منتقل گردد.

2- هزینه تولید در خوزستان بسیار کمتر از سایر جاهاست چرا که کارون بستر طبیعی آب می‌باشد. هزینه‌های انتقال آب بسیار سرسام آور است.

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

3- امکان تحصیل انرژی فوق العاده که بطور بالقوه در اثر جریان آب کارون وجود دارد از بین خواهد رفت. از آنجائی که بحران آینده دنیا بحران انرژی است این مسئله بسیار قابل تأمل بوده و از بین بردن این امکانات بدست خویش به خلاف مصالح ملی و منافع مردم ایران و اقدامی سئوال برانگیز است.

4- تخریب شدید محیط زیست نیز بسیار قابل ملاحظه است که متأسفانه سازمانهای ذیربط بخصوص سازمان حفاظت محیط زیست هیچگونه نقش مؤثری در جلوگیری از وقوع پدیده مخرب انتقال آب ایفا ننموده است. با کمال تأسف باید گفت، محدوده عملکرد مؤثر سازمان مزبور مانند بسیاری از سازمانهای ملی در شعاع کوچکی در اطراف مرکز سیاسی کشور محدود و محصور شده و حداکثر از محدوده جنگلهای شمال فراتر نمی‌رود. ضرورت بنظر می‌رسد که سازمان حفاظت محیط زیست در راستای ایفای نقش خود به اندازه توجه به جنگلهای شمال، توجه جدی خود را معطوف موضوع محیط زیست و آبهای خوزستان به عنوان یک ثروت عظیم زیست محیطی نموده و با تدارک برنامه‌های مختلف منجمله برنامه‌ای رادیو

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

– تلویزیونی در راستای وظایف خودش قدمی برداشته و وظیفه تاریخی خود را انجام دهد.

5– تأثیر بسیار مخرب کاهش میزان آب شیرین بر عملکرد طبیعی خلیج فارس می‌تواند چرخه زیست محیطی آن را که وابستگی شدیدی به ترکیب آبهای شور و شیرین دارد و به طور بسیار زیاد تحت تأثیر قرار دهد. این امر می‌تواند در آمدهای بالقوه هنگفت کشور از بابت محصولات شیلات را نیز به شدت تحت تأثیر قرار دهد.

اخیراً مطبوعات اشاره کردند که بعضی کشورها خرید محصولات شیلات ما را تحریم کرده اند که نمی‌تواند بی ارتباط با این موضوع باشد. تازه این هنوز قبل از شروع انتقال آب می‌باشد.

6– کارون در صورت توجه مسئولین می‌تواند به یکی از مراکز بین المللی مهم گردشگری و جذب توریست، در عین رعایت معیارهای ملی مبدل گردد و از این بابت در آمدهای هنگفتی را عاید کشور نماید. عدم توجه به این موضوع نیز لطمه غیر قابل جبرانی به اقتصاد کشور وارد می‌آورد چرا که می‌تواند بطور مستقیم و غیر مستقیم به جذب سرمایه گذاری خارجی در کشور نیز کمک نماید.

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

مطمئناً در صورت عملکرد صحیح و ارائه يك برنامه متناسب در آمد حاصل از گردشگری بسیار بیشتر از در آمد محصولات کشاورزي خواهد بود که قرار است با صرف هزینه ي گزاف در کوير مرکزي ايران (اصفهان، یزد، کرمان، قم و...) در خوشبینانه ترین احتمال تولید شود.

7- کاهش سطح آب کارون می تواند به خشکاندن بسیاری از زمینهای زراعتی موجود به خصوص در پائین دست و نهایتاً به فقر و بیکاری شدید مردم حاشیه کارون که علیرغم برخورداری از نعمتهای سرشار بعضاً جزو محروم ترین مردم کشور می باشند، خواهد شد. هر يك از دلایل فوق به تنهایی می تواند ضررهای هنگفت اقتصادی که در صورت انتقال آب، به کشور و استان تحمیل می گردد. را اثبات نماید. لیکن علاوه بر دلایل فوق کارشناسی دیگری نیز می تواند توسط محققان و متخصصان ارائه گردد آنچه تاکنون اشاره شد شمه ای از دلایل اقتصادی در خصوص ضرورت عاجل جلوگیری از انتقال آب می باشد. لیکن در کنار تمام دلایل فوق يك دلیل اساسی و حقوقی بسیار مهم وجود دارد که به تنهایی برای رد نظریه انتقال آب کفایت می نماید. امید است مسئولین محترم فارغ از هر نوع گرایشی با در نظر گرفتن این مطلب و

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

رعایت حق و انصاف زمینه لازم برای احقاق حقوق مردم خوزستان را فراهم آورند.

بر اساس سوابق تاریخی و حقوق شناخته شده بین المللی و رژیم قابل قبول حقوقی، کارون متعلق به خوزستان بوده و هست چرا که در طول تاریخ در این منطقه جریان داشته و زندگی مردم ما بر اساس این شکل گرفته است کارون بمنزله‌ی تاریخ و شناسنامه خوزستان است.

همانطور که در هر منطقه از جهان و ایران مردم با جغرافیا و تاریخ همان منطقه زیست می‌کنند آیا می‌توان مردمی را از هویت تاریخی و جغرافیائی خود محروم کرد؟ بسیاری از مناطق نعمتهای فراوانی بطور خداداد بودیعه نهاده شده است و مردم در طول تاریخ از آنها متنعم شده‌اند. و هرگز کسی نمی‌تواند چشم طمع به آنها داشته باشد. که خلاف عقل و منطق و عدالت می‌باشد. شناسنامه خوزستان نیز محور آبهای جاری در آن بوده است. چرا مردم ما باید از این نعمت محروم گردند؟ با چه منطقی صاحبان این نعمت از آن بی بهره شده و در عوض مردمی که از بسیاری از نعمتهای دیگر بهره مندند از آن استفاده کنند؟

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

یکی از دلایلی که مستمسک توجیه انتقال آب شده این است که گفته می‌شود، منطقه مرکزی دارای مشکل آب است!! آیا اگر زاینده رود در طول تاریخ یک رودخانه فصلی بوده است جور آن را باید خوزستان بکشد؟ آیا با دائمی کردن زاینده رودکارون به یک رودخانه فصلی بی‌مصرف و حتی یک فاضلاب بزرگ تبدیل خواهد شد؟

اگر دولت خدمتگزار واقعاً بدنبال حل مسئله آب است می‌تواند زمینه را برای مهاجرت سرریزهای جمعیتی به مناطق پرآب تر را فراهم آورد. زیرا دارای هزینه بسیار کمتری است. اگر دلیل فوق برای انتقال آب کافی باشد از این به بعد باید دولت محترم به فکر انتقال جنگل به مناطق فاقد جنگل، انتقال کوه به مناطق فاقد کوه، انتقال برف به مناطق فاقد برف و... باشد!!!

واقعیت این است که توسعه هر منطقه بایستی براساس امکانات و ظرفیتهای موجود در آن منطقه و بدون تخریب مناطق دیگر صورت پذیرد و گر نه توسعه معنی واقعی خود را نخواهد داشت.

خوشبختانه در کشور ما شرایط به گونه‌ای است که با برنامه ریزی صحیح می‌توان برای تمام مناطق کشور متناسب با اقلیم هر منطقه برای توسعه تدارک دید و اجرا کرده در اینصورت است که

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

مردم سرتاسر میهن عزیزمان از صمیم قلب از توسعه کشور خوشحال و بهره مند می‌شوند.

و زمینه‌های توسعه پایدار فراهم می‌آید. به مسئولین محترم محلی و نمایندگان و سایر دست اندرکاران این نکته مهم را یاد آور می‌شود. که کارون آخرین شانس بقای خوزستان می‌باشد. هیچ اولویت کاری بالاتر از تثبیت کارون برای منطقه وجود ندارد، و همه فعالیت های عمرانی در برابر از دست دادن قطره‌ای از آب کارون ارزشی ندارد و حتی قطره‌ای از آب کارون هم نسبت زیاد به آینده خوزستان بطور تنگاتنگی به هم گره خورده‌اند.

خوزستان بدون کارون هیچ نخواهد بود. نجات و پیشرفت خوزستان مستلزم نجات کارون می‌باشد. توجه شود که تمام شبهاتی که ممکن است در این راه ارائه گردد و قابل پاسخگویی می‌باشند. یکی از مهمترین این شبهات این است که گفته می‌شود، آب کارون چون از چهار محال و بختیاری سرچشمه می‌گیرد، پس به خوزستان تعلق ندارد، در پاسخ باید گفت: اولاً طبق قوانین بین المللی و عقلانی آب رودخانه‌ها متعلق به جایی است که در آن جریان دارند، و تمام طرحهای توسعه نیز بایستی در جهت منافع مردم آن منطقه باشد. اگر این منطق اولیه در دنیا نقض می‌شد اکنون هیچ رودخانه‌ای

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

در جهان جاری نبود. و مثلاً نیل که در طول تاریخ با مصر عجین شده (کارون نیز با تاریخ و تمدن خوزستان، عجین بوده و هست.) جریان آب می‌بایست قطع شده باشد. ثانیاً اجرای طرح فوق متأسفانه هیچ نفعی برای مردم چهارمحال و بختیاری ندارد و شنیده شده که حتی مسئولین رده بالایی استان چهارمحال و بختیاری از چگونگی اجرای این پروژه‌ها بی‌خبرند.

مسئولین محترم بایستی این نکته را فرا روی خویش قرار دهند، که جهان میراث گذشتگان نیست، بلکه امانتی است از آیندگان. و ما می‌بایست این امانت را به بهترین وجه به صاحبانش که آیندگان می‌باشند تحویل دهیم. ما در مقابل نسلهای آینده مسئولیت جدی داریم و نمی‌توانیم در قبال سرنوشت آنان بی‌تفاوت باشیم. اگر نمی‌توانیم هدیه‌ای در خود به آینده تحویل دهیم لااقل وضع موجود را خراب نکنیم. و از وزیر محترم نیرو انتظار داریم. با لحاظ کردن منافع و حقوق مردم خوزستان از ادامه این قبیل طرح‌ها جلوگیری بعمل آورند.»

از سوي دیگر، روزنامه محلی «همسایه‌ها» شماره (508) پنجشنبه 27/فروردین 1383 - صفحه اول نوشته بود، کویته‌ها آغاز کردند : گام نخست انتقال آب کرخه به کویت :

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

«هیئت دولت تخصیص زمینهای مورد نیاز ساخت تأسیسات و مخازن بزرگ ایستگاهی و کانالهای سیمانی طرح انتقال آب ایران به این کشور را تصویب کرد.

به گزارش مطبوعات کویت، هیئت دولت این کشور روز گذشته به درخواست وزارت راه و ترابری، قطعاتی از زمینهای جزیره «فیلکا» در شمال شرقی کویت و منطقه ساحلی بلاجات «سالمیه» در شهر کویت را به این طرح اختصاص داد. در آذرماه سال گذشته (1382) وزیر انرژی کویت با سفر به تهران توافقنامه انتقال آب از ایران به کویت را امضاء کرد، و قرار شد که پس از تصویب طرح در مجالس دو کشور پروژه به مناقصه گذارده شود. این توافقنامه که هزینه اجرای آن 1/5 تا 2 میلیارد دلار بر آورده شده با هدف انتقال روزانه 210 میلیون گالن (900 هزار متر مکعب) آب برای مصرف آشامیدنی از ایران به کویت امضاء شده است.

دو هفته پیش نیز کمیسیون شهرداری و شهرسازی مجلس کویت با تخصیص این اراضی برای ساخت تأسیسات این طرح موافقت کرد. طرح انتقال آب از ایران به کویت 1/5 میلیارد دلار

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

برآورد شده است. این طرح در برگیرنده خط لوله‌ای به طول حدود 540/ کیلومتر، با قطر 2/7 متر در خشکی و قطر 1/4 متر در زیر دریا است که 330 کیلومتر آن از سد کرخه تا سواحل ایران امتداد دارد و بقیه آن از زیر دریا تا منطقه‌ای موسوم به «الزور» در کویت کشیده می‌شود. هدف از اجرای این طرح که با مشارکت مجموعه‌ای از شرکت‌های انگلیسی، ایرانی و کویتی اجرا می‌شود. انتقال روزانه 210 میلیون گالن، آب آشامیدنی از خوزستان به کویت اعلام شده است.» این پروژه در حالی اجرا می‌شود که وزارت نیرو به کشاورزان «دشت آزادگان» اجازه کشت شلتوک در فصل تابستان را نمی‌دهد، و آب آشامیدنی ساکنین مناطق پائین دست رودکرخه به سختی تأمین می‌شود.

و بدین ترتیب در روزنامه «شرق» شماره (176) پنجشنبه 10 اردیبهشت ماه 1383 - صفحه (3) می‌خوانیم: «بحث داغ نمایندگان برای فروش آب - بر مبنای مصوبه مجلس - دولت مجاز شد مبادله آب با کشورهای همجوار را با رعایت مصالح ملی انجام دهد. این موضوع در قالب بند (5) ماده (18) برنامه چهارم توسعه کشور تصویب شد. از آنجا که تصویب این ماده با حساسیت زیادی همراه بود لذا جرو بحث‌های زیادی بین نمایندگان صورت گرفت که در

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

بخشی از این جزو بحث‌ها با وساطت برخی نمایندگان از وقوع درگیری فیزیکی بین علی اکبر محتشمی پور نماینده تهران با رجبعلی مزروعی و حسین مرعشی نمایندگان اصفهان و کرمان جلوگیری به عمل آمد.

نمایندگان مخالف از جمله مجید انصاری و محتشمی پور معتقد بودند که تصویب این بند به معنای فروش آب به همسایگان از جمله کشور کویت است. آنان این طرح را خلاف منافع ملی توصیف کردند. مجید انصاری با اشاره به این که مناطق زیادی در کشور با بحران کم آبی روبه رو است خواستار حذف این بند از ماده (18) شد.

انصاری گفت: به عنوان مثال بندر عباس تشنه آب است ولی ما می‌خواهیم همین آب را به کویت صادر کنیم.

در این لحظه محتشمی پور بار دیگر عصبانی شد و فریاد زد که بحث فروش آب یک مسئله ملی است و از اختیارات مجلس به شمار می‌رود. انصاری هم با دفاع از اظهارات محتشمی پور طی پیشنهادی خواستار حذف این بند شد. انصاری گفت: مبادله آب هیچ معنایی جز فروش آب ندارد. چگونه می‌خواهیم با کشورهای آب

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

مبادله کنیم که هیچ گونه آبی ندارند؟ انصاری به برخی قوانین بین المللی اشاره کرد

وافزود: وقتی کشوری با کشور دیگر برای صادرات آب قرار داد می‌بندد، دیگر نمی‌تواند صدور آن را قطع کند، حتی اگر کشور صادر کننده آب با کمبود مواجه شود.

وی اظهار داشت: بهترین راه حل این است که مانند کشورهای اروپایی آب معدنی را در بطریهای مختلف بسته بندی کرده و به کشورهای نیازمند صادر کنیم.

انصاری اظهار داشت: مگر برای فروش نخود و لوبیا قانون تصویب کرده‌ایم که حال می‌خواهیم برای فروش آب قانونی را تصویب کنیم؟

اما اظهارات انصاری با انتقاد مرعشی رو به رو شد و به عنوان مخالف پیشنهاد حذف بند یاد شده گفت: مصالح ملی در این قانون رعایت شده است.

مرعشی افزود: مبادله آب برای کشور حاشیه امنیتی ایجاد می‌کند زیرا همسایگان به ما نیازمند خواهند شد. اما «احمد میدری» نماینده آبادان سخنان مرعشی را صحیح ندانست و به عنوان موافق پیشنهاد

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

حذف گفت: اگر قرار بود کشوری از طریق صادرات مواد خام به حاشیه امنیتی دست یابد، مطمئناً خاورمیانه از امن ترین مناطق جهان بود!

وی افزود: چه کسی می گوید با صادرات آب می توانیم موقعیت خود را حفظ کرده و حاشیه امنیتی ایجاد کنیم؟ میدری خواستار حذف این بند شد و بلافاصله محتشمی پور نیز در صدد دادن اخطار قانون اساسی برآمد، اما تعدادی از نمایندگان وساطت کرده و وی را منصرف کردند. در این لحظه بین مرعشی و محتشمی پور که کنار یکدیگر ایستاده بودند، جرو بحث لفظی رخ داد که هر لحظه امکان درگیری فیزیکی بین آنان رو به افزایش بود ولی با وساطت چند تن از نمایندگان این دو از یکدیگر فاصله گرفتند. با این وجود محتشمی پور مرتب فریاد می زد فروش آب خلاف منافع ملی است. براساس این پیشنهاد اصل (77) قانون اساسی و موافقت مجلس برای مبادله آب باید رعایت شود. بر مبنای بند یاد شده مبادله آب با کشورهای همجوار با رعایت منافع ملی و توجیه های فنی، اقتصادی، اجتماعی و زیست محیطی براساس طرح جامع آب

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

کشور وبا رعایت اصل (77) قانون اساسی و تصویب مجلس انجام می شود.»

و بدین ترتیب پس از گذشت يك ماه و دو روز از بحث داغ مجلس در مورد كمبود آب كارون و آلودگی بیش از حد آن و جلوگیری از صدور آن به خارج از کشور، حرف حق بر ادعای باطل پیروز گشت. و دولت آقای خاتمی تحت فشار قرار گرفت تا با این معضل بزرگ اقتصادی و اجتماعی و به نوعی فرهنگی - سیاسی مبارزه برخورد کند. چنانکه در روزنامه ایران شماره (2811) سه شنبه 12/خرداد/1383 - صفحه اول با عنوان درشت نوشته شده: «توسط دولت و با همکاری بانک جهانی» رودخانه كارون» از آلودگیها نجات می یابد. اجرای طرح ساماندهی رودخانه كارون ده سال به طول می انجامد.

با اعطای وام 196 میلیون دلاری بانک جهانی، عملیات ساماندهی رودخانه كارون و فاضل آب اهواز به طور رسمی آغاز شد. ورود سالانه 2 میلیارد متر مکعب انواع پسابهای کشاورزی، صنعتی، شهری و بیمارستانی به كارون، این رودخانه 860 کیلومتری را که نماد زندگی و هویت خوزستان است به آلوده ترین رودخانه کشور تبدیل کرده است. در حال حاضر میزان آلودگی به

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

حدی بالا رفته که تقریباً تمامی آبزیان از بین رفته و به هیچ عنوان نمی‌توان از این آب آشامید.»

یادآور می‌شود که بیش از دو میلیون نفر از شهروندان اهوازی، ماهشهری، آبادانی و خرمشهری از این آب آلوده می‌نوشتند که با انواع بیماری‌های گوارشی، عصبی و پوستی روبرو می‌باشند. در ضمن با توجه به عدم اجرای بند «ج» در رابطه با واگذاری زمین کشاورزی به دهقانان بی‌زمین و کم‌زمین بومی و اهمال مسئولین در توسعه کشاورزی استان خوزستان و چگونگی راه کارهای عملی آن، ابراهیم مرادی شهروند خوزستانی، در یک مقاله‌ی شفاف خطاب به دولتمردان کشور و مسئولین استان خوزستان، که در هفته‌نامه محلی «روزان» شماره (134) یکشنبه 9/تیرماه/1381 - صفحه (5) به چاپ رسیده، چنین آمده:

□ کشاورزی استان خوزستان، چالش‌ها و فرصت‌های موجود: «کشاورزی یکی از مهمترین بنیان‌های اقتصادی در تمام مناطق ایران بعد از نفت به حساب می‌آید و به همین سبب در گذشته جمعیت روستایی با جمعیت شهری در یک حالت تعادلی به سر

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

می برد. ولی این روند سال به سال به علل زیادی رو به افول نهاد. و سبب شد که جمعیت شهری روز به روز افزایش یابد. و سیل ورود کشاورزان به کارهای دیگر غیر از کار اصلیشان ادامه یابد. به همین جهت بعد از پیروزی انقلاب اسلامی بحث اهمیت کشاورزی و نقش آن در اقتصاد از اولویت خاصی برخوردار گردید، و موجب شد که تقسیم زمین از اوایل انقلاب میان کشاورزان مطرح شود و این موضوع مدنظر دولتمردان جمهوری اسلامی ایران قرار گرفت. و قوانینی در این مورد در شورای انقلاب به تصویب رسید که از جمله بند معروف «ج» بود که در مورد تقسیم اراضی بین کشاورزان، یعنی مالکیت زمین به کسانی تعلق دارد که روی زمین کار می کنند. و این امر نشان دهنده اهمیت مسئله کشاورزی در نظام جمهوری اسلامی می باشد. بعد از مشکلاتی که در اجرای بند «ج» بوجود آمد. دیرینه که اهمیت مسئله کشاورزی کم رنگ و کم رنگ تر شود، و این موضوع برمی گشت به تغییر دیدگاهی که مخصوصاً در دوران پس از جنگ و روی کار آمدن کابینه آقای «هاشمی رفسنجانی» و بحث صنعتی شدن کشور و وزیران تکنوکراتی بود که به نام «کارگزاران سازندگی» وارد عرصه سیاسی و اقتصادی کشور می شدند.

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

کشاورزی در جلگه خوزستان وابسته به آب رودخانه خاصه رود کارون است. رودکرخه در جلگه خوزستان اراضی قلعه سحر و اطراف سوسنگرد را آبیاری می‌کند.

در شمال به علت شیب زمین، اراضی بر اثر شستشو فاقد نمک و برای کشاورزی مساعدتر است. در قسمت جنوبی جلگه که از زمینهای پست تشکیل شده بیشتر به پرورش نخل اختصاص دارد. محصولات مهم خوزستان: غلات، چغندر قند، نیشکر، حبوبات، پنبه، خرما، مرکبات، سبزیجات، صیفی جات و... است. در خوزستان مانند بیشتر مناطق کشور کشاورزی غالباً با مشکلاتی از قبیل: بی آبی و خشکسالی روبه روست. در چند دهه‌ای اخیر برای تجدید حیات کشاورزی خوزستان اقداماتی صورت گرفته است. طرح سد دز یکی از طرحهای سودمندی است که در خوزستان به مرحله اجرا درآمده است. علاوه بر این سالیانه 2/2 میلیارد کیلو وات ساعت برق از توربین های این سد تولید می‌شود. عواملی که می‌توانست باعث توسعه کشاورزی در خوزستان شود، علاوه بر خاک مساعد ایجاد سدهای متعدد برای تأمین آب است که در پانزده سال گذشته جهت بالا بردن توان کشاورزی در این خصوص کارهای خوبی صورت

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

گرفته است. احداث سه سد بر روی کرخه دو سد بر روی رودخانه دز، هفت سد بر روی رودخانه کارون، یک سد بر روی رودمارون (جراحی) و یک سد روی رودخانه زهره (هندیجان) می‌تواند آب مورد نیاز یک میلیون هکتار از زمینهای استان را تأمین کند. استان خوزستان در خصوص گندم و علی‌الخصوص جو پس از خراسان بیشترین سطح زیر کشت جو در کشور را دارا است. و بعد از گیلان، مازندران و اصفهان مهمترین تولید کننده برنج است.

بسیاری از کشاورزان به علت نداشتن امکانات و تجهیزات کشاورزی و عدم حمایت مالی در صورت زیان ناشی از سیل و خشکسالی و آفات، مجبورند برای گرفتن وام کشاورزی و دیگر تسهیلات و تجهیزات جهت برداشت محصول خود ماهها و شاید سالها در نوبت قرار گیرند. و به همین جهت رقبتی برای ادامه کشاورزی ندارند. بعضی از کشاورزان نیز با عدم فروش محصولاتشان در میدانهای تره بار مواجه هستند و مجبور می‌شوند که محصولاتشان را با ضرر به دلالها بفروشند و لذا ناچار می‌شوند که بعضی از محصولاتشان را برداشت نکنند و در این مورد نیز دولت تاکنون مشکلاتشان را حل ننموده است.

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

کشاورزی استان خوزستان که با اقداماتی از طرف دولت برای احیاء آن امیدهای تازه‌ای را به وجود آورده بود، بععل بروز برخی مشکلات مانند جنگ تغییر نگرش مسئولان و به دنبال آن کشاورزان گردید. به نظر می‌رسد بروز این موضوع به دلایل ذیل می‌باشد:

1- اختصاص زمینهای کشاورزی فراوانی در بخش‌های مختلف استان جهت احداث پادگانهای وسیع نظامی و زاغه‌های مهمات که بخش اعظم از زمینهای کشاورزی مسیرهای، دزفول، خرمشهر، دشت آزادگان و آبادان را تشکیل می‌دهد. که با وجود سدهای کارون، دز، کرخه و ... می‌شود این زمینها را به زیر کشت برد، و رونقی به بخش کشاورزی استان و حتی کشور بخشید.

2- وجود زمینهای کشاورزی در مناطق جنگی که تاکنون پاک سازی کامل نشده اند و تعدادی از کشاورزان را شهید و مجروح نموده است، درحالی که هفده سال (1383-1367) از زمان جنگ می‌گذرد. ولی مسئولان تاکنون اقدام عملی جهت پاکسازي مناطق مذکور و رونق دوباره کشاورزی انجام نداده‌اند.

3- ساخت و سازهای بی رویه به علت درحاشیه بودن زمینها و عدم توجه مسئولان به استمرار کشاورزی آنها از بین رفته است.

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

4- تغییر کاربری زمینهای کشاورزی و تبدیل آنها به مجتمع های مسکونی. همانند: «شرکت مزیسنان» (کیانپارس - کیان آباد) کیان شهر، چنیه کریشان و..... در حاشیه شهر اهواز، که با خرید زمین ها از بعضی کشاورزان بهانه لازم را برای سازمان مسکن و شهرسازی و شهرداریها به وجود آورده است که مجوزهای لازم را صادر نمایند و باعث خارج شدن تعدادی دیگر از کشاورزان از گردونه کار کشاورزی و سوق پیدا کردن به کارهای کاذب شهری گردند.»

از عوامل دیگر مهاجرت کشاورزان خوزستانی به شهرها بالا بودن هزینه کشت، داشت و برداشت محصولات کشاورزی است. که یکی از علل بالارفتن هزینه و قیمت محصولات کشاورزی ناشی از انحصار دولتی وسایل کشاورزی است. براساس آمار بانک مرکزی، شاخص بهای تولید کننده در بخش کشاورزی معادل 12/4- در صداست که نسبت به بخش صنعت، معدن، آب، برق و گاز بیشتر است.

از دیگر، عواملی که به دلیل انحصار دولت باعث افزایش هزینه تولید و در نهایت بالارفتن قیمت فروش محصولات کشاورزی شده

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

است، روز آمد نبودن فناوری و تجهیزات کشاورزی است، این تجهیزات از سوی واحدهای تولیدی دولتی تولید شده و با قیمت بالاتر از بازار خارجی در اختیار بخش کشاورزی قرار می‌گیرد. که با تشکیل اتحادیه و بهنگام عرضه سهام این کارخانه‌ها و تولی کارهای کلیدی و مدیریتی به بخش خصوصی می‌توان به تغییر این نوع وسایل و پائین آوردن قیمت آنها اقدام کرد. همچنین اعطای مجوز واردات ماشین آلات کشاورزی به اتحادیه‌ها و بخش خصوصی می‌تواند در پائین آوردن هزینه محصولات کشاورزی مؤثر باشد. قطع دست واسطه‌ها، یکی دیگر از راهکارهای مهم پائین آمدن قیمت محصولات کشاورزی است.

و اگذاری سهام واحدهای تولید کننده کود و مواد شیمیایی، همچنین، انبارها و سردخانه‌های دولتی و ... از جمله مواردی است که واگذاری آنها به بخش خصوصی می‌تواند در توسعه این بخش و کاهش انحصار دولتی مؤثر باشد. کوچک سازی دولت با تقویت بخش خصوصی و تشکلهای مختلف کشاورزان در اصناف و اتحادیه و شورا و شرکت در تشکیل شرکت‌های سهامی زراعی و ایجاد بانک اصناف کشاورزی می‌تواند در پائین آوردن هزینه تولید و بازار رقابت مؤثر باشد، و در پایان به بالارفتن قدرت اقتصادی و سیاسی

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

کشاورزان کمک نمایند. از سوی دیگر، فاصله فرهنگی بین شهر و روستا با ایجاد مؤسسات مدنی، آموزشی و پرورشی در روستاها و به دنبال آن استفاده از انواع خدمات بهداشتی و اطلاعاتی می‌توان به بالا بردن سطح فرهنگ جامعه روستایی کمک کرد.» (54)

از سوی دیگر، آقای «بهمن آرمان» پژوهشگر مسائل اقتصادی در رابطه با ویژگیهای اقتصادی خوزستان به دولت «سید محمد خاتمی» هشدار می‌دهد و در یک بررسی گسترده در روزنامه «سلام» شماره (1757) مورخه 10 تیر / 1376 - صفحه (8) می‌نویسد: «.. اهمیت این استان که از دیر باز به علت ثروتهای کلان خود مورد طمع و حسد استعمارگران بوده و زمینه ساز طولانی‌ترین جنگ تاریخ معاصر پس از جنگ جهانی بوده است، می‌باشد استان خوزستان هر چند با داشتن مساحتی برابر با 67236 کیلومتر مربع از استانهای بزرگ کشور تلقی نمی‌گردد ولی به علت داشتن بخش عمده‌ای از ذخایر نفتی کشور و همچنین جاری بودن $\frac{1}{3}$ آبهای جاری کشور در آن از اهمیت بسیار زیادی در ساختار اقتصادی کشور برخوردار بوده است. بطوری که ساختار اقتصادی ایران بدون اتکاء به درآمدهای ناشی از فعالیت‌های صورت گرفته در این استان نمی‌تواند پا برجا بماند زیرا نه تنها 80

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

در صد در آمد ارزی کشور از طریق چاههای نفت استان خوزستان تأمین می‌شود. بلکه 38 در صد شکر، 25 در صد فولاد، 46 در صد کاغذ و حدود 40 در صد مواد پتروشیمی کشور در این استان تولید می‌شود (آمار 1376) پرداختن به مسائل خوزستان یا سرزمین طلای سیاه به ناچار باب پاره‌ای از مباحث علمی و تاریخی را می‌گشاید. که به آسانی نمی‌توان از کنار آنان گذشت. بنابراین در این مختصر و پیش از پرداختن به بحث‌های مستقیم‌تر به یک مقوله اساسی پرداخته می‌شود، و آن اینکه علیرغم کلیه تلاشهای صورت گرفته به علت عدم سرمایه‌گذاری‌های کافی و اصرار عده‌ای از دست اندرکاران از طریق دست‌آویز قرار دادن عدالت اجتماعی (به خصوص در رابطه با استانهای مرکزی)، جمهوری اسلامی ایران به کشوری تبدیل شده است که از نظر پاره‌ای کالاهای استراتژیک به بازارهای خارجی وابستگی شدیدی دارد بطوری که در حال حاضر میزان وابستگی به واردات قند و شکر 60 در صد و روغن نباتی 93 در صد است در صورتی که در پیش از پیروزی انقلاب اسلامی میزان وابستگی در مورد کالاهای یاد شده محدود به 13 در صد و 50 در صد بوده است.

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

عدم نگرش به ابعاد کلان اقتصادی در گذشته زمینه ای را فراهم ساخته است که اگر تمهیدات لازم اندیشیده نمی شد، کاهش در آمد چاههای نفت خوزستان کشور را در موقعیت سیاسی نامناسبی قرار می داد و زمینه افزایش فشارهای بین المللی را بوجود می آورد. متأسفانه بخش تولید که زمینه ساز استقلال سیاسی و اقتصادی می باشد همیشه در کشور و به تبع آن خوزستان مظلوم قرار گرفته است. نگرش منفی به امر تولید مداوماً وابستگی به تولیدات خارجی و در نتیجه درآمدهای نفتی استان خوزستان را افزایش می دهد، بطوری که سهم نفت در درآمدهای دولت در طول يك ربع قرن اخیر عملاً تغییری نیافته است. شاهد مدعا این که در حالی که در سال 1350 شمسی 60/1 در صد درآمدهای دولت از فروش نفت بدست می آمد در بودجه سال 1376 این نسبت تنها به 59/3 در صد کاهش یافته است که عملاً تغییری را نشان نمی دهد. خوزستان و مردم خونگرم آن هر چند توانست در مقاطع گوناگون جلوه های ویژه ای از یگانگی و اتحاد ملی را در دورترین مناطق مرزی کشور به نمایش بگذارد ولی با این وجود به موازات موارد پس از گذشت 25 سال از پیروزی انقلاب اسلامی و تحمل 8 سال جنگ نا برابر

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

و تحمیلی و سپری شدن 15 سال از پایان جنگ ... از زوایه‌های دیگری قابل بررسی است، افزایش تعداد چاه‌های نفتی که در حال حفاری بر روی حوزه‌های نفتی گوناگون می‌باشند. و تا دروازه‌های اهواز نیز پیشروی کرده‌اند. گسترش حفاری برای یافتن و استفاده از ذخایر نفتی دست نخورده در جاده خرمشهر - اهواز و چاه‌های نفتی که دیگر تنها از طریق تزریق گاز طبیعی توان تولید دارند، نشان از فشار روز افزون برای حفظ روند تولید فعلی نفت دارد. اهمیت نفت در اقتصاد ایران علیرغم کاهش فعلی روند تولید نفت باعث افزایش سهم استان خوزستان در سبد در آمد ارزی کشور گردیده است. بطوری که عملاً از مجموعه 3/5 میلیون بشکه نفت تولیدی کشور حدود 2/8 میلیون بشکه در روز آن متأثر از برداشت از چاه‌های نفت استان خوزستان است. کاهش تدریجی تولید از چاه‌های نفت خوزستان و افق خوزستان بدون نفت در فاصله 15 سال آینده اندیشه‌های جدیدی را می‌بایستی در راستای برنامه‌های آینده در اذهان بوجود آورد ولی برنامه‌های در دست اجرا علیرغم گستردگی‌های قابل ملاحظه کفاف نیازهای آتی برای رهایی از درآمدهای نفتی را نمی‌دهند. این در حالی است که همین اندک درآمدهای نفتی که می‌بایستی در راستای ایجاد ظرفیت‌های جدید

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

تولیدی بکار گرفته شوند، متأسفانه عمدتاً به مصرف و اردات مواد اولیه و مصرفی رسیده و تنها بخش اندکی از واردات کشور را کالاهای سرمایه‌ای تشکیل می‌دهد. شاهد مدعا اینکه در سالهای 1367 و 1373 به ترتیب 22/9 در صد و 21/7 در صد کالاهای سرمایه‌ای به کشور وارد شده است. تعبیری تنها یک پنجم از در آمد نفت به ایجاد ظرفیت‌های نوین تولیدی اختصاص یافته و ما بقی در کوره مصرف داخلی سوزانده شده است. در مقطعی که استان خوزستان به تدریج خود را آماده پذیرش کاهش تولید نفت و پائین آمدن سهم خود در اقتصاد ملی می‌کند. بررسی برنامه‌های نوین به منظور پرهیز از بازتاب‌های منفی دگرگونی عمده‌ای که در راه می‌باشد. بسیار ضروری است و می‌بایستی از حال زمینه‌های لازم پذیرش دگرگونی‌های آتی را بوجود آورد. در غیر اینصورت آنچه در مناطق نفتخیز گذشته مانند: هفتگل، نفت سفید، مسجد سلیمان و به طور غیر مستقیم آبادان مشاهده می‌شود، در مقیاس گسترده‌تری در سراسر استان خوزستان رخ خواهد داد که نتیجه آن نه تنها به ویرانی بخش عمده‌ای از کشور (بالاخص خوزستان) خواهد انجامید بلکه از نظر امنیت ملی امری قابل تأمل در نظر گرفته می‌شود به مسائل خوزستان به گونه کلان آن نگرینست که چنین امری بدون شك

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

در محدوده اختیارات دولتی است که با بیشترین پشتوانه مردمی به قدرت رسیده و مردم خوزستان علیرغم وجود قومیت های گوناگون در این مقوله بطور سنگینی از خودمایه گذاشته و انتظاراتی بحق دارند که دولت جدید و آینده نمی توانند نسبت به آنان بی تفاوت باشند.»

در این باره آقای «سمیر پور جزایری» نماینده مردم خرمشهر در مجلس (دوره ششم) طی نطق پیش از دستور خود با گرامی داشت سوم/ خرداد/ 1361 - وفتح خرمشهر از کندي بازسازي در خرمشهر پس از جنگ انتقاد کرد. ایشان طی این نطق که در هفته نامه «فجر» شماره (392) - 6/ خرداد/ 1382 - صفحات 5-6 - منتشر شده، چنین آمده: «گمان مردم خرمشهر این بود که با همان همت بلند فتح خرمشهر، این شهر باز سازی می شود، ولی چنین نشد. وی وضع خرمشهر قبل از جنگ فتح خرمشهر، این شهر باز سازی می شود، ولی چنین نشد. وی وضع خرمشهر قبل از جنگ را بسیار مناسب توصیف کرد و یاد آور شد، خرمشهر بالاترین نرخ اشتغال را داشت و برای سرمایه گذاران پرجاذبه بود. اما جنگ چهره ی زیبایی خرمشهر را مخدوش کرد، و در دوران باز سازی هم این شهر با

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

وجود پتانسیل های عالی برای توسعه، وضع نامطلوبی دارد، به طوری که نرخ بیکاری بالاترین رشد خود را در خرمشهر دارد. وی از نبود یک برنامه ی جامع و مدون برای توسعه شهر انتقاد کرد و گفت: اعلام می کنم که دیگر خرمشهر، خرم نیست و بازسازی در آن بسیار کند است و مردم با مشکلات زیادی مواجه هستند. نماینده خرمشهر گفت: با پایان جنگ و بازسازی خرمشهر پس از قبول قطعنامه 598 در سال 1367 گمان عموم مردم این بود که با همان همت مردمی که با تقدیم عزیزترین فرزندان خویش آزاد گشته است با اراده فولادین همان مردم بازسازی و مسیر توسعه و خرمی را می پیماید. ولی چنین نشد و خرمشهر در چنبره مشکلات دست و پا می زند و بحران آب، بیکاری و فقر را بارها نشان داده است. پور جزایری در نطق پیش خود مجلس گفت: خرمشهر آباد و سر سبز بود، خرمشهر نبض تپنده تجارت ایران بود، خرمشهر دارای بالاترین نرخ اشتغال در کشور بود، خرمشهر بزرگترین بندر تجاری ایران بود. خرمشهر بزرگترین صادر کننده خرما بود، در این شهر رودخانه های کارون و اروند برای کشتی های با آبخور بالا، قابل کشتیرانی بود. و در یک کلام خرمشهر، خرمشهر بود. وی گفت: وقوع جنگ تحمیلی و آثار مخرب آن چهره زیبای خرمشهر

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

را مخدوش ساخت و به ویرانه تبدیل شد، ولی با عشق و فداکاری مردم این شهر که الهام گرفت از 45 روز مقاومت دلیرانه، و اهتمام ویژه دولت خدمتگزار در بازسازی این شهر اسطوره بسیاری از زیر ساخت های تخریب شده ترمیم دولت واحداث شد. ولی علیرغم همه پتانسیل های موجود و تسهیلات ویژه کماکان این شهر با یک واقعیت تلخ، عدم توسعه روبروست. وی با بیان اینکه در این شهر بالاترین نرخ بیکاری وجود دارد، (بیش از 40 درصد) گفت: از ظرفیت ها و پتانسیل های موجود به نحو کامل و مطلوب استفاده نمی شود. یک برنامه جامع و مدون برای احیای توسعه این شهر وجود ندارد.

جزایری با اشاره به اینکه خرمشهر آنگونه که شایسته بود، هنوز بازسازی نشده است، گفت: من از وزیر نفت تقاضا دارم به پاس قدردانی از ایثارگری و مقاومت مردم خرمشهر و آبادان طرح گازرسانی به این دو شهرستان مورد عنایت قرار بگیرد، (لازم به تذکر است که سی سال پیش دهستان امیر آباد در استان اصفهان از نعمت گاز رسانی برخوردار بوده است!!) چون تمام شهرهای خوزستان گازرسانی شده بجز خرمشهر و آبادان.

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

حل مشکل مسکن، فاضلاب، صنعت، توسعه‌ی راه آهن و راه اندازی بازارچه مرزی شلمچه و گازرسانی شهر خرمشهر، توجه بیشتر مسئولین ذی رابط را می‌طلبد.

وی حل اساسی مشکل مسکن مردم خرمشهر را مسأله‌ی بسیار مهم دانست و تصریح کرد: خرمشهر از جمله شهرهایی است که در طول جنگ تخریب شده و مردم سردرگم نتوانستند از حقوق قانونی خود که در این مدت، مردم شهرهای دیگر از مزایای اراضی با نرخ منطقه بندی استفاده می‌کردند، بهره‌مند شوند، لذا اتخاذ تصمیم ویژه برای این امر نیاز است تا همانند شهرهای دیگر از مزایا و تسهیلات فراهم شده استفاده کنند.»

از جهتی دیگر به مناسبت بیست و دومین سالگرد آزاد سازی خرمشهر (سوم خرداد/1361) روزنامه شرق در روز سه شنبه 29/اردیبهشت/1383 شماره 192- صفحه 9 چنین نوشت:

برنامه‌های تعدیل اقتصادی در خرمشهر - «غلامرضا بصیرزاده نماینده وزیر بازرگانی در امور خرمشهر در این رابطه گفت: پس از پایان جنگ تحمیلی و آغاز عملیات بازسازی در شهرهای جنگ‌زده، خرمشهر مورد بی‌مهری سازمان‌ها و وزارتخانه‌های مسئول در

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

أمر بازسازي این شهر قرار گرفته اند. به طوري که اصلي ترين نیاز شهر که آب شرب و گازرسانی است هنوز انجام نشده است. به گفته‌ي وي وزارتخانه‌هاي نفت، مسکن و شهرسازي و راه و ترابري از جمله وزارتخانه‌هاي مسئول در أمر بازسازي خرمشهر هستند که تاکنون به تعهدات خود عمل نکرده اند.

خرمشهر در موقعیت کنونی - بندر خرمشهر به عنوان نزدیکترین بندر به مرز ایران و کریدور اروپا بیشترین استعداد را در زیر ساخت های شبکه خدمات حمل و نقل و تجارت داراست. افزایش تقاضا کالا و خدمات در 10 سال آینده کشور و موقعیت جدید منطقه از دیدگاه فراملي که خرمشهر به عنوان مرکز کانون خاورمیانه بزرگ بوده، باعث شده تا بتوان با توجه به مسائل کلان امنیت ملي و فرا ملي در راستاي ایجاد رضایت مندي در ساکنین منطقه به طرف پروژه‌هايي رفت که ایجاد اشتغال براساس بافت بومي منطقه را دارا باشد. به همین منظور با توجه به محدودیت های مالي و اعتباري و موانع قانوني باید به سمت پروژه‌هايي قدم برداشت که کم هزینه و زود بازده باشند. حال اگر در حوزه نفوذ اقتصادي و موقعیت استراتژیک خرمشهر با تعمق بیشتری بنگریم لازم است از موقعیت های منطقه ویژه اقتصادي و بندر گاهی توأماً بهره گیری

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

کنیم. بر همین اساس رشد و توسعه اقتصادی مبتنی بر صنعت، حمل و نقل دریایی و ترکیبی یکی از ابزارهای اولیه قرار دارد که این خود یک نشانه از بی همتایی موقعیت خرمشهر به عنوان یک پایگاه ترانزیتی در منطقه است. نزدیکی فرودگاه و همجوار ی بندر با راه آهن و جاده به عنوان بستر اجرای منطقه ویژه اقتصادی در رشد توسعه خرمشهر قرار می گیرد. در مراحل بعد از بستر سازی باید منطقه ویژه اقتصادی را با ابعاد کوچکتر ولی با سرویس دهی بالاتر مد نظر قرار داد، که به کارگیری فناوری روز خود یکی از ابزارهای ارتقای این هدف است. بندر هوشمند، شهرداری الکترونیکی و نظایر آن در اقتصاد منطقه های ویژه، پویای حمل و نقل مؤید تأثیر گذاری تکنولوژی برتر است. از سویی دیگر، باید در راستای برطرف نمودن چالش های واقعی طرح توسعه قدم برداشت که از جمله آن، لایروبی آبراه و امنیت منطقه، عدم هماهنگی مسئولان. ناکام بودن قدرت سازمان محلی و بودجه های تخصصی خواهد بود. غلامرضا بصیرزاده، مشکلات خرمشهر را بسیار زیاد توصیف می کند. او گفت: برخی از وزارتخانه ها می گویند ایجاد زیر ساخت ها در خرمشهر صرفه اقتصادی ندارد. حتی سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور به عنوان نهاد برنامه ریز معتقد است

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

230 میلیارد تومان بودجه ای که دولت در خرمشهر هزینه کرده بر اساس اصول صحیح و برنامه ریزی جامع نبوده است به طوری که بخش اعظم این بودجه هدر رفته است. (آقای بصیر زاده عجز وضعیف مدیریت دولتی را متوجه مردم صبور و بردبار خرمشهر می کند، و به جای احضار و محاکمه مسئولین بی مسئولیت در حیف و میل کردن بودجه بازسازی خرمشهر، مردم قهرمان و همیشه در صحنه را زیر سؤال می برد و آنها را از حق طبیعی و قانونی خود محروم می سازد، و مدعی هستند که برخی از وزارتخانه ها می گویند: ایجاد زیر ساخت ها در خرمشهر صرفه اقتصادی ندارد! در حالی که بنادر و مراکز آزاد تجاری دیگر کشور همچون، قشم، کیش چاه بهار و... حتی آب آشامیدنی مورد نیاز بومیان را ندارند تاچه رسد به وجود زیر ساخت !!)

نماینده وزیر بازرگانی در امور خرمشهر با اشاره به تأخیر در بازسازی خرمشهر گفت: برنامه تعدیل اقتصادی و هزینه هایی که بر پایه این برنامه صرف شد موجب شد تا بازسازی این شهر به کندی پیش رفته، به طوری که در حال حاضر با هزینه های امروزی باید دو برابر ارقام آن سال ها را صرف بازسازی این شهر کنیم. او افزود: در سال 67 و 68 سیاست دولت این بود که به دلیل درگیری

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

های مرزی به خرمشهر چندان دست نزنند. بعد از این سالها هم سیاست تعدیل اقتصادی در دستور کار قرار گرفت و قیمت ها 20 برابر شد. در سالهای اخیر هم هر بار که دولت قصد بازسازی خرمشهر را دارد، يك مشکل ملي پيش مي آيد، مثل سال گذشته (1382) که حادثه «زلزله بم» به وجود آمد!!

(بنا به گفته های آقای غلامرضا بصیرزاده نماینده وزیر بازرگانی، برنامه ریزی و شروع به کار دولت اصلاح طلب و مدعی گفتگوی تمدن ها در سطح جهان، برمبنای عطسه «صبر آمد!» و پیش آمدهای غیر مترقبه نهاده شده است) بصیرزاده میگوید:

در سطح مسئولان رده بالایی نظام اجماع کلی برای بازسازی خرمشهر وجود دارد ولی وقتی موضوع به بخش های پائین تر ارجاع می شود. برخی از مسئولان می گویند مقررات اجازه تخصیص اعتبارات بیشتر را نمی دهد و در نهایت تصمیم های اتخاذ شده در لایه های مقررات گم می شود. او دو راهکار برای تغییر و تحول در خرمشهر پیشنهاد می کند، نخست طرح جامعه توسعه خرمشهر و دیگری منطقه آزاد اروند (جزیره صلبوخ یا جزیره مینو) به گفته بصیرزاده انجام این اقدامات می تواند موجب تحولات در این

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

شهر شود. او افزود: 40 درصد از مردم خرمشهر و آبادان زیر خط فقر و یا تحت پوشش نهادهای حمایتی زندگی می‌کنند هر چند تاکنون اقداماتی از قبیل تصویب طرح توسعه مقدماتی، حزرء مناطق آزاد قرار گرفتن خرمشهر و تصویب طرح تخفیف 20 درصد عوارض گمرکی صورت گرفته است که محدودیت‌های اجرا شده در مورد عوارض گمرکی و کاهش آن از 30 درصد به 20 درصد بر رونق منطقه تأثیر منفی داشته است.

او همچنین در خصوص طرح توسعه مقدماتی گفت: اعتبار اختصاص یافته به این طرح 25 میلیارد تومان است در حالی که 80 میلیارد تومان تقاضای اعتبار از سوی وزارت راه و ترابری برای چند پروژه از 40 پروژه تعریف شده در طرح صورت گرفته بود.

وی ادامه داد: حداقل اعتبار مورد نیاز این طرح 100 میلیارد تومان است که با کمک اعتبارات محلی و استانی می‌توان امید به موفقیت این طرح داشت.»

آقای بصیر زاده باید بداند که تأمین اعتبار بازسازی بندر استراتژیک خرمشهر بودجه جداگانه می‌خواهد و نباید مردم خرمشهر را چشم به انتظار بودجه استان و یا بخشش‌های این و آن گذاشت. جنگ

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

ناخواسته به مردم ایران عموماً و اهالی خرمشهر خصوصاً تحمیل شده، بنابراین طبق روال طبیعی و قانونی جهانی دولت ها در چنین شرایطی موظف اند، پس از پایان جنگ چه در سطح جهان، چه منطقه و چه در درون مزره های کشور بودجه ای جداگانه و در اسرع وقت تعیین و سپس جهت بازسازی و جبران مافات آن منطقه هزینه نمایند. حال که مسئول بودجه کشور از رسانه های گروهی اعلام کرده که تنها در طی دو ماه گذشته (فروردین و اردیبهشت / 1383) بر اثر بالارفتن غیر مترقبه قیمت نفت (هر بشکه بیش از 40 دلار) هم اکنون دولت 5 تا 6 میلیارد دلار اضافه بودجه دارد که در صندوق ذخیره دولت موجود است. آیا مردم خوزستان حق ندارند که از این ذخیره پولی در راه بازسازی و جبران عقب ماندگی استان از جهت توسعه اقتصادی و فرهنگی استفاده نمایند؟

بنابراین جا دارد که دولت مدعی خدمتگزاری و اصلاح طلبی هر چه زودتر در راه بازسازی خوزستان گامهای عملی بردارد تا مردم خوزستان بطور اعم و شهروندان خرمشهر بطور اخص از این وضع رقت بار نجات یابند.

سپس در همین رابطه آقای محمد رشیدیان نماینده چهار دوره ای مردم آبادان در مجلس شورای اسلامی در يك مصاحبه با هفته

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

نامه «عصر کارون» شماره (62) چهارشنبه 83/2/2 صفحه (3) می گوید: «... در استان خوزستان علی رغم اعتبارات کلان بازسازی و عمرانی به دلیل برنامه ریزی نادرست و سوء مدیریت ها، تا قبل از آغاز به کار مجلس ششم (1379) که به پایان عمر خود نزدیک می شود، اثری از بازسازی و ایجاد زیر ساخت های اقتصادی و اجتماعی نبود.

در سال 1376، پرونده بازسازی مناطق جنگزده بسته شد و به قول «رشیدیان» نماینده مردم آبادان، آقایان دور هم جمع شدند و به یکدیگر جایزه و مدال دادند و تبریک گفتند در حالی که تنها کمتر از 20 درصد بازسازی، آن هم به طور سطحی صورت گرفته بود.

محمد رشیدیان که تا کنون چهار دوره نمایندگی مردم آبادان را در مجلس به عهده داشته است، در این زمینه اظهار می دارد: «بازسازی مناطق جنگزده در سال 79، و آغاز به کار مجلس ششم دوباره جان گرفت و برخلاف سالهای قبل از آن با پیگیری مجلس و همکاری دولت از این سال به بعد اقدامات اساسی برای ایجاد زیر بناها در مناطق جنگزده صورت گرفته است.» وی در ادامه می گوید: «از سال 68 تا 76، اعتبارات هنگفتی برای ایجاد زیر ساخت ها در آبادان و خرمشهر اختصاص داده شد. اما به دلیل فساد

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

مدیریت بازسازی و ناکار آمدی مدیران، هیچ کار اساسی انجام نشد و مشکلات اساسی مردم همچون: آب، برق، فاضلاب و... همچنان لاینحل باقی ماند»

نماینده مردم آبادان ادامه می دهد: «بازسازی تا سال 79، در هیچ بخشی چه زیر بنایی و چه رو بنایی انجام نشد و تخلفات کلانی (اگر نگوئیم خیانت) صورت گرفت و من لیست این تخلفات را در سال 69 - 70 به آقای هاشمی رفسنجانی (رئیس جمهور وقت) و میرزاده مسئول بازسازی کل کشور ارایه دادم، هاشمی آنها را به فلاحیان وزیر اطلاعات ارجاع داد و وی به همراه هیأتی به آبادان آمد. پس از آنکه تخلفات برای آنان محرز شد، استاندار و مسئولان بازسازی عوض شدند، اما هیچ يك از عوامل دخیل در تخلفات مورد پیگیری قانونی قرار نگرفت!»

رشیدیان می گوید: «به گفته ی یکی از مسئولان باز سازی در خرمشهر منازل بسیار زیادی را 5-6 بار به قول خودشان باز سازی کردند و پولش را هم گرفتند در حالی که این منازل وجود خارجی نداشتند.»

نماینده مردم آبادان به مصوبه هیأت دولت در خصوص تخصیص 8 درصد از درآمد تولیدات داخلی به باز سازی مناطق

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

جنگزده اشاره می‌کند و می‌گوید: «استاندار و قنصل در ستاد بازسازی پیشنهاد کرد که به جای 7 قلم کالا پول آن را به مردم بدهند که من با این موضوع مخالفت کردم. اما فایده‌ای نداشت. چون آن موقع نماینده نبودم بالاخره طرحشان را به هاشمی رفسنجانی دادند و ایشان هم پذیرفتند. ما هر چه تلاش کردیم تا لایق مردم را قانع کنیم که این طرح، طرح درستی نیست آنها نیز نپذیرفتند. و عواقب ناگوار آن را در نظر نگرفتند. و این شد که ما بین در و دیوار گیر کردیم. بدین ترتیب آقایان بعنوان مثال يك كولهفت هزار تومانی را در بازار هشتاد هزار تومان معامله می‌کردند و...»

و به برخی دیگر از تخلفات در بازسازی اشاره می‌کند و می‌گوید: «برای اجرای طرح فاضلاب کوی ذوالفقاری آبادان پیمانکار دو بار پول گرفت. اما آن را به سرانجام نرساند. در سال 76، اعلام کردند که فرودگاه آبادان نوسازی شده است اما در واقع تا آغاز به کار مجلس ششم هیچ کاری صورت نگرفت و حتی فرودگاه در حال پایین ریختن بود. و نزدیک بود چند هواپیما را متلاشی کند. در مجلس ششم موضوع را پیگیری کردیم و از سال 79 تاکنون (1383) فرودگاه به صورت واقعی در حال بازسازی می‌باشد.»

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

رشیدیان در بخش دیگری از سخنان خود ابزار می‌دارد: «طرح جامع آبرسانی آبادان و خرمشهر (کشاورزی، صنعتی، و آشامیدنی) طرح بسیار بزرگ و حیاتی برای کل استان و به ویژه آبادان بوده است. که آقای هاشمی کلنگ آن را در سال 69، به زمین زد. اما دو دوره چهارم و پنجم مجلس که آبادان و خرمشهر هشت نماینده داشتند حتی یک برگ کاغذ در این زمینه از سال 71 تا 79، در مجالس چهارم و پنجم بین نمایندگان و مسئولان و هیئت دولت رد و بدل نشد.»

وی با تأکید بر این که تلاش برای ایجاد زیر ساخت‌ها در آبادان و خرمشهر از سال 79، شروع شد می‌گوید: «یکی از مشکلات اساسی مردم این مناطق برق بوده است، که در سال 79 موضوع ایجاد نیروگاه سیکل ترکیبی در نزدیکی آبادان با رئیس جمهور در میان گذاشته شد، و علی رغم همه‌ی مشکلات و ناهماهنگی‌ها با اصرار و پیگیری‌های فراوان در سال 81، به بهره‌برداری رسید و این از جمله طرح‌های زیر بنایی است که می‌تواند ضمن ایجاد زمینه تولید و کار فعال سازی منطقه آزاد اقتصادی آبادان را نیز فراهم کند.»

وی با اشاره به بروکراسی حاکم، مدیریت ناکارآمد و سیستم فاسد اداری می‌گوید: «هر جا که ناهماهنگی و مشکلی ایجاد شده، دخالت رئیس جمهور خاتمی باعث تسریع در کارها گردیده است.»

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

وي در ادامه بیان می‌کند: «به دلیل همین سیستم نا سالم اداری نیاز بوده است که نمایندگان مجلس همه مسایل را از ریز تا درشت پیگیری کنند و هر پروژه‌ی بزرگ عمرانی مانند، احداث اتوبان، نوسازی فرودگاه، گازرسانی، بنا در تجاری و صیادی، برق و... در مناطق مختلف در سالهای گذشته به دلیل اصرار و پیگیری‌های نمایندگان بوده است.»

این نماینده مجلس در بخش دیگری از سخنان خود با اشاره به تصویب طرح مناطق آزاد تجاری آبادان و خرمشهر که خواست مهم و اساسی مردم آبادان بود از سال 79، مطرح شد. به باور ما آبادان و خرمشهر نسبت به جاهایی که الان به عنوان مناطق آزاد اقتصادی در ایران مطرح هستند، بیشتر زمینه آزاد اقتصادی دارند و اساساً آبادان و خرمشهر با بهره مندی از استعدادها و پتانسیل‌های طبیعی و انسانی بر تمامی مناطق آزاد کشور مقدم هستند.»

رشدیان اظهار می‌دارد: «در ریزنی با وزارتخانه‌های مختلف آنها توجیه شدند که تنها جاهایی که می‌تواند برد و پایهی صادرات و واردات استوار باشد، مناطق آزاد تجاری آبادان و خرمشهر هستند. آبادان و خرمشهر دارای راه هوایی بین المللی، دریایی و زمینی است. وجود دو پالایشگاه بزرگ نفت و پتروشیمی، بیش از چهار

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

میلیون درخت نخل در این دو شهر سه رودخانه‌ی آب شیرین (کارون، بهمنشیر، اروند)، بندر بزرگ آبادان، خرمشهر، چوبیده، تجاری اروند کنار و سه بندر صیادی کوچک: «ابوفروس، جوبیده، نهر قصر» و مهمتر از همه نیروهای کارکشته و متخصص در بخش‌های صنعت، تجارت، خدمات، صیادی و کشاورزی از جمله امتیازاتی هستند که هیچ یک از مناطق آزاد اقتصادی و تجاری دیگر کشور از آنها برخوردار نیستند.»

رشدیانی می‌گوید: «به مسئولان و وزرا توضیح دادیم که اینجا منطقه کیش، قشم و چابهار نیست که هم آب از مناطق دور دست برایشان ببریم، هم زمینه تولید و کارخانه ایجاد کنیم و هم نیروهای متخصص برایشان ببریم. بلکه در اینجا همه چیز با کیفیت خوب وجود دارد. اگر چه جنگ تأثیرات نامطلوبی گذاشته و بازسازی هم تا سال 76 انجام نشده اما در عین حال با یک توجه نسبی دولت می‌توانیم درآمدهای کلانی به دست بیاوریم و حتی بیکاری را نه تنها برای استان خوزستان بلکه برای دیگر استانها در حد چشمگیری از بین ببریم.»

وی ادامه می‌دهد: «با پیگیری نمایندگان استان خوزستان این موضوع در مجلس مطرح شد و 158 نماینده مجلس ششم در نامه‌ای

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

به دولت خواستار تحقق این مهم شدند که در نهایت موضع در هیأت دولت و سپس در مجلس به تصویب رسید. در اواخر سال 82، نیز در دیداری از رئیس جمهور «خاتمی» خواستیم که برای بستر سازی مناطق آزاد اقدامات لازم صورت بگیرد. زیرا تا بستر سازی صورت نگیرد جواب لازم و کافی به دست نخواهد آمد به عنوان مثال: باید تسهیلات لازم برای احداث کارخانجات کوچک، متوسط و بزرگ در مناطقی از این دو شهر فراهم شود تا سرمایه گذاران داخلی و خارجی انگیزه های لازم سرمایه گذاری در این مناطق را داشته باشند. پس از این رایزنی ها هیأت دولت در مصوبه ای بر تهیه برنامه بستر سازی مناطق آزاد تأکید کرد.»

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

□ سرقت نفت خوزستان توسط انگلیس و عوامل داخلی آن:
از قدیم الایام این اصطلاح در بین مردم خوزستان رواج داشته و دارد: «نفت برای همه طلاست و برای مابلست!!»
«ویلیام ناکس داری» انگلیسی در بیست و نهم / مه / 1901 –
امتیاز معروف نفت را از مظفر الدینشاه قاجار گرفت. در سال
1907 – دامنه عملیات خود را در حوزه نفتون (مسجد سلیمان)
توسعه دادند. و در اوایل 1908 - «رینولدز» سرمهندس شرکت
تلگرافی دریافت داشت که به وی دستور داده شد، کار حفاری را
تعطیل نماید. تا متعاقباً دستور کتبی را دریافت دارد. درحالی که او
منتظر دستور نهایی بود، در 26 / مه / 1908 - غفلتاً چاه فوران کرد
و نفت با فشار بسیار شدیدی از دهانه چاه شماره (1) نفتون در 5/
خرداد / 1287 شمسی خارج گردید. (55)

لانگ هورست در این زمینه می نویسد: «آن روز
26 / مه / 1908 – بود گرچه ما مطمئن هستیم که حتی یک شاگرد
مدرسه هم آن روز را در کتابهای تاریخ خود نخواهد یافت. ولی آن
روز یکی از برجسته‌ترین روزها در تاریخ است.» لانگ هورست
از جهاتی درست گفت، در آن روز کشور انگلستان برای اولین بار
در تاریخ خود آنها در خاک یک کشور دیگر صاحب نفت فراوان شد

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

و از وابستگی به دیگران نجات یافت و ناوگان جنگی اش سر تعیر از گذشته و تعداد بیشتر سینه اقیانوسها را شکافتند و به دنبال آن سینه ملت های ستمدیده بالاخص مردم خوزستان را مالا مال از خون و درد کرد آن روز برای امپراتوری بریتانیا روز مبارکی بود ولی برای مردم رنج کشیده خوزستان روز اسارت و درماندگی است از آن رو هر سختی و عقب ماندگی و محرومیت به مردم خوزستان تحمیل شده نفت در آن نقش خاصی داشته است.» (56)

نویسنده نفت و خوزستان، کاظم افشین در صفحات (21، 69، 117) می نویسد: (وقتی که امپریالیستهای انگلیسی را به خاطر فعالیتهایشان که از رشد نیروهای مولد خوزستان جلو گرفته و در نتیجه قسمت اعظم این ناحیه را متروک می کرده و مردم آن را به دنبال کار در شرکت نفت ایران و انگلیس می کشانیده محکوم می کند، در گفته هایش محق است. افشین می افزاید: «که حتی بعضی از دهقانانی که در باغات کار می کردند، کارکشاورزی را رها کرده و به دنبال کار، راهی نواحی نفت خیز شده اند. در آغاز جنگ اول جهانی بختیاریه ها، عربها و ایرانی ها گروه کارگرانی را تشکیل می دادند که به مراکز مهم نفتخیز، آبادان، مسجد سلیمان، اهواز و

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

خرمشهر رو کرده بودند. شواهد دیگری در دست است که کارگران آبادان مرکب از دهقانانی بودند که به دلیل ظلم و ستم مأمورین به ویژه فئودالها که با دهقانان خود، بدتر از فئودالهای سزار با بربرها رفتار می کردند، قادر به ادامه ی کشاورزی نشده بودند به مناطق نفت خیز رو آوردند و در بدترین شرایط از جهت مسکن، بهداشت، ایمنی و بالاخره حقوق ماهانه مشغول کار شدند.»

□ قرار دادهای نفتی انگلیس باحکام محلی خوزستان:

قرار داد نفتی بین «دارسی» انگلیسی و خوانین بختیاری - «این قرار داد در پانزدهم / نوامبر/ 1905 - بین شرکت سندیکای امتیازات (شرکت نفتی دارسی) و خوانین بختیاری به وسیله نجفقلیخان (صمصام السلطنه) و غلامحسین خان (شهاب السلطنه) وحاجی علی قلیخان (سردار اسعد) ونصیرخان (صارم الملك) و شیخ محمد تقی شوشتری (امین الشریعه) و «مستر ریچارد پرسی» کنسول انگلیس در اصفهان و «رینولدز» نماینده دارسی به امضاء رسید این قرار داد به مدت پنج سال به «دارسی» اجازه می داد که به مساحی و نقشه برداری، حفرچاه، احداث جاده، ایجاد خطوط لوله و بنای

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

تأسیسات و ساختمانهای مورد نیاز بپردازد. و در مقابل خوانین تقبل کردند، که برای زمینهای غیر مزرعیه بهائی مطالبه نکنند. و از تأسیسات و مستحقات شرکت حفاظت کنند. همچنین شرکت نفت داری پذیرفت در مقابل این خدمات سالیانه مبلغ دو هزار پوند به خوانین بپردازد. و مبلغ هزار پوند دیگر جهت حفاظت از خطوط لوله به مبلغ فوق الذکر نیز اضافه نماید. در ضمن شرکت داری تعهد کرد که سه در صد از در آمد سهم خود را غیر از سود سهام متعلقه به خودش، به آنان پرداخت کند. ولی چند ماهی پیش از عقد این قرارداد نگذشته بود که هر دو طرف ناراضی بودند، زیرا که خوانین در فکر کارهای خود بودند، و صاحب امتیاز «داری» از اینکه خوانین حراست لازم را از تأسیسات در حوزه عملیات حفاری به عمل نمی آورند، بی اندازه ناراحت و عصبانی بود. این آزرده گی ورنجش باندازه ای بود که مهندسین اعلام کردند، از ادامه ی عملیات سرباز خواهند زد. علی الظاهر این تعلل و کوتاهی در حراست از حوزه عملیات حفاری بخاطر اختلاف و تفرقه در بین خوانین بختیاری بود. علیرغم اختلاف بین خوانین کار حفاری همچنان ادامه داشت. شرکت نفت بختیاری در سیزدهم / آوریل / 1908 با سرمایه سیصد هزار پوند تأسیس شد. (57)

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

«از نظر انگلیسی ها این قرار داد رضایتبخش بود اما عملاً برای «رینولدز» و گروه وی ایجاد دردسر می کرد. برای حفاظت از اموال شرکت بختیارها از افراد قبایل خود استفاده می کردند. اما غالباً حقوق آنها را پرداخت نمی کردند. خان ها این رعیت ها را که آدمهای فقیر و تهیدستی بودند به عنوان گارد و نگهبان از زندگی معمولی و ایلی خود جدا می کردند. شرایط زندگی برای این مردم تا مرز گرسنگی پیش می رفت. هر وقت که بختیارها برای شرکت نفت ایجاد مزاحمت و شروع به اذیت و آزار پرسنل می کردند، اعمال سیاست کهنه «قایق توپدار» به نظر ساده ترین راه بود!

«لوریمر» کنسول انگلیس در بوشهر، از خوانین بختیاری شنیده بود که آنها نسبت به دولت مرکزی هیچ گونه همبستگی و دلبستگی ندارند و علاقه مند به جدا شدن از آن و ایجاد خود مختاری هستند. هدف آنها کسب استقلال و یا تحت الحمایه قرار گرفتن توسط دولت انگلیس به همان شیوه که دو شیخ «مسقط و کویت» از حمایت انگلستان برخوردار بودند با این فکر که در سر داشتند آماده پذیرفتن قیمومیت انگلستان شدند. و در این جهت حاضر بودند دارای خود را صرف تعلیم نظامی افراد خود توسط انگلیسیها کنند. برای رسیدن به این هدف انتظار داشتند موافقت نامه ای با «شیخ خزعل» منعقد نمایند

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

که در واقع نیت بختیاریه‌ها يك دوستي موقت بود، تا يك اتحاد دائمي این مسائل در جنوب و سایر وقایع به مشروطیت در تهران موجب نگرانی «چارلز مارلینگ» وابسته انگلیس در ایران شده بود. وی معتقد بود اتحاد خوانین و شیخ خزعل را نباید ترغیب کرد و باید طوری با آن برخورد شود که معتقد گردند انگلیسی‌ها علاقمند به انعقاد هر گونه موافقت نامه‌ای که منجر به استقلال آنها باشد، هستند، البته چنین اقدامی با خط مشی جدید وزارت امور خارجه انگلیس جهت حفظ منافع خود علاقمند به رعایت اصول و موازین بین المللی بود. اما به حمایت از «شیخ خزعل» تمایل داشت. زیرا او می توانست مشکلات و گرفتاریهایی برای اتباع انگلیسی به ویژه برای اتباع سایر کشورهای خارجی که قصد استفاده از شط العرب (اروند رود) و آبراه کارون را داشتند ایجاد نماید، به بختیاریه‌ها چنین اطمینانی داده نشد، زیرا رویه و عملکرد آنها نسبت به سرمایه گذاریهایی بریتانیا مانند، سندیکای امتیاز نفت جنوب و سایر شرکت‌ها در محدوده ولایات خود رضایتبخش نبود. البته با برادران «لینچ» دارای روابط بازرگانی بودند.

همچنین انگلیسی‌ها در سال 1909 قراردادی با «شیخ خزعل» حاکم محمره (خرمشهر) منعقد و يك مایل مربع از اراضی آبادان را

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

برای ایجاد پالایشگاه از او خریداری نمودند. سال بعد ساختن پالایشگاه شروع و سه سال بعد خاتمه یافت. در ابتدا پالایشگاه برای تصفیه سالی 120 هزار تن در سال ساخته شد و بعد بتدریج توسعه یافت. به موجب قرارداد دیگری که شرکت با «شیخ خزعل» داشت، حفاظت ناحیه آبادان را با شیخ در مقابل مبلغی که شرکت می پرداخت عهده دار بود.» (58)

به دنبال کودتای سوم / اسفند / 1299 شمسی رضاخان باز هم استثمار ملت ایران بالاخص مردم خوزستان بیشتر شد. چنانچه: ای . ك .س / لمپتون ، محقق و استاد دانشگاه لندن در کتاب خود موسوم به اصلاحات ارضی ایران می نویسد: «رضاخان در ترکمن صحرا (استان گلستان) که قسمت اعظم آن منطقه خالصه بود چهار صد ده خالصه خریداری نمود.

مؤید احمدی نماینده دوره سیزدهم مجلس شورای ملی بطور مجمل در بیان تعداددهاتی که در دوره دیکتاتوری سیاه سند مالکیت به نام او صادر شده است. نام برده علاوه بر این احتمال زیاد رضاخان یکی از سهامداران نفت جنوب بوده زیرا علی دشتی در مجلس شورایملی صراحتاً از سهام نفت جنوب متعلق به رضاخان نام برد. خود رضاخان ضمن سندتنظیمی که در بندر عباس به وجود

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

نقدیه و سهام موجوده در بانکهای خارجی اعتراف نموده است، لکن آنچه مسلم است رضاخان سالیانه دوازده هزار لییره بابت اجاره اراضی بایر، نفت شاه و خطوط لوله مربوط به آن از شرکت نفت انگلیس و ایران دریافت می کرد.

□ نتایج هفده ساله سازندگی و آبادانی رضا شاه در خوزستان:»
به نقل از مشاهدات زنده یاد محمود دانشور جهانگرد ایرانی در سال 1325- از شهرهای، اهواز بندر شاهیپور (بندر امام)، خرمشهر و آبادان. آقای محمود دانشور در مقدمه‌ی کلام خود بیان می کند که انگلیسی‌ها در خوزستان برای خود زندگی شاهانه ترتیب داده ولی اکثر ایرانی‌ها در فقر و فاقه می زیستند

او در اولین بازدید خود از مرکز خوزستان می نویسد:»
در خیابانهای اهواز شما لباسهای مختلفی می بینید که به تن مردم است بعضی‌ها کاملاً عربی، عده‌ای لربختیاری، شوشتری و معمولی زنها هم به همچنین و مخصوصاً زنان اهواز، عوض چادر نماز که در تهران و سایر جاها معمول است، عبای سیاهی به سر می اندازند. تعجب من در اینجا بود که چرا زنان ایرانی به لباس زنان عراق عرب و سایر نقاط عربستان در می آیند! (و اما تعجب ما از يك

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

جهانگرد و سیاح ایرانی این است که چگونه وجود اکثریت قومی عرب خوزستان را انکار می‌کند، و یا نادیده می‌گیرد؟!،

دبستانهای این شهر عمده‌ای از ساختمانهای مخروبه‌ای تشکیل شده که از نظر بهداشتی جز این که عده‌ای مسلول تحویل بدهد چیز دیگری نیست فقط ساختمانهای دبیرستان و دانشسرای آن قابل توجه است.

اهالی شهر اغلب مبتلا به مالاریا و تراخم و کمتر افراد سالمی در آنجا دیده می‌شود. زیرا رنگها زرد، چهره‌ها گرفته و عبوس اندامها معمولاً لاغر و کمتر می‌توان نام يك فرد سالم به تمامی معنا را بر روی این اشخاص گذارد. مرض سل هم بدبختانه در این شهر نسبتاً زیاد دیده می‌شود متوفیات در قسمت اطفال بیداد می‌کند. در هر گوشه و کنار خیابان عده‌ای فقیر و گرسنه دراز کشیده و بعضی‌ها نیمه جان و عده‌ای دیگر قادر به حرکت نبوده و در انتظار مرگ اند!

شبها در کنار کوچه‌ها و معابر افرادی را دیدم که بر اثر بی پناهگاهی دراز کشیده و تشك آنها زمین و لحاف آنها آسمان شفاف بود. بدبختانه مأمورین هم به فکر همه چیز بودند جز پیشرفت کشور و نجات دادن این مردم از بدبختی و گرسنگی. در این اواخر شنیدم

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

که یکنفر جهانگرد دیگری به این خطه آمده و پس از پایان دیدارش از او سؤال کردند، چه چیز جالبی در این مدت دیده‌ای؟ جواب داده است از همه بدتر هر جا که رفتم دیدم که مستخدمین ادارات يك مشت بلانسبت بیکاره ورشوه بگیر هستند!

□ بندر شاپور (بندرامام)، این بندر دارای دو اسکله است یکی تجاری و دیگری نظامی. اسکله تجاری در زمان «محمد رضا شاه» ساخته‌اند که به فاصله پانصد متر به داخل دریا می‌رود و این بزرگترین اسکله خاورمیانه است. در این بندر ساختمان زیاد وجود دارد و فقط ساختمانهای ادارات بندر و گمرک و راه آهن جالب توجه است. جمعیت شهر تقریباً 1200 نفر است. آب آشامیدنی در خود این بندر موجود نیست و به وسیله قطار از نقاط دیگر وارد می‌شود. اطراف این بندر عموماً با تلاق و پشه‌های مالاریا در آنجا به حد و فور دیده می‌شود اینک مردم آنجا تماماً مالاریائی، ضعیف، نحیف و لاغر می‌باشند. که با فقر و گرسنگی توأم گردیده و يك کانون بدبختی را تشکیل می‌دهند.

□ خرمشهر - خرمشهر در سابق به نام محمره معروف بوده این شهر در دو طرف رودخانه کارون واقع شده و مردم با قایق از روی دریا عبور و مرور می‌کنند. در آمد قایقرانان در روز قابل توجه است

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

که روی همین اصل به طوری که می گفتند در آمد شهربانی آنجا نیز نسبتاً زیاد است و رئیس اش مانند سایر روسادماغ چاقی دارد. از انبارهای مهم این شهر ساختمان اداره گمرگ است که در حقیقت رقم در آمد کشور از گمرک خرمشهر می باشد، در این شهر محله ای به نام «محله کاغذی» وجود دارد که اغلب خانه ها و دکاکین مردم از مقوا و کاغذهای آمریکائی تهیه شده و فقط احتیاج به یک کبریت دارد. اهالی اطراف آن اغلب لخت و عریان و کثیف هستند؛

که واقعاً شخص از مشاهده اسکلتهای بی جان آنها متأثر می شود. بوی گند و کثافت ماهی در بازار محشر به پا کرده، شهرداری به همه فکر است جز اصلاحات مردم، و شهرداری تصمیم گرفته بود اول جیب خود را اصلاح کند، زیرا چراغی که به خانه رو است به مسجد حرام است. مردم اغلب مبتلا به تراخم و مالاریا و ضعیف و نحیف و فقیر می باشند. اطراف شهر نخلستانهای خرما است که در وسط آنها زار عین باقلا و گندم می کارند، ساختمان منازل و دکاکین عموماً در کوچه های تنگ و تاریک واقع شده و کمتر آفتاب می خورند. این کوچه، بازارها هم از بوی زباله و کثافات عبور و مرور برای اشخاص تازه وارد بسیار مشکل به نظر می رسد. گداهای این شهر خود را وابسته به «سید عبود» دانسته و از اولاد او می خوانند. سید

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

عبود کسی است که مقبره او بین خرمشهر و اهواز قرار گرفته و زیارتگاه اعراب آن حدود است. موقعی که من «محمود دانشور» به خرمشهر رسیدم. موضوع تشکیل انجمن های ایالتی و ولایتی مطرح بود. اعراب از هر طرف. به این شهر روی آورده و خود را مهابی انتخابات کرده بودند، عده ای از آنها به تحریک سرکرده های خود (شیوخ محلی) باچوب و چماق به شهر رو نموده و بزن بزن خوبی راه انداخته بودند!

□ آبادان: فردا کشتی کارون به آبادان حرکت کرد و پس از یک روز توقف من به اتفاق آنها تا مرز عراق رفتم این شهر یک سینما دارد که اغلب تعطیل و کسی در آن دیده نمی شود، و یک دبستان مختلط چهار کلاسه ای دارد. شط کارون در خرمشهر به دو رشته تقسیم شده یکی بهمنشیر اصلی و دیگری فرعی بنام کانال عضدی یا «کانال اسکندر مقدونی ذوالقرنین یعنی صاحب کلاه شاخدار» به شط العرب منتهی می گردد و آبادان در میان این دو شط واقع و از نظر جغرافیایی شکل جزیره پیدا کرده است سابقاً این جزیره مملو از بیشه و جنگل و مرداب بوده که ساکنین آن را چند نفری از اعراب بدوی تشکیل می دادند! اما بعد از روی کار آمدن شرکت نفت بهترین نقطه ای را که برای کارخانه تصفیه نفت در نظر گرفته بودند، همین محل

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

بود. زیرا کشتی ها برای بارگیری نفت می توانستند تا پهلوی جزیره آمده و نفت را حمل نمایند.

باری کم کم ساختمانهای شرکت در این محل تأسیس و آن جنگل از صورت اولیه بیرون آمده و به صورت کانون صنعتی امروزی در آمده است این شهر از دو قسمت تشکیل می شود، یکی صنعتی که مختص کارخانجات است و دیگری شهری که بازار و منازل و خیابانها در آنجا واقع و محل کسب و کار افراد مقیم آبادان می باشد.

مردم این شهر را می توان به چهار طبقه تقسیم کرد و این طبقات چه از حیث محل سکونی و چه از حیث ساکنین آن با سایر قسمتها فرق دارند. محله اول، که پشت کارخانه تصفیه واقع و به نام «بریم» خوانده می شود. متعلق به افراد انگلیس است که از حیث زیبایی ساختمان و مناظر و باغات و خیابانها عیناً لندن کوچکی را تشکیل می دهد. محله دوم: بنام باوارده (ابورده) نام دارد که مخصوص کارمندان درجه (1) و (2) ایرانی است.

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

محله ي سوم: تقریباً قسمت بازار و خیابانهای را تشکیل میدهد که بازرگانان و کسبه و سایر کارمندان در آن ساکن بوده و این محله به هیچ وجه جالب توجه نمی باشد.

محله ي چهارم: منازل کارگران است که خود نیز به درجات مختلفی تقسیم شده و اغلب کارگران را لرهای بختیاری و اعراب بومی تشکیل می دهند. و اینان نیز به عقیده مسئولین شرکت شایستگی منازل زیبا را ندارند. لذا کلبه هایی مطابق شأن کارگری آنها ساخته اند. که این توده قابل ترحم در آن می لولند. ضمناً در چنین شهری آنچه بیش از هر چیز قابل توجه بوده و شخص را نسبت به صاحبان امتیاز مظنون می کند و فور «شیره کش خانه ها» است. زیرا در مدت قلیل توقف خود شخصاً هجده تایی آنها را از نزدیک دیده و برای مشاهده کارگران بدبخت وافیونی به آنجا رفتم. به عقیده من شیره کشی در این شهر علاوه بر بیچاره کردن مردم وسیله خوبی برای استفاده پاسبانان بود. این را هم اضافه کنم که اهالی شهر اغلب مبتلا به مالاریا و تراخم و از همه بدتر افراد مسلول و بیچاره آن است. در این شهر برخلاف سایر نقاط فعالیت ورزشی بین کارگران و کارمندان شرکت زیاد دیده می شود، اما بدبختانه به همان نسبت هم تعداد شیره خانه ها

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

از سایر نقاط خوزستان بیشتر و به طور تحقیق هفتاد و دو شیره کش خانه در آنجا وجود داشت. و مخصوصاً آنچه مشاهده آن برای من تعجب آورد بود. وجود جوانان نیرومند ورشید درکنار همین انگاره های شیره کشی بود که بیشتر ناشی از کمی درآمد و کارسخت روزانه و ابتلای به بیماری بر اثر سوء تغذیه و کمردرد و مفاصل می گردد. و جهت تخدیر و نوعی معالجه جسمی و روحی به شیره کش خانه ها پناه می برند. (59)

به این مطلب باید اشاره کرد، که در حال حاضر بیشتر جوانان ساکن آبادان به علت بیکاری و فقر و فاقه ای که بر مردم این شهرستان جنگزده حاکم است، اعتیاد به انواع مواد مخدر به عنوان یک معضل بزرگ اجتماعی در آمده که همانند موریانه خانواده ها را از درون نابود می کند، که از علل اصلی رونق و گسترش مواد مخدر در دو دهه اخیر : 1- موقعیت مناسب جغرافیایی ایران در منطقه بعنوان یک پل ارتباطی توزیع مواد مخدر.

2- عدم مبارزه واقعی و پی گیر با سوداگران مرگ، توزیع کنندگان و مصرف کنندگان مواد مخدر.

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

3- بیکاری آشکار و نهان و بالابودن تورم در سطح کشور و استان.
4- نبودن سرگرمی و تفریحات سالم برای اقشار مختلف جامعه
بالاخص جوانان.

□ جنگ نفت - «دو سال پس از احداث پالایشگاه آبادان جنگ بین الملل اول آغاز گردید سالهای 1918-1914 میلادی بود. «لرد کروزن» سیاستمدار معروف انگلیسی اعلام کرد: هر قطره نفتی که ذخیره و نگهداری شود به همان میزان از ریختن خون انسانها جلوگیری به عمل خواهد آمد. به همة کارکنان صنعت نفت اعلام گردید، فعالیت در جبهه نفت به مصداق شرکت در جبهه های نبرد با دشمن است!

مقدار پولی که شرکت نفت انگلیس به دولت ایران تا ماه آوریل 1919 میلادی پرداخت کرده بالغ بر 325/000 / 1 لیره بود.» (60)
در جنگ بین الملل اول با اینکه دولت مرکزی ایران اعلام بیطرفی کرده بود. اما نیروهای متفقین و در رأس آنها انگلیس از راه خلیج فارس وارد رود (شط العرب) وارد خوزستان گردیدند. و از سوی دیگر ارتش عثمانی از مرز خشکی تا عمق خوزستان پیش روی کرده بود. اما از آنجایی که از سوی علمای اعلام و در رأس آنها «سید کاظم یزدی» (ره) فرمان جهاد در برابر کفار داده بودند. مردم

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

خوزستان بالاخص عشایر مرزنشین به ندای جهاد لبیک گفته و حماسه آفریدند. گوا اینکه جنگ جهانی اول بر اثر رقابت سیاسی و اقتصادی دول اروپائی در منطقه خاورمیانه بوجود آمده بود، و ورود ایران در این جنگ ناخواسته هیچ گونه توجیهی نداشت. چرا که جنگ استثماري باعث تضعیف زورگویان و استثمارگران می‌شود و طرفداري از هر يك از متفقین (انگلیس، فرانسه، روسیه) و یا متحدین (آلمان، اتریش، عثمانی) باعث پیروزي يك غول استعمارگر می‌شد. به همین دلیل پس از پیروزي متفقین در جنگ جهانی اول اکثر کشور های خاورمیانه، به زیر سلطه‌ي انگلیس و فرانسه در آمدند. به مرور زمان و با توجه به سیاست «الحق لمن غلب» رقابت کشور های استعمارگر منجر به بروز جنگ دیگری در جهان گردید. این جنگ بین کشور های: (آلمان نازیسم، ایتالیای فاشیسم و ژاپن) از یکسو و کشور های: (انگلیس، فرانسه، شوروی و بعدها ایالات متحده آمریکا) از سوی دیگر، کشور ما ایران با توجه به موقعیت جغرافیایی و اهمیت «سوق الجیشی» آن باز هم ناخواسته مورد تهاجم بیگانگان قرار گرفت. در جنگ جهانی دوم (1939-1945)، خوزستان بدلیل داشتن منابع سرشار نفت و پالایشگاه بزرگ آبادان مورد تاخت و تاز نیروهای متخاصم واقع شد. به همین دلیل در اثنا

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

جنگ وبعد از آن با مشکلات عدیده روبرو شد. و مردم آن تا چندین سال از جهت تهیه مواد غذایی در مضیقه بودند. «صف مواد غذایی در بازار آبادان به يك كيلومتر مي‌رسيد». (جمعیت آن روز شهر صنعتی آبادان به 125/000 نفر می رسید.)⁽⁶¹⁾ از ناحیه امنیت داخلی نیز با مشکل مواجه شدند، راهزنان «قطاع الطرق» از تردد مردم در طول جاده های روستائی و بین شهری جلوگیری می کردند. سارقین ویکه بزن ها زندگی را بر مردم شهری تلخ کرده بودند. چرا که اداره های شهرهای بزرگ خوزستان در دست اشغالگران انگلیسی و هندی بود.

«از سال دوم جنگ که معلوم شد، نفت ایران (خوزستان) باید مقادیر زیادی فرآورده های نفتی را برای متفقین تهیه نماید. توسعه عملیات شرکت نفت دوباره آغاز شد. خط لوله ای به طول 264 کیلومتر و قطر سی سانتیمتر و نیم بین گچساران و آبادان احداث گردید، و سالی دومیلیون تن نفت به آبادان ارسال می گردید. يك خط لوله دیگر به قطر سی سانتیمتر و نیم از آغاچاری به آبادان کشیده شد و در سال 1944 نفت در آن جریان پیدا کرد. سال بعد بهره برداری از میدان نفت سفید شروع شد. و خط لوله ای به قطر بین 25 تا 30

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

سانتیمتر از حوزه نفتی مزبور به نقطه ای بین اهواز و شوشتر به نام «دهستان ویس» کشیده شد و از آنجا به خط لوله ی مسجد سلیمان - آبادان متصل گردید. از منطقه نفت سفید سالی یک میلیون تن نفت استخراج می گردید.

جنگ دوم جهانی، جنگ نسبتاً مکانیزه ای بود که موتور اصلی آن نفت بود. یک قطره خون برابر یک قطره نفت. نفت مناطق نفتخیز و فرآورده های پالایشگاه آبادان در نبردهای متفقین در خاورمیانه، خاور دور، مدیترانه، روسیه و آفریقا نقش بزرگی به عهده داشت. و پیروزی متفقین مدیون آن بود.

از چرچیل سیاستمدار بزرگ انگلیس نقل شده که گفته بود: «متفقین روی امواج نفت به ساحل پیروزی رسیدند.» این واقعیت را نیز نباید فراموش کرد که آبادان نقش مؤثری در این پیروزی داشته است.» (61)

هنگام اشغال ایران توسط متفقین در شهریور / 1320 و همچنین بعد از خاتمه جنگ دوم جهانی، مردم ایران به ماهیت بیگانگان از جمله انگلیسی ها پی بردند. و فهمیدند که آنها با ملت

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

ایران دوست نیستند. در نتیجه آزادی نسبی که بعد از سالهای پایان جنگ به وجود آمده بود. احزاب مختلف در ایران تشکیل گردید. کتابها، نشریات و مقالات زیادی منتشر شد، و شروع به افشاء مطالبی در مورد دوره اختناق از جمله مسئله کودتای رضاخان و چگونگی به سلطنت رسیدن وی نمودند. بدین ترتیب مشقت دولت انگلیس و شرکت نفت انگلیس و ایران باز شد، و مداخلات آنها در امور سیاسی و اقتصادی ایران روشن گردید. از طرفی با توجه به آزادی بیانی که ایجاد شده بود کارگران توانستند وضع اسفناک و مشقت بار خود را تا حدی شرح دهند و با شرکت «در اعتصابات گسترده ماههای اردیبهشت و خرداد 1325/ به رهبری «حزب توده» قدرت واقعی خود را در تیرماه با ترتیب دادن اعتصاب عمومی با شرکت بیش از 65 هزار نفر کارگر در سراسر خوزستان به نمایش گذاشت. این بزرگترین اعتصاب صنعتی در تاریخ خاورمیانه بود. پس از سه روز درگیری خیابانی که نوزده کشته و سیصد زخمی به جایی گذاشت. اعتصابات بزرگ دیگر در 13/ تیر/ 1325 و 23/ تیر/ 1325 - کارگران نفت آبادان و مناطق نفتخیز که قدرت عظیم آنها را برای گرفتن حق خود آشکار ساخت، شرکت را متوجه نمود که باید رویه خود را تغییر دهد و به خواسته

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

برحق کارگران گردن نهد. قوام نخست وزیر وقت يك هیئت میانجی فرستاد تا شرکت نفت را به انجام برخی خواسته های اعتصابیون وا دارد.» (62)

روزنامه اطلاعات چهارشنبه 26/تیر/1325 - در این رابطه نوشت: «در روز یکشنبه 1325/4/23 اعتصاب سراسری یکصد هزار نفری کارکنان نفت جنوب با نظم و ترتیب بی سابقه ای آغاز گردید. کارگران قبل از شروع اعتصاب مراتب را به کارفرمایان اطلاع داده و برای رعایت آسایش عمومی کارگران، خدمات عمومی را از اعتصاب معاف داشتند. لکن این اعتصاب به خاک و خون کشیده شد و به دستور مصباح فاطمی استاندار و فرمانده لشکر خوزستان «سرهنگ حجازی» در سراسر مناطق نفتخیز حکومت نظامی اعلام گردید و به کشتار کارگران پرداخت. در میان عشایر جنوب و شیوخ خوزستان نیز تظاهرات ضد درباری مشاهده شد. بعد از آن اعتصابات کارگران نفت پایان یافت و عده ی کشتگان را خبرنگار اطلاعات بین 40 تا 60 نفر تخمین می زند. کارگران سپس به کار مشغول شدند، به شرط آن که به تقاضاهای آنها رسیدگی شود.»

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

در این دوره تولید نفت در ایران به ميزاني بیش از سایر قسمتهای خاورمیانه افزایش یافته بود. در حالی که مسجد سلیمان همچنان به عنوان «پایتخت» مناطق نفتخیز محسوب می شد. تولید در سایر مناطق افزایش بیشتری داشت. در مسجد سلیمان از سی حلقه چاه نفت تولید می شد. و سالی بین سه تا پنج میلیون تن نفت از حوزه نفتی مزبور استخراج می گردید. از ابتدای کار این میدان نفتی در سال 1908 تا 1951 میلادی که نفت ایران ملی شد 280 حلقه چاه در مسجد سلیمان حفر شده بود. مرکز اداری نفت در مسجد سلیمان بود. کارکنان این ناحیه در حدود 6000 نفر بودند. در شمال مسجد سلیمان حوزه‌ی نفتی لالی قرار گرفته است. که در سال 1944 میلادی يك حلقه چاه در این حوزه حفر شد که به نفت رسید. و در سال 1951 از چهار حلقه چاه این میدان نفتی بهره برداری شده و تولید آن به 750 هزار تن در سال رسیده بود. (64)

«هفتگل در طی چندین سال بزرگترین تولید کننده نفت ایران (خوزستان) محسوب و از بیست و پنج حلقه چاه آن سالی ده میلیون تن نفت استخراج می گردید. از موقع کشف این میدان نفتی تا سال

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

1951 میلادی بالغ بر يك صد و سي ميليون تن نفت از آن استخراج شده بود.

بدنبال كشف مخازن نفت در نواحي آغاچاري و گچساران، مسئولین شرکت تصميم گرفتند اقدام به ايجاد تأسیسات بندري نمایند تا بتوانند نفت بیشتری صادر کنند. در سال 36- 1935 میلادی پس از بررسی کلیه جوانب و بنا در اطراف خلیج فارس، مناسب ترین محل از نظر طول ساحلي نزدیک بودن به مخازن و نواحي نفتخیز، بندر معشور سابق یا ماهشهر کنونی انتخاب گردید. در طول جنگ دوم جهانی و پس از آن مناطق شهری بندر معشور (ماهشهر) که مردم عوام به آن «کوارترها» می گفتند و در واقع در چند کیلومتری از معشور قدیم ساخته شده بود، توسعه بسیار یافت. و آن منطقه به ویژه ناحیه «بند» یکی از نواحي بسیار حساس محسوب می گردید. وانگلیسی ها برای حفظ تأسیسات آن تلاش بسیار کردند. بعداً نیز يك اسکله تخلیه بار به نام «مجیدیه» در شرق اسکله های صادرات نفت در کنار ساحل بندر مشعور ساخته شد که این اسکله هنوز موجود است و مورد استفاده ارگانهای مختلف قرار دارد. (65)

«تولید نفت چون موج دریا به سطح زمین جاری گردید، و تا مرز 31/75 میلیون تن در سال 1950 - رسید. آبادان و مناطق

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

نفتخیز مبدل به جوامع بزرگی مانند شهرهائی از انگلستان شده بود. برای هر نوع علاقه يك تفریح وجود داشت. از بازیهای تنیس، گلف و فوتبال تا تیراندازی، اسکواش، سواری، قایق سواری، بریج، عکاسی، نقاشی، تأثر و هنرهای دراماتیک و پارتي هاي شبانه همه در دسترس بودند. آبادان پس از گذشت چهل سال از وضعیت يك سرزمین خشك به شهری صنعتي مبدل گشته وبزرگترین پالایشگاه جهان در آن احداث شده بود.

نقاط مسكوني و شهری آن گسترش یافت. ابنیه ومراکزي مانند : بیمارستان شرکت نفت، سینماتاج، کلیسای ارامنه، حمام جرمن، گمرک، باشگاه ایران، فروشگاه الفی ومیلک بار احداث گردید.

منطقه مسكوني سیک لین در کنار پالایشگاه که اغلب خانه های آن به شکل تونل با سقف هایی از ورق آهنی موجدار ساخته شده اند. ومنطقه کفیشه که سابق براین آمریکایی ها وهندیها در آن محل قهوه خانه ایجاد کرده بودند و به همین اسم آن محل از کلمه خارجی «کافه شاب» (به معنی قهوه خانه) اقتباس شده بود؛ ومحل تجمع کارگران در اوقات فراغت بود، همچنین : احمد آباد، کارون، سده، جمشید آباد،

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

باورده شمالی و جنوبی. بریم و سپس منطقه پیروز و مناطق واقع در ایستگاه يك الي چهارده که به تدریج در آبادان صنعتی بوجود آمدند. شرکت نفت برای اعلان آغاز و خاتمه کار از اژیر که به لفظ انگلیسی به آن «فیدوس» می گفتند استفاده می کرد. حقوق کارگران هر دو هفته یکبار پرداخت می شد. و قبل از دریافت حقوق بین کارگران «چتی» (کارت کوچکی که مبلغ حقوق بر روی آن درج شده بود. نوعی فیش بانکی) توزیع می گردید.

شعار کارگران بهنگام دریافت «چتی» این بود: «امروز معاشه دیگ ها پر آشه» (66)

□ همکاری نیروهای ملی - مذهبی برای ملی شدن صنعت نفت در دوره زمامداری «محمد رضا پهلوی»: «در عرض هفده سال که از تاریخ انعقاد قرار داد 1933 تا سال 1951 می گذشت، شرکت برخلاف مواد صریح امتیاز نامه 1933 (ماده 16) عمل کرده بود و به جای آن که در عرض آن چند سال کلیه مستخدمین انگلیسی خود را از شرکت خارج کرده به جای آن ها ایرانیان را به کار بگمارد عده کارکنان انگلیسی خود را برعکس پنج برابر افزود و مضحک تر از آن عذری بود که برای چنین عملی می آورد مبني بر آن که نسبت عده کارکنان انگلیسی به ایرانی در شرکت در عرض

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

آن هفده سال تقلیل یافته است. استدلالشان هم این بود که اگر چهار هزار سرمهندس ومهندس انگلیسی اضافه شده بود درمقابل هم ده هزار عملیه ایرانی استخدام کرده بودند. بدین ترتیب شرکت نفت توانست از کشف تقلبات وحساب سازیهای خود توسط ایرانیان جلوگیری کرده تا دولت وملت ایران نتواند به رموز کار آنها آشنا شوند.

کمیسیون نفت مجلس شانزدهم به ریاست دکتر محمد مصدق پس از بررسی قرارداد 1933 اعلام کرد که الحاقیه جدید قرار داد سال 1933 رضایتبخش نبوده و در جهت منافع ایران نمی باشد. وقرار شد که ظرف دو ماه اقدام به تدوین فرمول وپیشنهادهای جدید نماید. دبیری نگذشت که پیشنهاد ملی شدن صنعت نفت در سراسر کشور توسط کمیسیون نفت عنوان گردید.» (67)

«آیت الله کاشانی طی اعلامیه مفصلی کوشش برای ملی شدن صنایع نفت را تکلیف دینی ووطنی ملت مسلمان ایران اعلام کرد و به دنبال آن آیت الله العظمی خوانساری، آیت الله بهاء الدین محلاتی، آیت الله شاهرودی وحجت الاسلام حاج سید محمود روحانی قمی

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

و عده دیگری از علماء و مراجع تقلید با صدور فتاوی خود ملی شدن صنعت نفت را قویاً مورد تأیید قرار دادند. (68)

□ اعلام حکومت نظامی در خوزستان: «بطوری که از مقامات دولتی کسب اطلاع شده است. در روزهای سوم و چهارم / فروردینماه / 1330 - در بعضی از مناطق خوزستان وضع بخصوصی به وجود آمده و از طرف بعضی از کارگران و کارمندان اعتراضاتی نسبت به ندادن بعضی امتیازات صورت گرفته است. طبق اظهار همین مقامات چون در بین دانش آموزان آموزشگاه و کارگران اعلامیه هایی هم توزیع شده بود، که متعاقب آن در یکی دوچاه نفتی کارگران آن چاه ها دست از کار کشیدند. لذا باصلاح دید مقامات مسئول هیئت وزیران تصویب نمود که از روز پنجم / فروردینماه / 1330 - برای جلوگیری از خرابکاری و استقرار نظم در هفت شهر از شهرهای خوزستان حکومت نظامی اعلام گردید. شهرهای مزبور عبارتند از: آبادان، مسجد سلیمان، آغاجاری، هفتگل، لالی، بندر ماهشهر و گچساران امور مربوط به فرمانداری نظامی در این نقاط بالشکرده خوزستان و نیروی دریایی جنوب است. اعتصاب ادامه دارد. اعتصابیون در حدود 10 تا 12 هزار نفرند.»

□ اعزام هیئتی از طرف دولت به مناطق نفت خیز

خوزستان:

«هیئتی از طرف دولت به سرپرستی آقای مهندس مهدی بازرگان و آقایان: حسین مکی، مهندس همایونفر و دکتر توانا جهت شکستن اعتصاب به شهرهای نفتخیز خوزستان اعزام شدند.» (70) «پس از اینکه مصدق با تحریم شرکت های نفتی بین المللی روبرو شد، دریافت که مسأله نفت به زودی قابل حل نیست بنابراین برای غالب شدن بر مشکلات اقتصادی طرح اقتصاد بدون نفت را پیشنهاد کرد.» (71) «... مصدق پس از بازگشت از لاهه در سوم / تیرماه / 1331 در صدد بود تا دوره جدید زمامداری خویش بسیاری از وعده های خود را جامه ی عمل بپوشاند. وبا حذف پاره ای از اختیارات غیر دموکراتیک اعطایی به شاه با بدست گیری اهرمهای قدرت دولتی توانمند و مسئولیت پذیر و مردمی را بنا نهاد او به خوبی می دانست که يك دولت مرکزی و مسئول بدون اتکاء به نهادهای اعاده گرنظم و قدرت نمی توانند پایه گذار و استمرار دهنده اصلاحات بنیادین و ماندگار در عرصه های سیاسی، اقتصادی و اجتماعی باشد. براین اساس او برآن شد تا با بر عهده گرفتن پست وزارت جنگ خود را به عنوان مسئول اداره ارتش و نیروهای انتظامی قرار داده

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

وریاست ستاد ارتش را از چهارچوب نهاد تشریفاتی سلطنت جدا کرده و در حوزه مسئولیت دولت قرار دهد. چنین چالشی بود که به واقعه‌ی 30 تیر/ 1331 منجر شد. (72)

«سرانجام در روز 28 مرداد/ 1332 - دولت مردمی دکتر محمد مصدق با نقشه شرکت نفت انگلیس و کمک مالی و طراحی: سی. آی. ای و همکاری دربار و پشتیبانی غیر مستقیم نیروهای مخالف داخلی سقوط کرد. پس از اینکه شاه به قدرت رسید از میلیون‌ها دلار کمک مالی آمریکا بهره‌مند شدند. کمپانی بریتش پترولیوم - شرکت نفت ایران و انگلیس سابق با کمپانیهای نفتی فرانسوی و ایتالیایی یک کنسر سیوم چند ملیتی تشکیل دادند. بر طبق قرارداد بین دولت ایران و کنسر سیوم مسئولیت تصمیم‌گیری در مورد سطح تولید نفت، قیمت فروش و تعیین خریداران به عهده‌ی کنسر سیوم گذاشته شد. به عبارتی دیگر ملی بودن نفت فقط روی کاغذ باقی ماند. (73)

لازم به یاد آوری است که: «گراتیان یا تسویچ» که در زمان اجرای اصلاحات ارضی رئیس سیا در ایران بود. در نیمه‌ی دوم دهه 1340/ و سالهای 1350 تا 1357، بزرگترین دلال کمپانیهای صادرکننده‌ی گندم به ایران شد. و اما در مورد دلارهای نفتی باید

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

گفت: که افزایش بهای نفت در سال 1352 (1973 میلادی) يك طرح آمریکائی بود که توسط «نیکسون» رئیس جمهور وقت آمریکا اجرا شد و محمد رضا پهلوي واسطه اجرای آن بود. در آن زمان آمریکا مقادیر زیادی نفت اضافي ذخیره کرده بود و کمپانیهای نفتي داخلي آمریکا به دولت خود براي افزایش بهای نفت فشار مي آوردند. بنابراین قیمت نفت ناگهان چهار برابر شد. پیش از این قیمت هر بشکه (159 لیتر) نفت تقریباً 3 دلار بوده که به دوازده دلار رسید، و آمریکائی ها نفت خود را به کشورهای اروپایی و جهان سوم فروختند و دلارهای وارد شده به ایران را نیز با فروش اسلحه و پروژه های مختلف باصطلاح عمرانی پس گرفت.» (74)

علیرغم این که در هفتاد سال گذشته صدها میلیارد دلار از بابت در آمد نفت به خزانه دولت سرازیر شده، لیکن بخش وسیعی از مردم ما به ویژه خوزستانی ها در این مدت در فقر و فاقه‌ي شدیدی به سر برده اند. و از این در آمد هنگفت سهم چندانی چه بصورت مستقیم و چه بصورت غیر مستقیم نداشته اند. از سوي دیگر به خاطر وجو نفت فراوان در استان خوزستان بارها و بارها این خطه‌ي

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

زرخیز در معرض نفوذ و تجاوز قدرتهای خارجی و یا جنگ و کشمکش داخلی بوده است.

مشکل نفت و حیف و میل آن در ایران پیش و پس از 28/ مرداد/ مشکل نفت و حیف و میل آن در ایران پیش و پس از 28/ مرداد/ 332-1 را نمیتوان فقط به حساب شرایط خفقان و استبداد این دوره گذاشت. چرا که وجود این سرمایه کلان ملی و کنترل شدید دولتی آن دقیقاً یکی از عوامل به وجود آورنده آن شرایط خفقان و استبداد بوده و خواهد بود، که درخوزستان به عیان مشهود است. به این نکته باید اشاره کرد، که در همان سالهای اول پس از 28/ مرداد/ 32- شاه، سازمان برنامه و بودجه را به راه انداخت. تا درآمد نفت را جدای از بودجه دولتی به مصارف عمرانی و دراز مدت ایران و استان خوزستان برسد، ولی کنترل دولتی بر این درآمد عملاً مانع از این جدائی از بودجه کل کشور شد. و تدریج در آمد نفت در بودجه دولت مستهلك گردید. در تمامی این دوره (50 ساله) بارها و بارها کارشناسان و برنامه ریزان، لزوم جدایی در آمد نفت از بودجه دولتی را مطرح کردند، چراکه منابع طبیعی و معدنی هر محدوده جغرافیایی يك نعمت الهی است. که خداوند تبارك و تعالی به مردم آن ارزانی داشته، تصرف کامل و یا حیف و میل آن به هر شکل که باشد برخلاف قانون الهی است. بنابراین هیچ احدي حق تصرف و یا تملك

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

اموال غیر را ندارد. از سوی دیگر دولت های متعددی که در ایران بر سر کار آمدند قول اجرای جدایی بودجه دولتی از درآمدهای نفت را دادند. اما هرگز به آن قول و قرارها عمل نکردند؛ حتی تصویب دو در هزار در آمد نفت در سال 1380 - و هزینه آن در استان خوزستان نیز تاکنون عملی نگردید. در حال حاضر دولت مردم سالاری «سید محمد خاتمی» ادعای اجرای اصلاحات و ایجاد عدالت اجتماعی می کند، اما در این حکومت نیز در آمد نفت همچنان به هرز رفته و می رود و فساد و رانت خواری و امتیاز دهی وابسته به آن و مبارزه قدرت برای کنترل آن ادامه یافته است.

علاوه بر این در دوره حکومت ایشان (1383-1376) فقر، نابرابری اقتصادی در ایران بالاخص در استان خوزستان تشدید شده، عوارض خانمان برانداز اجتماعی همانند: اعتیاد، فحشا، اختلاس، خشونت، بزهکاری، بیماریهای روانی افزایش یافته است. که این ساختار در واقع ناشی از رابطه قدرت با در آمد نفت است. که همواره برای سوء استفاده از آن در درون حکومت باز می گذارد هم این در آمد ملی را در قالب بودجه دولتی هرز می کند. هم به دلیل

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

اتکای زیاد حکومت به درآمد نفت و اتکای ناچیز آن به مالیات انگیزه های لازم برای پاسخگوئی حکومت در برابر مردم را از بین می برد. چرا که مردم ولی نعمت نیستند بلکه این دولت سرمایه دار ولی نعمت مردم است؛ و همچنان «بُن» بدست بدنبال دولت اند؛ روزنامه انتخاب در شماره های 26/27/دیماه/1380 - خبر از انعقاد و قرارداد بین دولت آقای خاتمی و ستاد ایثارگران کشور مبنی بر اعطای امتیازات استثنایی و خارق العاده از سوی دولت به این ستاد می دهد؛ در یکی از این قراردادها که در تاریخ 18/بهمن/1378 به امضای بیژن زنگنه وزیر نفت و قربانی رئیس ایثارگران کشور رسیده در یک بند آن وزارت نفت بدون هیچ گونه محدودیتی موافقت کرده که محصولات فرآورده های نفتی و ضایعات موجود در پالایشگاهها و صنایع پتروشیمی های خود را در اختیار ستاد ایثارگران یا شرکت های خاص تحت پوشش ستاد مذکور برابر ضوابط و مقررات خود به فروش رساند. و در بند دیگری چنین آمده؛ «وزارت نفت موافقت نمود که عملیات ارائه خدمات پمپ بنزین های مستقر در نوار مرزی کشور را به «ستاد ایثارگران کشور» و یا شرکت های خاص تحت پوشش بنیاد فوق واگذار نماید.» و بالاخره در بند دیگری آمده که: «ستاد ایثارگران و شرکت های تحت پوشش

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

آن که در امر ترانزیت محصولات و فراورده های نفتی خریداری شده از کشورهای آسیای میانه یا از کشورهای دیگر همجوار فعالیت دارند می توانند کالاهای مذکور را به صورت فروش یا تهاتر در اختیار وزارت نفت قرار دهند» روزنامه انتخاب با نقل این سه بند نتیجه می گیرد: «گوئی که تمام اختیارات شرکت های عریض و طویل و با سابقه وزارت نفت با میلیارد ریال هزینه بری (پخش و پالایش بازرگانی و ...) به بکاره به: «ستاد ایثارگران» واگذار شده است.»

روزنامه انتخاب از سند دیگری نام می برد که بین همین «ستاد ایثارگران» با وزارت صنایع و معادن به امضاء رسیده و امتیازات مشابهی به این ستاد داده شده است. این امتیاز ظاهراً بر اساس ماده (57) قانون برنامه پنج ساله سوم توسعه کشور (1379-1383) داده شده که هم زمان در تاریخ 1379/1/17 به تصویب مجلس شورای اسلامی و تایید شورای نگهبان رسیده است در این ماده گفته شده که: «در تمامی برنامه های اشتغالزایی و اعطای امتیازات و تسهیلات ایثارگران در اولویت هستند و دولت موظف است حمایت های لازم را در حفظ و تثبیت موقعیت شغلی آنان را اعمال نماید.»

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

از جهتی دیگر، «بیع متقابل» نفت و سرمایه گذاری خارجی که متضمن، کشف، استخراج و فروش نفت توسط شرکت های خارجی است، خوزستانی ها را از هر نوع فرصت شغلی در رابطه با صنایع متنوع نفت بی نصیب ساخته است. چرا که این شرکت های بزرگ چند ملیتی پرسنل مخصوص به خود دارند و نیازی به نیروی انسانی کشور - میزبان ندارند. این امر نیز به بیکاری هر چه بیشتر جوانان خوزستانی کمک می کند.

□ تاریخچه بیع متقابل در ایران :

« از سال 1374 – تا سال (1380 چهارده قرار داد خرید خدمت (بیع متقابل) به امضاء رسیده است از این میان 13 مورد در طی سالهای 74-79 منعقد گشته، اما چهاردهمین قرار داد به نام «دارخوین» است که در تیرماه 1380 به امضاء رسید. میدان نفتی دارخوین در 45 کیلومتری شمال شهرستان آبادان قرار دارد. تاکنون سه حلقه چاه در این میدان حفر شده است. براساس اطلاعات موجود میانگین محتمل برآوردهای انجام شده ذخیره نفت درجای میدان را در حدود 3/6 میلیارد بشکه نشان می دهد. مجموع تولید در دوره 30 ساله 1290 بشکه برآورد شده که در این صورت ضریب بازیافت این میدان 35/9 در صد و ارزش کل تولید آن با فرض قیمت نفت معادل 20 دلار در هر بشکه معادل 25/8 میلیارد دلار پیش بینی می شود.

ارزش نفت تولیدی به میزان 50 هزار بشکه در روز (مرحله اول) در سالهای تولید در این سقف در صورت احتساب قیمت 20 دلار برای هر بشکه نفت، متجاوز از 360 میلیون دلار در سال خواهد بود. در صورت انجام مرحله دوم، ارزش نفت تولیدی به میزان 160 هزار بشکه در روز در سالهای تولید در این سقف و در

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

صورت احتساب قیمت 20 دلار برای هر بشکه نفت جمعاً متجاوز از 160 میلیون دلار در سال خواهد بود. در گزارش وزارت نفت عنوان شده است که در بیع متقابل تمام سرمایه گذاری توسط شرکت های طرف قرارداد انجام می گیرد. ولی باید دانست که پیمانکار هزینه لازم را از طریق اخذ وام از منابع مالی بین المللی به دست می آورد که لازمه آن پرداخت هزینه کارسازی تأمین مالی از سوی مملکت به شرکت های پیمانکار علاوه بر هزینه های دیگر نظیر کارمزد وام و نرخ بهره مورد توافق است که مجموع هزینه های پرداختی را به طور غیر متعارف به چیزی حدود 2 برابر هزینه خالص می رساند.

از جمله نقاط ضعف قرارداد بیع متقابل آن است که مکانیسم عمل در این قرار داد به گونه ای است که هر چه هزینه سرمایه گذاری بالاتر باشد. منافع پیمانکار بیشتر است و این مکانیسم باعث می شود تا طرف دوم قرارداد به کاستن و حداقل نمودن هزینه تمایلی نشان ندهد.

از نقاط ضعف دیگر قرارداد «بیع متقابل» عدم حساسیت پیمانکار در طولانی تر شدن دروه اجرای پروژه است. حتی افزایش

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

عامل زمان می تواند نقش مؤثری در بالا بردن میزان سود دهی برای شرکت های طرف قرار داد باشد. در همین رابطه طولانی شدن دوره باز پرداخت با توجه به نرخ بهره ای که منظور خواهد شد، ضرر و زیانی جدی برای پیمانکار ایجاد نمی کند.

در این رابطه دکتر حسن سبحانی عضو کمیسیون برنامه و بودجه و محاسبات مجلس شورای اسلامی معتقد است که «بیع متقابل» با توجه به سه قسمت اصل سرمایه، بهره حق ریسک و دستمزد، من حیث المجموع قرار دادی است. با هزینه ی بالا و در مواردی به ازای هر یک واحد پول در این نوع انواع قراردادهای دو واحد باز پرداخت می شود. و این استقرای بسیار گران قیمت است و در کنار این مسئله استفاده از این قرارداد برای استخراج نفت باعث می شود به دلیل سرمایه گذاری وسیعی که کشوری برای استخراج منابع خود از طریق این قرارداد انجام می گیرد. زمینه ای باشد برای عرضه فراوان و ارزان نفت در سالهای آینده و به طور کلی کشور ما دارای سرمایه لازم جهت سرمایه گذاری در این امر می باشد اما سیاستهایی که سرمایه ها را به سوی بخش های مورد نظر هدایت کند دچار مشکل است و در کل بهتر است در موارد لازم هم این قرار دادها با طرفهای داخلی برای حفظ منافع کلی

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

ملت بسته شود و طرف ایرانی، خود شرکت دارای تکنولوژی مورد نظر را برای اجرای عملیات انتخاب کند.

از سوی دیگر، مهندس نورالدین موسی کارشناس ارشد زمین شناسی مناطق نفتی جنوب در مصاحبه با بخش گزارش ویژه خبر شبکه دو که عیناً در روزنامه رسالت مورخ 80/5/1 نقل شده است. نیز اعتقاد دارد که این قرار دادها در میادین مشترک قابل اغماض می باشند. برای این که حریفان ما از این میادین برداشت می کنند، و هر گونه تأمل و تأخیر در این زمینه به ضرر کشور است. اما در میادین مستقل خشکی و داخل کشور بحث زیادی وجود دارد. خلاصه نظرات این کارشناس چنین است:

1- منافع ایران اصولاً به مخازن نفت نگاه بلند مدت دارد، در حالی که طرفهای خارجی به دنبال استهلاک سریع سرمایه، سود، پاداش و حق ریسک خود هستند. بنابراین این شرکت ها نگاه بلند مدت به حفظ مخزن ندارند.

2- شرایط طبیعت استخراج نفت و گاز به گونه ای است که می توان در کوتاه مدت برنامه تولیدی بالایی ارایه کرد و عملی هم نمود.

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

3- هر چقدر این برنامه تولیدی ارایه شده بالا باشد هزینه سرمایه گذاری پیمانکار خارجی بالاتر خواهد بود.

4- نکته چهارم در چگونگی تولید است. در دوران اولیه توسعه میدان و دوران کوتاه مدت تخلیه مخزن تأثیر مستقیمی برکل نفت قابل استحصال دارد، یعنی می توانیم در دوره‌ی زمانی 5 ساله یا 10 ساله برنامه تولیدی بالایی داشته باشیم ولی این برنامه تولیدی به هر اندازه از مدیریت مهندسی مخازن فاصله بگیرد به همان نسبت موجب هرز رفت بخش عظیمی از ذخیره هیدروکربوری کشور خواهد شد که این ذخیره دیگر تجدیدپذیر نخواهد بود.

آقای نور الدین موسی اضافه می کند: نفتی که از درون سنگ مخزن خارج می شود چه تضمینی قرار دادی و حقوقی وجود دارد که شرکت خارجی از لایه های خوب و بدمخزن بطور متناسب استفاده کند و تنها از لایه های خوب به طور غیر متوازن استفاده نکند. اگر این توازن رعایت نشود مخازن نفتی دچار کهولت شد به ضرر کشور تمام خواهد شد.

کدام بند از قراردادهای «بیع متقابل» می گوید، شرکتهای خارجی از لایه های مرکب مخازن ایران به طور متوازن برداشت کنند؟

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

آقای نورالدین موسی بحث انتقال تکنولوژی به همراه قرار دادهای «بیع متقابل» را رد کرده می گوید: «بای بک» نه تنها تکنولوژی را وارد نخواهد کرد بلکه ضد تکنولوژی است. چند نفر از مهندسان و کارشناسان ایرانی جذب این شرکت های خارجی شدند؟ بلکه در معرض هجوم این شرکتها هستند تا صنعت نفت کشور را ترک کنند. وی اضافه کرد: از طرف دیگر تولید و استخراج نفت، به ماهیت درون سنگ نفت هم بستگی دارد، عوامل ماهیتی شامل خلل و فرج سنگ، نفوذ پذیری سنگ، تاریخچه تولید، عمق و مکانیزم رانش سیال نقش دارد و در بخش حفاری اول افقی، ایران از پیشتازان است و از سال 75 انجام می شود و اصلاً حفاری افقی همراه بیع متقابل نیست. وی ادعای کارشناسانه بودن این طرحها را رد کرد و گفت: این طرحها به هیچ وجه کارشناسانه نیست.

وزیر نفت در روزنامه نوروز - شنبه 80/4/30 - اعلام کرده است که بعد از انتقادهای وارده در انعقاد قرار دادهای «بیع متقابل» در آخرین قرار داد 25 درصد منافع ملی نسبت به اولین قرار داد بیشتر لحاظ شده است. نورالدین موسی گفت: سؤال این است، چرا

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

در این قراردادها از همان اول از نظرات منتقدان استفاده نشد تا 25 در صد از همان اول تحقق پیدا کند.

وي با اشاره به نظارت نمایندگان مجلس و شوراي اقتصاد بر این قراردادها گفت: این قراردادها بیشتر اوراق لاتین و عدد ورقم است و باید در اختیار کارشناسان لزوماً متعهد و متخصص قرار بگیرد تا بررسی و ارزیابی شود.

آقای نورالدین موسی با اشاره به نمونه هایی از بحث های کارشناسی و پیشنهاد کارشناسان ایرانی در مناطق نفتخیز گفت: پیشنهاد طرف ایرانی کاملاً به صرفه بوده اما رد شده است. این برنامه که از برنامه تمام شرکتهای خارجی. انی، الف، بی جی و.... به ادغان دبیر کمیته مشارکتهای بین المللی درباره میدان نفتی «دارخوین» برتر و مطلوب تر بوده است، رد می شود.

وي گفت: به ادغان دبیر کمیته مشارکتهای بین المللی هیچ کدام از پیشنهادهاي شرکت های خارجی از اطمینان برخوردار نبوده است. و طرح مناطق نفتخیز جنوب به عنوان بهترین الگو ارزیابی می شود. اما با این قضیه چه برخوردی شده است. چرا به شرکت »

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

انی» واگذار شد آیا این احترام به نظرات کارشناسی داخلی است، در حالی که قیمت پیشنهادی شرکت نفت خیز یک چهارم قیمت شرکت انی یعنی 220 میلیون دلار در مقابل یک میلیارد دلار بوده است. آقای نورالدین موسی گفت: یکی از انتقادات وارد بر «بیع متقابل» این است که این شیوه با توانمندی و پتانسیلهای داخلی مغایرت دارد.

وی گفت: در واگذاری برنامه مطالعاتی سه میدان نفتی به شرکت نروژی «استات اویل» نه تنها گزارش فنی نداشته بلکه نام این شرکت در لیست امتیاز بندی شرکت های مشاوره مطالعه کننده وجود ندارد. و پیشنهاد این شرکت غیر معمول بوده به طوری که برای سه مخزن به فاصله زیاد یک برنامه کپی کرده است، در این جاتوان کارشناسی داخلی به کجا رفته است.

وی افزود: ایران در زمینه حفاری که 55 در صد فرآیند توسعه میدان را شامل می شود هیچ مشکلی ندارد. هزینه حفاری یک چاه در ایران به 600 هزار دلار نرسیده است. آیا سزاوار است در قالب بای یک 3/5 میلیون دلار و با باز پرداخت آن 6/5

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

میلیون دلار هزینه شود در حالی که بخش اعظمی از این عملیات با پتانسیل داخلی قابل انجام است.

آقای نورالدین موسی اضافه می کند: باید برنامه دادن «بای بک» با استفاده از تمام ظرفیتهای سیستم صورت گیرد. چرا شرکت الف برای میادین درود برنده شود 34 هزار دلار و آن را 27 هزار دلار به شرکت انگلیسی بدهد، و شرکت ملی حفاری ایران به صورت دسته سه این قرار داد را به قیمت 15 هزار دلار بگیرد. بدون این که حتی یک کامپیوتر طرف خارجی آورده باشد.

جالب این است شرکت های ایرانی برای این که بیکار نمانند با روشی تحقیر آمیز از شرکتهای خارجی التماس می کنند تا طرح را بگیرند آیا این واقعاً سزاوار است.

وی افزود: اساساً فرض غلطی را بنا کرده اند و این فرض غلط به جای تصمیم گیری مسئولان شده است. در طرحهای بیع متقابل (بای بک) ما تکنولوژی و ارز نداریم. وی تصریح کرد: بحث تکنولوژی را قویاً رد می کنم. تولید یک میدان نفتی مثل احداث سد و فرودگاه نیست که بعد از اتمام هزینه سوددهی داشته باشد. بهره

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

دهی کلید تولید و توسعه میدان حفاری است. و اولین چاهی که زده می شود درآمدزا است.

وی گفت: شرکت «انی» اعلام کرده سات برای قرار داد یک میلیارد دلاری با 180 میلیون دلار که در فاز اول انجام شود بقیه مراحل انجام خواهد شد یعنی این تولید در نفت با سازه های دیگر فرق می کند.

آقای نور الدین موسی گفت: ایران اصلاً نیازی به هزینه های سرمایه ای کلان و منابع ارزی ندارد، وی از مجلس ریاست جمهوری خواست این مدارک را بررسی کند تا واقعیت ها روشن شود.

وی در پایان گفت: اگر شرکت های داخلی توانایی اجرای این طرحها را ندارند چرا به صورت دسته سوم و با التماس اجرای طرح را به عهده می گیرند. شرکت ملی حفاری تاکنون 1400 حلقه چاه با 85 میلیون دلار حفاری کرده است. در حالی که شرکت «سی پی ای» برای حفاری 53 حلقه چاه 258 میلیون دلار گرفته است و این اختلاف فاحش است این کارشناس خواستار آن شد تا درباره بحث تکنولوژی این قراردادها نیز گفتگوهای مستقیمی با موافقان و مخالفان صورت گیرد.

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

درکنار این بحث های فنی دکتر یآوری اقتصاددان، استاد دانشگاه و معاون سابق تحقیقاتی وزارت امور اقتصاد و دارایی اظهار می دارد: در روند تأیید خیلی از این قراردادها ایرادات خاصی وارد است به طوری که چند تا از این قراردادها به امضای آقای «نواب» مسئول کمیته نظارتی نرسیده است هر چند که این مطلب را آقای حسینی معاون سابق امور بین الملل وزارت نفت به طور کلی رد می کند و بعد آقای دکتر یآوری می افزاید: 8 قرار داد در طی یک روز و در یک فرصت کوتاه در کمیسیون شورای اقتصاد بررسی شده که رقم آن 9/5 میلیارد دلار است. مدارک آن در کمیسیون شورای اقتصاد وجود دارد و در نهایت به این موضوع اشاره دارد که علی رغم آن که ایشان از موضع کارشناس وزارت اقتصاد و دارایی از وزارت نفت می خواهد که اسناد و اطلاعات را در اختیارش بگذارند. اما درخواست او بی پاسخ می ماند!

در ادامه ی این انتقادات فنی و حقوقی، مهندسی حمید عربی دو انتقاد دیگر را به این جمع می افزاید، ایشان در مصاحبه ای با روزنامه ی «رسالت» مورخ 80/4/18 می گوید: در قرارداد «دارخوین» شرکت «انی» ایتالیا مبلغ یک میلیارد دلار یکجا

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

سرمایه گذاری نمی کند و بنا به اظهارات خودشان ، در ابتدای طرح مبلغ 180 میلیون دلار صرف مرحله اول طرح می شود و از در آمد همین مرحله برای اجرای مرحله دوم استفاده می کند و احتیاجی به سرمایه گذاری مجدد ندارد لذا هیچ سرمایه ای وارد کشور نکرده و ما را با اشکالات فنی مواجه ساخته در صورتی که البته اگر محاسبه می شد در داخل یک چهارم یا یک پنجم این 180 میلیون دلار ما برای این مخازن هزینه کم می کنیم و در مورد دوم به قرار دادهای بدون مناقصه وزارت نفت با شرکت های «پتروپارس» در حوزه ی (1) پارس جنوبی و شرکت STAOIL در رابطه با تحقیق پیرامون سه مخزن بی بی حکیمه، مارون و اهواز اشاره کرده و معتقد است وقتی شرکت STAOIL حتی نامش در لیست اعلا شورای عالی مخازن نیز وجود ندارد این گونه قرار دادهای غیر کارشناسی و بدون مناقصه چه توجیهی می تواند داشته باشد. (جز باج سیاسی به شرکت های بیگانه غربی!)

در ادامه ی این روند انتقادی شدید کارشناسان از وزارت نفت و عملکردش پیرامون قرار دادهای «بیع متقابل» فریبرز رئیس دانا، اقتصاددان نیز طی مصاحبه ای با مجله تخصصی نفت، گاز،

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

پتروشیمی - (شماره ششم) اظهار می دارد: با توجه به اینکه وزارت نفت واقعیت مربوط به این قراردادها را منتشر نمی کند، این نگرانی بوجود آید که مگر پشت پرده این قراردادها چه خبر است؟ البته این طور نیست که اطلاعات این قراردادها مطلقاً درز نکند، زیرا اتفاقاً چون طبقه بندی ندارد کارشناسان از این اطلاعات مطلع می شوند. آن هم از طریق طرفهای مقابل قرارداد؛

در عین حال اطلاعاتی که از طریق: توتال، پتروناس و گروه انی ایتالیا رسیده حاکی از آن است که برخی از قیمتهای گذاشته شده روی بیع متقابل، قیمت های ناعادلانه ای است و متضمن آن فشاری نیست که کشورها می توانند برای بالا نگه دانستن قیمت فرآورده های نفتی خود ایجاد کنند به طوری که گفته شده قرارداد «توتال» را ما بر مبنای بشکه ای 6 و حداکثر 11 دلار امضاء کرده ایم!! (لازم به تذکر است که هم اکنون «خرداد / 1383» هر بشکه نفت بیش از 40 دلار خرید و فروش می شود). این قراردادها در یکی از بدترین شرایط قیمت نفت بسته شده و حاصل آن جز ضرر ما «وبه یغما رفتن ثروت ملی» چیزی نبوده است. و ماحتی اهمیت اوپک را هم در آن قرار داد نادیده گرفتیم در صورتی که اگر ما قدرت پیش بینی داشتیم، که قاعدتاً باید می داشتیم، که مازاد در آمد نفتی پیدا خواهیم

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

کرد، دلیلی نداشت که معادل 1/1 میلیارد دلار با 850 میلیون دیگر هزینه های بانکی، شامل سود و حق الزحمه و حق ریسک پردازیم. و ما می توانستیم این مبلغ را صرف خرید مستقیم تکنولوژی مورد نیازمان کنیم تا مجبور به بیع متقابل نباشیم. و این همه ضرر و زیان ببینیم» (75)

نقد دلایل توجیهی قرار دادهای بیع متقابل از جانب آقای «محمد رشیدیان» نماینده مردم آبادان در مجلس شورای اسلامی و عضو فراکسیون مجمع نیروهای خط امام (ره):
«آقای محمد رشیدیان» با مطرح کردن پنج دلیل توجیهی ارائه شده از سوی مسئولین وزارت نفت جهت بستن این قرار دادهای، آنها را مورد به مورد در روزنامه حیات نو مورخ 80/4/12 نقد می کند:

1- یکی از مزایای بیع متقابل، جذب سرمایه های خارجی است. از آنجا که توسعه میادین نفتی نیاز به سرمایه های نسبتاً کلان دارد لازم است که از سرمایه های خارجی برای توسعه میادین و افزایش تولید بهره گیری شود.

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

- 2- بکارگیری شیوه هایی مدرن و تکنولوژی جدید در توسعه میادین و استخراج و افزایش در صد تولید از ذخایر از راه «بیع متقابل» امکان پذیر است.
- 3- حضور در عرصه بین المللی و حفظ سهمیه کشور در اوپک.
- 4- انتقال تکنولوژی به کارکنان نفت و بخش بالادستی اکتشاف و حفاری.
- 5- استفاده و بهره گیری هر چه سریعتر از میادین مشترک نفت و گاز به خصوص در فلات قاره و خلیج فارس، حوزه های مشترک با کشورهای امیر نشین همجوار در دریا.
- اما مواردی که به عنوان امتیاز در این قرار دادها مطرح می شود با اشکالات اساسی و اصولی رو به روست که به اختصار بیان می شود؛
- 1- در مورد جذب سرمایه های خارجی با «بیع متقابل» با توجه به اینکه سرمایه گذار در مدت زمانی محدود. در اولین مرحله تولید، تا 60 در صد از آن را مالک است بلافاصله نفت را به بازار برای فروش به افراد حقیقی یا حقوقی عرضه می نماید و می تواند از بهای نفت تولید شده در توسعه میدان مورد قرارداد هزینه نماید. چون هیچ گاه پیمانکاران ده ها و کل حفاری و وسایل را برای میادین

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

وارد کشور نمی کنند. مضافاً به اینکه وقتی می تواند از اولین چاههای نفت در آمد مستمری داشته باشد

2- نیازی به سرمایه بیشتر ندارد. مگر اینکه در قراردادها به طور شفاف و دقیق معین شود که متأسفانه تاکنون اینگونه نبوده است.

3- در مورد استفاده از تکنولوژی مدرن بارها عملاً انجام نشده است و حتی پیمانکاران خارجی به دلیل پراکندگی موجود در مدیریت، کار را به پیمانکاران دیگر سپرده و آنها نیز با قیمت بسیار نازلتری به شرکت ملی حفاری که متعلق به خود وزارت نفت است سپرده اند!

4- شرکت های چند ملیتی با سوابق که در توسعه میادین کشور های خلیج فارس دارند نه تنها تکنولوژی را منتقل نکرده اند. بلکه به دلیل بسیار روشنی که در ماهیت و اهداف آنهاست و انگیزه ای جز سود جویی ندارند. مخازن عظیم وزود بازده را که نیازمند به کارگرفتن شیوه های علمی و صیانتی است تضييع و تخریب کرده اند. از آنجا که مخازن نفتی و گازی هر کدام وضعیت خاصی دارند و با هر يك مي بایست روش علمی و فنی مخصوص خود را به کاربرد که در ایران 90 درصد مخازن کربناته و نیازمند زمان بندي علمی است. با اهداف شرکت های خارجی که در مدت کوتاهی اصرار

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

بر تولید بیشتر و سرعت در عمل دارد هیچ تناسبی ندارد. و در این مخازن، تسریع در تولید، مساوی با هرز رفت و بعضاً ضایع شدن مخزن خواهد بود. ضمناً با توجه به اینکه به دلایلی این شرکت ها کار را به پیمانکاران دوم و سوم و نهایتاً داخلی می سپارند و سود هنگفتی به دست می آوردند. و بر اساس سوابقی که از این نوع قرار دادها داریم هرگز انتقال تکنولوژی جدید به کشور صورت نگرفته است. همچنین کلیه هزینه ها از ابتدا تا پایان قرار داد از طرف شرکت نفت تضمین و پرداخت می شود و کلیه هزینه ها از ابتدا تا پرداخت نهایی تعهدات یا استهلاك مطالبات بیمه و مالیات و پرداخت وجوه قابل توجهی برای ریسک سرمایه گذاری و مبالغی بابت خطر تولید به پیمانکار پرداخت می شود. به هر حال هیچ خطری پیمانکار را تهدید نمی کند و همه خطرات متوجه وزارت نفت است. زیرا میادین شناخته شده اثبات شده و انباشته شده است از سوی دیگر کاهش بهای نفت در سطح بین المللی متوجه پیمانکار نیست. در صورت کاهش بهای نفت، سود و هزینه و دستمزد پیمانکار بیشتر می شود. چون مدت استهلاك سرمایه طولانی تر می شود سود هم به نسبت، افزایش می یابد. و در بهترین وضعیت برداشت

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

صورت می گیرد یعنی در دوران اولیه به سرعت و بدون رعایت
فرمول علمی و فنی برداشت می شود.
درمورد بهره برداری حداکثر تولید در میادین مشترک و مرز مشترک
باید گفت: اگر چنین است. پس چرا اغلب قراردادهای «بیع متقابل»
به میادین خشکی اهواز، دارخوین، دشت آزادگان، عین خوش و سایر
حوزه های نفتی منعقد و هر روز افزایش می یابد.!!» (76)

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

□ آسیب های اجتماعی در استان خوزستان:

طبیعی است که استان خوزستان با داشتن مشکلات حاد اقتصادی وضعف مدیریت های صادراتی نمی تواند از جهت اجتماعی دارای محیطی سالم وبدون دغدغه خاطر باشد. زیرا سلامتی جامعه بیشتر به بالابودن سطح فرهنگ وویژگیهای توسعه اقتصادی واجتماعی آن جامعه دارد. حال تا زمانی که استان خوزستان منابع طبیعی ومعدنی آن با ترفندهای مختلف به غارت می رود، و در برنامه های پنج ساله توسعه کلان کشور سهم چندانی ندارد.از نتایج بارز عدم توسعه فرهنگی واقتصادی همانا آسیبهایی اجتماعی است. که در حال حاضر به گونه ای در جامعه خوزستانی ظاهر شده که صاحبان ضمیر وقلم را وا داشته تا در این زمینه تحقیق وتفحص نمایند. ونتایج تحقیقات خود را در رسانه های گروهی به سمع وبصر مسئولین برسانند، تا متوجه خطر فرآیند اجتماعی باشند.

از این روشروند روشن ضمیر خوزستانی خانم شهرزاد رعنائی در يك بررسی اجتماعی مشکلات ومعضلات مردم استان خوزستان را در، ویژه نامه: «روزنامه همشهری» مورخه سه شنبه 21/خرداد/1381 در صفحات (2) و(4) آورده وچنین نگاشته؛ آسیب های اجتماعی درخوزستان جدی گرفته نمی شود: «... آسیب

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

های اجتماعی در شرایط کنونی جامعه‌ی ما به عنوان يك ابر بحران ارزیابی شده اند، و به دلیل وضعیت بغرنج اقتصادی - اجتماعی خانواده ها و نیز عوامل اجتماعی دیگر نظیر، اعتیاد، بد گذراندن اوقات فراغت، کنترل شدید و تبعیض میان دختر و پسر این بحران چند وجهی در مناطقی همچون استان خوزستان از نمودهای ظاهری به مراتب پررنگ تر برخوردار می باشند.

شرایط خاص فرهنگی استان و بروز رفتارهای فردی - اجتماعی برخاسته از دیدگاههای خرده فرهنگ هایی که جلوه های متفاوتی با یکدیگر دارند. حداقل در چند محور مشخص از آسیب اجتماعی، در خوزستان تأثیر گذار می باشند. که اگر قرار بر تفکیک این محورهای مشخص نهاده شود به طور عمده آنان را می توان در گروه های زیر تقسیم بندی کرد :

الف - بروز پدیده های خودکشی : از اواخر دهه‌ی گذشته به ویژه در مناطق شرق و شمال شرقی استان خوزستان که به اشکال مختلف از سوی کارشناسان مسائل اجتماعی مورد اشاره قرار گرفت. ولی به دلیل نبود سیاست های کلان منطقه ای در سطح نهادهای دولتی و در نتیجه عدم تسری این سیاست ها به لایه های مختلف جامعه، معضل خودکشی به صورتی ناشناخته و مجهول در حوزه های

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

مختلفي چون خانواده جامعه بومي و جامعه کلان تأثیر گذاري هاي ناخوشايند خود را دارد.

ب - بيکاري و مسائل معيشتي: بيکاري و مسائل معيشتي از ديگر محورهايي است که در حوزه آسیب هاي اجتماعي در سطح استان خوزستان مي تواند مورد اشاره قرار گيرد. گزارشها و آمارهاي ارائه شده از سوي بعضي نهادهاي ذيربط در خصوص نرخ بيکاري در استان خوزستان ورشد حدوداً هشت در صدي ساليانه آن از مواردی است که در گسترش آسیبهاي اجتماعي در سطح منطقه تأثیر گذار می باشد. این درحالي است که، مناسب بودن زمینه جهت جذب منابع مالي که در شرایط کنوني بارها از سوي کارشناسان اقتصادي مورد تأکید قرار گرفته است. می تواند به عنوان یکی از راهکارهاي اصولي جهت متوقف نمودن نرخ رشد بيکاري در سطح استان خوزستان مورد توجه قرار گيرد.

البته درمیان کارشناسان مسائل اجتماعي این نکته نیز مطرح می باشد که براي ايجاد اشتغال در استان و جلوگیری از رشد بي رویه بيکاري، سخن گفتن از نفت و آب و خاک حاصلخيز استان خوزستان و جستجو براي افزايش اعتبارات استاني و ملي، هرگونه

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

برنامه ریزی را دچار پیچیدگی خواهد کرد، و در این زمینه صرفاً باید در اندیشه به کارگیری نیروهای کاردان در سطح مدیریت استان بود و لا غیر.

ج - احساس فقدان عدالت، نظم و انصاف اجتماعی : احساس فقدان عدالت، نظم و انصاف اجتماعی خصوصاً در میان جوانان پایه های اساسی بوجود آمدن و گسترش بسیاری از آسیب های اجتماعی شامل : ستیزه ها، درگیریها و خشونت ها را تشکیل می دهد.

با توجه به نقش خرده فرهنگ های متنوع در سطح استان خوزستان ضرورت توانمند سازی مردم در ابعاد گوناگون توسعه بیش از پیش به چشم می خورد. این درحالی است که رفع عقب افتادگی های اجتماعی، سیاسی و فرهنگی در سطح استان خوزستان تأثیر بسیار مشخصی بر جلوگیری از ورود ضربات هولناک ناشی از آسیب های اجتماعی دارد. و این نکته در همایش های مختلف از سوی کارشناسان علوم اجتماعی در قالب گزارش، مقاله و سخنرانی مورد تأکید قرار گرفته است. درمجموع بررسی عوامل اجتماعی مؤثر در وارد آمدن آسیب های متنوع اجتماعی، نشان می دهد که متأسفانه استان خوزستان نمادهای پررنگی را در مقایسه با دیگر

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

نقاط کشور در این حوزه در اختیار دارد. به عنوان مثال پدیده خودکشی به روش خود سوزی که بیش از این فرضاً در استانهای همچون ایلام و لرستان (طبق آمارهای اعلام شده از سوی دانشگاه علوم پزشکی ایران) جلوه مشخصی تری داشت» است. همانگونه که اشاره شد در سطح استان خوزستان نیز به جهت وجود حوادث بحرانی در زندگی، از دوداجهای تحمیلی و اختلافات خانوادگی قابل ردیابی و مشاهده است.

خوشبختانه طبق پژوهشهای پراکنده ای که توسط محافل علمی دانشگاهی صورت گرفته است علیرغم آن که عوامل زمینه ساز انحرافات اجتماعی زنان در سطح استان خوزستان وجود دارد. باز هم بنابر دلایل متعدد این وجه از آسیب های اجتماعی، که مقدس ترین نهاد تشکیل دهنده جامعه یعنی خانواده را مورد هدف قرار می دهد. وکل اعضای خانواده از آن آسیب می بینند. در سطح لایه های متنوع خانوادگی استان گسترش چندانی نیافته است. این مورد البته بنا بر خصلت همواره پنهانی خود نمی تواند آسایش خاطری را برای کارشناسان مسائل اجتماعی فراهم آورد و شایسته است که در کنار بروز ناهنجاریهایی همچون: اعتیاد (سومین استان پس از تهران و فارس) (77) سرقت، فقر و سایر اختلالات موجود در

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

روابط اجتماعی در سطح استان خوزستان مورد توجه قرار گیرد.
وگرنه فردا دیر است.»

وبدینترتیب، خوزستان با داشتن زمین حاصلخیز، آب جاری فاوان
($\frac{1}{3}$ آب کشور)، منابع سرشار نفت و گاز طبیعی که در طول تاریخ به
زرخیر (سله الخیر) معروف بوده، چنانکه، زنده یاد «جلال آل احمد»
در رابطه با اهمیت سیاسی و اقتصادی خوزستان چنین گفته: «
خوزستان در نظر من شخصی بوده است، به صورت خاکی، کسی
بوده است به صورت اقلیمی که اگر تو خود زیر آسمانش نیز به
سرنبری او مدام زیر آسمان تنگ ذهن تو بسر می برد. و خوزستان
نه تنها مدام در آسمان این ذهن بوده است. بلکه پنداری بر آسمان
سیاست و اقتصاد سراسر این مملکت سایه انداخته است. حتی اگر
جسارت کنم. باید گفت که در تمام گوشه های مملکت ما همه به برکت
خوزستان زندگی می کنیم و در سایه آن آسمان بزرگ.»

حال، زمین حاصلخیز آن مصادره و یا در انحصار نهادها
وارگانهای دولتی و نیمه دولتی قرار گرفته، آب جاری آن اکثراً به
استانهای مرکزی انتقال یافته و قسمتی از باقیمانده آن به کشورهای

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

ثروتمند همجوار (خلیج فارس) صادر می‌شود! و موقعیت ممتاز جغرافیایی و تمدن پنجهزار ساله‌اش: (از دوره‌ی تمدن طلایی عیلامیان تا به امروز) به بهانه‌ی نه صلح و نه جنگ با عراق اشغال شده توسط استکبار جهانی به سرکردگی آمریکایی جهانخوار و عدم امنیت منطقه‌ای از بین رفته و به کوچه بن بست تبدیل شده و چهار میلیون شهروند خوزستان در بدترین شرایط با فقر، بیکاری، اعتیاد، بزهکاری، ناامنی و انواع بیماریهای گوارشی و عصبی دست و پنجه نرم می‌کنند. و منتظرند تا مسئولین استان و دولتمردان کشور به خود بیایند و یادی از خوزستان فراموش شده که زمانی مهد تمدن ایران زمین بوده بکنند، و دوباره همچون گذشته‌ی دورجای خود را نه تنها در ایران بلکه در منطقه و جهان باز نمایند.

«پایان» موسی سیادت.

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

«پی نوشت» :

- 1- «دلیل الخلیج» (بخش تاریخ) نوشته؛ لوریمر - ج 6 : 3351»
- 2- ردیف (1) همان صفحه
- 3- تاریخ اقتصادی ایران (دوره قاجاریه)، جارلز عیسوی - ترجمه : یعقوب آژند. صفحه (252)
- 4- «قومیت و قوم گرایی در ایران» نوشته : حمید احمدی - صفحه (69-70) - نشر: نی
- 5- «سیری در قلمرو بختیاری و عشایر بومی آن» نوشته : سروستن هنری لایارد ترجمه : مهراب امیری - ص (238) - (237)
- 6- فصلنامه تخصصی «تاریخ معاصر ایران» شماره (7) پائیز 1377 - صفحه (190 - 181) محمد گلبن»
- 7- «ایران در قرن بیستم» ژان پیردیگار ترجمه : عبدالرضا هوشنگ مهدوی - صفحه (33)
- 8- «ظهور و سقوط سلسله پهلوی» نوشته : حسین فردوست - ج 1 : 115 - 114»

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

- 9- «تاریخ خوزستان» نوشته: مصطفی انصاری - ترجمه؛ محمد جواهر کلام - صفحه (110-108)
- 10- ردیف (9) صفحه (141)
- 11- ردیف (9) صفحه (164-163)
- 12- ردیف (9) صفحه (167)
- 13- «تاریخ پانصد ساله خوزستان» احمد کسروی - ص (212) - (211)
- 14- ردیف (13) - صفحه (167)
- 15- ردیف (4) صفحه (169)
- 16- «دهقان، زمین و انقلاب» نوشته: احمد اشرف - صفحه (17-22)
- 17- ردیف (16) - صفحه (11)
- 18- ردیف (8) - ج 1؛ 285 - 284
- 19- ردیف (16) - صفحه (12)
- 20- ردیف (8) - ج 2؛ 173 - 172

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

- 21- مرکز تحقیقات کشاورزی (سازمان آب و برق خوزستان) از انتشارات آبیاری دز (طرح نیشکر هفت تپه)
- 22- جنگ نامه اول (پیدایش نظام جدید) بحران در خوزستان - ص (438) وکیهان 58/2/23 - ص (3)
- 23- ردیف (16) - صفحه (24-39)
- 24- ردیف (16) صفحه (427-429)
- 25- هفته نامه «ندای جنوب» شماره (37) - 20/خرداد/1382 - صفحه (3)
- 26- «خوزستان و تمدن دیرینه آن» ایرج افشار سیستانی ج 2: 763 - 764
- 27- روزنامه ابرار - چهارشنبه 1376/7/2 و روزنامه رسالت یکشنبه 1367/7/20
- 28- «دفتر آموزش منابع انسانی» شرکت توسعه نیشکر و صنایع جانبی - صفحه 4 و 33 - بدون شماره و تاریخ
- 29- هفته نامه «فرهنگ خوزستان» شماره (186) شنبه 10/تیر/1382 صفحه (6) - محسن پور عبدالله

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

- 30- «روزنامه ایران» شماره (1260) سه شنبه 1/تیر/78-
صفحه (16)
- 31- «تاریخ خوزستان» (از دوره افشاریه تا معاصر) موسی
سیادت - ج 2: 879 - 878
- 32- ماهنامه «رأی ملت» (صوت الشعب) شماره اول شهویور
/ 1379 صفحه (20)
- 33- هفته نامه «صبح کارون» شماره (185) صفحه (3)
- 34- ردیف (33) شماره (180) صفحه (3)
- 35- ردیف (33) شماره (182) صفحه (3)
- 36- فصلنامه گفتگو شماره (25) پائیز / 78 (ویژه خوزستان) -
عباس زرگر - صفحه (81- 94)
- 37- روزنامه همشهری 27/اردیبهشت / 78 - و روزنامه
خرداد - 78/6/20
- 38- روزنامه «حیات نو» 79/5/3
- 39- ردیف (30) - 78/2/29 و 78/4/28 (آلودگی در
بزرگترین رودایران و آلودگی کارون و شوری آن)

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

- 40- «روزنامه اطلاعات 78/7/5 ابرار اقتصادی 78/8/26
اطلاعات 78/4/30 و بهار 79/1/25»
41- ردیف (38) - 79/7/27 «انجمن احیاء آبادان»
42- هفته نامه «اهواز» یکشنبه 16/ مرداد/ 79 صفحه 4 و 5
داریوش موسوی: شکری که به کام ملت تلخ شد.
43- ردیف (32) همان
44- «شرکت توسعه نیشکر و صنایع جانبی»- دفتر روابط
عمومی و امور بین المللی گام سوم - صفحه (1)
45- ردیف (44) - ص (3-5) گام سوم - شرکت «دعبل
خزاعی»
46- ردیف (44) صفحه (5)
47- هفته نامه فجر - شماره (343) - دوشنبه
13/ خرداد/ 1381 - صفحه (3)
48- ردیف (32) صفحه (21- 20)
49- ردیف (32) همان
50- هفته نامه «عصر کارون» شماره سوم - چهارشنبه
16/ مرداد/ 1381 - صفحه (5)

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

- 51- روزنامه «سلام» شماره (1757) سه شنبه 10/ تیر 1376- صفحه (8)
- 52- روزنامه «حیات نو» شماره (235) سه شنبه 7/ فروردینماه 1380- صفحه (5)
- 53- روزنامه «همسایه ها» شماره (7) چهارشنبه 12/ تیر 1381- صفحه اول
- 54- روزنامه «یاس» شماره (233) 30/ آذر 82/ دکتر سید احمد مطهری - ص (8)
- 55- بختیارها در آئینه تاریخ «نوشته: بگارتویت - ترجمه: مهرباب امیری - ص 124 تا 127»
- 56- روابط تاریخی و حقوقی ایران - دکتر منوچهر پارسا دوست - صفحه (94-95)
- 57- ردیف (55) - ص 124 تا 127»
- 58- رئیس نفت - علی یعقوب نژاد - صفحات (66-67 - 163 - 166-320)
- 59- «دیدنیها و شنیدنیهای ایران» نوشته: محمود دانشور - مجله کیهان شماره (51) - ص (86 - 82)

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

- 60- ردیف (58 - ص (187-191)
- 61- ردیف (58 - ص (229)
- 62- ردیف (58 - ص (239)
- 63- ایران بین دو انقلاب (از مشروطیت تا انقلاب اسلامی).
پرواند ابراهامیان ترجمه: کاظم فیروزمند - ص (287-
(270
- 64- «پنجاه سال نفت ایران» مصطفی فاتح - ص (320)
- 65- به نقل از آقای رضا جعفری - رئیس بازسازی مناطق
تتفخیز اهواز - 1367
- 66- ردیف (58- ص (282)
- 67- ردیف (58) صفحات (136-282 و 284) و تاریخ معاصر
ایران کد 235/3- ص 168-164
- 68- ردیف (31) همان - و روز نامه جمهوری اسلامی -
شماره (5151) پنجشنبه 23/ اسفند/ 1357
- 69- روز نامه اطلاعات شماره های (7477 و 7481) مورخه
6 و 10 / فروردینماه / 1330

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

- 70 - «تاریخ مسجد سلیمان» نوشته: عباس شهنی - ص (196 تا 203)
- 71 - «مجله ایران فردا» شماره (35) مرداد / 76 - ص (32-31)
- 72 - روزنامه خرداد - شماره (176) پنجشنبه 31/تیر/ 78 - ص (10)
- 73 - ردیف (71) ص (32-33)
- 74 - ردیف (8) ج 1 : 285-286
- 75 - مجله صفحه اول - شماره چهارم - شهریور / 80 - ص 25-34 - (شماره پیاپی 58) سال سیزدهم.
- 76 - ردیف (75) - ص (28-30)
- 77 - هفته نامه محلی «تولید» شماره (6) دوشنبه 18/ اسفند 82/ - صفحه (3)
- «پایان»

تاریخ شفاهی خوزستان

نویسنده: موسی سیادت

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

www.borwall.blogfa.com

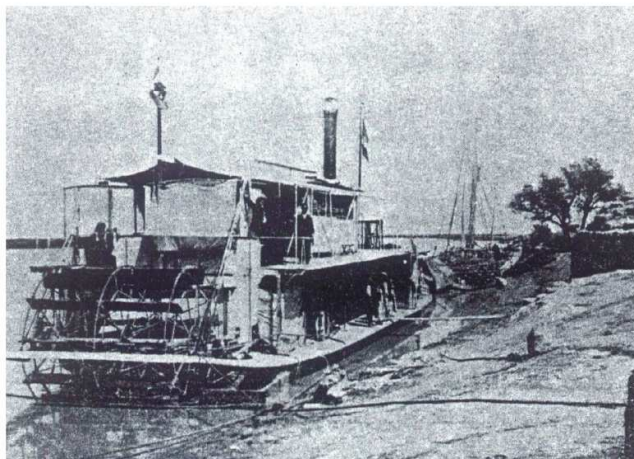
مدونة بروال الالهواز

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

فرار از جنگ ناخواسته که بر مردم خوزستان تحمیل شد

کشتی «شوسان» حمل وسائل و قطعات لوله نفت
از آبادان به درخزینة نزدیک شوشتر

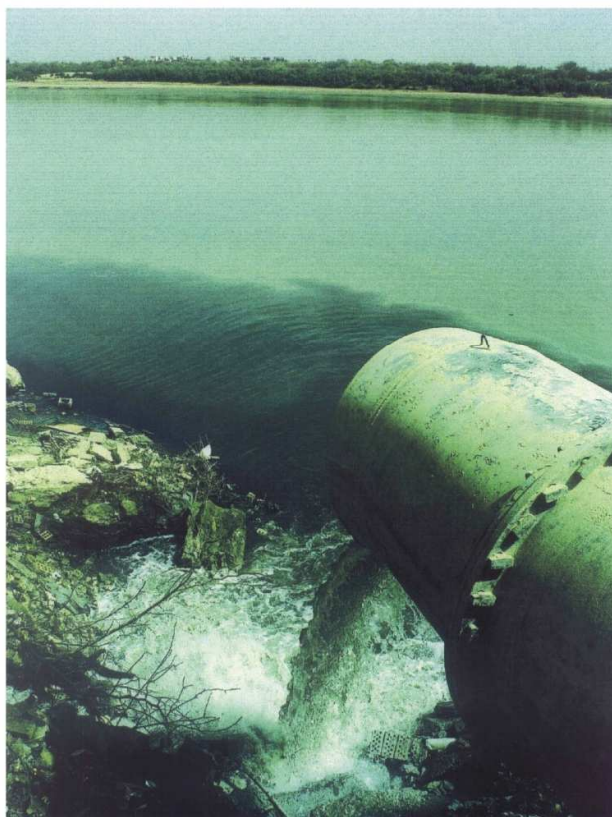

تاریخ شفاهی خوزستان

نویسنده: موسی سیادت

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

فاضلاب ورودی به رودخانه کارون «پل پنجم» اهواز

تاریخ شفاهی خوزستان

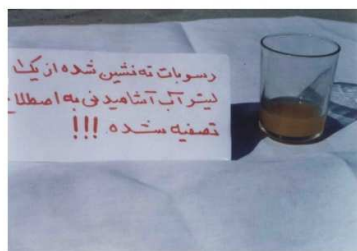
نویسنده: موسی سیادت

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

فاضلاب نیروگاه رامین
که در کارون می ریزد

فاضلاب شرکت نفت
که در کارون می ریزد (نیوساید)

تاریخ شفاهی خوزستان

نویسنده: موسی سیادت

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

تاریخ شفاهی خوزستان

نویسنده: موسی سیادت

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

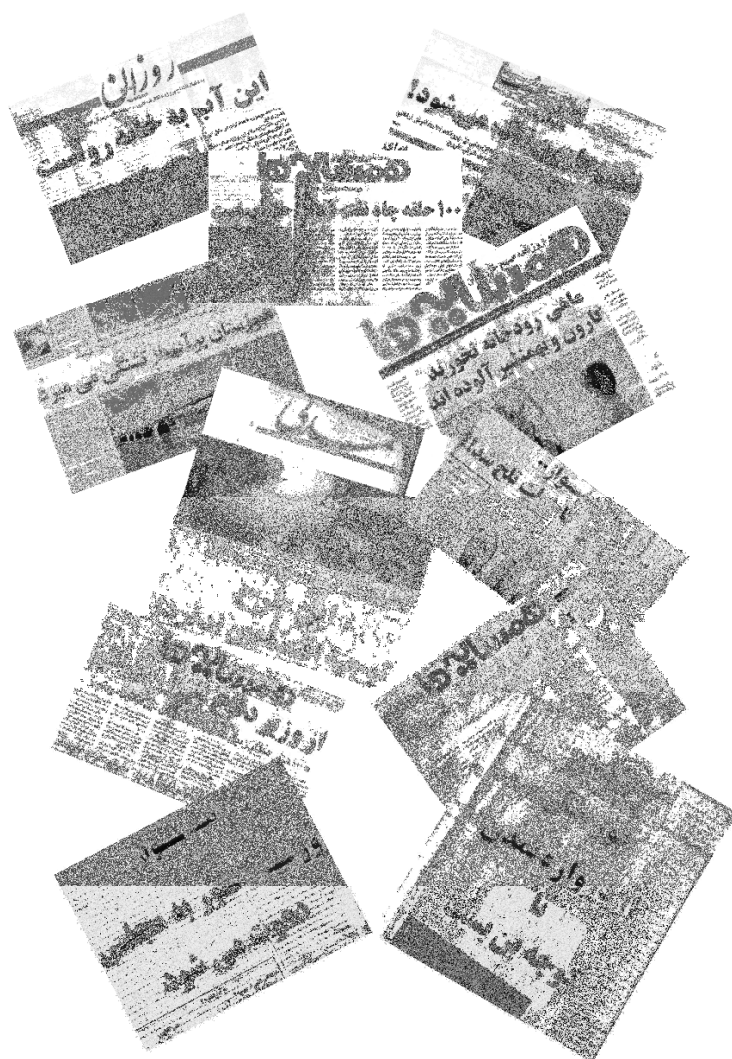
حلبی آباد
حاشیه شهر اهواز

تاریخ شفاهی خوزستان

نویسنده: موسی سیادت

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

www.borwall.blogfa.com

مدونۀ بروال الاهواز

تاریخ شفاهی خوزستان

نویسنده: موسی سیادت

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

تاریخ شفاهی خوزستان

نویسنده: موسی سیادت

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

تصویر زنده و گویا
از استبداد دوره قاجاریه

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

رضاخان قزاق در سالهایی که باشبکه اردشیرجی ارتباط داشت

سران ایل بختیاری - سال ۱۹۰۵ میلادی

سردار اسعد نفروسط نشسته

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

اردشیر زاهدی عامل کودتای ۲۸ مرداد ۱۳۳۲

اردشیر جی وهمسرش درسین کهولت
(تهران - دوران سلطنت رضاشاه)

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

حسین قلی خان بختیاری

بندری در گوشه جنوب غربی کشور
در ۴۸ سال پیش

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

شاپور ریپورتر در کشورهای غربی

سیرشاپور ریپورتر پس از دریافت نشان K.B.E

از ملکه انگلیس با همسر و فرزندان

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

الشیخ خزعل شیخ المحمره

حسین ملکی باعینک دودی در حال رفتن
به تظاهرات ضد انگلیسی در بندرماهشهر

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

جمع آوری نمک در آبادان

تصویر یک بسیجی خوزستانی
در دوره دفاع مقدس ۱۳۶۷-۱۳۵۹

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

هنری لایارد در لباس بختیاری همراه بانو کر خود

ویلیام ناکس داریسی (کاشف نفت خوزستان)

تاریخ شفاهی خوزستان

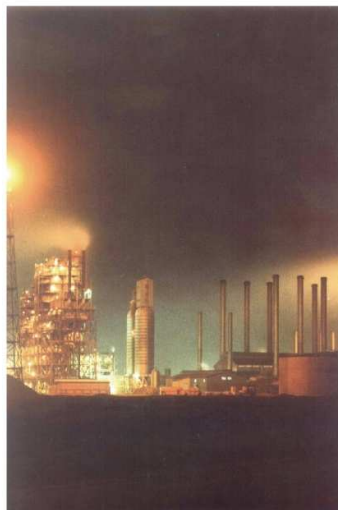
نویسنده: موسی سیادت

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

سردردانشکده ادبیات و علوم انسانی اهواز

پالایشگاه آبادان

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

الشیخ خزعل شیخ المحمره

حسین ملکی باعینک دودی در حال رفتن
به تظاهرات ضد انگلیسی در بندرماهشهر

تاریخ شفاهی خوزستان

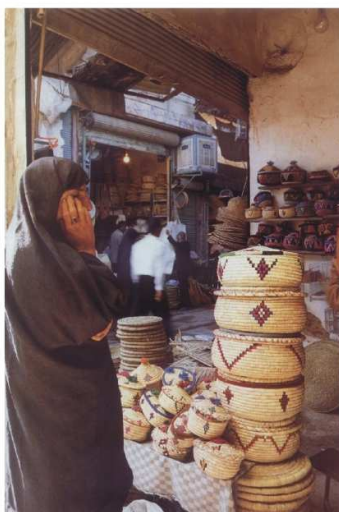
نویسنده: موسی سیادت

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

زنان زحمتکش عرب سوسنگرد

صنایع دستی دزفول

تاریخ شفاهی خوزستان

نویسنده: موسی سیادت

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

بازار سنتی هندیجان

کارگاه لنج سازی هندیجان

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

جمع آوری نمک در آبادان

تصویر یک بسیجی خوزستانی
در دوره دفاع مقدس ۱۳۶۷-۱۳۵۹

تاریخ شفاهی خوزستان

نویسنده: موسی سیادت

تاریخ شفاهی خوزستان - موسی سیادت

www.borwall.blogfa.com

مدونة بروال الالهواز